

CENTRUL CULTURAL BUCOVINA
CENTRUL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Baza documentară a CCPCT

**Suport bibliografic
pentru referenții culturale și iubitorii
de folclor din județul Suceava**

REALIZAT DE:

CONSTANȚA CRISTESCU

Colaborator la culegerea textelor folclorice:

ALINA LEONTE

Design eticheta și multiplicare CD:

DAN LUNGU

Suceava, 2012

CUPRINS SUPT BILIOGRAFIC

CUPRINS SUPT BILIOGRAFIC.....	2
COPERTA VOLUM	9
STUDIU INTRODUCIV	12
NOTA ASUPRA EDITIEI	55
I. DOINE.....	56
1. Arde-ai, lumi, într-un cias.....	57
2. Am la inimioară-un schin	59
3. Nu mai ieste om pe lume	59
4. Fă-mă Doamne, cie mă-i face	60
5. Nu știu undi-i al meu bginie	60
6. Făr' să vreu mă depărtez.....	61
7. Cât am pătimit și-am tras	62
8. Hai bădiță-n jos, în lume.....	62
9. Mi-a trecut vara de coasă.....	63
10. Doamne, partea muierescă	64
11. Colo-n deal, de după deal	65
12. Ista an n-a fost al meu	66
13. Măi bărbate, bărbătuț	67
II. CÂNTECE PROPRIU-ZISE.....	68
14. Bade de la Valea Sacă.....	69
15. Doamne-ajută cucului	69
16. Și-asară și-alaltă sară	70
17. La poartă la cireșel.....	70
18. Nu credi flăcăului	70
19. Pe din gios de Orășie	71
20. Îmblă lumia hărățâie	71
21. Munte, munte, piatră sacă.....	72
22. Până codrul frunza-și ține	72
23. Cucule cu pene multe.....	73
24. Știi, bădiță, cum ziceai.....	73
25. Codrule, frunză subțire	74
26. Di te-ar putea mama crești.....	74
27. Hai liuluțu, dragu mamei	75
28. Iubita mea, floare mândră.....	75
29. Pe cel deal, pe cel deluț.....	76
30. Măi bădiț-al meu iubit	77
31. Seleaca inima mea	77
32. Cuculețu din paduri.....	78
33. Eu pi cap nu am pchicat.....	78
34. Puișorule de cuc	79
35. Tot mă-ntreabă frunza crudă.....	79

36. Nu crede flăcăului.....	80
37. Constantine Volociene.....	80
38. Mamă, decât mă făceai	81
39. Vai nanașă, nanașucă	81
40. Am avut o sorioară.....	82
41. De-ar ști, Doamne, cineva	82
42. Oi plânge o săptămână.....	83
43. De la Straja mai la vale	83
44. Măi bădiță, măi Tănasă.....	84
45. Dragostea din ce-i făcută	84
46. Rage Balan după deal	84
47. Pe ulița armenească.....	85
48. Cât ie omul tinerel	85
49. Despăgubește-mă, lelie	86
50. Mare-i lumia și nu-ncap.....	86
51. Cât am îmblat pe lumuță.....	87
52. Ce te mai căinești, bogate	87
53. Frunzuliță foi de fag.....	88
54. Dragă mi-a fost lumia mie	88
55. Lasă vântul să mă bată.....	89
56. Poruncit-au puica mea	89
57. Sărmanul sufletul meu	90
58. Cucule cu peni rari.....	90
59. Cucule cu pene scumpe	91
60. Pe drumu ist ce merg eu.....	91
61. Saraca inima me.....	92
62. Cat la lună, luna-i sus.....	92
63. Cântă cucu în pădure	93
64. Cum nu-i mintea fetei proastă?.....	94
65. Astă vară ce-am vărat	94
66. Când ieram în vremea mia.....	95
67. Păsărică din ogor.....	95
68. La fântâna cea de piatră	96
69. Nu stă lumea într-o fată	96
70. Vai de omul cel străin	97
71. Nu crede flăcăului.....	97
72. Hai puicuță-n paș mai tare	98
73. N-au rămas inimă-n mine	98
74. Tot mă muștră cugetu	99
75. Cel ce-i fript la inimioară.....	99
76. Pe dealu la răsărit.....	100
77. Păsărică din dumbravă.....	101
78. Trandafir din ceia parte.....	101
79. Când ieram la mama fată	102
80. Pasere cu casa-n colț.....	102
81. Di-acasă când am plecat	103

82. Măi bădiță, măi vecine.....	103
” Mi-oi găsi și eu păreche”	103
83. Multă scârbă-mi face mie	104
84. Frunză verzi am tot cântat.....	104
85. Fă-mă Doamne, ce m-ei face	105
86. Cui mă lași, bade sărace?.....	105
87. Cine dor pe vale n-are.....	106
88. Om frumos la frumos trage.....	106
89. Măi bădiță, măi Florică.....	107
90. Vișinică, Vișinică.....	107
91. Puica badii cea frumoasă	108
92. Prins-au scârba rădăcină	109
93. Cucule pasere blândă	109
94. Pe cel deal, pe cea costiță	110
95. Nacajât ca mine nu-i	110
96. Mamă, nu mă da cu sâla	111
97. Fă-mă, Doamne, ce m-ei face	111
98. Mamă, ce m-ai făcut fată	112
99. Haidem, puică, să cântăm	112
100. Cuculi di pi harag.....	113
101. Jijioară, apă lină	113
102. Tu de duci, bade sărace.....	114
103. Sună valea, toată valea.....	114
104. La poala sub codru verdi.....	115
105. Zis-a luna de cu sară.....	115
106. Mîndră ești, leliță fată	116
107. Mă duc, mîndră, la catane	116
108. Bate murgul din picior	117
109. Undi zbori, măi, cuc hain?	117
110. Vin doi nou-rași din sus	118
111. Mărg la apă c-o cofiță	118
112. S-o dus cucu la oraș	119
113. Vine-un nou-raș din sus.....	120
114. Zic dușmanii că-s gunoi.....	120
115. Boii mei când aud doină	121
116. Om scârbit ca mine nu-i.....	121
117. Bucuros cătan-aș și	122
118. Of, a mea fetiță	123
119. Colo-n vale la portiță	123
120. Cucule cu pană sură.....	124
121. Eu mă duc, puica rămâne.....	124
122. Măi Marină din livezi	125
123. Mă suiam în deal pe stîncă.....	126
124. Busuioace, busuioace.....	126
125. Puiuț c-a meu nu mai vezi	127
126. Vine dorul prin grădină.....	128

127. Tot ți-am zâs, maică, ți-am zâs	128
128. Ciel cie arie noroc, arie	129
129. Măi, bărbati, fii cuminti	130
130. Cucule, porumbule.....	131
131. Cucule, drăguțule	131
132. Cuculeț cu pană sură	132
133. Nu știu, puu ce nu vine	132
134. Cine iubește și lasă.....	133
135. Am avut o scârbă mare	134
136. Cie ti-abați din drum mereu?	134
137. Descunună-mă, părinte	135
138. Pe cel deal, pe cea cărare	136
139. Măriuță, Mărioară	136
140. Plângi mireasă și suspină	137
141. Nici aceia nu-i femeie	138
142. Ră sai lună mai digrabă.....	138
143. Cini scârba mi-a lua	139
144. Sara bună mi-aș lua.....	139
145. În vremea vieții mele	140
146. Măicuță, când m-ai născut	140
147. Mândră, eu ți-am spus asară	141
148. Ici la noi, între hotară.....	142
149. Sara pi când însăra	142
150. Puică, de dragostea noastră.....	143
151. N-am a trăi cât lumia	144
152. Om strein ca mine nui	144
153. Grăia luna către soare	145
154. Două fete ni-s dragi nie.....	146
155. Trecui valea și-un părau.....	147
156. Neculai, peniță neagră	147
157. Tu, Ileană dintre brazi.....	148
158. Dimineața când mă scol.....	148
159. Tu străin și eu străin.....	149
160. Când ieram, ieram, ieram.....	150
161. Sara bună mi-aș lua.....	151
162. Scârbă azi, scârbă și mâine	151
163. Să nu crezi ficiorului.....	152
164. Somn ni-i, măicuță, ni-i somn.....	152
165. Dinapoia casei mele	153
166. Pușor de mierlă neagră	153
167. Pentru tine, mândrulucă	154
168. Îmblă badea-n hortășie.....	154
169. Zise luna cătră soare	155
170. Tot mai lin, dorule, lin	155
171. Catincuță, un' te duci?	156
172. Fă-mi, Doamne, o cărărușă.....	156

173. Colo-n vale, vălicică	157
174. Maică să șii blastamată	157
175. Rujiță di pi răzor	158
176. Tot mă muștră și cucuțu.....	158
177. Vai, săraca mea mândrucă	159
178. Cucule, pasăre blândă	159
179. Am un galbăn și nu-i bun.....	160
180. Fecior de mândră ce ești	160
181. Cântă păsăruica-n salcii	161
182. Ce te clatini, bradule?	162
183. Numai eu îs la părinți.....	162
184. Frunzușoară de-alunică	163
185. Pe casa lui Ionică	163
186. Meri, puiule, de iubește	164
187. Tânără m-am măritat.....	165
188. Dealule, mândru, frumos	166
189. Bat-o Dumnezeu, s-o bată.....	166
190. Pe mine ce m-au mâncat ?	167
191. Sara bună, eu mă duc	168
192. Pe malul unui părau	168
193. Pe sub lună, pe sub stele	169
194. Pe dgin gios dge Oltul mare.....	169
195. Constantine Bălucele	170
196. Merg pe drum și prind a plânge.....	171
197. Tăte plugurile împlă.....	171
198. Cuculie die pie cetatie.....	172
199. Când ne-am luat amândoi	173
200. Când ne-am luat amândoi	173
201. Am avut o mândră mică.....	174
202. Tinerețe, haine bune.....	175
203. Eu îs om cu supărare.....	175
204. Măi băiete, măi creștine.....	176
205. Meri, murguli,-n pas mai tarie	176
206. Mi-i băbatu băutori	177
207. Am un galbăn și nu-i bun.....	177
208. Mă trudes, puică, de-un an	178
209. Pe drumuțu-ndelungat.....	178
210. Mă uitam spre Slobozâie	179
211. Hai, Mariță, să bem vin.....	180
212. Mărg, maică, -n țară străină	180
213. Copchilă din doi părinți	181
214. La porțița lui Ion	182
215. Când erai la mă-ta fată.....	182
216. Cine n-are scârbă-n lume	183
217. Canadă, țară secreată	184
218. Mult am plâns eu astă vară	184

219. Azi îi un an de când zac	185
220. Dragă, scumpă sorioară	186
221. Mai la vale de potică.....	186
222. Cine-n lumi nu iubeștie.....	187
223. S-o dus cucu-n Rusalim.....	188
224. Colo-n vale-ntre hotară	188
225. Părăuaș pe lângă moară	189
226. Cel ce m-o făcut pi minie.....	190
227. Bărbatu mi-i mânios	190
228. Dragă ni-i crășma-n păduri	191
229. Măi, puiuli di diparti	191
230. Eu ce sămăn nu răsare.....	192
231. Sara bună, mândrulucă.....	193
232. Dragă mi-i fata săracă.....	193
233. Ce-am zis, maică, cătră tine?	194
234. De la noi a triia casă.....	194
235. Când eram mai bolnăvior.....	195
236. Draga mamii frumușică	196
237. Maica mè când m-o făcut	196
238. Eu pitrec numa-ntr-un chin.....	197
239. Când am fost maicei mai drag	197
240. Pân' ce ieram copiliță	198
241. La valea lui Ionică	199
242. Cucule de peste vie	199
243. Când eram cu părinții.....	200
244. Hai, mândră, să ne him dragi	201
245. Măi bădiță Ioniță.....	201
246. Vai di cela ce iubești.....	202
247. Dar ce stai, mândră-n grădină.....	202
248. Cucoșel cu pană neagră	203
249. De-a vrè puica, de n-a vrè.....	204
250. Mierliță, mierliță	204
251. Pisti-un deal și o vălicea	205
252. Puiuțul meu cel dintăi	206
253. Văzui soarele ieșind.....	206
254. Prutule, apă vioară	207
255. La fântâna cea de piatră	207
256. Cie mi-i drag pi lumea asta.....	208
257. Dumnezeuule cel sfânt.....	209
258. Când la oaste m-au luat.....	210
259. M-au făcut maica frumoasă	210
260. Când eram la maica fată	211
261. Când eram, puic, -amândoi.....	212
262. Mândra mè din ceri căzută.....	213
263. De-ar fi mândra-n deal la cruce	214
264. Undi mergi, leli Catrină?	215

265. Cucule, haiducule	215
266. Cu urātu și cu prostu	216
267. Pe cea mândră poieniță	217
268. Părăuaș cu apă rece	217
269. Scârghitu-i omul cu gloată.....	218
270. Cine m-a făcut pe mine.....	219
271. Auzi cum răsună valea.....	220
272. Cine, dragă, ți-a șoptit.....	220
273. De s-ar face dealu șes	221
274. Cum arde inima-n mine	222
275. Ce mergi, murgule, -așa greu?.....	223
INDICE DE LOCALITĂȚI ȘI INFORMATORI.....	224
INDICE DE TITLURI.....	232
GLOSAR	236
CUPRINSUL ORIGINAL.....	239

COPERTA VOLUM

ALEXANDRU VOEVIDCA

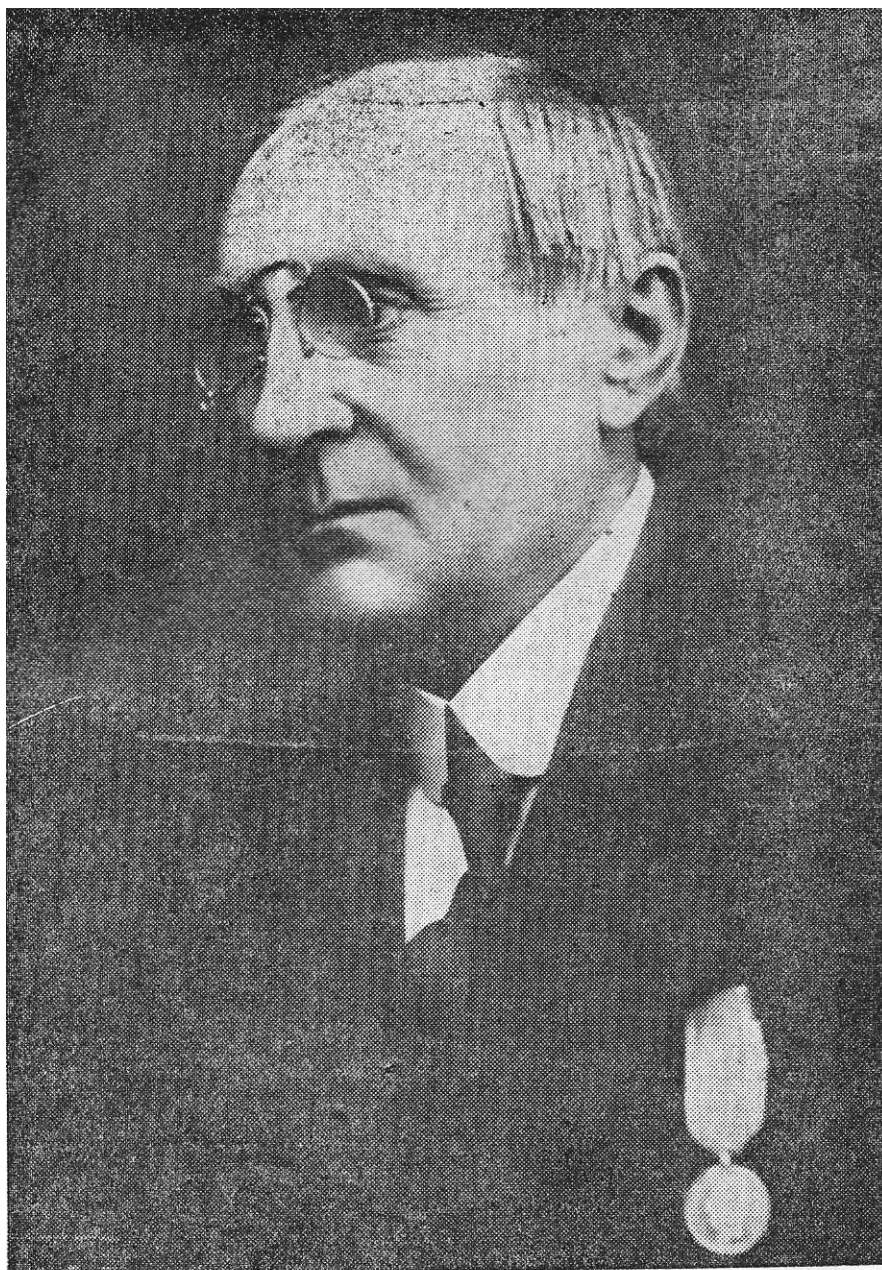
CÎNTECE POPULARE
din
BUCOVINA

EDITURA

MUZICALĂ

Alexandru Voevidca (1862–1931)

ALEXANDRU VOEVIDCA

CÎNTECE POPULARE
din
BUCOVINA

Ediție îngrijită de VASILE NICOLESCU și
CRISTINA RĂDULESCU-PAȘCU

Studiu introductiv, note, indici și glosar
de CRISTINA RĂDULESCU-PAȘCU

EDITURA MUZICALĂ
București, 1990

STUDIU INTRODUCATIV

Istoria folcloristicii românești este, de fapt, istoria celor care, în mai mare sau în mai mică măsură, au contribuit la revelarea, punerea în valoare, caracterizarea fenomenului creației artistice populare. Fără prezența de a dezvolta aici vastul subiect — au făcut-o deja cu deosebită competență distinși reprezentanți ai folcloristicii și istoriografiei muzicale românești contemporane¹ — considerăm că jalonarea celor mai importante contribuții în plan muzical vor ajuta la o corectă evaluare a semnificației pe care o capătă în acest context tema abordată în lucrarea de față: **colecția de melodii populare românești** realizată la începutul veacului nostru de bucovineanul **Alexandru Voevidea**.

O îndelungată perioadă, ale cărei începuturi pot fi cu aproximație fixate la jumătatea secolului al XVI-lea și care se prelungește până către mijlocul secolului al XIX-lea, interesul pentru muzica de circulație orală s-a manifestat doar prin notații, mai mult sau mai puțin sporadice și întâmplătoare, ale unor melodii, în general din categoria celor dansante, creații muzicale obișnuite în mediul curților domnești, princiere sau boierești, așa cum sînt cele două dansuri notate în *Tabulatura lui Jan din Lublin* (1540) sau cele două „balete valahe” semnate de **Daniel Speer** (1688). Mai apropiate de factura muzicii populare românești transilvănene par a fi cele 10 melodii notate de **Ioan Căianu** în *Codicele său* (1652—1671): 8 dansuri, cîntecul *Voievodei Lupul* și un cîntec de stea. Primele melodii tipărite și a căror origine folclorică românească nu poate fi contestată² sînt cele 8 dansuri și 2 cîntece incluse de **Franz Joseph Sulzer** în volumul II al amplei și mult discutatei sale lucrări *Geschichte des transalpinischen Daciens* (1781—1782). Preocuparea pentru cîntecul de proveniență predominant urbană și pentru respectarea unității muzică-poezie caracterizează eulgerile lui **Anton Pann**, publicate între anii 1832 — 1852.

Într-o a doua etapă, mult mai concentrată, limitată la perioada de mijloc a secolului al XIX-lea, melodiile românești, înveșmîntate în haina prea puțin potrivită a prelucrărilor pentru pian, au fost un sprijin pentru cauza nobilă a celor ce doreau să scadă din anonimat cultural națiunea română, să dovedească, și pe această cale, apartenența românilor la „gînta

¹ Pentru date mai ample privind istoria folcloristicii românești pot fi consultate: Ovidiu Birlea, *Istoria folcloristicii românești*, Editura enciclopedică română, București, 1974; Gheorghe Ciobanu, *Culegeri de folclor și cîntece de lume*, în *Colecția „Izvoare ale muzicii românești”*, vol. 1, Editura muzicală, București, 1976; Id., *Muzică instrumentală, vocală și psaltică din secolele XIV—XIX*, în Col. „Izvoare ale muzicii românești”, vol. 2, Editura muzicală, București, 1978; Id., *Culegerea și publicarea folclorului muzical românesc*, în „Studii de etnomuzicologie și bizantinologie”, (I), Editura muzicală, București, 1974; Octavian Lazăr Cosma, *Historicul Muzicii Românești*, vol. I—VI, Editura muzicală, București, 1975—1984; Emilia Comisel, *Contribuții la cunoașterea folclorului muzical din Epoca Mediu (sec. IX—XVI) și Folclorul în România secolelor XVII—XVIII*, în „Studii de etnomuzicologie”, Editura muzicală, București, 1986; Id., *Folclor muzical (Curs)*, Editura didactică și pedagogică, București, 1967.

² Gheorghe Ciobanu, *Muzică instrumentală...*, op. cit., p. 40.

latină". Menționăm aici contribuțiile lui **Johann Andreas Wachmann**, **Henri Ehrlich**, **Carol Miculi**, **Alexandru Berdesen**.

Sfârșitul secolului al XIX-lea și, mai cu seamă, primele decenii ale secolului al XX-lea marchează o nouă etapă în evoluția folcloristicii muzicale românești. Culegerile din această perioadă mărturisesc din ce în ce mai mult interesul științific pentru folclor, consolidându-se ideea necesității păstrării în forme cât mai apropiate de original a melodiilor notate, a nonintervenției și obiectivității cercetătorului, a înzestrării pieselor cu date legate de locul și momentul culegerii, de vîrsta și profesia informatorului. Un imbold substanțial l-a constituit și perfecționarea fonografului, care devine un instrument deosebit de prețios în mîna unor culegători, deși nu au fost mulți cei care au putut beneficia de un astfel de aparat. Este, fără îndoială, o etapă de acumulare care va culmina, după 1928, cu activitatea de culegere și de interpretare teoretic-științifică desfășurată de **Constantin Brăiloiu**, „adevăratul întemeietor al folcloristicii muzicale românești”, cum pe bună dreptate îl consideră **Ovidiu Birlea** ³.

Revenind la primele trei decenii ale veacului nostru, cîteva nume se impun cu o sonoritate deosebită: **Béla Bartók** cu cele 3.500 de melodii românești culese, între 1908 — 1914, de pe aproape întreg teritoriul Transilvaniei ⁴, constituind un important reper pentru toate culegerile și studiile ulterioare referitoare la această zonă; **Tiberiu Brediceanu**, atras mai înții de Maramureș (1910)⁵, apoi, în mod firesc, de spațiul bănățean de unde adună (1921 — 1922, 1923, 1925) un număr de 810 melodii⁶, colecție premiată de Societatea Compozitorilor Români (1925); **Dunătru Georgescu Kiriac** care, pe lângă colecția de aproximativ 170 de melodii culese cu fonograful în cîteva zone muntene și moldovene (1912 — 1927)⁷, conturează pentru prima dată principiile de bază ale unei metode științifice de culegere și studiere a folclorului (*Propunere relativă la cînteecul popular românesc și la muzica bisericească orientală și Schiță asupra cînteecului popular românesc*, 1898). De mai mică rezonanță dar cu contribuții de netăgăduit la completarea tabloului culegerilor de folclor din acest început de secol, sînt lucrările lui **Pompiliu Pirvescu** (63 de melodii de joc dobrogene transcrise de pe cilindrii de fonograf de C. M. Corduneanu — 1908)⁸, **Alexandru Vasiliu** (43 cîntece din Tătăruși-Succava transpuse pe portativ de Sofia Musicescu-Teodoreanu — 1909)⁹, **Petre Ciorogariu** (60 de cîntece din Muntenia, Transilvania și Banat — 1909)¹⁰, **Romul Popa** (99 de piese

³ Ovidiu Birlea, op. cit., p. 511.

⁴ Béla Bartók, *Cîntece populare românești din comitatul Bihor*, culese și notate de... București, 1913; *Volksmusik der Rumänen von Maramures*, München, 1923; *Melodien der rumänischen Colinde (Weihnachtslieder)*, Wien, 1935; *Rumanian Folk Music*, vol. I—V, Edited by Benjamin Suchoff, The Hague, Martinus Nijhoff, 1967, 1975.

⁵ Tiberiu Brediceanu, *170 melodii populare românești din Maramureș*, ESPLA, 1957

⁶ Id., *Melodii populare românești din Banat*, din Colecția „810 melodii populare românești din Banat”, Editura muzicală, București, 1972.

⁷ D. G. Kiriac, *Cîntece populare românești*, Editura muzicală, București, 1960.

⁸ Pompiliu Pirvescu, *Hora din Corial*, București, 1908.

⁹ Alexandru Vasiliu, *Cîntece, urături și boiele de-ale poporului*, București, 1909.

¹⁰ Petre Ciorogariu, *Cîntece din popor*, București, Editura Librăriei Socec, 1909.

bănăţene culese între 1909 — 1911)¹¹, Gheorghe Fira (78 de cîntece din diferite zone ale ţării — 1916)¹².

Cea mai amplă colecţie, provenind dintr-o zonă relativ restrînsă, depăşită numeric doar de culegerile lui Béla Bartók, rămîne, însă, colecţia de aproximativ 3.000 de melodii populare româneşti realizată, începînd cu anul 1907, de învăţătorul bucovinean ALEXANDRU VOEVIDEA. Deşi semnalată în diferite lucrări de specialitate care îi recunosc importanţa¹³, a fost cunoscută doar parţial, prin intermediul volumului, de restrînsă circulaţie, *Rumänische Volkslieder aus der Bukowina* publicat de Dr. Matthias Friedwagner în anul 1940, într-o editură germană¹⁴, volum ce cuprinde aproape 1.000 de texte poetice dintre care 384 însoţite de melodiile notate de Voevidea. Restul colecţiei, de fapt cea mai mare parte, a rămas multă vreme inaccesibilă cercetării.

Circumstanţele în care profesorul austriac Matthias Friedwagner ia contact cu învăţătorul Alexandru Voevidea sînt legate de iniţiativa Ministerului cultelor şi învăţămîntului din Viena¹⁵, în anul 1904, de a culege, în vederea publicării, cîntece populare — texte şi muzică — de la toate naţiunile ce intrau, pe atunci, în componenţa Imperiului Austro-Ungar. În acest scop ia fiinţă un *Comité principal de conducere*, între membrii căruia se numărau şi compozitorul român Eusebie Mandicevski, profesor la „Akademie für Musik und darstellende Kunst” din Viena, ea şi Matthias Friedwagner, profesor de filologie romanică şi de istorie literară (1900 — 1911) şi rector al Universităţii din Cernăuţi (1910 — 1911)¹⁶.

¹¹ Rodica Giurgiu, *Cîntec populare cîntate de Femei Fopa (1909—1911) — O culegere inedită de folclor muzical bănăţean*, în „Studii de muzicologie”, XVI, Bucureşti, Editura muzicală, 1981, p. 397—432; Octavian Lazăr Cosma, *Itinerarul Muzicii Româneşti*, vol. VI, Editura muzicală, Bucureşti, 1984, p. 418—421.

¹² Gh. Fira, *Cîntec şi Poezie. Cîntec curînt*, Bucureşti, 1916.

¹³ Ovidiu Birlea, op. cit., p. 403; George Breazu, *Legini din istoria muzicii româneşti*, vol. V, Editura muzicală, Bucureşti, 1981, p. 379—430; Id., *Patrium Carmen. Contribuţii la studiul muzicii româneşti*, Meles, I, Craiova, Editura Serisul Românesc, [1941], p. 414—417; Octavian Lazăr Cosma, op. cit., vol. VI, p. 415—418; Viorel Cosma, *Muzicieni români. Lexicon*, Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor, Bucureşti, 1970, p. 458—459; Jordan Dănu, *Dictionarul folcloristilor*, vol. II, Editura Lătean, Bucureşti, 1983, p. 206—209; Liviu Rusu, *Pentru culegătorul de cîntece Alexandru Voevidea*, în „Junimea literară”, anul XXII, 1933, nr. 7—9, p. 191—195; Id., *Muzica în Bucovina*, în „Muzica românească de azi”, Cartea sindicatului artistilor instrumentişti din România, scosă de P. Nilulescu, Bucureşti, 1939, p. 785—789; Enil Satco, *Muzica în Bucovina. Ghid*, Suceava, 1981, p. 86—87; Graţian Jucan, *Note*, în „Muzica”, an XI, nr. 9, sept. 1961.

¹⁴ Matthias Friedwagner, *Rumänische Volkslieder aus der Bukowina*, I. Band: Liebeslieder, mit 380 von Alex. Voevidea aufzeichneten Melodien, Konrad Triltsch, Würzburg, 1940.

¹⁵ Cf. Liviu Rusu, *Muzica în Bucovina...*, op. cit., p. 782: „autorul marelui plan de culegere [...] *Das Volkslied in Österreich*” a fost Dr. Josef Penner (1845—1918).

¹⁶ Matthias Friedwagner se naşte la 3 februarie 1861 la Gallsbach, Austria. Urmează studii de filologie romanică la Viena, cu Adolf Mussafia, şi la Paris, cu Gaston Paris; susţine doctoratul în limbi romnice la Universitatea din Viena (1898—1900), după care devine profesor (1900—1911) şi pentru un timp (1910—1911) rector al Universităţii germane din Cernăuţi, perioadă din care datează şi alegerea sa ca n. arbu corresponsent al Academiei Române (18 mai 1911). Între anii 1911—1935 este profesor de filologie romanică la Universitatea din Frankfurt am Main, unde înfiinţează, pe lângă Catedră, un lectorat de limba română. Se stinge din viaţă la 5 aprilie 1940, în Vornwald, Austria. (Cf. Jordan Dănu, *Dictionarul folcloristilor*, vol. I, Editura ştiinţifică şi enciclopedică, Bucureşti 1979, p. 199; v. şi Octavian Lupu, *Matthias Friedwagner şi românii*, în „Revista de istorie şi teorie literară”, tom 26, nr. 1, 1977, Bucureşti, Editura Academiei RSR, p. 85—90).

Interesul lui Friedwagner pentru folclorul românesc se manifestase curînd după numirea sa la Cernăuți, astfel încît în anul 1905 publică deja la Halle, în cadrul unui volum omagial închinat fostului său maestru Adolf Mussafia, o primă culegere de texte poetice populare¹⁷, însoțită de o introducere în care își exprimă admirația pentru poporul român și cultura sa, enumerînd totodată contribuțiile de pînă atunci la punerea în valoare a poeziei populare românești¹⁸. Cele 53 de texte, notate în limba

Matthias Friedwagner (1861)
1940) (Fond. V. Nicolescu)

¹⁷ Matthias Friedwagner, *Rumänische Volkslieder aus der Bukowina*, mitgeteilt von Dr. ..., o. Professor der Romanischen Philologie an der Universität Czernowitz, in „Bausteine zur romanischen Philologie“ Festgabe für Adolfo Mussafia, Halle, Verlag von Max Niemeyer, 1905, 34 p. Lucrarea, aflată în posesia lui Ion Vicoveanu, a fost pusă la dispoziția lui V. Nicolescu, prin intermediul ing. Eusebie Fochi din Iași (Cf. Corespondență E. Fochi, Iași, 20 febr. 1973, fond V. Nicolescu).

¹⁸ Dintre primele culegeri de folclor literar din Bucovina, menționăm : Ion Gh. Sbiera, *Cîntec populare*, în „Foaia Societății pentru literatură și cultură română în Bucovina”, Cernăuți, an II, nr. 8-11, aug.-nov. 1866, p. 263-266; an II, nr. 12, dec. 1866, p. 280-287; an III, nr. 5-6, iun. 1867, p. 138-141; an III, nr. 9-10-11, sept.-oct. nov., 1867, p. 274-280; Id., *Povești populare românești*, Cernăuți, 1886; Simeon Florea Marian, *Poezii populare române*, Adunate și întocmite de ..., Cernăuți, Tip. G. Petrovski, vol. I-1873, vol. II-1875; Id., *Doie și chînturi din Bucovina*, Academia Română, Colecția „Din viața poporului român”, IX, București, 1911.

română, fiecare cu observații relativ la circulația cîntecului în publicațiile timpului și cu unele precizări de natură lingvistică, nu au fost culese de autor ei i-au fost oferite de diferiți colaboratori așa cum reiese din introducerea lucrării: „Cele mai multe (cîntece, n. n.) provin din valea Moldovei (...) și au fost notate direct din gura sâtenilor de către Traian Mircovici, pe atunci elev al școlii normale — astăzi învățător la Frumosu, în vara anului 1902 în Vatra Moldovei și Frumosu. (...) Alte cîteva din Horodnic și Vicovul de Jos mi le-a procurat, împreună cu explicația unor lucruri și obiceiuri necunoscute mie, profesorul principal de la școala de aici, Dl. Leonida) Bodnărescu, care însuși activează ca folclorist: numerele 18, 22, 46 precum și comunicarea de variante și relații asupra circulației lor le-am primit de la domnul student în filozofie Laurent Tomoiagă din Succaral cărui tată a făcut și el aceleași servicii colecției lui Marion”¹⁹. Friedwagner își exprimă regretul că poezia populară adunată în colecții nu este însoțită și de notația muzicală, „melodia, fără de care un text de cîntec rămîne numai un schelet”²⁰.

Tipărirea acestei lucrări a contribuit, probabil, și ea, într-o anumită măsură, la solicitarea lui Matthias Friedwagner (10 februarie 1906) pentru organizarea culegerilor în Bucovina, devenind astfel președintele *Comitetului local de lucru* alcătuit din personalități bucovinene ale acelei perioade. Pentru a asigura o minimă unitate în metoda de culegere și notare a cîntecelor populare, acest comitet a editat, în limba germană, într-un tiraj de 1.000 de exemplare, versiunea pentru culegătorii români a unui *Ghid* și a unui *Questionar* (*Anleitung zur Sammlung und Aufzeichnung. Fragebogen*)²¹ care ne pot da o idee asupra nivelului științific la care ajunsese, la începutul secolului, folcloristica și metodologia cercetării.

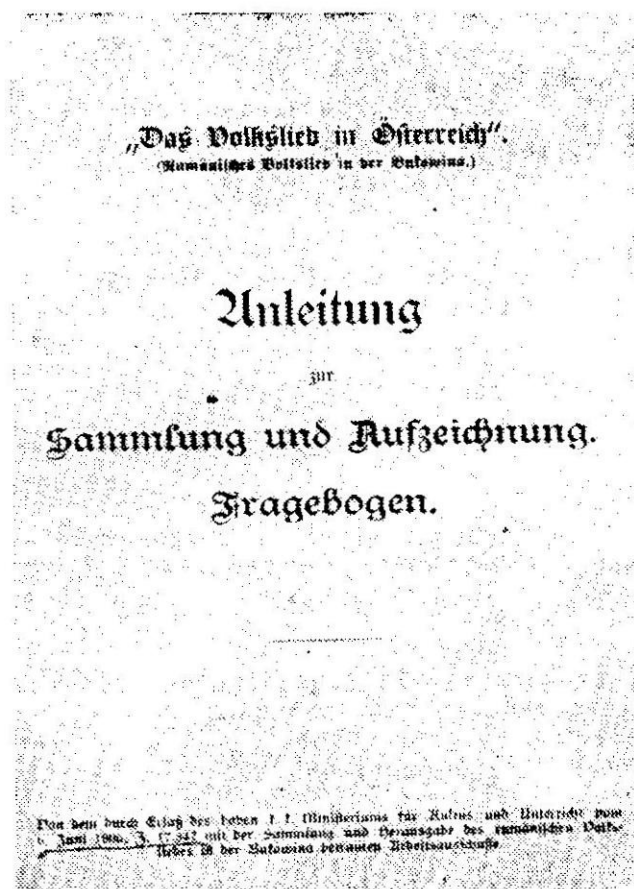
Ghidul precizează mai întîi scopul acțiunii inițiate, acela de a culege *întreaga poezie și muzică populară* care, în urma unei analize științifice și critice, va fi editată în volume separate pe națiuni. Urmează cîteva indicații în legătură cu cei care sînt mai potriviți pentru a participa la munca de culegere („*Toți oamenii cuși care se interesează de viața poetică și muzicală a poporului (...) mai ales cei care au contact cu poporul sau provin din mijlocul acestuia*”), cu necesitatea de a transmite *Comitetului* numele bunilor interpreți de cîntece (în cazul în care cel ce face comunicarea nu poate, din cauza insuficienței pregătiri, să culegă el însuși), cu problema onorariului („*1 — 2 coroane pentru două jumătăți de coală scrise pe o parte*” ca și asigurarea menționării numelui colaboratorului în viitoarea lucrare). La întrebarea „*Ce urmează a fi cules?*” se precizează: „*Trebuie adunat tot și orice a posedat sau mai posedă încă poezia și muzica populară*”, și, mai departe, încercîndu-se o delimitare a cîntecului popular în sens strict de creația de largă circulație în stil popular sau de cea răspîndită prin școli:

¹⁹ Matthias Friedwagner, op. cit., p. 10.

²⁰ Id., ibid., p. 9.

²¹ Vom Arbeitsausschuss für die Sammlung und Herausgabe des rumänischen Volksliedes der Bukowina. „Das Volkslied in Österreich”. (Rumänisches Volkslied in der Bukowina). Anleitung zur Sammlung und Aufzeichnung. Fragebogen. Druck von Schneider & Lux, Wien. [Din partea *Comitetului de lucru* pentru culegerea și editarea cîntecului popular românesc din Bucovina. „Cîntecul popular în Austria”. (Cîntecul popular românesc în Bucovina). *Ghid pentru culegere și notare. Questionar*. Tipografia Schneider & Lux, Viena, 28 p.] Pe coperta interioară a broșurii se precizează că materialul a fost elaborat de către *Comitetul de lucru* alcătuit prin decizia Ministerului Cultelor și Învățămîntului din 6 iunie 1906, nr. 17.347. (Document donat de T. Simionovici, fond V. Nicolescu).

„Urmează a fi consemnat tot ceea ce poporul a cîntat sau cîntă în felul său, pe de rost, (...), fără să-i fi fost transmis la școală sau în asociațiile muzicale”. Sînt solicitate, pentru fiecare piesă, informații referitoare la data

Coperta Ghidului pentru culegere și notare difuzat în anul 1906 pentru îndrumarea culegerii cîntecelor populare în Bucovina (Fond Vasile Nicolescu).

și locul culegerii, numele informatorului, vechimea probabilă a cîntecului ; numele culegătorului, ca și explicarea expresiilor dialectale, numelor proprii sau de localități, observații pentru înțelegerea textului.

Un alt aspect important abordat în *Ghid* este cel al respectării sincretismului specific cîntecului popular : „În cîntecul popular, poezia și muzica sînt legate într-o unitate vie, indisolubilă (...). Dacă (interpretul popular n.n.) trebuie să transmită cuvintele cîntecului, textul, nu o poate face decît cîntîndu-le și, invers, cine dorește să asculte numai melodia trebuie să accepte și cuvintele” ; în concluzie „Ambele trebuie, deci, notate”. Față de aceste indicații, judicioase, denotînd o orientare corectă față de fenomenul

folcloric, soluțiile sugerate culegătorilor care nu posedă un fonograf și care nu au pregătirea necesară pentru a transcrie muzica (cum ar fi memorarea melodiei pentru a fi ulterior notată de un muzician), ca și scurta lecție de „dictat muzical” apar ca lipsite de orice fundament științific, naive și nepractice. În schimb, este binevenit îndemnul pentru menținerea unei atitudini obiective față de materialul notat, respingându-se de la început orice prelucrare, armonizare, realizare de acompaniament: „*Fidelitatea fotografică față de cuvânt și melodie este cea mai importantă cerință a muncii de culegere. Deci, se va nota fără ezitare, exact, ce și cum se aude*”.

Pentru notarea textelor se recomandă folosirea semnelor grafice uzuale, cu care să se încerce, totuși, redarea cât mai precisă a rostirii dialectale, oferindu-se și o serie de exemple lămuritoare în acest sens. În ceea ce privește notarea melodiilor, se indică stabilirea „tonalității” și a „treptei armonice” de început, ca și identificarea măsurii, aspecte neconcordante cu specificul melodicii populare românești de esență modală, monodică și cu o desfășurare ritmică, în general, liberă.

Cîteva sfaturi legate de conduita culegătorului în raport cu interpretul popular („*Să avem răbdare, să așteptăm, să nu presăm. Încrederea nu se poate obține cu forța. Să încercăm să transpunem pe oameni într-o stare sufletească propice cîntatului și cu bucurie de a cînta...*”) încheie acest curs ad-hoc de metodologie a culegerii.

Chestionarul care completează *Ghidul*, alcătuit din 22 de întrebări, urmărește prospectarea vieții folclorice a localităților în care se fac culegeri.

În finalul broșurii se menționează, în ordine alfabetică, componența *Comitetului de lucru pentru culegerea și editarea cîntecului popular românesc din Bucovina: Temistocle Bocancea* ²², judecător adjunct pensionar și avocat, Cîmpulung; *Leonida Bodnarescu* ²³, profesor la Institutul de pregătire al profesorilor și profesoarelor din Cernăuți; *Dimitrie Dan* ²⁴,

²² Temistocle Bocancea este menționat de Emil Satco în *Ghidul* său (v. nota 13) drept coautor al textului care a servit ca libret operetei „Moș Ciocîrlan” de Tudor Flondor (premierea: 4 mai 1901); M. Friedwagner, în *Introducere* vol. „Rumänische Volkslieder...” (1940, p. VIII; v. nota 14), menționează și faptul că T. Bocancea i-a predat o colecție de 400 de texte poetice populare adunate personal.

²³ Leonida Bodnarescu, „profesor la Școala normală de învățători” (Cf. Corespondență I. Vicoveanu, Vicovul de Jos, 10 nov. 1967, fond V. Nicolescu) este menționat de Emil Satco (op. cit., p. 60, 64) drept autor al lucrărilor *Scrierile lui Iacchie Porumbescu adunate și însoțite de o schiță biografică*, Partea I, Cernăuți, Societatea tipografică bucovineană, 1898. (V. și M. Gr. Poslușnicu, *Istoria muzicii la Focșani*, Cartea Românească, București, [1928], p. 456) și *Autori români bucovineni*, Cernăuți, 1903; I. Datcu, în bibl. ref. la *Marian S. Fl. (Dicționarul folcloriștilor*, vol. I, București, 1979, p. 271—276) menționează și articolul *Simeon Florea Marian și ceilalți* publicat de L. Bodnarescu în *Rev. Făt-Frumos*, Suceava, an VII, nr. 3—4, mai-aug. 1932, p. 102—105.

²⁴ Dimitrie Dan (1856—1927), poet, folclorist, membru al Societății pentru cultură și literatură română în Bucovina (din 1876), membru al Comisiunii Centrale din Viena pentru cercetarea și conservarea monumentelor artistice și istorice, Membru corespondent al Academiei Române (1904), colaborator la diferite publicații ale vremii; printre lucrările sale se menționează mai ales studiul *Monografia Căminu Stăruș și locuitorii ei* (Cernăuți, 1897, 112 p.), ca și contribuția în legătură cu controversata etimologie a refrenului „Ler” (Cf. I. Datcu, op. cit. vol. II, p. 101—102; v. și Lucian Fiedescu, *Enciclopedia „Cugclarea”*, București, 1940, p. 252).

vicar arhiepiscopal, exarh și preot ortodox la Straja; Tudor Flondor²⁵, moșier, deputat, Cernăuți; Nicolae Flondor²⁶, moșier, Cernăuți; Dr. Matthias Friedwagner, profesor universitar, Cernăuți — președintele Comitetului; George Mandicerschi²⁷, profesor de muzică la Seminarul arhiepiscopal din Cernăuți; Simeon Florea Marian²⁸, profesor la Gîmnaziul ortodox din Suceava; Dionisie Simionovici²⁹, inspector școlar la Cernăuți. În introducerea volumului „*Rumänische Volkslieder aus der Bukovina*”, publicat la Würzburg în 1910³⁰, rezultat parțial și mult întîrziat al eulgerilor începute în 1906, Matthias Friedwagner completează lista cu încă două nume: învățătorii Ion Vicoveanu (Bolocan)³¹ din Vicovul de Sus și Tudor Simionovici³² din Vicovul de Jos, a căror activitate de eulgeri o apreciază în mod deosebit (le datorează „*cele mai multe texte de cîntec*”), precizînd totodată că Simeon Florea Marian, deși a intrat în Comitet, nu a putut participa la activitatea acestuia și a murit în scurt timp (24 aprilie 1907). Același lucru este de presupus și în legătură cu George Mandicerschi (decedat la 23 martie 1907) care nici măcar nu este amintit de Friedwagner.

Ce ecou a putut avea acest Ghid în rîndul învățătorilor, în general al intelectualității satelor, este greu de precizat. Din corespondența purtată de muzicologul Vasile Nicolescu cu Ion Vicoveanu și cu Tudor Simionovici reiese că primul, deși membru în Comitet, nu a folosit niciodată Ghidul sau Chestionarul („*Chestionar metodice pentru colectarea cîntecului*”

²⁵ Tudor Flondor (1862—1908), compozitor și dirijor bucovinean. A compus muzică de teatru, de pian și corală. (v. Viorel Cosma, *Muzicienii români...*, op. cit., p. 204—205).

²⁶ Nicolae Flondor, frate cu Tudor Flondor, muzician amator, ca și alți membri ai familiei Flondor. (Cf. E. Sateo, op. cit., p. 13).

²⁷ Gheorghe Mandicevski (1870—1907), profesor de muzică, dirijor, compozitor (muzică de teatru, de cameră, corală): frate al compozitorului Eusebie Mandicevski (1857—1929). (Cf. V. Cosma, *Muzicienii români...*, p. 287; E. Sateo, op. cit., p. 33). Avînd în vedere data morții sale, este puțin probabil că a putut activa efectiv în cadrul Comitetului.

²⁸ Simeon Florea Marian (1847—1907), folclorist și etnograf, membru al Academiei Române, „autorul unei impresionante opere folclorice și etnografice în care cultura populară este cercetată — monografic, analitic-descriptiv și morfologic — pentru prima dată în aproape toate compartimentele ei” (I. Datcu, op. cit., vol. I, p. 271—276).

²⁹ Dionisie Simionovici (1856—1928) a contribuit în calitate sa de inspector școlar general (din 1902) la antrenarea cadrelor didactice în activitatea de colectare a materialului folcloric, ca și la obținerea concediului necesar lui Al. Voevidea pentru notarea melodiilor. (Cf. M. Friedwagner, *Rumänische Volkslieder...*, 1910, p. VII). În panegiricul semnat de Al. Vicol în revista „Voința școlii” (nr. 3, anul IV, martie 1928) este conturat, pe lângă activitatea sa didactică, și profilul unui bun patriot: „A trezit și a cultivat în rîndul cadrelor didactice entuziasmul și ideea solidarității naționale și a format în școala primară o citadelă de apărare a limbii, a obiceiurilor și a credinței strămoșești”.

³⁰ V. nota 14.

³¹ Ion Vicoveanu (Bolocan) (1879—1973), învățător în Vicovul de Jos (1904—1951), membru al Societății muzicale „Armonia” și al Reuniunii muzicale dramatice „Ciprian Porumbescu”, a colaborat la diverse publicații abordînd și probleme legate de viața muzicală a Bucovinei: *Junimea literară*, *Făt-Frumos*, *Scînteia*, *Zori noi*, *Muzica*; a colecționat partituri muzicale (tipărituri, litografii, manuscrise etc.), însumînd aprox. 16.000 de piese, donate în 1965 Muzeului Regional din Suceava. (Cf. E. Sateo, op. cit., p. 84; v. și I. Datcu, op. cit., vol. II, p. 204). În cadrul corespondenței purtate cu muzicologul V. Nicolescu (1956—1968) furnizează o serie de date în legătură cu viața și activitatea lui Al. Voevidea și cu acțiunea de eulgeri a cîntecelor populare din Bucovina condusă de M. Friedwagner.

³² Tudor (Teodur) Simionovici (1858—1971), învățător în diferite localități bucovinene (Vicovul de Sus, Pojorita, Pașcani-Fîntînele, Vatra Dornei etc.). În cadrul corespondenței cu V. Nicolescu, oferă date și documente legate de acțiunea de eulgeri a cîntecului popular.

popular n-am și nici n-am avut")³³, iar Tudor Simionovici, posesor al unei astfel de broșuri, consideră că instrucțiunile erau „puține și naive”, singura valabilă fiind „aceea care spunea ca textele să fie notate întocmai așa cum au fost auzite, fără de absolut nici o modificare”, recunoscându-i, totuși, meritul de a fi „pus în mișcare pe iubitorii de folclor”³⁴. Friedwagner însuși, în Introducerea lucrării susmenționate, precizează: „Chestionarul anexă (...) nu a fost completat decât o singură dată. Prin multe călătorii, contacte personale și o corespondență voluminoasă am reușit mai multe”³⁵.

În orice caz, pentru muzică, soluția eulegătorilor ocazionali și a trimiterilor prin corespondență nu a dat nici un rezultat. În aceeași situație Friedwagner, la recomandarea unui membru al Comitetului local — se pare inspectorul școlar Dionisie Simionovici — apelează la Alexandru Voevidea.

Fiu natural al Axeniei Voevidea, Alexandru a văzut lumina zilei în comuna Văslăuți la 27 mai/8 iunie 1862³⁶. Cel care i-a pus viața în mișcă și i-a dat, probabil, primele noțiuni practice de muzică a fost bunicul său, muzicantul-lăutar Grigore Voevidea. Școala primară (1868—1872), studiile liceale (1872—1877) și Școala Normală (1877—1881) le urmează la Cernăuți. Ca normalist, face studii muzicale cu Anton Kuzela (teorie-solfegiu, armonie, dirijat coral); dovedind aptitudini deosebite, devine instructor de muzică și dirijor al corului și orchestrei Institutului, muncă pentru care este remunerat. Paralel frecventează și cursurile școlii de muzică de pe lângă Societatea Filarmonică³⁷ (teorie, armonie, instrumente de coarde) sub îndrumarea directorului școlii, profesorul și compozitorul austriac Adalbert Hřimaly³⁸, colaborând frecvent, ca instrumentist, la concertele organizate sub egida Societății.

După absolvirea Școlii Normale, va funcționa succesiv ca învățător, diriginte și director școlar în localitățile: Suceava (1882—1884), Sinauți de Jos (1884—1903), Siret (1903—1904), din nou Suceava (1904—1910), Botoș (1910—1913), Cozmeni (1915—1919), pentru a-și încheia

³³ Cf. Corespondență I. Vicoșeanu, Vicoșul de Jos, 11 august 1967 (fond V. Nicolescu).

³⁴ Cf. Teodor Simionovici, caiet-manuscris *Informațiuni privind cartea vol. I, „Rumänische Volkslieder aus der Bukovina” de Prof. Mathias Friedwagner*, Slatina, 15 mai 1967. (Fond V. Nicolescu).

³⁵ O mică parte din această corespondență, anume altele scrisori care însoțeau trimiterile de texte poetice populare, se păstrează la secția manuscrise a B.C.S. (ms. 22.229, 22.231, 22.238).

³⁶ Datele în legătură cu originea și primii ani din viața lui Alexandru Voevidea stau puține și vagi. Au fost extrase dintr-un manuscris al lui Dragoș Luta din Deva (nepot al folcloristului), din corespondența Dimitrie Voevidea — George Voevidea (fii folcloristului), ca și din „schita biografică” (redactată, probabil, de însuși Voevidea) aflată în Arhiva I.C.E.D., ms. 6 (v. și nota 13).

³⁷ Societatea Filarmonică din Cernăuți, înființată în anul 1862, a patronat o școală de muzică și o orchestră, contribuind astfel la dezvoltarea vieții muzicale bucovinene. (Cf. E. Rusu, *Muzica în Bucovina...*, op. cit., p. 805; M. Gr. Postușnicu, *Istoria muzicii...*, op. cit., p. 448—451; O. L. Cosma, *Hronicul...*, op. cit., vol. IV, 1973, p. 61; E. Satco, op. cit., p. 177).

³⁸ Adalbert Hřimaly (1842—1908), compozitor și dirijor austriac; după studii la Conservatorul din Praga, devine șef de orchestră mai întâi la Göteborg apoi la Teatrul național și la Teatrul german din Praga (1868—1973); în 1874 vine la Cernăuți unde conducea Școala de muzică a Societății Filarmonice (până în 1896). (Cf. M. Gr. Postușnicu, *Istoria muzicii...*, op. cit., p. 449, nota 1; vezi și E. Rusu, *Muzica în Bucovina...*, op. cit., p. 805).

cariera didactică în Cernăuți, ca profesor de muzică (1919 – 1921), maestru propagandist și inspector de muzică pentru regiunea a XIV-a școlară (din 1923); paralel (din 1919) a îndeplinit și funcția de translator la Prefectura județului Cernăuți. Părăndoială, a fost un bun pedagog, cei care l-au cunoscut în această calitate păstrându-i o amintire vie și ducioasă. Iată o emoționantă relatare făcută la vîrsta senectuții de un fost elev al Școlii Normale din Vășcăuți — Teofil Costiug Lianu: „Cînd auzeam că a venit la școală Alexandru Voevideca, bucuria noastră era mare căci cel puțin cite-o oră, mai cu seamă ora de muzică, era o plăcere deosebită pentru noi. Parcă-l văd și acum: statura potrivită, spătos, cu plete pînă pe grumaz, însoțit de profesorul amaro, trecea la catedră. Ne vorbea de bogăția folclorului nostru muzical și de frumusețea lui, după care scotea din cutie vioara. Acordarea ei ne învelea și ne făcea nerăbdători. Apoi, își pleca pe vioară capul și ne purta prin hurele și doinele bucorinene, spunîndu-ne înainte din ce sat este (fiecare dintre ele). Și noi, cu dorul de casele noastre și de muzicanții de pe la noi, le ascultam cu sfințenie. Apoi ne îndemna ea, atunci cînd ne vom întoarce ca învățători prin sate, să ne facem și culegători de cîntece, în sens muzical și literar, de pe la bătrînii care cu timpul se duc cu toate cîte le știu și, în urma lor, puțin sînt cei care le moștenesc cu dragoste. Înainte de încheierea orei de muzică, profesorul Voevideca ne spunea cîte o poveste scurtă, așa ca pentru copii, în imagini muzicale onomatopice pe vioară”³⁹.

Un alt aspect remarcabil al activității lui Alexandru Voevideca constă în organizarea și dirijarea unor formații corale, orchestrale și de fanfară, cele mai importante fiind corul și orchestra elevilor din Sînauții de Jos, fanfara Societății „Veteranii” din Suceava, corurile de învățători din Suceava și Cernăuți, corul Societății muzicale „Doina” din Cozmeni. În anul 1907 va fi cooptat și în conducerea *Reuniunii muzicale dramatice „Ciprian Porumbescu”* din Suceava⁴⁰.

Alexandru Voevideca a dovedit și înclinații componistice. Din propriile mărturii ca și din cele ale unora care l-au cunoscut mai îndeaproape, aflăm că cea mai mare parte a lucrărilor sale (în general piese corale și pentru diferite instrumente: „*potpururi, valsuri, kore, marșuri etc.*”) s-au pierdut în timpul primului război mondial. Astăzi, pentru a-l putea aprecia pe compozitorul Voevideca ne stau la dispoziție doar cîteva coruri publicate în revista *Izvoarașul* (1925), cîntecele școlarești din *Manualul metodic* și manuscrisul vodevilului *Doi morți vii*, pe un libret de Vasile Alecsandri (după piesa *L'homme blasé* de Duvert și Laussane) compus în anul 1928, manuscris aflat în prezent la Cabinetul de muzică al Academiei R.S.R.

În anul 1923, Alexandru Voevideca dă la iveală și un *Manualul metodic* pentru predarea cîntului în școlile primare alcătuit după principiile cele mai noi ale pedagogiei muzicale — *Partea I — Predarea cîntului după auz*. În prefață, autorul subliniază importanța activității corale care „pe lîngă deșteptarea și formarea simțului muzical are următoarea menire: 1. Să imobileze caracterul și sufletul copiilor, și 2. Să sădească și să învio-

³⁹ Această „Aducere aminte” a învățătorului pensionar Teofil Costiug Lianu a fost transmisă de preotul Nicolae Pentelescu din Suceava. (Gl. Corespondență, Suceava, 4 iunie 1981, fond V. Nicolescu)

⁴⁰ Cf. E. Saico, *Muzica în Bucovina...*, op. cit., p. 173.

reze în inimile micilor cetățeni sentimentul patriotic”, insistând totodată asupra necesității folosirii cîntecului popular ca material didactic: „Regulamentul acestei discipline impune (...) a se cultiva, îndeosebi, cîntecul popular, negreșit din cauză că acesta — pe lângă melodiile frumoase și cuprin-

Coperta Manualului de muzică publicat de Alexandru Voevidca în 1923.

sul său naiv, umoristic și moral — prea mărește pe eroii neamului, ai patriei”⁴¹. Pentru a fi mai convingător, Voevidca include în manual, alături de compoziții proprii, și o serie de melodii populare „aranjate” pentru uz școlar. Tipărirea manualului a întâmpinat dificultăți de ordin financiar, Voevidca găsindu-se în situația de a solicita revistei *Izvoarașul* publicarea unui *Apel* pentru deschiderea unei liste de subscripție. De asemenea, sugerează

⁴¹ Alexandru Voevidca, *Manualul metodic pentru predarea cîntului în școalele primare — alcătuit după principiile cele mai noi ale pedagogiei muzicale de..., director școlar și compozitor distins cu medalia „Bene merenti”*. Partea I-a. *Predarea cîntului după auz*. Carte aprobată de Onor. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 106213 din 7 noiembrie 1923. Ediția I-a, București, Editura „Cartea Românească”, 1923.

directorului revistei, Gheorghe Dumitrescu-Bistrița, 'alternativa de a publica manualul ca supliment al publicației : „În cazul dacă subscripțiile n-ar atinge suma susmenționată, necesară pentru tipărirea acestui volum, m-am gândit dacă n-ar fi bine ca manualul să se publice, pe seriă, ca supliment la Revista „Izvoarașul”. Vă asigur D-le Coleg că metoda mea e foarte

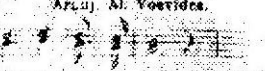
76

26. CUCU, CUCULE!

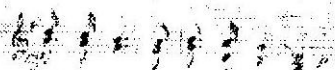
Introducere

Cântec popular.
Aranj. Al. Voevidea.

1. Cu - cu - le, hai - da - cu - le, 2. Va - ca - cii - și - va - ra - pleci 3. la - mănăre - mu - guri de fag, 4. Vi - no - cu - cu - le - la - mi - ne, 5. Pi - ne - ti dan - de - grâu - cu - ral, 6. Ti - ne - ti hra - na - pen - tru - ti - ne, 7. Voi - măn - ca - de - mi - o - plă - cea, 8. Voi - măn - ca - de - mi - o - plă - cea, 9. Mu - gu - ri - voi - măn - ca - de - a - rini	1. Cu - cu, cu - cu - le! 2. " " 3. " " 4. " " 5. " " 6. " " 7. " " 8. " " 9. " "
--	---

1. su - ru - le - dră - gu - to - le, 2. mă - mir - iar - sa - ce - măn - naci 3. și - cânt - ă - tu - ro - cu - drag, 4. că - cu - te - voi - tu - bi - na - bi - ne, 5. să - vin - dul - ce - stre - cu - tai, 6. că - cu - mîn - ti - ne - a - mai - bi - ne, 7. și - zbu - ra, pe - un - de - o - iu - vrea, 8. și - cânt - ă - tu - mîn - cu - drag, 9. ce - lă - în - stră - ni,	1. Cu - cu, cu - cu - le! 2. " " 3. " " 4. " " 5. " " 6. " " 7. " " 8. " " 9. " "
--	---

O pagină din Manualul Metodic întocmit de Alexandru Voevidea.

bună și practică, unică în felul ei, și va înlesni foarte mult predarea sistematică a cîntului după toate regulile artei muzicale și principiile didactice, și aceasta îndeosebi în clasele elementare”⁴².

În cele din urmă, lucrarea va apare la București, în Editura Cartea Românească, fiind semnalată de Mihail Gr. Postușnicu, mai întii într-un articol dedicat autorului, „Un muzician al Bucovinei” (1923) : „Pe terenul

⁴² Scrisoare trimisă din Cernăuți, la 22 august 1923; originalul se află în arhiva revistei „Izvoarașul”, dosar 2015.

didacticii muzicale, e creatorul unui sistem original de propunement muzical după auz, în care metodică sa se evidențiază prin anumite principii de decoltare a sensibilității organului auditiv și prin care cei, chiar refractari muzicii vocale, parvin a distinge, în practică, intervalele melodice cât de dificile”⁴³, apoi într-o recenzie apărută în *Revista profesorilor de muzică* (1925): „Iată o carte de muzică care umple, în adevăr, golul simțit în școala primară. Sistema, preconizată de autor, duce la izbândă sigură, de aceea lucrarea D-lui Voevidea se recomandă prin însăși valoarea ei”⁴⁴. De altfel, datorită acestui manual a fost numit „la propunerea inspectorului N. Sazu. Maestru de muzică cu însărcinarea de a aplica metoda sa în Regiunea a XIV-a școlară”⁴⁵.

Cea mai interesantă latură a activității învățătorului bucovinean rămîne, fără îndoială, activitatea folcloristică. Așa cum, deja, am menționat, la data de 2 iulie 1907, Matthias Friedwagner solicită colaborarea lui Alexandru Voevidea în vederea culegerii și notării melodiilor populare românești ce urmasu a fi incluse în volumul dedicat Bucovinei din ampla lucrare proiectată⁴⁶, oferindu-i condiții care sînt acceptate: „*eliberarea din funcția didactică pentru mai mult timp cu salariul întreg și supliment separat pentru călătoriile sale*”⁴⁷. Aceste înlesniri, la care se adaugă o hotărîre a Comitetului principal ce prevedea că nici unul dintre colaboratori nu are vreun drept personal asupra materialului cules⁴⁸, au stat la baza neînțelegerilor de mai tîrziu dintre Friedwagner și Voevidea; indiferent, însă, de contextul în care a fost realizată colecția, meritul acțiunii propriu-zise de culegere și notare revine integral folcloristului român. remunerația „oarecare” primită neputînd „să tragă în cumpănă, nici pe departe, valoarea muncii sale”⁴⁹.

Deși pînă la data solicitării sale nu se ocupase în mod special de culegeri de folclor muzical, Voevidea se arată vădit interesat, astfel încît primele transcrieri sînt realizate cîteva zile mai tîrziu, pe data de 11 iulie 1907, în Suceava, de la o țărăncă din Mitocul Dragomirnei. Metoda sa de lucru era foarte obișnuită pentru acea epocă: nefiind în posesia unui fonograf, bucurîndu-se, în schimb, de un auz fin și o îndemîinare deosebită

⁴³ Mihail Gr. Postușnicu, *Un muzician al Bucovinei — Alexandru Voevidea. Însemnări*, în „Adevărul literar și artistic”, anul IV, nr. 155, 25 noiembrie 1923, p. 8.

⁴⁴ Id., *Recenzie*, în „Revista profesorilor de muzică”, an II, nr. 1—2, 1925, p. 11.

⁴⁵ Cf. „Schită biografică”, arhiva I.C.E.D., ms. 6.

⁴⁶ Izbucnirea primului război mondial a împiedicat realizarea acestui proiect.

⁴⁷ Matthias Friedwagner, *Rumänische Volkslieder...*, 1940 p. XII. Trebuie subliniat că este vorba de o subvenție a statului austriac și nu de una personală a lui Friedwagner.

⁴⁸ În acest sens, Ion Vicoveanu ne-a pus la dispoziție două documente: 1) — *Procesul verbal* al sesiunii Comitetului principal de conducere pentru publicația „Cîntecul popular din Austria” (înută la Academia de Muzică și Arte plastice din Viena în zilele de 15 și 16 decembrie 1910 care consenmează discutarea unor probleme legate de culegerea propriu-zisă, de organizarea materialului, de tipărire, de drepturile și îndatoririle comitetului principal și ale celor naționale etc. Pornind de la faptele concrete, semnalate de reprezentanții diferitelor comitete locale, se ia hotărîrea de a interzice publicarea separată a unor materiale destinate lucrării în discuție; cei care ar fi contravenit acestei decizii urmau să fie excluși din comitetele locale respective și să înapoieze eventualele subvenții sau onorarii. 2) — Scrisoare, nedatată, semnată de Matthias Friedwagner, adresată unuia dintre membrii Comitetului local din Bucovina (Ion Vicoveanu?), prin care face cunoscută hotărîrea Comitetului principal din Viena. (Fond V. Nicolescu).

⁴⁹ Liviu Rusu, *Pentru culegătorul de cîntece Alexandru Voevidea*, în „Junimea literară”, Cernăuți, an XXII, nr. 7—9, iul. — sept., 1933, p. 111—195.

în reținerea și notarea melodiilor populare, va transcrie după auz, ajutându-se, uneori, de vioara sa. Iată câteva mărturii în acest sens: „... *era un muzician practicant destoinic, cu o ureche fină și cu mult talent pentru această misiune*” (M. Friedwagner)⁵⁰; „*Îi cânta cîntecul o dată sau de mai multe ori, apoi cânta el cîntecul pe vioară și după aceea punea pe note muzicale, pe foi cu portative*” (I. Vicoveanu)⁵¹; „... *îl admiram cu cîtă ușurință punea pe note melodia auzită*” (T. Simionovici)⁵²; „*Colindînd orașe și mai ales sate, cânta bărbați și femei care știau cîntece și pe la ei pe acasă, la un pahar de vin și o vorbă de duh, îi punea să cînte: după ce stabilea cu creionul pe portative melodia, îl punea să repete pe cîntăreț, de două sau de trei ori, aceeași melodie, apoi scria curintele. Materialul cules era scris apoi în curat. Prin urmare bunicul culegea «cu urechea»*” (Dragoș Luța)⁵³; „*Nu avea nici fonograf și nici vreun instrument muzical, ci asculta melodiile cu viu interes, notînd arie după arie, iar a urmă trecea curintele respective, inserînd apoi pe fiecare foaie numele, vîrsta și localitatea de unde era colindătorul. (...) culegea cu răbdare și meticulozitate cîntecele ce i se păreau mai deosebite, cerînd ca unele să fie repetate de 2 — 3 ori pînă le prindea și le trecea bine pe portative*” (Nicodim Ițcuș)⁵⁴. În munca de culegere era ajutat și de ținuta sa, ca și de o anumită știință de a se purta cu oamenii. Teodor Simionovici, care l-a cunoscut în anul 1910, deci la vîrsta de 48 de ani, impresionat de personalitatea lui, îi face următorul portret: „*Avea vîrsta matură, cultură generală remarcabilă, cultură muzicală aleasă, tehnician perfect, fire energică, impulsivă, neobosit. Povestea snoave populare, era glumeț, știa să creeze situații comice, își câștiga repede simpatia și încrederea*”⁵⁵. Alte descrieri îl surprind pe Alexandru Voevidca la o vîrstă mai înaintată: „*Era o fire voioasă, deschisă, vesnic zîmbind, extrem de popular*” (Onică Vasile)⁵⁶; „*Parcă îl văd și acum pe bătrînul Alexandru Voevidca: o figură frumoasă de artist, cu plete și puțin adus de spate de greutatea anilor*” (Nicolae Pentelescu)⁵⁷; „*L-am cunoscut mai deunăzi, în orașul amintirilor de glorie, în Suceava. Un bătrîn prea simpatic, cu trăsături de un pronunțat clasicism, care, deși aflător în al șaptelea deceniu al vieții sale, promite o largă activitate în direcția folclorului muzical, unde, pînă-n prezent, e colectorul a peste 3.000 (trei mii) de cîntece populare, a 3.000 (trei mii) de notațiuni muzicale melodice, care constituiesc o însemnată contribuție la tezaurul muzical al neamului*” (Gr. M. Poslușnicu)⁵⁸.

Alexandru Voevidca va colabora cu Matthias Friedwagner pînă în anul 1914⁵⁹, fapt confirmat și de compararea datelor la care au fost culese piesele incluse de filologul austriac în volumul tipărit în 1940. După anul 1914, Voevidca va continua să culegă folclorul, independent de orice obligații, într-un ritm mult mai lent, profitînd de unele ocazii, cum a

⁵⁰ Matthias Friedwagner, op. cit., p. XII.

⁵¹ Cf. Corespondență Ion Vicoveanu, Vicovul de Jos, 29 dec. 1966. (Fond V. Nicolescu).

⁵² Cf. Teodor Simionovici, caiet-manuscris *Informațiuni privind cartea „Rumänische Volkslieder...”, p. 23.*

⁵³ Cf. Corespondență Dragoș Luța, Deva, 27 decembrie 1966. (Fond V. Nicolescu).

⁵⁴ Cf. Corespondență Nicodim Ițcuș, Suceava, 27 aprilie 1967. (Fond V. Nicolescu).

⁵⁵ Cf. Teodor Simionovici, caiet-manuscris..., p. 19.

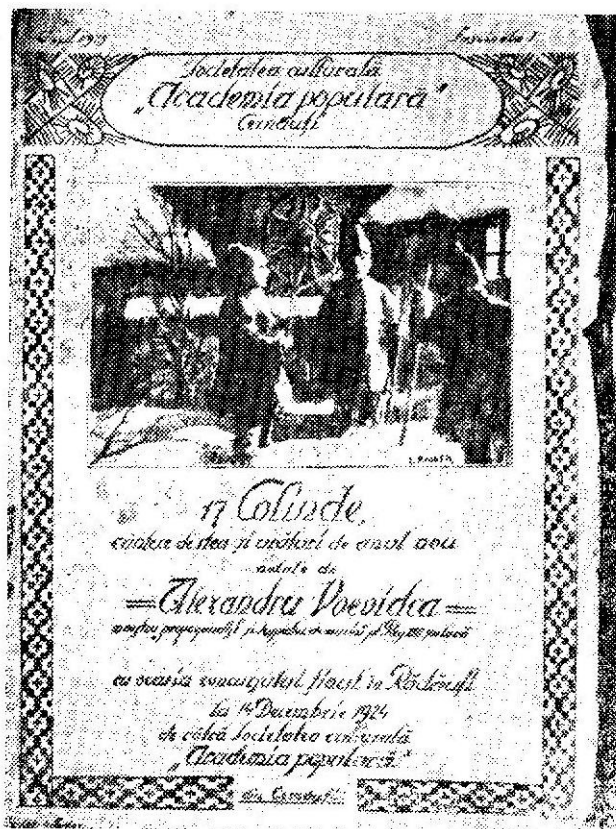
⁵⁶ Cf. Corespondență Vasile Onică, Suceava, 27 iulie 1980. (Fond V. Nicolescu).

⁵⁷ Cf. Corespondență Nicolae Pentelescu, Suceava, 4 iunie 1981. (Fond V. Nicolescu).

⁵⁸ Mihail Gr. Poslușnicu, *Un muzician al Bucovinei...*, op. cit., ibid.

⁵⁹ Matthias Friedwagner, op. cit., p. XIII.

foarte cea oferită de organizarea unui concurs de colinde la 14 decembrie 1924 în Rădăuți, de către Societatea culturală *Academia Populară* din Cernăuți. Alexandru Voevidea, fiind și membru al juriului, a notat cu acest prilej 17 colinde, cîntece de stea și urături de Anul Nou, litografiate, un an mai târziu, într-o publicație a sus-menționatei societăți ⁶⁰.

Coperta colecției de colinde realizată de Alexandru Voevidea în anul 1924 (Fond V. Nicolescu)

Istoria frământată a acestei colecții ⁶¹ face ca să nu se poată determina cu precizie nici anul pînă în care a cules Voevidea (1924 după Iordan Dateu, 1926 după Viorel Cosma), nici numărul exact al transcrierilor sale, apreciindu-se în general, un număr de 3.000 de melodii. În prefața

⁶⁰ Alexandru Voevidea, *17 colinde, cîntece de stea și urături de Anul Nou*, notate de..., Societatea culturală „Academia populară”, Cernăuți, Fascicula I, 1925, Lit. A. Sydor.

⁶¹ După moartea lui Alexandru Voevidea (6 iunie 1931), colecția a trecut în posesia fiului său Dimitrie, dispărînd, în timpul refugiei, din podul casei unde fusese adăpostită (Cf. Corespondență Dragoș Luța, Deva, 27 decembrie 1966); în anul 1956, Dimitrie Voevidea oferă, totuși, Institutului de Folclor caietele nr. XXXVI – XXXVII și XLI – XLV; în anul 1968, cea mai mare parte a colecției aflată în străinătate a fost readusă în țară și încredințată Bibliotecii Centrale de Stat.

volumului publicat în Germania, Friedwagner menționează 2.250 de piese care i-au parvenit, cu mare greutate, după plecarea sa din țară (1911), adăugând acestora și un număr de 249 notații care ar fi fost distruse în timpul războiului⁶². Voevidea însuși furnizează date diferite în această privință. În oferta făcută Academiei Române la 8 iulie 1919, consemnează: „*Colecțiunea cuprinde 2.300 piese naționale de diferit caracter: doine, hori, danțuri, colinzi, bocete etc.*”⁶³; în răspunsul către același for, datat 12 iulie 1920, precizează: „*În calitatea mea de colector am adunat numărul considerabil de 2.334 arii populare*”⁶⁴, iar în scrisoarea adresată lui Gh. Dumitrescu-Bistrița, la 12 ianuarie 1927, indică: „*Toată colecția cuprinde 3.000 piese, dintre care 2.500 sunt deja transcrise în curat, restul în macular*”⁶⁵. Mulți ani mai târziu, unul dintre nepoții lui Voevidea, Dragoș Luța, își amintește: „*La moartea bunicului au rămas 3.232 foi cu cîntece populare, înregistrate în registrul de care am amintit (un registru-inventar, dispărut, n.n.), ceva în plus creș 80 — 180 (!) bucăți erau încă în lucru și deci neterminate, puse într-un caiet deosebit*”.

După 1918, Voevidea încearcă să valorifice colecția, urmărind, în primul rînd, publicarea ei. Astfel, o oferă Editurii „Cartea Românească”, Academiei Române și Revistei „Izvoarașul”. Forul cel mai competent, Academia, consideră, însă, suma solicitată (60.000 lei) drept exagerată și își exprimă, totodată, unele nelămuriri în legătură cu dreptul de proprietate asupra colecției. În această privință, cere deslușiri inclusiv membrului său corespondent Dr. Matthias Friedwagner, pe atunci profesor la Universitatea din Frankfurt/Main. În calitatea sa de fost coordonator al acțiunii de culegere în Bucovina, acesta solicită respingerea ofertei, considerîndu-se singurul în drept de a folosi materialul poetic și muzical adunat de diferiți colaboratori, inclusiv de Alexandru Voevidea a cărui contribuție încearcă să o minimizeze, accentuînd asupra interesului pur financiar pe care învățătorul l-ar fi avut în această activitate. În răspunsul trimis Academiei, Voevidea nu-și recunoaște nici o obligație față de Friedwagner: „*Alte concențiuni n-am avut cu D-lui nici oral, nici în scris. Pe motivul că m-a ajutat cu cîteva sute de coroane D-lui spune acum că e proprietarul colecției în chestiune. Aceasta însă nu e adecărat, căci nici eu n-am vîndut dreptul meu de autor, dară nici D-lui n-a umblat pe vreme bună sau rea, prin munți și văi, hîrtopi și prăpăstii, să adune acele cîntece*”⁶⁶. Diferendul a determinat, probabil, neachiziționarea colecției, cel puțin în timpul vieții autorului ei. În scrisoarea trimisă lui Gh. Dumitrescu-Bistrița 7 ani mai târziu (12 ianuarie 1927) Voevidea notează: „*Colecția de cîntece populare adunate de prin Bucovina nu e nici tipărită, nici vîndută. (...) Sunt dispus să vînd lucrarea așa cum se află, sau să predau totul scris în curat, în schimbul sumei de 250 mîi lei*”⁶⁷.

⁶² Matthias Friedwagner, op. cit., p. XII — XIII.

⁶³ V. Arhiva Academiei R.S.R., Dosar P IV (1914—1919), f. 335^{r-v}, nr. 1580/14 iulie 1919.

⁶⁴ V. Arhiva Academiei R.S.R., Dosar P IV (1920—1926), f. 141^{r-v}—142, nr. 1604/3 august 1920.

⁶⁵ V. Arhiva Revistei „Izvoarașul”, Dosar 2015, nr. 28/1927.

⁶⁶ V. Arhiva Academiei R.S.R., Dosar P IV (1914—1919), nr. 1580/14 iulie 1919.

⁶⁷ V. nota 65.

Interesul financiar, care nu poate fi contestat dar care a fost permanent dublat și de un interes de cu totul altă natură, așa cum demonstrează întreaga activitate a folcloristului, se datora, în bună parte, unor dificultăți de ordin material ce au marcat, nu o dată, viața familiei Voevideca. Alexandru și soția sa Varvara (Veronica) au avut patru copii, iar în urma decesului prematur al fiicei lor au crescut și educat patru nepoți rămași orfani. Sint semnificative amintirile acestora în legătură cu bunicul lor: „Parcă-l căd și astăzi, la ora 8 dimineața așezat la biroul lui, lucrând fără întrerupere ore în șir pînă la amiază, iar după masă de pe la 5 pînă pe la 8^{1/2} — 9 seara. (...) În afară de munca de birou, dedicată aproape exclusiv prelucrării materialului adunat, făcea rare întreruperi pentru corespondență sau armonizări ale compozițiilor originale. (...) Încutam în casa bunicului de cînd aveam 5 ani, de la moartea tatălui meu. Eram patru nepoți. (...) Bunicul ne-a luat sub oblăduirea lui, ajutînd pe mama, pînă în 1924 cînd mama a decedat, iar de-aici înainte cheltuiînd el singur pentru creșterea și educarea noastră. Desigur că pentru a crește patru orfani avea și cheltuieli mari. Era ordonat în cheltuieli, gospodărar...” (Dragoș Luța)⁶⁸; „Cînd eram mici (...) bunicul se ocupa de noi în timpul liber, ne învăța să cîntăm cîntece patriotice (...), ne învăța și cîntece populare românești bucorinene (...) și bunicul ne acompania la armoniu” (Lidia Lucan)⁶⁹.

Chiar dacă, în totalitatea ei, colecția Voevideca nu a fost publicată, cercetată și nici prea bine cunoscută, munca folcloristului nu a putut trece fără a fi remarcată de muzicienii timpului și, în oarecare măsură, valorificată. Unul dintre cei care au apreciat în mod deosebit colecția a fost compozitorul Eusebie Mandicevski. Aflat la Viena, primește din țară, de la fratele său Constantin, culegera de cîntece populare pe care o studiază cu atenție și interes, armonizînd 200 dintre ele pentru diferite formații vocale (solist, cvartet vocal, cor) cu sau fără acompaniament de pian; primul volum cuprinde 52 de piese (1922), cel de-al doilea — 80 de cîntece (1923), ultimul — 68 de piese (1924). În manuscrisele acestor prelucrări, Mandicevski consemnează atît numărul de ordine al cîntecului în colecție cît și numele și vîrsta informatorului, locul și data culegerii, demonstrînd astfel nu numai prețuirea pentru valoarea artistică a culegerii, ci și pentru valoarea ei științifică. Pînă în prezent au fost publicate 35 dintre aceste armonizări⁷⁰, celelalte așteptînd încă lumina tiparului.

În anul 1925, Voevideca va participa, alături de alți muzicieni folcloriști și culegători ai timpului (Tiberiu Brediceanu, Gheorghe Cucu, Ion Dieu, Gheorghe Fira, Emil Monția, I. Muțiu) la primul concurs organizat de Societatea Compozitorilor Români (5 februarie 1925) cu scopul de a încuraja culegerile de folclor muzical românesc pe întreg teritoriul țării⁷¹. A fost un alt prilej de cunoaștere a relațiilor sale, cîteva dintre

⁶⁸ Cf. Corespondență Dragoș Luța, Deva, 27 decembrie 1966. (Fond V. Nicolescu).

⁶⁹ Cf. Corespondență Lidia Lucan, Baia Mare, 5 septembrie 1980. (Fond V. Nicolescu).

⁷⁰ Eusebie Mandicevski, *Opere alese*, Ediție îngrijită de Liviu Rusu, Editura muzicală, București, 1957, p. 78—109 (15 piese); *Cîntece populare din colecția Voevideca armonizate de Eusebie Mandicevski*, în Supliment la revista „Muzica” nr. 8 (1957), cu o notă biografică de Liviu Rusu (20 piese); V. și George Breazu, *Pagini din istoria muzicii românești*, vol. I, Ediție îngrijită și prefăcută de Vasile Tomescu, Editura muzicală, București, 1966, p. 392—393.

⁷¹ V. Tiberiu Alexandru, *Societatea compozitorilor români, factor militant pentru afirmarea ființei noastre spirituale (1929—1948)*, în „Studii de muzicologie”, vol. XVI, Editura muzicală, București, 1981 p. 5—18.

cele 151 de cîntece trimise fiind incluse în două dintre publicațiile *Arhivei de Folklore: Treizeci cîntece populare* (1927)⁷² și *Cîntece bătrînești din Oltenia, Muntenia, Moldova și Bucovina* (1932)⁷³.

Cea mai substanțială recunoaștere a activității folcloristice a lui Alexandru Voevidca rămîne, însă, publicarea de către Matthias Friedwagner la Würzburg, în 1940, a volumului *Rumänische Volkslieder aus der Bukowina*⁷⁴ pentru care selecționează 955 de numere, toate cu tematică de dragoste: 571 de texte, dintre cele peste 10.000 colectate de către diferiți colaboratori în perioada 1906 — 1912, și 384⁷⁵ melodii cu text, alese tot după criteriul tematicii literare, dintre cele 2.250 primite de la Voevidca. Piesele incluse în volum provin din 130 de localități și au fost culese de 65 de persoane, mai ales învățători, ale căror nume sînt date într-un index la sfîrșitul lucrării, alături de lista localităților, catalogul temelor poetice, un glosar și o hartă a regiunii cercetate; ilustrația este realizată cu 6 planșe color după tablourile pictorului bucovinean Eugen Maximovici.

Lucrarea a fost subvenționată de Statul Român și a apărut, simultan, în două variante: una adresată publicului german, conținînd și o selecție de 109 de texte în traducere germană plasată la sfîrșitul cărții, și o a doua, pentru circulație românească avînd, în plus, pe foaia de gardă și titlul în limba română — **Cîntece populare românești din Bucovina. De-ale dragostei**⁷⁶. Tomul, editat într-un tiraj redus (1.000 de exemplare), a ieșit de sub tipar la puțin timp după moartea lui Friedwagner (5 aprilie 1940), în țară ajungînd doar puține volume, trimise de fiica savantului împreună cu ferparul morții tatălui ei⁷⁷. Vremurile turburi ale războiului au făcut ca tipărirea colecției românești să nu aibă răsunetul așteptat, deși nu se poate spune că în țară ar fi trecut neobservată. Mărturie stă seria de 10 articole apărută în ziarul *Acțiunea* din iunie-august 1941⁷⁸,

⁷² *Treizeci de cîntece populare* alese din culegerile premiate sau menționate în anul 1925, București, 1927.

⁷³ *Cîntece bătrînești din Oltenia, Muntenia, Moldova și Bucovina*, Culegere îngrijită de Constantin Brăiloiu, București, 1932.

⁷⁴ V. nota 14.

⁷⁵ În titlul lucrării se indică doar 380 de melodii; în realitate Friedwagner include în volum 384 de piese dintre care una (nr. 52 în colecția Voevidca) se repetă în două capitole diferite: IV, nr. 18 și X, nr. 30.

⁷⁶ V. și *Scrisori către Ovid Densusianu*, vol. II, Ediție îngrijită, introducere, note, tabel cronologic și index de Liviu Onu, Ileana Virtosu și Maria Rafailă, sub redacția lui Liviu Onu, Editura Minerva, București, 1981, p. 58, nota 4. În volum sînt incluse patru scrisori ale lui Matthias Friedwagner către Ovid Densusianu din care aflăm unele amănunte în legătură cu acțiunea de culegere, cu relația Voevidca — Friedwagner, cu strădania savantului austriac de a tipări un prim volum din colecția de cîntece populare bucovinene.

⁷⁷ Cf. Dragoș Vitencu, *Doi scrisori ale lui Matthias Friedwagner*, în „Revista de istorie și teorie literară”, 29, iulie-septembrie, nr. 3, Editura Academiei R.S.R., București, 1980, p. 475—482.

⁷⁸ George Ercazu semnează în „Acțiunea”, referitor la volumul tipărit de Friedwagner, următoarele articole: *Culegerea cîntecelor populare bucovinene* (15 iunie 1941), *Matthias Friedwagner, Rumänische Volkslieder aus der Bukowina. I Band. Liebestlieder* (22 iunie 1941), *Cîntece populare românești din Bucovina publicate de Matthias Friedwagner* (29 iunie 1941), Idem (continuare — 6 iulie 1941), *Melodiile cîntecelor populare românești din Bucovina publicate de Matthias Friedwagner* (13 iulie 1941), *Studiul melodiilor populare bucovinene publicate de Matthias Friedwagner* (29 iulie 1941), *Studiul lui Reinhold Harprecht asupra melodiilor bucovinene publicate de M. Friedwagner* (27 iulie 1941), Idem (continuare — 3 august 1941), *Ritmii melodiilor buco-*

în care George Breazu salută cu entuziasm apariția volumului, considerându-l drept „un mare eveniment cultural” și, în același timp, un nou îndemn pentru „a căuta mai în adâncuri, peste vremelnicia evenimentelor, la izvoarele de viață ale neamului, la firea poporului și a plasmuirilor artistice”. Lucrarea mai este semnalată și în periodicele *Revista Bucovinei* și *Voința școlii* în recenzii alcătuite de Alexandru Vitencu și, respectiv, Filimon Rusu⁷⁹.

Colecția propriu-zisă, structurată în 33 de capitole tematice (I — Preludiu, II — Dragostea din ce-i făcută?, III — Dragoste tainică, IV — Dor și jale, V — Speranțe, VI — Dragoste fericită, VII — Stăruință în dragoste, VIII — Visuri, IX — Vestii și semne, X — Bucurie, XI — Mândrie, XII — Întâlniri de dragoste, XIII — La fântână, XIV — În zori de zi, XV — De ce nu-mi vii?, XVI — Înstrăinare, XVII — Vorbe rele, XVIII — Vrăji și descințele, XIX — Fugă sau măritis, XX — Despărțire și nădejde, XXI — Dragoste trecătoare, XXII — Ispită, XXIII — Dragoste cu păcat, XXIV — Părăsire, XXV — Dragoste nefericită, XXVI — Dragoste stricată, XXVII — Despărțire și blăstămuri, XXVIII — Refuz, XXIX — Împotriviri, XXX — Căință și împăcare, XXXI — Mănăstire, boală sau moarte, XXXII — Mai bine o stîncă de piatră decît fată, XXXIII — Sfîrșit amar), este anticipată de un amplu studiu conceput în trei secțiuni: primele două (*Vorwort* și *Einleitung*) aparținînd lui Matthias Friedwagner, cea de a treia (*Über die musikalische Wesensart der Lieder*), muzicologului Reinhold Harprecht.

În *Cuvînt înainte*, Friedwagner descrie împrejurările în care s-a inițiat culegerea textelor și melodiilor bucovinene, dificultățile întîmpinate, menționează numele celor mai asidui culegători, subliniază faptul că el personal nu a participat la acțiunea propriu-zisă de culegere („*În secretele sufletului poporului nu pătrunde un străin chiar dacă vorbește aceeași limbă*”), asumîndu-și, în schimb, munca de selecție, ordonare și comparare a vastului material obținut. Referitor la contribuția lui Alexandru Voevidea, Friedwagner se exprimă destul de reținut, ceea ce nu este de mirare dacă ținem seamă de neînțelegerile intervenite între ei, recunoscîndu-i, totuși, atît calitățile muzicale, cît și hărnicia de culegător („*colecția sa a crescut pînă la dimensiunile unei comori de muzică populară frumoasă și necunoscută*”).

Introducerea reprezintă un veritabil eseu asupra poeziei populare țărănești. Limitîndu-se la lirica de dragoste și bazîndu-se exclusiv pe criteriul estetic de selecție, Friedwagner consideră *doina* drept „*piesa centrală și strălucitoare a poeziei populare românești*”, sesizează că „*ea nu este însă exclusiv cîntec de dragoste, toate sentimentele furtunoase își găsesc expresia aici*” și poate oglindi, în aceeași măsură, „*dorul de patrie, singurătatea*”.

vinenț publicate de Matthias Friedwagner (10 august 1941), *Concluzii cu privire la simțul muzical al poporului român* (17 august 1941). Republicate în: George Breazu, *Pagini din istoria muzicii românești*, vol. V, „Cercetări de istorie și folclor”, Ediție îngrijită și prefată de Gheorghe Ciobanu, Editura muzicală, București, 1981, p. 379—430.

⁷⁹ Alexandru Vitencu, *Matthias Friedwagner, Rumänische Volkslieder aus der Bukowina. I Band. Liebeslieder — Cîntece populare românești din Bucovina. De ale dragostei* în „*Revista Bucovinei*”, anul I, nr. 6, Cernăuți, iunie 1942, p. 272—274; Filimon Rusu, *Rumänische Volkslieder aus der Bukowina*, în „*Voința școlii*”, anul XIX, nr. 4, Cernăuți, septembrie 1942, p. 25—27.

păstorului în munți și oricare însingurare și neliniște a inimii". Iubirea, dorul în diversele lui ipostaze — personificat adesea într-un euc sau o turturca —, farmecele de dragoste și antidoturile lor, idealul frumuseții feminine și masculine, comuniunea om-natură și modalitățile în care ea se exprimă, devin pe rînd subiecte de analiză, Friedwagner reușind, așa cum observă George Breazu, să contribuie la „deslușirea și clarificarea fondului psihologic al liricii de iubire bucovinene, dîndu-ne cele mai caracteristice trăsături ale sufletului popular, ferindu-se neconținut de a cădea în exagerările elogiilor romantice”⁸⁰. Într-adevăr, autorul se desolidarizează de concepția idilică asupra țaranului și a modului său de viață: „Cîntecele populare sînt adevărate, asemănătoare cu natura, fără sentimentalisme, pătimase și deseori dure”⁸¹. Friedwagner nu insistă asupra caracteristicilor versificației și metricei populare, considerînd, evident exagerat, că Gustav Weigand ar fi lămurit „pe deplin” aceste aspecte⁸²; menționează în trecere dimensiunea redusă a textelor și structurarea lor nestrofică, predominanța rimei pereche și existența versurilor fără rimă, ritmul trohaic cu cezura, mai ales după al doilea picior metric și cu accente principale pe arsisul troheilor 2 și 4, apariția silabelor de completare (*re, ri, u*), atunci cînd muzica solicită un tipar metric complet. În legătură cu modalitățile de interpretare specifice folclorice se subliniază caracterul monodic al cîntecelor și doinelor, intonate predominant vocal, enumerîndu-se și instrumentele care, uneori, pot înlocui vocea: cel mai simplu — frunza, cel mai obișnuit — fluierul, apoi cavatul, buciunul, vioara, cobza. Este menționată și existența muzicantului profesionist al satului: *zicălaș, lăutar* sau *cîntăreț sătesc*.

Adept al comparatismului, Friedwagner se arată preocupat și de problema plasării culturii populare românești în contextul mai larg al ariei sud-est europene, reținînd păreri susținute în epocă de cercetători printre care B. Bartók, K. Dietrich, G. Weigand. Deși apreciază demersul teoretic al savantului german, George Breazu remarcă, relativ la „sur-prinzătoarea unitate a culturii în sud-est”, faptul că „în ceea ce privește muzica, această unitate este mult mai îndoielnică decît s-a crezut și s-a scris pînă azi, deși aparențele se opresc la unele analogii care nu sînt de explicat nici prin fundamentul tracic, nici prin identitatea condițiilor de viață ale popoarelor, ci pe temeiul unor legi de dezvoltare proprii muzicii”⁸³. De reținut afirmația lui Friedwagner legată de inexistența influențelor reciproce între cîntecul popular german din Bucovina și cel românesc⁸⁴, ea și constatarea, apărută într-o notă de subsol, relativ la „unitatea (concordanța) cîntecelor populare pe suprafața largă a teritoriului locuit de români”⁸⁵. În finalul studiului sînt formulate și unele observații de natură lingvistică asupra „dialectului” bucovinean.

⁸⁰ George Breazu, op. cit., p. 395.

⁸¹ M. Friedwagner, op. cit., p. XXXI: „Die rumänischen Volkslieder sind wahr, naturgetreu, ohne Sentimentalität, leidenschaftlich und öfters hart”.

⁸² Gustav Weigand, *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig, 1904.

⁸³ George Breazu, op. cit., p. 403.

⁸⁴ Matthias Friedwagner, op. cit., p. XXXIII: „Das deutsche Volkslied in der Bukowina ist von rumänischen Einflüssen frei, und umgekehrt”.

⁸⁵ Id., *Ibid.*, p. XXXIII, nota 25: „Auch die Übereinstimmung der Volkslieder im weiten Umkreis des von Rumänen bewohnten Landes ist bemerkenswert”.

păstorului în munți și oricare însingurare și neliniște a inimii". Iubirea, dorul în diversele lui ipostaze — personificat adesea într-un cuc sau o turtură —, farmecele de dragoste și antidoturile lor, idealul frumuseții feminine și masculine, comuniunea om-natură și modalitățile în care ea se exprimă, devin pe rînd subiecte de analiză, Friedwagner reușind, așa cum observă George Breazu, să contribuie la „deslușirea și clarificarea fondului psihologic al liricii de iubire bucovinene, dîndu-ne cele mai caracteristice trăsături ale sufletului popular, ferindu-se neconținut de a cădea în exagerările elogiilor romantice”⁸⁰. Într-adevăr, autorul se desolidarizează de concepția idilică asupra țăranului și a modului său de viață: „Cîntecele populare sînt adevărate, asemănătoare cu natura, fără sentimentalisme, pămăse și deseori dure”⁸¹. Friedwagner nu insistă asupra caracteristicilor versificației și metricei populare, considerînd, evident exagerat, că Gustav Weigand ar fi lămurit „pe deplin” aceste aspecte⁸²; menționează în trecere: dimensiunea redusă a textelor și structurarea lor nestrofică, predominanța rimei pereche și existența versurilor fără rimă, ritmul tri-haic cu cesură, mai ales după al doilea picior metric și cu accente principale pe arsisul troheilor 2 și 4, apariția silabelor de completare (*re, ri, u*) atunci cînd muzica solicită un tipar metric complet. În legătură cu modalitățile de interpretare specific folclorice se subliniază caracterul monodic al cîntecelor și doinelor, intonate predominant vocal, enumerîndu-se și instrumentele care, uneori, pot înlocui vocea: cel mai simplu — frunza, cel mai obișnuit — fluierul, apoi cavatul, buciurul, vioara, cobza. Este menționată și existența muzicantului profesionist al satului: *cicălaș, lăutar* sau *cîntăreț sutesc*.

Adept al comparatismului, Friedwagner se arată preocupat și de problema plasării culturii populare românești în contextul mai larg al ariei sud-est europene, reținînd păreri susținute în epocă de cercetători printre care B. Bartók, K. Dietrich, G. Weigand. Deși apreciază demersul teoretic al savantului german, George Breazu remarcă, relativ la „sur-prinzătoarea unitate a culturii în sud-est”, faptul că „în ceea ce privește muzica, această unitate este mult mai îndoielnică decît s-a crezut și s-a scris pînă azi, deși aparențele se opresc la unele analogii care nu sunt de explicat nici prin fundamentul tracic, nici prin identitatea condițiilor de viață ale popoarelor, ci pe temeiul unor legi de dezvoltare proprii muzicii”⁸³. De reținut afirmația lui Friedwagner legată de inexistența influențelor reciproce între cîntecul popular german din Bucovina și cel românesc⁸⁴, ea și constatarea, apărută într-o notă de subsol, relativ la „unitatea (concordanța) cîntecelor populare pe suprafața largă a teritoriului locuit de români”⁸⁵. În finalul studiului sînt formulate și unele observații de natură lingvistică asupra „dialectului” bucovinean.

⁸⁰ George Breazu, op. cit., p. 395.

⁸¹ M. Friedwagner, op. cit., p. XXXI: „Die rumänischen Volkslieder sind wahr, naturgetreu, ohne Sentimentalität, leidenschaftlich und öfters hart”.

⁸² Gustav Weigand, *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig, 1904.

⁸³ George Breazu, op. cit., p. 403.

⁸⁴ Matthias Friedwagner, op. cit., p. XXXIII: „Das deutsche Volkslied in der Bukowina ist von rumänischen Einflüssen frei, und umgekehrt”.

⁸⁵ Id., Ibid., p. XXXIII, nota 25: „Auch die Übereinstimmung der Volkslieder im weiten Umkreis des von Rumänen bewohnten Landes ist bemerkenswert”.

În ceea ce privește selecționarea melodiilor incluse în volum, Friedwagner a solicitat succesiv sprijinul unor muzicieni și cercetători ai vremii: Victor Vasilescu⁸⁶ controlează materialul muzical chiar în perioada culegerii lui de către Voevideca, încercând apoi și o clasificare pe criterii melodice, care, însă, nu îl va satisface pe filologul austriac, acesta preferând organizarea pe criterii tematice; Adalbert Hrnály la Cernăuți, Eusebie Mandicerschi la Viena, profesorii Moritz Bauer și Friedrich Gennrich la Frankfurt am Main îi confirmă valoarea muzicală a colecției. În volum va fi inclus și studiul „*Despre natura muzicală a cîntecelor*”, încredințat lui Reinhold Harprecht. Superficial, denotînd o prea puțină cunoaștere a caracteristicilor muzicii populare românești, debutează cu o afirmație cel puțin surprinzătoare: „*Originea prezentelor melodii este desigur foarte variată. Nu numai poporul respectiv le-a creat, se pot dovedi clar și influențe slave, vesteuropene și ungurești*”⁸⁷, afirmație pe care autorul nu găsește necesar să o argumenteze, ceea ce îl face pe George Breazu să observe că „*au este dovedită și, după cît se pare, nici au poate fi dovedită*”⁸⁸. De altfel, Harprecht este permanent urmărit de ideea de a găsi, cu orice preț, influențe de tot felul în diversele aspecte morfologice ale melodiei românești. În analiza sa, muzicologul german are în vedere trei aspecte ale cîntecelor: 1) *Construcția*, 2) *Succesiunea sunetelor, inclusiv armonia*, 3) *Rîtmul*. Analiza formală distinge construcții de 4, 6, 8 și 12 măsuri, cu cezuri clare. În mod evident, teoretizarea este favorizată de maniera, forțată de cele mai multe ori, în care Alexandru Voevideca încorporează în măsură orice fel de melodie, puținele piese în care renunță la acest sistem de încadrare fiind sesizate și de Harprecht în mod corespunzător: „*Există și unele cîntece la care lipsește cu totul orice construcție strictă*”⁸⁹. Melodia este analizată exclusiv prin prisma tonalității de tip major sau minor. În comparație cu cîntările vesteuropene, abundența inflexiunilor modale specifice cîntecului popular românesc este înregistrată drept „*o bogăție mult mai mare de schimbări de tonalitate*” (Tonartwechsel). Treptele mobile sau cele care nu se încadrează într-o presupusă tonalitate (tonartfremde) sînt privite cu suspiciune („*Si sunete străine de tonalitate se găsesc uneori presărate în melodii. (...) Prezența acestor sunete trebuie acceptată deci cu anumită precauție*”⁹⁰), Harprecht prevalîndu-se de o observație a lui Béla Bartók legată de dificultatea notării înălțimii sunetelor cu ajutorul semiografiei muzicale europene. Muzicologul german surprinde

⁸⁶ Id., Ibid., p. XXXVI, nota 35: Victor Vasilescu (1856—1938), licențiat al Facultății de drept, compozitor și dirijor de cor, a contribuit la propășirea vieții muzicale bucovinene (cf. Victor Cosma, *Muzicieni români*, ..., op. cit., p. 444—445; v. și Liviu Rusu, *Victor Vasilescu—un compozitor amator*, în „Studii muzicologice”, nr. 3, București, 1957, p. 3—18).

⁸⁷ Id., Ibid., p. XXXIX: „Der Ursprung der vorliegenden Melodien ist sicher sehr mannigfaltig. Nicht nur der eigene Volksstamm hat sie geschaffen, auch slavische, west-europäische und magyarische Einflüsse sind deutlich nachzuweisen”.

⁸⁸ George Breazu, op. cit., p. 409.

⁸⁹ Matthias Friedwagner, op. cit., p. XL: „Es findet sich auch einige Lieder, die ganz beinahe jeden strengen Aufbau vermissen lassen”.

⁹⁰ Id., Ibid., p. XL—XLI: „Auch tonartfremde Töne finden sich mitunter in die Melodien eingestreut. (...) Das Vorhandensein dieser Töne ist also mit einer gewissen Vorsicht entgegenzunehmen”.

și subliniază o caracteristică importantă a melodicii bucovinene, ceea ce astăzi numim alternare sau pendulare major-minor, pe care o interpretează ca o modulație de la o tonalitate majoră la relativa ei minoră. Menționează și existența tonalității „țigănești“, sub această denumire integrând toate structurile modale cromatice caracterizate prin existența intervalului de secundă mărită, ca și a unor asemănări, în unele melodii considerate de el „mai vechi din punct de vedere istoric“, cu vechile „tonalități“ bisericești. În sfârșit, remarcă prezența unor „grupuri de sunete“, motive ritmico-melodice tipice, în special în secțiunea cadenței finale care, incluzând succesiunea cvartă — terță mică — secundă mică — fundamentală, conferă melodiei „o anumită melancolie“. Este vorba, deci, de cadența frigidă, atât de pregnantă, care îl frapează pe Harprecht, dar, și în acest caz, aceasta consideră că s-ar putea datora unei intonații imprecise, „*sunetul cântat aflându-se, probabil, între secunda mare și cea mică*“⁹¹. În ceea ce privește ritmica, analiza are din nou în vedere, ca element definitoriu, măsura, referindu-se la gruparea măsurilor (Gruppierung der Takte) și la tipurile de măsură (Taktart). Mai multă atenție se acordă ritmului propriu-zis, în interiorul măsurilor (Rhythmik innerhalb der Takte), pe care Harprecht îl consideră „neobișnuit de bogat“. Ritmul este privit în afara relației lui cu dimensiunea și structura versului, tabelul comparativ al caracteristicilor ritmice în „vest“ și în „răsărit“ luând în considerație doar modalitățile diferite de divizare ale „părților bune“ și ale celor „rele“ din măsură („*Gliederung des guten und schlechten Takteiles*“). Se sesizează, în mod corect, că majoritatea cîntecelor încep cu măsură completă și că, de multe ori, secțiunile dinaintea cezurilor sau din finalul cîntecelor se caracterizează printr-o lărgire a ritmului, apreciindu-se că unele combinații ritmice sînt greu accesibile pentru simțul ritmic vest european. În concluzie, Reinhold Harprecht își va exprima încă o dată admirația față de muzicalitatea românilor, față de „*sentimentul muzical general, am spus aproape natural, al acestei populații*“.

Fiecare dintre cele 33 de capitole ale volumului este însoțit de observații cu caracter muzical, redactate de același Reinhold Harprecht împreună cu Siegmund von Frauendorfer (ginerelul lui Friedwagner), în termeni vagi, reflectînd concepția analitică a studiului muzical. Abundă formulări de tipul: „*Delicat, melancolic, oarecum monoton*“, „*Melodie cu formă frumoasă și expresivă*“ sau „*Alternanță ciudată între Sol major și fa diez minor*“ (pentru o melodie cu cadență pe treapta a doua), „*Schimbare neobișnuită a tonalității după măsura 2. Melodie încântătoare, sfîrșitul neclar*“ (pentru o melodie cu cvinta mobilă și cadență finală frigidă) etc.

În ciuda deficiențelor, unele inerente pericadei în care a fost conceput, trebuie să recunoaștem volumului lui Matthias Friedwagner merite de necontestat: cea mai amplă culegere de poezie și cîntec popular românesc dintr-o arie relativ restrînsă a țării publicată în prima jumătate a veacului nostru, ținuta științifică notabilă, contribuția la cunoașterea și prețuirea, în plan european, a folclorului muzical românesc.

Din păcate, lucrarea a apărut la 9 ani după dispariția lui Alexandru Voevidea, harnicul învățător și folclorist neputîndu-se bucura de această

⁹¹ Id., *Ibid.*, p. XLII, nota 1: „Der gesungene Ton liegt wahrscheinlich mitten zwischen grosser und kleiner Sekunde“.

atît de dorită confirmare a pasionatei și pasionantei sale munci de colegător. Ultima perioadă a vieții se caracterizează printr-o activitate în diverse planuri. Alături de munca didactică, va continua să participe, ca instrumentist, la diferite manifestări cu caracter muzical. „*Duminică 3 Iulie a.e., Liceul Aron Pumnul a dat în matineu o serbare școlară cu un program foarte variat. La partea muzicală (orchestră) am colaborat și eu*” — mărturisește într-o scrisoare adresată, în iulie 1923, prietenului Gh. Dumitrescu-Bistrița⁹², iar compozitorul Alexandru Zavulovici își amintește: „*În turneele mele cu corul școlilor normale din Cernăuți, el m-a însoțit cîntînd în orchestră, la violă*”⁹³. Cu un deosebit entuziasm, susținea conferințe în diferite localități, orașe sau sate, vorbind mai ales despre cîntecul popular, despre frumusețea lui, despre necesitatea de a fi păstrat și notat. Deseori, în astfel de ocazii, își îmbogățea colecția cu citeva transcrieri. „*În anii 1923—26 am dezvoltat în foarte multe centre diferite demonstrațiuni muzicale cu caracter școlar și cultural și am înregistrat succese foarte frumoase*”⁹⁴ scrie, în 1927, aceluiași Gh. Dumitrescu-Bistrița. Găsim confirmări în amintirile celor care l-au întîlnit în acea perioadă. Teodor Simionovici rememorează ultima conferință la care a asistat personal la Sadagura: „*a vorbit despre valoarea și însemnătatea cîntecului popular, despre conținutul lui, iar în încheiere a arătat cum cîntă cîntărețul popular : flăcăii cu energie, fetele blind și dulce, bătrînii tremurat, bătrînele linistit și tînguitor*”⁹⁵; Nicodim Ițcuș, pe atunci director al liceului din Rădăuți, și-l amintește vorbind, în anul 1925, în calitate de inspector de muzică, la o conferință ținută în cadrul societății „Academia Populară” la Casa Națională din Rădăuți, despre muzica și cîntecul nostru popular⁹⁶; profesorul Ștefan Pavelescu, coleg de catedră cu cei doi fii ai folcloristului la liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava, a asistat la o astfel de conferință, organizată în aula școlii, pe care vorbitorul a ilustrat-o „*prin intermediul viorii*”⁹⁷; preotul Vasile Onică, elev în acea vreme, relatează o vizită a lui Voevidca, prin 1926, în Horodnicul de Sus, atribuindu-i următoarele cuvinte adresate sătenilor: „*Am nevoie de D-stră — creau să culeg din popor, de la țărani, ceea ce au mai frumos și mai de preț, rămas din moși-strămoși (...) pentru că aceștia n-au voie și nu trebuie să se piardă*”⁹⁸.

Meritele lui Alexandru Voevidca sînt recunoscute și de oficialitățile timpului: în 1921 i se conferă titlul onorific de „Director școlar”⁹⁹, iar un an mai tîrziu primește Medalia „Bene merenti” Cl. II¹⁰⁰. Acordarea distincției este înregistrată și de presa vremii, *Adevărul literar și artistic*

⁹² Scrisoare expediată din Cernăuți la data de 8 iulie 1923. Arhiva Revistei „Izvorășul” desar 2015.

⁹³ Corespondență intermediată de ing. Eusebie Fochi din Iași. Amintirile compozitorului Alexandru Zavulovici (1889—1976) în legătură cu Voevidca sînt redactate la Suceava, 17 februarie 1973 (Fond V. Nicolescu).

⁹⁴ V. nota 65.

⁹⁵ Cf. Teodor Simionovici, caiet-manuscris..., p. 23—24.

⁹⁶ Cf. Corespondență Nicodim Ițcuș, Suceava, 27 aprilie 1967. (Fond V. Nicolescu).

⁹⁷ Cf. Corespondență Ștefan Pavelescu, Timișoara, 17 mai 1981. (Fond V. Nicolescu).

⁹⁸ Cf. Corespondență Vasile Onică, Suceava, 27 iulie, 1980. (Fond V. Nicolescu).

⁹⁹ Cf. „Schită biografică”, arhiva I.C.E.D., ms. 6, p. 2: „Cu ordinul Secret. gea. al Instrucțiunii în Cernăuți No. 4094 din 30 iulie 1921”.

¹⁰⁰ Id., ibid., p. 2—3: „Cu Decretul No. 5837 din 30 Decembrie 1922”.

săbiniind că medalia a fost decernată „pentru merite deosebite în domeniul culturii și răspîndirii muzicii, în special a cîntecului național român”¹⁰¹. Nici asociațiile profesionale locale nu rămîn mai prejos: este numit membru de onoare al *Societății muzicale „Doina”* din Cotmanii (1923)¹⁰², ca și al *Asociației învățătoresci din Bucovina* (1925)¹⁰³, locuitorii comunei Sînauții de Jos oferindu-i o diplomă de recunoștință împreună cu un album semnat de toți foștii săi elevi, cu ocazia împlinirii a 40 de ani de la înființarea școlii (1924)¹⁰⁴.

Învățătorul, folcloristul, susținătorul și propagatorul culturii populare românești, Alexandru Voevidea s-a stins din viață în anul 1931. „*Sîmbătă în 6 iunie, la orele 10,30 a.m., s-a izbăvit din chinurile-i sfîrșit, în vîrstă de 69 de ani, veteranul dascăl al școlii noastre primare și maestrul culegător al cîntecului nostru popular Alexandru Voevidea (ajuns oficial chiar și „inspector de muzică”)*” — își începe Leca Morariu necrologul publicat în revista *Făt-Frumos*¹⁰⁵, iar revista *Armonia* consemnează: „*În ziua de 6 Iunie a.e. s-a săcîrșit din viață, la Cernăuți, Alexandru Voevidea, entuziast bătrîn bucovinean care, cu toată vîrstă înaintată, a rămas același sprinter și însuflețit folclorist muzical*”¹⁰⁶. Doi ani mai tîrziu, Liviu Rusu, realizînd prima prezentare documentată a vieții și activității lui Alexandru Voevidea, conchide: „*Viața lui s-a stins ca o flacără care nu mai avea putere să ardă. Modestă, fără sgomot, apăsată de griji materiale i-a fost și moartea. N-au țipat zărele, n-au finit discursuri (...). Și totuși — se poate spune — viața aceasta a înfăptuit opera cea mai de seamă pentru muzica românească din Bucovina: colecția de 3.000 de cîntece populare ...*”¹⁰⁷

¹⁰¹ O distincție. Medalia „Bene merenti” acordată compozitorului Alexandru Voevidea, în „Adevărul literar și artistic”, București, seria III, anul IV, nr. 117, 18 februarie 1923, p. 7.

¹⁰² Cf. „Schită biografică”, arhiva I.C.E.D., ms. 6, f. 3.

¹⁰³ Cf. Corespondență Nicolae Simionovici (fost inspector general primar în județul Suceava), Rm. Sărat, 1 mai 1967.

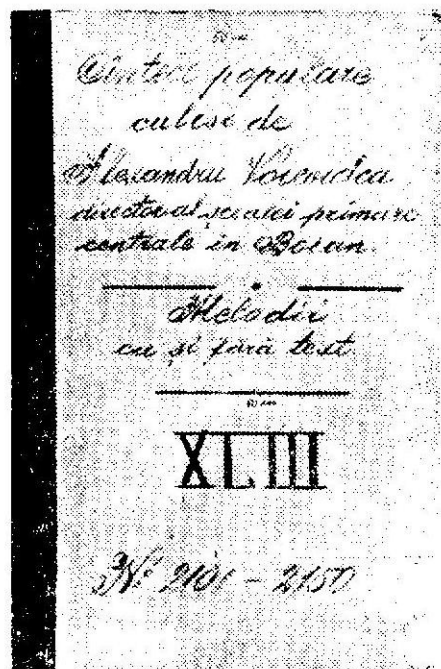
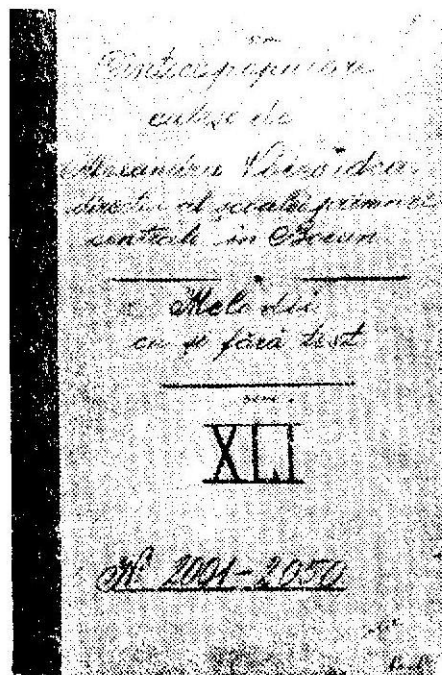
¹⁰⁴ Id.

¹⁰⁵ Revista „Făt-Frumos” (Suceava), VI, 1931, nr. 3 (mai-iunie), p. 126. Acest necrolog va redeschide diferendul Friedwagner-Voevidea. Lezat de unele aluzii ale lui L. Morariu (referindu-se la Voevidea acesta scrie: „Biet dascăl mincat de măruntele necazuri ale vieții, cum s-a găsit întotdeauna, zbuciumîndu-se între altele griji familiare, talentul lui ajunsese să fie foarte bine... „utilizat” de o anumită asociație pe acțiuni academice austriecești pentru... culegerea cîntecului popular românesc. Dar din voința unei superioare dreptăți *acesta* (...) colecție a-ajuns să fie publicată”), Friedwagner îi trimite o scrisoare (10 iulie 1931) în care încearcă să diminueze importanța activității lui Voevidea, punîndu-l, totodată, într-o lumină defavorabilă. L. Morariu va răspunde imediat profesorului austriac (15.VII.1931) luînd apărarea lui Voevidae. După mai bine de patru ani Leca Morariu va publica această corespondență împreună cu o scrisoare nedatăată a lui George Voevidea, fiul lui Alexandru, prin care acesta își exprimă indignarea față de afirmațiile făcute în legătură cu nunca părintelui său (Revista „Făt-Frumos” (Cernăuți). N, 1935, nr. 5-6 (sept.-dec.), p. 179-185). Friedwagner se va plînge de această „indiscreție nemaiauzită” într-o scrisoare adresată lui Ovid Densusianu (27 dec. 1935). (V. *Serisori către Ovid Densusianu*, op. cit., p. 53-54 și p. 55). Cu toate acestea M. Friedwagner va recunoaște și va aprecia, în prefata volumului publicat în 1940, contribuția lui Alexandru Voevidea.

¹⁰⁶ Revista „Armonia”. VIII, 1931, nr. 7, 8, 9, p. 57-58.

¹⁰⁷ Liviu Rusu, *Patra culegătorului de cîntece Alexandru Voevidea*, în „Junimea literară”, XXII, 1933, nr. 7-9, p. 191-195.

Până în momentul de față, au fost recuperate cele mai multe dintre piesele masivei colecții (peste 2.500, cifră în care se includ și dubletele-tripletele). În Arhiva Institutului de Cercetări Etnologice și Dialectologice figurează, în mapa de manuscrise nr. 6, un prim dosar (147 file, 147 melodii) ce cuprinde transcrieri realizate între anii 1907—1921; este volumul cu care Alexandru Voevidca a participat la primul concurs de culegeri folclorice organizat de Societatea Compozitorilor Români în februarie 1925¹⁰⁸. În aceeași mapă (ms. 6) se mai află încă 7 caiete numerotate: XXXVI (50 file), XXXVII (50 file), XLI (50 file), XLII (50 file), XLIII (50 file), XLIV (49 file), XLV (50 file), achiziționate de Institutul de Folclor, în anul 1956, de la urmașii folcloristului¹⁰⁹. Fiecare caiet poartă pe copertă, scris de mână, următoarele: titlul *Cîntec popular cules de Alexandru Voevidca, director al școlii primare centrale în Boian. Melodii cu și fără text*, numărul caietului (XXXVI, XXXVII, XLI etc.), numerele de ordine între care se înscriu piesele incluse în caiet. Astfel caietul XXXVI cuprinde nr. 1751—1800, caietul XXXVII : nr. 1801—1850, caietul XLI : nr. 2001—2050, caietul XLII : 2051—2100, caietul XLIII : 2101—2150, caietul XLIV : 2151—2200, caietul XLV : 2201—2250. Această grupare, în caiete a câte 50 melodii fiecare, combinată cu numărul de ordine cel mai mare identificat pînă acum (piesa nr. 2359 aflată la B.C.S.) ne sugerează existența a 48 de caiete (I—XLVIII) și a unui total de 2.400 de piese,

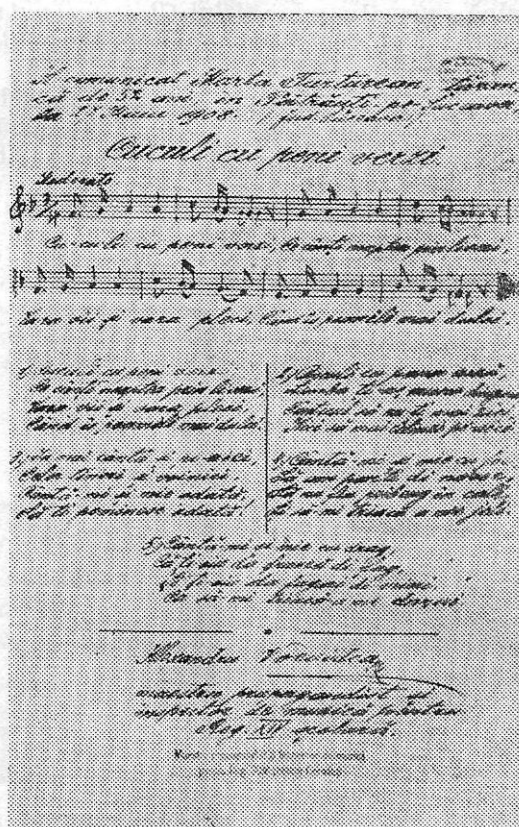
Copertele unora dintre caietele-dosar în care Alexandru Voevidca își ordona transcrierile definitivaste (Arhiva I.C.E.D.).

¹⁰⁸ V. și Jordan Dateu, *Dicționarul folcloristilor*, vol. II, op. cit., p. 297.

¹⁰⁹ Cl. Grațian Jucan, *Figuri de folcloriști. Alexandru Voevidca (1862—1931)*, Gîmpulung Mold[ovenesc], 1961, ms., 4 p.

ordonate, probabil, la rîndul lor în 10 volume, așa cum menționează în mai multe rînduri muzicologul și compozitorul Liviu Rusu, bun cunosător al culturii muzicale bucovinene, al activității lui Alexandru Voevidca¹¹⁰. Totalul transcrierilor aflate în Arhiva I.C.E.D. este de 496 de piese.

La secția de manuscrise a Bibliotecii Centrale de Stat se află restul colecției, peste 2000 de piese muzicale, ca și o mare parte dintre textele poetice culese de către diferiți colaboratori ai lui M. Friedwagner, recuperată de la moștenitorii savantului austriac în anul 1968, prin strădania muzicologului George Onciul. Transcrierile muzicale figurează în mapele de manuscrise nr. 22.218—22.227 (59 de *balade* în ms. 22.218, 40 *colinde*

Filă din manuscrisul lui Alexandru Voevidca
(Secția de ms. a B.C.S.)

¹¹⁰ În studiul publicat în *Junimea literară* (v. nota 107), Liviu Rusu indică următoarea grupare în 10 volume: vol. I — cules în 1907 (nr. 1—250), vol. II — cules între anii 1907—1908 (nr. 250—500), vol. III — 1908 (nr. 501—750), vol. IV — 1907—1909 (nr. 751—1000), vol. V — 1909 (nr. 1001—1250), vol. VI — 1909 (nr. 1251—1500), vol. VII — 1909—1912 (nr. 1501—1750), vol. VIII — 1912 (1751—2000), vol. IX — 1913—1914 (nr. 2001—2250), vol. X — 1916—1919 (nr. 2251—2400). Tot aici face mențiunea: „între anii 1919—1924, Alexandru Voevidca a mai cules un număr de 300 și iarăși o serie de cîntece al căror număr nu a fost stabilit”. Aceleași date sînt reluate și în amplul studiu „*Muzica în Bucovina*” (V. nota 13).

[illegible]

Transcrierile sunt consemnate cu multă grijă, tipizate și putea spune. Fișele cu portative, egale ca dimensiune (cca. 21 cm/33 cm) au notate în partea superioară datele unei fișe fonogramice: numele, prenumele, ocu-

pația, vîrsta informatorului, localitatea de origine, localitatea în care s-a făcut culegerea (cînd este cazul), județul (doar în volumul trimis la concursul organizat de Societatea Compozitorilor Români în anul 1925), data, toate cuprinse într-o formulare de genul : „A cîntat (A comunicat ... Comunicat de ..., Auzit de la ...) Ana Timu (Ana a lui Nistor Timu), țărancă de 22 ani, în Gura Sădoarei, la 16 august 1913”. Urmează titlul piesei, de obicei primul vers al textului (frecvent o formulă invocativă tipică : „Frunză verde ...”, „Foaie verde ...”), uneori refrenul („Mîndru-ți-ă dragă”, „Măi bădiță, bădișor” etc.), rareori titluri care să sugereze conținutul sau stilul piesei („Canada”, „Cum cîntă cucii”, „Doina voinicilor”). Unele titluri sînt urmate de mențiunea „Cîntec vechi” care exprimă, de cele mai multe ori, impresia interpretului în legătură cu melodia cîntată și nu realitatea situării ei în timp.

Urmează transcrierea propriu-zisă. Voevidca notează doar prima strofă melodică a cîntecului, făcînd abstracție de eventualele variații din strofele ulterioare ; realizează, probabil, mai multe versiuni grafice dintre care alege pe aceea considerată mai fidelă realității sonore. La această concluzie ne conduce compararea dubletelor, mai rar a tripletelor, identificate. În astfel de situații, datele melodiei (informator, loc, dată) sînt identice, transcrierile prezentînd însă modificări de scriitură. Pentru exemplificare am ales una dintre numeroasele variante melodice ale cîntecului „Frunză verde, iarbă neagră”, binecunoscut și datorită antologiei prelucrării corale aparținînd compozitorului Constantin Băciu. În ms. 22.223 (B.C.S.) această piesă, purtînd nr. crt. 1, culeasă în Suceava de la Maria Trifoiu, țărancă de 29 ani, din Mitocul Dragomirnei, la data de 11 iulie 1907, apare de două ori : la fila 21 și la fila 246, prezentînd următoarele asemănări și deosebiri :

	f.21	f.246
Indicația de tempo	Andante cantabile	Moderato
Măsura	$\frac{2}{4}$	$\frac{3}{4}$ (4 măsuri) + $\frac{5}{4}$ (4 măsuri)
Ritm	punctat	egal
Armura	fa diez	fa diez
Finala	mi	mi
Formula inițială		
Amplitud	VII - 7	VII - 7
Aspect modal predominant	frigic	frigic cu trepte mobile
Trepte mobile	fa diez	fa diez, sol

Iată spre comparație cele două transcrieri :

Andante cantabile

f. 21

Foa-ie ver - de me - ri - so - ru,

Foa-ie ver - de me - ri - so - ru,

Cînd e - ram mai bol - nă - vio - ru,

Cînd e - ram mai bol - nă - vio - ru,

Moderato

i. 246

Foa - ie ver - de me - ri - so - ru,

Foa - ie ver - de me - ri - so - ru, Cînd e - ram mai

bol - nă - vio - ru, Cînd e - ram mai bol - nă - vio - ru

Linia melodică este redată în aspectele ei esențiale, notele ornamentale, desenele melismatice apărînd foarte rar. În felul acesta cîntecul este schematizat, sărăcit uneori, prin absența uneia dintre componentele care îi conferă specificitate. Voevidca privește melodia populară prin prisma unei interpretări tonale. Folosește o notare relativă, în sensul că nu respectă înălțimea reală la care au fost intonate melodiile vocale, și alege pentru fixarea pe portativ o finală pe care o înzestrează cu atributele tonicii, notînd la cheie armura presupusei tonalități, indiferent de configurația modului sau de ambitus. Ca urmare sînt frecvente cazuri

rile cînd sunete prevăzute cu alterații constitutive la armură nu apar în cîntecul respectiv sau sînt anulate sistematic pe parcursul desfășurării melodice. Sînt și situații, de altfel puține, în care Voevidea nu pune nici o armură, alterațiile fiind notate pe parcurs. Pentru structurile de tip major se preferă tonalitățile Sol major, Fa major, mai rar Re, Si bemol, Mi sau Mi bemol major. Pentru melodiile minore sînt folosite tonalitățile sol minor sau mi minor, mai rar la, re sau fa minor. De multe ori, melodiile cu subton sau cu structura pendulatorie *re—mi* sînt considerate în tonalitatea indicată de sunetul-subton, finala apărînd ca o cadență pe treapta a doua.

Și în ceea ce privește notarea ritmului, Voevidea se dovedește tributar teoriei clasice occidentale : toate melodiile sînt încadrate în măsuri. Este preferată măsura de $\frac{2}{4}$; destul de frecvent apar măsurile de $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$ sau $\frac{6}{8}$, cea din urmă chiar și în situații care n-au nici o legătură cu mult îndrăgitul ritm de horă moldovenească (în doină, spre exemplu); mult mai rar pot fi întîlnite măsurile $\frac{4}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$. În mod ocazional, pe parcursul aceleiași piese pot alterna două măsuri : $\frac{3}{4}$ cu $\frac{2}{4}$, $\frac{6}{8}$ sau $\frac{3}{8}$; $\frac{3}{8}$ cu $\frac{4}{8}$ etc. Relativ la ritmurile dansante, remarcăm faptul că Voevidea nu sesizează caracteristicile sistemului aksak, folosind pentru notarea acestuia măsura de $\frac{3}{8}$. Fără îndoială, forțarea ritmului de a se încadra în măsuri a avut consecințe, cel puțin în ceea ce privește cîntecul propriu-zis : modificarea unor desene ritmice, a raportului dintre valori, suprimarea, introducerea sau schimbarea duratei pauzelor, debutul anacruzie al unor fraze muzicale etc. Făcînd abstracție, însă, de relația cifrică de la începutul cîntecului, ca și de barele de măsură, nu este prea dificil de reconstituit aspectul real, fluenta, specifice ritmurilor de tip „parlando” (giusto-silabic, parlando-rubato). De altfel, Voevidea însuși încearcă să sugereze atmosfera pieselor transcrise și, într-o oarecare măsură, unele aspecte de agogică, prin indicarea riguroasă a termenilor de mișcare, combinați adesea cu termeni de expresie, consacrați în literatura muzicală universală. Pentru categoria cîntecului propriu-zis mișcarea cea mai obișnuită este *Andante*, mai rar *Andantino* sau *Moderato*; foarte puține melodii sînt plasate în mișcările extreme : *Largo*, *Lento*, *Adagio* sau *Allegro*. Indicația de expresie completează termenul de mișcare și, uneori, îl substituie : *con espressione*, *con sentimento*, *con motto*, *lamentoso*, *doloroso*, *cantabile*, *amoroso*, *risoluto* etc. Cîteodată Voevidea simte nevoia folosirii unor termeni care să exprime mai plastic apartenența melodiilor la spațiul românesc : *nationale*, *pastorale*, *recitativo*, *legănat* etc. Mențiunea *ad libitum* sau *rubato* indică o desfășurare ritmică mai liberă, în timp ce *tempo giusto* se referă la o respectare strictă a tempoului ; pe parcursul unor transcrieri se menționează prin *rit... a tempo* modificarea gradată a mișcării. Piese instrumentale sau cîntecele vocale de joc se situează în tempouri mai rapide : cel mai frecvent *Allegretto* (*giocos*, *scherzando* etc.); *Allegro* și *Vivo* poartă în general mențiuni care tempe-

rează mișcarea inițială (ma non troppo, moderato etc.). Abundă melodiile cu indicația *Tempo di hora* și chiar *Tempo di sîrba*.

În continuarea transcrierii muzicale, Voevidca redă textul integral al cîntecului indicînd sau nu gruparea versurilor în strofe; repetarea versurilor se notează cu „bis”; refrenele sînt integrate în strofă sau, la sfîrșitul textului, se face o unică mențiune: „După fiecare vers « Mîndruliță dragă! »” etc. Dintre elementele lexicale cu caracter improvizatoric specifice momentului interpretării, Voevidca notează cu destulă consecvență *silaba de completare*, atît în versurile de sub portative, cît și în restul textului. *Anacruza de sprijin* (că, și, da etc.) nu este sesizată ca element în afara versului și a frazei muzicale, integrarea ei în rîndul melodic determinînd aspecte heterometrice, în contrast cu izometria tiparului octosilabic aproape generalizat (cazuri de versuri hexasilabice sînt extrem de rare). Alte cazuri de heterometrie, puține de altfel, sînt consecința unor inabilități de transcriere sau a preferinței pentru forme literare în defavoarea celor populare. O situație ambiguă în relația vers—melodie apare la sfîrșitul rîndurilor melodice interioare sau finale atunci cînd un vers acatalectic corespunde cu o frază muzicală mai seurtă cu o unitate ritmico-melodică:

Sînt posibile două interpretări: fie o apocopă simplă finală, fie o diviziune ritmică, nesesizate și nenotate de transcriitor. În volumul prezentat la concurs în anul 1925, Voevidca remediază în mare parte această inadvertență, optînd pentru soluția diviziunii ritmice:

În ceea ce privește modalitatea de transcriere a textelor, Voevidca se conformează, deși nu consecvent, indicațiilor cuprinse în *Ghidul pentru culegere și notare*, încercînd să redă în scris efectele sonore ale vorbirii populare, fără a folosi semne diacritice. Aspectele de lexic sînt notate cu grijă, chiar dacă expresiile dialectale nu sînt glosate.

Fiecare filă poartă în partea inferioară semnătura culegătorului (ortografiată atît „Voievidca”, în primii ani de culegere, cît și „Voevidca” în manuscrisul din 1925), urmată de funcția pe care acesta o deținea în momentul culegerii.

Cercetînd și comparînd datele înscrise pe fiecare transcriere, rezultă o serie de aspecte deosebit de interesante. Astfel, perioada în care are loc acțiunea de colectare începe la 11 iulie 1907 în Succava, ultimele piese identificate pînă în prezent fiind notate la 21 martie 1921 în Cernăuți. În această perioadă Voevidca încrează în 259 de localități (sate, comune,

orașe), luând legătura cu un număr de 762 *de informatori* : majoritatea țărani (514, incluzând în această cifră și cei 11 răzeși, 2 mazili, 3 ciobani, 1 sculptor sătesc, 2 vizitii, 3 servitoare, 1 cojocar, 1 factor postal). A doua categorie socială destul de bine reprezentată este cea a cadrelor didactice (59 de învățători și un profesor de liceu la care se adaugă 12 soții și fiice de învățători). Grupul lăutarilor cuprinde 57 de reprezentanți („lăutari sătești”, „cîntăreți sătești” etc., inclusiv o fiică de lăutar). Urmează un grup de 43 elevi și studenți, un altul de 23 de orășeni (printre care un inginer hotarnic și un funcționar C.F.R.), 7 preoți și 2 soții de preot, 9 cantori și 2 soții de cantor, 1 pălmar, 1 mare proprietar, 1 supravegheător de fierăstrău, 1 calfă de fierar, 1 țigan ; în 28 de cazuri nu se precizează ocupația sau apartenența socială a informatorului. Dintre acești 762 de informatori, 434 sînt femei, de la care a fost notat un total de 1.280 de piese, iar 328 sînt bărbați care au furnizat 1.133 piese. Dintr-o analiză a grupelor de vîrstă rezultă următoarea situație :

		Femei	Bărbați	Total
I	10—15 ani	77	17	94
II	16—25 ani	165	79	244
III	26—40 ani	109	130	239
IV	41—60 ani	53	57	110
V	peste 60 ani	14	19	33
	Neprecizat	16	26	42
TOTAL		434	328	762

Observăm că majoritatea interpreților aparțin grupelor de vîrstă II și III ceea ce explică, într-o oarecare măsură, alături de compoziția socială și profesională, unele aspecte eterogene ale materialului muzical cules, știut fiind că tineretul este mai supus influențelor de tot felul, în timp ce vîrstnicii sînt mai conservatori. Voevidea nu ezită să culegă de la copii : 94 de interpreți se situează între 10 și 15 ani — deși repertoriul propriu-zis al copiilor este absent — dînd chiar titulatura de „cîntăreț sătesc” unui băiat de 13 ani de la care culege 6 piese. Cele mai tinere informatoare au vîrsta de 10 ani (Catrina Boca, elevă din Botușana, Minodora Cojoc, elevă din Mihoveni și Casandra Lupu, țărăncă din Pojorita); cel mai vîrstnic este Toader Palamar, de 81 de ani, cantor bisericesc în Sf. Onufri.

Ritmul culegerilor este inconstant : cele mai multe notații sînt făcute între anii 1907—1909 cînd Voevidea se deplasează în aproximativ 120 de localități la care se adaugă consemnările din Succava unde-și avea domiciliul în această perioadă. Frecvența deplasărilor scade în anii următori : în 1910 culege în 12 localități în lunile ianuarie, februarie și august ; în 1911, din iunie pînă în decembrie, cercetează 4 localități, stînd în fiecare cîte 1—2 zile ; în 1912 face cîte o deplasare pe lună (din ianuarie pînă în octombrie) culegînd din 11 localități ; în 1913 străbate 9 localități la care se adaugă culegeri în Cernăuți unde-și mutase între timp domiciliul (în total 15 zile din mai pînă în decembrie) ; anul 1914 înregistrează 24 zile de culegere, din ianuarie pînă în august, în 9 localități, inclusiv Cernăuți ; anul 1915 — doar 3 zile, 2 în Cernăuți, 1 în Rădăuți. Din perioada 1916—1918 nu a parvenit nimic. După război

și-a reluat activitatea de culegere, dar majoritatea notațiilor din această perioadă s-au pierdut.

După cum a mai fost menționat, repertoriul cules de Alexandru Voevidca este destul de eterogen, reflectând imaginea generală a genurilor aflate în circulație la începutul secolului nostru în satele bucovinene. Colecția cuprinde atât folclor tradițional țărănesc, piese vădind caracteristicile stratului arhaic alături de exemplare ale stilului modern, cât și folclor orășenesc răspândit în mediul sătesc mai ales prin lăutari, după cum vom întâlni și creații a căror sursă au constituit-o școala și biserica. Sunt reprezentate, în proporții inegale însă, genuri ale folclorului neocazonal (doină, baladă, cîntec propriu-zis, cîntec vocal de joc, romanță, melodie instrumentală de dans), ca și piese ale repertoriului condiționat de anumite evenimente din viața colectivității sau a individului (colind, cîntec de stea, cîntec și joc ritual de nuntă, bocet).

Volumul de față include piese aparținând genurilor **doină** și **cîntec propriu-zis**. Cele 13 melodii grupate în categoria „*doină*” au fost selecționate în urma analizei modale și formale, avînd în vedere și studiile dedicate genului de către diferiți cercetători¹¹¹. Acest tip melodic, specific Bucovinei, are la bază o scară pentacordică minoră (nr. 2, 7, 8, 10, 11, 12), care poate evolua către un hexacord (nr. 3, 6, 9, 13), mai rar către un heptacord (nr. 1) doric. Treapta a patra este de obicei mobilă, determinînd inflexiunea cromaticului 1, cu secunda mărită între treptele 3—4¹¹² (nr. 1, 3, 6, 7, 9, 12). Două melodii (nr. 4, 5) prezintă materialul sonor redus la o tritonie cu o alunecare recitativă, în ultimul rînd melodic, pînă la treapta a cincea sub finală.

Țesătura rîndurilor melodice insistă pe anumite trepte: primul rînd melodic pe *la*, ultimul pe *re* sau *mi*, cele intermediare pe *sol*, *mi* sau *re*. Cadențele preferă aceleași sunete, fapt ce ne sugerează existența, și în această zonă, a unui substrat prepentatonic. Predomină caracterul silabic, recitativ, dar Voevidca notează aici, mai mult decît în alte piese, desenele

¹¹¹ Eugenia Cernea, *Aspecte ale structurii, particularităților și evoluției doinei bucovinene* în „Studii de muzicologie”, vol. XV, Editura muzicală, București, 1980, p. 297—341. De menționat că autoarea se referă în mod direct la câteva dintre melodii culese de Voevidca (nr. 1829, 1909, 17): Constantin Zamfir, *Despre obârșia și filiația unor melodii de doină*, în „Studii de muzicologie”, vol. VIII, Editura muzicală, București, 1972, p. 263—295; Florin Buceanu, Silvia Ciubotaru, Viorel Birleanu, „Bătrîneasca” — *cîntec, bocet, cîntec și jocuri din finutul Rădăușilor*, *Gaetele Arhivei de Folclor*, I, Iași, 1979; Emilia Comișel, *Preliminarii la studiul științific al doinei*, în „Studii de etnomuzicologie”, Editura muzicală, București, 1986, p. 231—253; Vasile D. Nicolescu, Constantin Gh. Prichici, *Cîntec și jocuri populare din Moldova*, Editura muzicală, 1963, p. 11. În antologie este inclusă și o doină din colecția Voevidca (nr. 845), alături de câteva cîntec propriu-zise (nr. 769, 775, 801, 823, 850): Larisa Agapie, *Doina bucovineană*, în „Revista de etnografie și folclor”, tom 16, nr. 3, 1971.

¹¹² În interpretarea modurilor cromatiche am avut în vedere studiile pe această temă ale etnomuzicologului Gheorghe Ciobanu (V. *Studii de etnomuzicologie și bizantinologie*, vol. I—II, Editura muzicală, București, 1974, 1979) care grupează diferitele structuri modale cromatiche după locul primei secunde mărite și după frecvența lor în muzica populară românească.

ornamentale, melismatice, împletirea celor două aspecte melodice fiind specifică doinei bucovinene.

Forma arhitectonică, a doua coordonată definitorie a genului, prezintă, în această zonă a țării mai multe faze evolutive ¹¹³: o formă amplă improvizatorie, cea mai veche, o formă mică, strofică, de tranziție și o formă amplă cristalizată corespunzătoare ultimei faze de evoluție. Doinele din colecția Voevidea ilustrează toate aceste trei faze diacronice. Melodia nr. 1 se desfășoară liber, improvizatoric, fapt ce l-a determinat pe culegător să o transcrie în întregime; nr. 2—8 se încadrează forme mici cristalizate de 3—4 rinduri melodice; nr. 9—13, cu 7—8 rinduri melodice, exemplifică forma amplă cristalizată.

Aspectul ritmic nu poate constitui o bază pentru analiză, datorită încadrării artificiale în măsuri ($\frac{6}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{2}{4}$), deși, abstracție făcând de acestea, pot fi intuite caracteristicile ritmului parlando-rubato cu preponderența celulelor pirie, troheu și iamb în diferite combinații.

Cel mai bine reprezentat în colecția Alexandru Voevidea este genul „cîntecului propriu-zis”, cu un amplu registru stilistic, de la tipul vechi cu elemente arhaice, la cel „modern” ¹¹⁴, alături de care își afirmă prezența creația lăutărească, cea urbană ca și cea promovată de manualul școlar.

Tematica, parțial comună cu a doinei, investighează toate zonele liricului; sfera eroticului, dominantă, cu întreaga rezonanță a sentimentului iubirii în sufletul omenesc, accentuând afectele specifice registrelor grave (jale, dor, vrajă, imprecăție), intersectează sfera liricului cu accent social (înstrăinare, cătănie, armată grea în condițiile stăpînirii austriece), ca și cea a satiricului, prezent în multiplele sale nuanțe, de la ironie la sarcasm. Nu ne-am propus să facem aici o analiză a mijloacelor artistice folosite de creatorul popular în realizarea textelor de cîntec bucovinene, trebuie totuși să remarcăm un aspect ce poate șoca și anume contrastul, sesizabil uneori în aceeași piesă, dintre exprimări de o remarcabilă frumusețe și surprinzătoare durități de limbaj. Este și acesta, credem, un fenomen ce ține de acel „sistem structural alb-negru” atât de specific mentalității populare ¹¹⁵.

Selecția de cîntece propriu-zise constituind volumul de față, primul dintr-o serie care ar urma să cuprindă întreaga colecție Voevidea, urmă-

¹¹³ V. și Eugenia Cernea, *Aspecte ale structurii...*, op. cit., p. 329.

¹¹⁴ Termenul de *cîntec propriu-zis* este folosit pentru prima dată de Constantin Brăiloiu în anul 1931, pentru a delata acest gen de cete cu o implicație funcțională mai bine precizată: „Unul singur e autonom, cîntecul liric, cîntat oricînd și oriunde, cîntecul propriu-zis” (C. Brăiloiu, *Schiță unei metode de folclor muzical*, (1931), în „Opere”, vol. IV, Prefață, traducere și îngrijire de Enușia Comșel, Editura muzicală, București, 1979, p. 31—54). În același studiu (p. 36) remarcă și apariția unui nou stil muzical, diferit de cel vechi, „dialectal”: „... un stil muzical popular modern s-a născut în România. Stilul acesta, în care nîmătorul instinct de adaptare al colectivității țărănești a topit elemente de tot felul într-o sinteză neasluțată, e în plină floare azi și produce în fiecare zi specimene mai mult sau mai puțin fericite”.

¹¹⁵ „S-a arătat de multă vreme cum creatorii folclorului se feresc să exploreze nuanțele, stadiile intermediare și reduc faptele la laturile lor opozante, zugrăvind-le numai în cele două culori, alb și negru. Apicarea spre contrastul dual ține fără îndoială de un fel arhaic de a gândi, dar e în același timp și o consecință a ocalității (...). (...) Sistemul structural alb-negru s-a dovedit deosebit de apropiat de mentalitatea omenirii arhaice, cum atestă persistența credin, țălor de această natură, mereu reluate de la iramenii îndepărtați pînă la bogomilii medievali-cu refugiu ultim în straturile populare.” (Ovidiu Birlea, *Poetica folclorică*, Editura Univers, București, 1979, p. 20).

rește sublinierea varietății structurilor sonore, a elementelor modale specifice zonei, ea și evidențierea unei anumite evoluții melodice. De asemenea, în limita posibilităților, s-a avut în vedere apropierea variantelor. În gruparea melodiilor am optat pentru criteriul *sistem sonor-sistem cadențial*, considerînd că acești doi parametri conferă caracter distinct melodiei bucovinene, prezentînd în același timp, și cel mai mare grad de siguranță în ceea ce privește corectitudinea transcrierii.

Primul grup cuprinde melodii bazate pe sisteme oligocordice — tricordii, tritonii, tetracordii, tetratonii — și, prin extindere, penta- și hexacordii cu substrat tri- sau tetratonic. Multe dintre aceste cîntece aparțin așa numitului stil de „bătrînească”, corespunzător stratului arhaic bucovinean, stil de o mare vitalitate dacă avem în vedere faptul că s-a conservat pînă în perioada contemporană, fiind observat, descris și analizat în zona Rădăuților de către cercetătorii ieșeni¹¹⁶. Pe lângă osatura modală prepentatonică, „bătrînească” se individualizează prin ambitus restrîns, alecătuirea frazelor din celule și motive repetabile cu sens descendent, caracter silabic neornamentat, cadențe interioare și finale pe treapta întâia a modului, combinații ritmice bazate pe pirie, iamb, mai rar troheu, forme simple de tip primar sau binar, fixe sau improvizatorice. Semnificativ este și faptul că acest tip melodie se adaptează cu ușurință diferitelor genuri (doină, cîntec, cîntec de joc, cîntec ceremonial de nuntă, bocet, melodie instrumentală de joc), conferind o remarcabilă unitate repertoriului vechi bucovinean. În prezentul volum stilul de bătrînească este ilustrat prin doinele nr. 4—5 și prin cîntecele din categoria tritonii, tricordii și, parțial, tetratonii.

Tricordia minoră apare în melodiile nr. 14—16 (ex. a¹¹⁷).

¹¹⁶ Florin Bucescu, Silvia Ciubotaru, Viorel Birlean, „Bătrînească”... op. cit.

¹¹⁷ În notarea scărilor am folosit următoarele convenții:

— *pe portativ*: ♪ = sunet pîlon; ● = pîen; ⊙ = pîen în curs de emancipare;

● / ♪ = sunetul respectiv apare în unele melodii natural, în altele diez: ♯ sau ♮ = sunetul respectiv alternează cele două aspecte pe parcursul aceleiași melodii; ♪ ♪ = sunetul respectiv apare într-unul sau în puține exemple, majoritatea melodiilor prezentînd scara de bază; ♪ ♪ = sunet de cadență finală; ♪ ♪ = finală temporară în relațiile pendulatorii.

— *sub portativ*: la/re/sol/(fa diez) = sunetele de cadență interioară în ordinea descrescătoare a frecvenței lor, în paranteză cele cu o frecvență foarte mică; re/si = sunetul de cadență se află pe o treaptă superioară celei de a treia linii a portativului/inferioară primei linii suplimentare de sub portativ; mi = sunetul cadenței finale.

În definierea tipurilor de cadență finală, notate sub portativ după sunetul încadrat în ordinea descrescătoare a frecvenței de apariție, am folosit următoarea terminologie: *recitativ* (cel puțin trei silabe pe sunetul final), *frigie* (cadență pe *mi* prin secundă mică descendentă), *colic* (cadență pe *mi* prin secundă mare descendentă), *subton* (cadență pe *mi* prin secundă mare ascendentă), *sensibilă* (cadență pe *mi* prin secundă mică ascendentă), *sall* (se precizează intervalul și sensul saltului), *miat* (cadența implică mai multe aspecte într-un desen ornamental, cel mai frecvent frigie și subton).

Melodiile nr. 17—29 reprezintă categoria *tritonilor*¹¹⁸: tipurile „incipit tricordal I” (nr. 17—24, ex. *b*) și „incipit tricordal II” (nr. 25—29, ex. *c*). De remarcat substratul bitonic al nr. 25—26, ca și substituirea sunetului pilon *la* prin *si* în nr. 29.

Sistemele tetratonice exemplificate prin cîntecele nr. 30—43, unele cu substrat tritonic, prezintă următoarele tipuri:

— tetratonic II cu/fără pien (nr. 30—31, ex. *d*)

— tetratonic III cu/fără pien (nr. 32—35, ex. *e*); în ultimele două piese, pienul manifestă tendința de afirmare. Remarcăm un aspect ce va deveni caracteristic în următoarele grupări melodice: oscilația *fa* *diez* — *fa* *becar*, atît în interiorul melodiei, cît și în secțiunea finală, unde impune tipul cadential frigie.

— tetratonic IV, într-o variantă în care sunetul pilon *re* este substituit prin *si*, reconstituind picononul de terță mare, cu/fără pien (nr. 36—43, ex. *f*). Procesul de emancipare al pienului se poate urmări în melodiile nr. 39—43.

Substratul tetratonic IV este ușor de sesizat în melodiile pentacordice nr. 44—46 (ex. *g*); ultimele două extind ambitusul prin repetarea la octava inferioară a sunetului *si*.

Melodiile nr. 47—51 (ex. *h*) prezintă caracteristicile unor pentacordii minore. Insistența pe sunetul *fa* *diez* (cu o mobilitate mai scăzută), apariția lui pe silabe accentuate, ca sunet „incipit” sau ca treaptă de cadență finală, scot aceste piese de sub incidența sistemului tetratonic.

Varianta tetratonicului IV apare și amplificată în partea superioară a scării cu cel de al doilea pien — *do*, mai ales ca maxim melodic (nr. 52—57, ex. *i*). Fără a avea mobilitatea și pregnanța pienului inferior, pienul *do* determină evoluția scării către sistemul hexacordice (nr. 58—61, ex. *j*).

În melodiile tricordice, tritonice și tetratonice formula cadentială preponderentă este cea de tip recitativ, urmată de cea eolică, alături de care începe să se afirme și cadența frigidă datorată, de cele mai multe ori, mobilității pienului *fa* *diez*.

Al doilea grup de cîntece ilustrează sistemul pentatonic anhemitonic, prezent sub două forme: *pentatonic IV* și *pentatonic V* (nr. 62—96). Starea pură, fără pîeni, a pentatonicului IV este puțin frecventă (nr. 62—64, ex. *k*). Cu un singur pien (*fa*: natural, *diez* sau mobil) melodiile încadrate aici relevă adesea un substrat tri- sau tetratonic (nr. 65—73, ex. *l*). Apariția celui de al doilea pien — *do* (mai ales ca maxim melodic) extinde ambitusul (nr. 74—77, ex. *m*), tendința de emancipare a pîenilor conducînd spre sisteme hexacordice cu subton în care substratul pentatonic este încă foarte clar (nr. 78—79, ex. *n*). Cadența finală se face întotdeauna pe *mi*, sunetul *re* fiind preferat în cadențele interioare ceea ce prefigurează un anumit tip de relație modală pendulatorie *re-mi*.

¹¹⁸ În teoretizarea modurilor pentatonice și prepentatonice am avut în vedere: Constantin Brăiloiu, *O problemă de tonalitate și Despre o melodie rusă*, în „Opere”, vol. I, traducere și prefață de Emilia Comișel, Editura muzicală, București, 1967, p. 281—304, 305—400; Mariana Kahane, *Baza prepentatonică a melodiei din Oltenia subcarpatică*, în „Revista de etnografie și folclor”, tom 9, nr. 4—5, 1964, p. 387—411; Emilia Comișel, *Folclor muzical*, Editura didactică și pedagogică, București, 1967, p. 93—100.

a) b) c)

mi/(fa#)-[mi] recit. eolic re-[re] recit. mi/sol-[mi] recit. eolic salt 3m ↓

d)

re/(la)-[re] recit.

e)

sol/mi-[re] recit. sol/mi/re-[mi] frigid

f)

mi/sol/si/la-[mi] recit. frigid eolic

g) j)

mi/si/ci-[ci] recit. frigid eolic

sol/(fa#)-[mi] recit. frigid salt 3m ↑

h)

fa#/mi-[fa#] recit. frigid eolic mi-[fa#] recit. frigid pe tr. 2

i)

mi/si/sol-[sol] recit. frigid

Formula cadențială finală recitativă cedează, din ce în ce mai mult, în favoarea celei frigice.

Pentatonicul V apare fie cu un singur pien (nr. 80–81, ex. o), fie cu ambii pieni dintre care *do* este întotdeauna stabil, în timp ce *fa* prezintă una dintre cele trei ipostaze caracteristice: natural, diez, mobil (nr. 82–96, ex. p). Substratul prepentatonic (tri- sau tetratonic) poate fi perceput în unele exemple, după cum, în altele, tendința de emancipare a pienilor sugerează o posibilă evoluție către moduri heptacordice. Cadențele interioare se fac indeosebi pe *sol*, cea finală numai pe *mi*, prefigurând o altă relație modală de tip pendulatoriu, cea de terță mică, *sol-mi*. În formula cadențială finală aspectul frigic devine predominant.

la/re/(sol)-(mi) recit. salt 3m↓

re/sol/si/(mi)/(fa#)-(mi) frigic recit. eolic salt 5p↓

re/sol/(mi)/(si)-(mi) frigic recit. salt 5p↓

mi/(sol)/(re)/(si)-(mi) frigic

mi/(sol)/(re)/(si)-(mi) frigic

sol/(si)/(la)-(mi) recit. salt 3m↓

sol/(si)/(la)-(mi) recit. salt 3m↓

sol/mi/(re)/(la)/(mi)/(do)-(mi) frigic eolic recit.

sol/mi/(re)/(la)/(mi)/(do)-(mi) frigic eolic recit.

sol/mi/(re)/(la)/(mi)/(do)-(mi) frigic eolic recit.

Al treilea grup de cîntece, cel mai numeros, se distinge prin existența în evoluția melodică a relațiilor modale de tip pendulatoriu. În mod obișnuit pendularea se face între o structură majoră și una minoră, cea de a doua aflîndu-se fie la interval de terță mică descendentă — *Sol-mi* —, fie la interval de secundă mare ascendentă — *Re-mi*¹¹⁹. Aceste două relații pot să apară independent, cea mai frecventă fiind *Sol-mi*, sau combinate în diferite formule: *Sol-Re-mi*, *Re-Sol-mi*, *Sol-Re-Sol-mi*, *Sol-mi-Re-mi* etc.¹²⁰; în orice caz, aspectul modal final este minor. Aceste raporturi caracteristice între sunetele polarizatoare, corelate cu treptele preferate pentru cadente interioare (*sol, re, la, si*) și finale (*mi*), sprijină ideea potrivit căreia structurile pendulatorii disimulează un substrat prepentatonic sau pentatonic. Mult mai rar apar pendulări, în aceleași relații intervalice, între structuri minore (*sol-mi, re-mi* etc.). Proporția dintre secțiunile majore și cele minore variază. Există situații în care secțiunea majoră este egală cu cea minoră, dar, de cele mai multe ori, secțiunea majoră este mai amplă, cea minoră reducîndu-se la ultimul rînd melodic, dacă nu chiar la motivul cadential final. Cazurile în care secțiunea minoră este mai dezvoltată sînt extrem de rare.

Grupul melodiilor caracterizate prin relația major-minor *Sol-mi* (nr. 97—138) cuprinde scări penta-, hexa- și heptacordice, cufără subton, substratul pentatonic fiind prezent permanent într-o manieră mai pregnantă sau mai estompată. Relația *Sol-mi* se poate succede de două ori pe parcursul unei strofe (*Sol-mi-Sol-mi*). Structura minoră se nuanțează divers prin mobilitatea unor sunete: cel mai frecvent *eclic-frigic* (*fa diez* — *fa becar*), dar și *istoric-loeric* (*si bemol, fa diez* — *si bemol, fa becar*), (nr. 113, 124—126). Cîteva melodii afirmă la început caracterul minor, apoi pe cel major, finalul readucînd aspectul minor (nr. 133—138).

sol/si/la/mi/re/(fa#)-[mi]

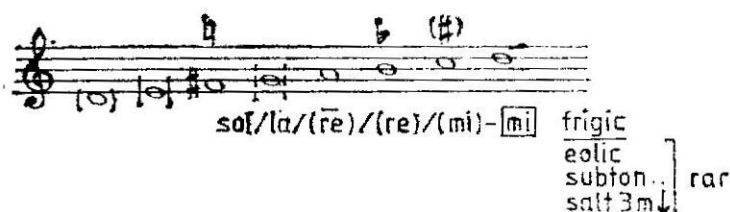
frigic	}	rar
recif.		
sol 3m↓ sau 5p↓		
subton		
sensibilă		

În această categorie de melodii, instabilitatea sunetului *fa* este uneori însoțită și de mobilitatea sunetului *si* ceea ce determină, pe de-o parte „minorizarea” structurii majore pe *Sol* (*si* — *si bemol*) posibil de realizat în rînduri melodice succesive (*Sol-sol-mi*) sau în același rînd melodic (*Sol/sol-mi*), pe de altă parte, în raport cu finala *mi*, un foarte specific joc de nuanțe modale: frigic (*fa diez* — *fa becar*), loeric (*si bemol* — *fa becar*), istoric (*si bemol* — *fa diez*), (nr. 139—157). În cele

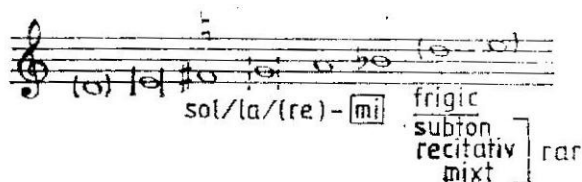
¹¹⁹ Vezi și Eugenia Cosson, *Aspectul pendulatoriu al modurilor în cîntecul popular liric din Bihor și Valea Almăjului*, în „Revista de etnografie și folclor”, tom 12, nr. 2, 1967, p. 119—126.

¹²⁰ Stabilirea acestor relații și încredințarea grafică a diferitelor nuanțări pe portativ s-a făcut pornind de la o scară generală convențională, cf. Paul Gheorghe, *Analiza relativă a melodiilor populare pe baza integrării lor într-un sistem organic*, în „Revista de folclor”, tom 5, nr. 1—2, 1960, p. 7—24.

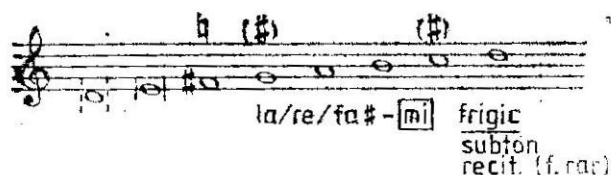
două cazuri care înregistrează mobilitatea sunetului *do* (*do* — *do* diez), se obțin desene melodice descendente colorate cromatic (nr. 148 — 149).

Cîteva melodii care, privite în ansamblu, prezintă caracteristicile modurilor istric-loerie (si bemol constant, fa mobil: diez — becar), oscilează în alcătuirea lor interioară între două structuri minore (sol-mi) (nr. 158 — 162).

Relația major-minor Re-mi este specifică unui număr apreciabil de melodii (nr. 163 — 185). Scările acestora, indiferent de numărul de trepte, includ *subtonul re* cu rol de sunet polarizator, sunetul *fa diez* căpătînd pondere mai ales în desene arpegiate (*re* — *fa* diez — *la*), mobilitatea sa înregistrîndu-se doar în cadența finală frigică pe *mi* (nr. 173 — 179). De obicei secțiunea majoră este mai extinsă decît cea minoră, astfel încît putem percepe o evoluție majoră cu cadență finală pe treapta a doua. Uneori mobilitatea sunetului *fa* generează o triplă determinare modală în cadrul relației *Re-mi*: *fa diez* conturează structura majoră pe *re*; *fa becar* „minorizează” aceeași structură; finalul aduce obișnuita cadență frigică pe *mi* (*Re-re-mi*, *Re/re-mi* etc.), (nr. 180 — 187). În desene descendente alterarea suitoare a sunetului *sol* nuanțează cromatic (nr. 184).

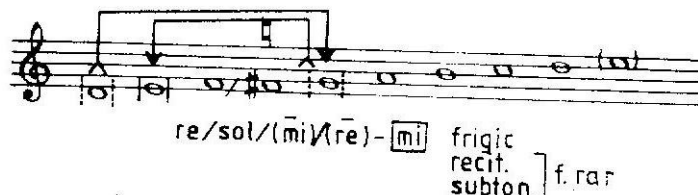

Conexarea celor două relații modale constituie caracteristica principală a următorului grup de cîntece. Formula de pendulare ca și proporția secțiunilor dependente de un anumit centru polarizator sînt diverse :

— Sol-Re-mi, Sol-re-mi (nr. 188 — 215); Sol/sol-Re-mi (nr. 216 — 220). Alterarea suitoare a sunetului *sol* creează variante cromatice (nr. 213 — 216).

— Re-Sol-mi, Re_{re}-Sol-mi (nr. 221—227).

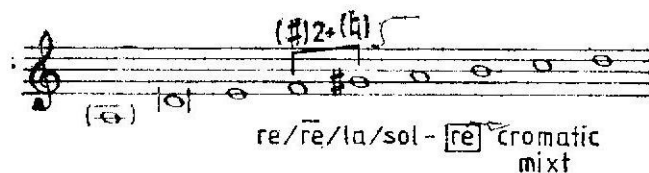
— Sol(sol)-mi-Re(re)-mi, Sol-Re-Sol-mi, mi-Sol-re-mi (nr. 228—243).

— Re(re)-Sol-Re(re)-mi, Re-mi-Sol-mi (nr. 244—248).

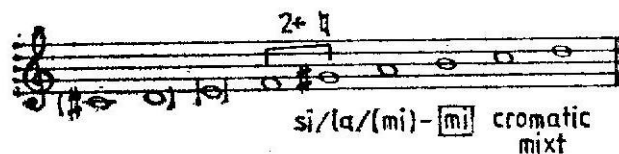
Structura minoră pe *mi* este de obicei frigică, foarte rar eolică, uneori, prin alterarea coboritoare a sunetului *si*, locrică. Cadențele interioare și tipul cadenței finale nu aduc nimic nou față de cele menționate anterior.

Ultimul grup de melodii închis în acest prim volum ilustrează sistemul modal cromatic. Destul de puțin numeroase, cîntecele din această categorie vădesc, în mai mare măsură decît cele de pînă aici, influențe ale folclorului urban. Dintre modurile cromatice¹²¹, melodiile bucovinene preferă tipurile 1, 2 și 4:

— *Cromaticul 1*, pe *re*, cu secunda mărită între treptele 3—4 (nr. 249—252). Datorită mobilității sunetelor *fa* și *sol* există și momente în care melodia se diatonizează.

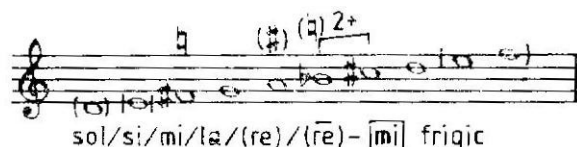
— *Cromaticul 2*, pe *mi*, cu secunda mărită între treptele 2—3, cu/fără subton și, uneori, cu o sensibilă a subtonului; insistența pe subton poate sugera o inflexiune către cromaticul 1 (nr. 253—256).

¹²¹ V. nota 112.

Această caracteristică se accentuează în următoarele cîntece (nr. 257—265) în care melodia oscilează între cromaticul 1 și cromaticul 2. Atunci cînd secțiunea în cromatic 1 este mai extinsă, finalul pe *mi* poate fi perceput ca o cadență pe treapta a doua.

— *Cromaticul 4* (nr. 266—275) caracterizat prin evintă micșorată între treptele 1—5 și secundă mărită între treptele 5—6, nu apare întotdeauna ca o structură unitară. De obicei se realizează prin suprapunerea parțială a unui cromatic 1 centrat pe *sol* cu un pentacord loerie pe *mi*. Treptele mobile, ca și aspectele pendulatorii, creează nuanțe modale variate.

După cum am mai arătat, încadrarea melodiilor în măsuri îngreunează considerațiile asupra ritmului. Făcînd abstracție de măsuri, comparînd și cu materiale culese în perioade ulterioare, credem că nu greșim atribuind cîntecelor bucovinene trăsăturile sistemului ritmic perlando-rubato. Schemele ritmice sînt bogate și includ, în diferite variante, toate formulele ritmice provenite din îmbinarea celulelor simple binare (piric, spondeu, iamb, troheu). Dintre cele mai frecvent întîlnite remarcăm formulele: dipiric, peon 4, safie și, în special în motivele cadențiale finale, epirit 3.

În ceea ce privește arhitectonica, definitivă pentru cîntecul propriu-zis este forma strofică, cîntecul bucovinean nefăcînd excepție, deși în unele melodii din tipul „bătrînească” sînt de presupus și evoluții libere. Strofa este alcătuită predominant din 2—4 rînduri melodice, în cîteva exemple în care se simte, uneori, influența lăutărească, fiind amplificată la 5—8 rînduri. Semnalăm și prezența refrenelor.

*

Nu vom pune punct acestor rînduri fără a face o cuvenită precizare. Primii pași în direcția elaborării acestei lucrări au fost făcuți de muzicologul și folcloristul Vasile Nicolescu încă din anul 1966. Din acel moment și pînă în 1983, anul stingerii sale din viață, a purtat o intensă corespondență cu persoane care l-au cunoscut, direct sau indirect, pe Alexandru Voevidea — prieteni, simple cunoștințe, foști elevi, rude — adunînd un material prețios (date, documente, lucrări, fotografii etc.) care a stat la baza redactării primei părți a prezentului studiu. De asemenea, Vasile Nicolescu a selectat și analizat piese din arhiva I.C.E.D. și, parțial, transcrieri aflate la secția de manuscrise a B.C.S., în vederea alcătuirii unor volume. Preluînd, continuînd și finalizînd această muncă, am dorit să punem în valoare încă o pagină a istoriei folcloristicii autohtone, să readucem în circuitul contemporan muzica și poezia începutului de veac din Bucovina unul dintre cele mai interesante și bogate (înuturi românești).

NOTA ASUPRA EDITIEI

NOTA ASUPRA EDITIEI

1. Melodiile au fost transpuse conform normelor notării relative (v. nota 120). Finala originală ca și armura notate de Voevidea sînt menționate la sfîrșitul fiecărei transcrieri.
2. S-a renunțat la măsură, aceasta fiind, de asemenea, precizată la sfîrșitul fiecărei transcrieri.
Bara plină s-a folosit la sfîrșitul rîndului melodic, iar semibara în interiorul lui.
S-au păstrat nemodificate duratele și formulele rîndice utilizate de Voevidea.
Valorile legate peste bară de măsură au fost cumulate.
În cazurile cînd s-a folosit semnul $\frown$ (lungirea ușoară a valorii) s-a consemnat deasupra, în paranteză, valoarea din notația inițială. Semnul * deasupra portativului marchează locul unde, în transcrierea originală, se schimbă măsura.
3. Indicațiile de tempo menționate de Voevidea au fost păstrate și trecute, dat fiind relativitatea lor, între paranteze drepte.
4. La fiecare piesă se precizează : în partea stîngă, numărul manuscrisului (ms.), numărul caietului (pentru arhiva I.C.E.D., notîndu-se cu C piesele provenite din volumul prezentat la concursul din 1925), fila și numărul cîntecului (f. nr.) așa cum figurează în materialele aflate la I.C.E.D. și B.C.S. ; în partea dreaptă — datele fișei fonogramice într-o formulă concentrată.
Cu semnul ? s-au marcat lipsurile din unele fișe.
5. Nu au fost respectate întotdeauna titlurile date de Voevidea. S-a folosit în acest scop primul sau al doilea vers, atunci cînd cel dintîi consta dintr-o formulă tipizată.
Subtitlurile sau mențiunea „cîntec vechi”, aparținînd lui Voevidea, au fost trecute dedesubt, între ghilimele.
6. În consemnarea textelor s-a respectat notarea fonetică originală, cu toate incoșecvențele ei, aplicîndu-se, însă, normele ortografice și de punctuație moderne. S-au subliniat silabele de completare și refrenele. Refrenele s-au notat doar sub transcrierea muzicală.
Textul a fost redat fără precizarea grupării în strofe, Voevidea fiind incoșecvent în notarea acestui aspect.
În cazul în care lipsește în mod evident un cuvînt care poate fi reconstituit, acesta a fost pus între paranteze drepte.

V.

47

7. Abreviația R.V.B. = *Rumänische Volkslieder aus der Bukowina*, (1940), de Matthias Friedwagner.
8. Abreviația 30 C.P. = *30 cîntece populare* alese din culegerile premiate sau menționate cu prilejul concursului instituit de Societatea Compozitorilor Români în anul 1925, București, 1927.
9. Abreviația O.J.P.M. = *Cîntece și jocuri populare din Moldova*, de Vasile D. Nicolescu și Constantin Gh. Frîchici, Editura muzicală, 1963.

48

I. DOINE

1. Arde-ai, lumi, într-un cîas

Ms. 6, C, 125/1909 AIEF

Paraschiva Săhleanu, țărancă, 25 ani
Bucșoaia, 12 august 1913

[Ad libitum con molto espressione]

Ar - de - ai, _____ lu - mi, în - tr-un cîas,

Ar - de-ai, _____ lu - mi, în-tr-un cîas Ca să _____ scap _____ de-al _____

tău nă - caz, _____ Ca să _____ scap _____ de-al tău nă - caz

II

Ar - de - ai _____ în foc _____ mai bi - ne, _____

Ar - de - ai _____ în foc _____ mai bi - ne _____

Că ești _____ nea - gră _____ pen-tru mi - ne.

Rè - mi-ai _____ fost _____ de _____ co - pil _____ mic _____

Și mi-i fi pîn' la mor-mînt.

III
C-o vi-a-ță am și e-u

Și de-a ce-ia-mi pa-re rău

Ca s-a-dorm un somn plă-cuț

În pă-re-ții reci de lut, În-tre pa-tru

scîn-duri la-ti, Un-di gri-ja

nu stră-ba-ti, Nici du-re-re-a n-a-re loc

A-co-lo-i ș-al meu no-roc.

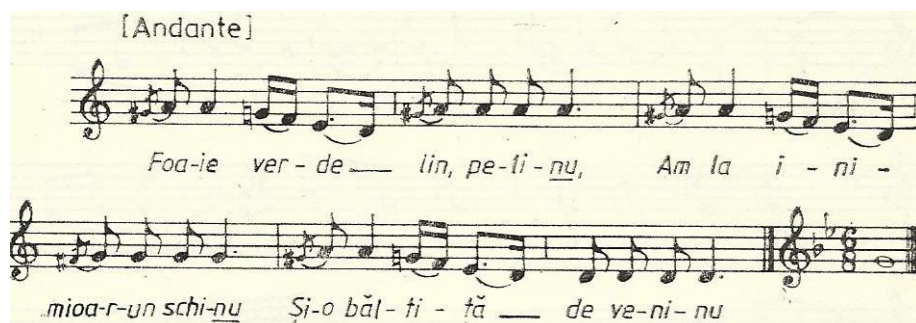
Arde-ai, lumi, într-un cias,
 Ca să scap de-al tău năcaz;
 Arde-ai în foc mai bine
 Că ești neagră pentru mine.
 Rè mi-ai fost de copil mic
 Și mi-I fi pîn' la mormânt,
 C-o viață am și eu

Și de-aceea-mi pare rău,
 Ca s-adorm un somn plăcut
 În păreții reci de lut,
 Între patru scânduri lati
 Undi grija nu străbati,
 Nici durerea n-are loc,
 Acolo-i ș-al meu noroc.

2. Am la inimioară-un schin

Ms. 22.224, 223/366 BN

Casandra a lui Trifon Isac, țărancă, 40 ani
Arbore, 20 septembrie 1908

Foaie verde lin, pelinu,
Am la inimioară-un schinu
Și-o bălțiță de veninu.
Mai în gios de inimioară
Am o chetrică de moară,
Scârba tare mă omoară.
Și-a da Dumnezeu și-a da,
Și schinuțu s-a usca

Și bălțița că-a seca
Și chetricica s-a sfârma
Și eu de scârbă-oi scăpa.
, Ce folos că, cum se vede,
Că schinuțu odrăslește
Și bălțița izvorăște
Și chiatra că se-ntărește,
Scârba, dară, mă gătește.

3. Nu mai ieste om pe lume

Ms. 22.224, 262/760 BN

Axinia Iumău, țărancă, 74 ani
Fundu Moldovei, 31 iulie 1903

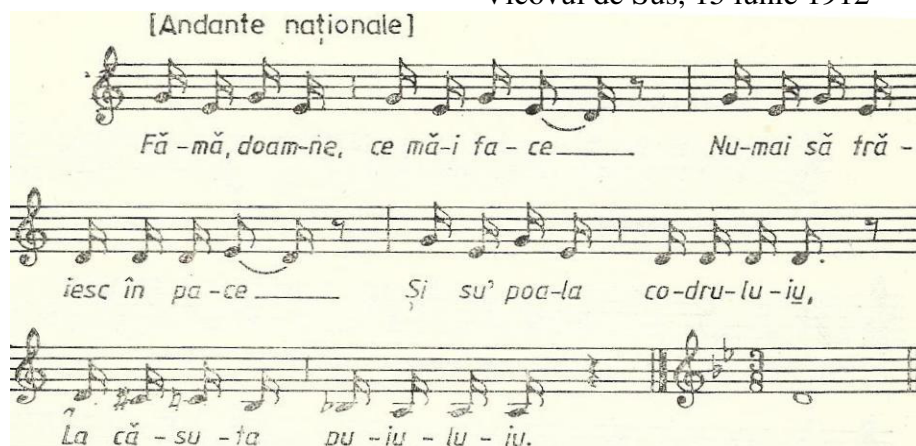
Frunză verde trii masline,
Nu mai ieste om pe lume
Să fie scârbit ca mine,
Să nu se priceapă nime.
Că ieu pe unde mă duc

Voie bună tot arunc
Și-inimioara mi-o usuc
Ca și frunza cea de nuc.
Mă usuc, mă prăpădesc,
Ca omătu mă topesc.

4. Fă-mă Doamne, cie mă-i face

Ms. 6, XXX VII, 32/1832 AIEF

Irina Bălici, țărancă, 25 ani
Vicovul de Sus, 15 iunie 1912

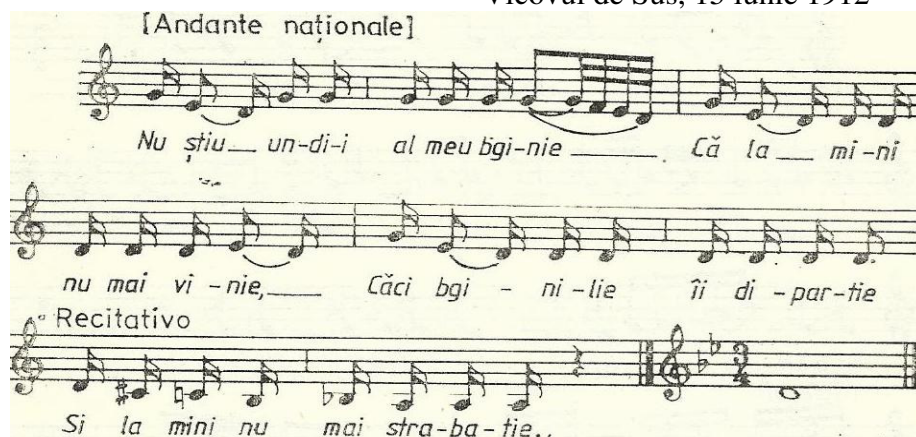
Fă-mă Doamne, cie mă-i face
Numai să trăiesc în pacie
Și su' poala codruluiu,
La căsuța puiuluiu.
Eu la doru strâng să iasă,
Doru mă poșteștie-n casă
Să șăd cu dânsu la masă.
Eu mănânc carne și pânie,
Și mănânc și mai rămânie.
Dorul vedi și chiteștie
Mâncarea ce nu-mi ticneștie.

Da' pi masă cie mai sta?
Două căni alătura
Cu vin acru și-ndulcit,
Nu pot bea că sânt scârghit;
Da' pi masă cie mai sta?
Două pâni alătura,
Di jelie nu pot mânca;
Da' pi masă cie mai sta?
O găină-alătura,
Da' di jelie n-o pot mânca!

5. Nu știu undi-i al meu bginie

Ms. 6, XXXVII, 29/1829 AIEF

Dochița Ursachi, țărancă, 38 ani
Vicovul de Sus, 15 iunie 1912

Nu știu undi-i al meu bginie
 Că la minie nu mai vinie,
 Căci bginilie îi dipartie
 Și la minie nu mai strabatie.
 Bginilie dipartie fugie,
 La minie nu mai ajungie,
 Dară a vrea Dumnezeu
 Și-a veni bginilie meu;

Și-a da Dumnezeu vrun bginie
 Și-a veni și pi la minie
 Măcar pi două, trii zile
 Să mă hrănesc și-eu di bginie.
 Dumnezeu meu șiel dragu
 Tot mă-nvață șie să facu;
 Dumnezeu meu șiel dulșie
 M-a-nvăța pi uni m-oi dușie!

6. Făr' să vreu mă depărtez

Ms. 6, C, 70/518 AIEF

Mihai Tipa, elev liceu, 17 ani
 Soloneț (în Suceava), 20 mai 1908

[Lento con espressione]

Făr' să vreu, mă de - păr - te - zu, —

Sus-pi - nînd a - mar of - te - zu Pen-tru-o dragă

de mult pre - Țu (fluierat) Ce n-o vād, nu mai vi - se - zu

Făr' să vreu mă depărtezu, Suspinând amar oftezu Pentru-o dragă de mult prețu Ce n-o vād, nu mai visezu Că-mi da gură și ochi verziu Fără plată, să mă crezu. Cu amar mă depărtezu Și din inimă oftezu.

Făr' să vreu mă depărtezu,
 Suspinând amar oftezu
 Pentru-o dragă de mult prețu
 Ce n-o vād, nu mai visezu
 Că-mi da gură și ochi verziu
 Fără plată, să mă crezu.
 Cu amar mă depărtezu
 Și din inimă oftezu.

Eu mă duc că sânt chematu
 La oaste, la împăratu,
 Ca să vadă de-s bărbatu.
 Și de am mândruță-n satu,
 Ardă-l focu de necazu,
 Eu mă duc, mândră, te lasu,
 Dar mă tem că tu-i griji
 Și-oi vini, nu ti-oi găsi.

Eu te las în voie bună,
Să nu mergi sara pi lună,
Pe afară ori prin șură,
Că toți ti-or purta prin gură,

Că-napoi când oi vini
Despre tini toati-oi ști
Și ți-oi spuni cum ai fost
Ca din cărți, pi di-a rost.

7. Cât am pățimit și-am tras

Ms. 22.223, 263/182 BN

Gheorghe Marțineac, țaran, 26 ani
Liteni, 27 octombrie 1907

[Tempo giusto]

Cît am pă-ti - mit și-am tra - su, — Cît am pă-ti -
mit și-am tra - su — Mă mir de un - de-am ră-ma - su —
De mai am în lu-me glas.

Cât am pățimit și-am trasu,
Mă mir de unde-am rămasu
De mai am în lume glas;
Cât am tras și-am pățimitu,
Mult mă mir de unde sântu,
De mai stau cu lumea-n rându

Și cu oameni la cuvânt.
Amărât cum sânt în lume
Nimic nu-mi știe de nume.
Dar îi bunul Dumnezeu
Și-oi scăpa la largul meu
Și-oi face pe gustul meu.

8. Hai bădiță-n jos, în lume

Ms. 22.223, 163/228 BN

Eduard Pral, învățător, 45 ani,
Soloneț, 19 noiembrie 1907

[Moderato]

Frun-ză ver-de frii a - lu - ne, — Frun-ză ver-de
frii a - lu - ne, — Hai bă-di-ță-n jos, în lu - me, —
Hai bă-di - ță-n jos în lu-me..

Frunză verde trii alune,
 Hai bădiță-n jos, în lume.
 Nu ni trebe nuni, nici nune,
 Nici preot să ne cunune.
 Frunză verde trei masline,

Numai de-am trăi noi bine,
 Că sânt mult necununați
 Și trăiesc ca niște frați.
 Și dușmanii s-or miera
 Când om trece hranița.

9. Mi-a trecut vara de coasă

Ms. 22.222, 56/682 BN

Chirilă a lui Neculai Scripcă, țăran, 31
 ani, Frumosu, 17 iulie 1908

[Andante recitativo]

Frun-ză ver-de iar-bă groa-să, Frun-ză ver-de
 iar-bă groa-să, Mi-a tre-cut va - ra de coa-să,
 Mi-a tre cut va - ra de coa-să Și-a ve - nit toam -
 na fru-moa-să Și eu nu mai scăp a-ca-să,
 Și eu nu mai scăp a - ca - să.

Frunză verde iarbă groasă,
 Mi-a trecut vara de coasă
 Și-a venit toamna frumoasă
 Și eu nu mai scăp acasă.
 Oamenii strâng de pe camp,
 Eu fac "nieder" la pământ;
 Oamenii strâng de pe țară,
 Eu tot țin pușca școală;
 Oamenii-și cată câștig,
 Eu la vartă-ngheț de frig,
 Zăpada mă bate-n față,
 Vai și-amar de-a mea viață!

La vartă, la garnizon,
 Fără nici un pic de somn;
 La vartă de la hauptvahe,
 Cu pușcuță grea în spate
 Și picioarele-nghețate,
 Și mâinile degerate.
 N-am unde să le-nvălesc,
 Să le mai distăpensesc,
 Batâr de voi și muri,
 De aici nu pot ieși.
 Vai de viața cătănească,
 Dumnezeu s-o-afurisească!

10. Doamne, partea muierească

Ms. 22.224, 40/565 BN

Marius Roșca, țărancă, 41 ani
Ilișești, 28 iunie 1908

[Andante recitativo]

Frun-ză ver-de ros-to - pas - că, Doam-ne, par-fea
mu-ie - reas - că — Să se nas-că, să nu creas-că,
Să se nas-că, să nu creas-că. Că-u-na, do - uă
au no - ro - cu — Dar mai mul-ti ard în fo - cu,
Dar mai mul - ti ard în fo - cu.

Frunză verdi rostopască,
Doamne, partea muierească
Să se nască, să nu crească.
Că-una, două au norocu,
Dar mai multi ard în focu;

Una, două au ticneală,
Dar mai multe ard în pară;
Una, două-s norocite,
Dar mai multi-s prăpădite.

11. Colo-n deal, de după deal

Ms. 22.227, 261/1541 BN

Saveta a lui Vasile Rumedia, țărancă, 36 ani, Părhăuți, 30 ianuarie 1910

[Pastorale con espressione]

Co-lo-n deal de du-pă dea-ly, Co-lo-n deal de du-pă dea-ly

Ra-ge, sîn-gu-rel, Ba - la - nu, — Ra-ge sîn-gu-rel Ba-la-nu.

Da ce ra-gi tu Ba-la ne - le, 'Da ce ra-gi tu Ba-la ne - le,

Ce ți-i a - șa fa - re je - le?

Colo-n deal, de după dealu,
 Rage sân-gurel Balanu.
 - D ace ra-gi tu, Balanele,
 Ce ți-i așa tare jele?
 - Cum n-oi rage, că ni-i jele.
 Când eram eu cu păreche,
 Ieram fruntea cirezii,
 Pășteam numai schicu ierghii,
 Mâncam fân-u cu stogu,
 Ligeam sare cu drobu
 Și beam apă din izvoru
 Și purtam giugu ușoru.

Da' de când nu am păreche,
 Îmi vine s-apuc să strechii.
 Acuma-s coada cirezii
 Și pasc rădăcina ierghii,
 Mănânc fân-u cu palau
 Și sare cu lingurau,
 Giugu nu mi-l pot purtau
 Că am prăpădit puteria.
 Când socot ca să trăiescu,
 Mai tare mă prăpădescu;
 Când socot să scap de-un rău,
 Vine altul și mai greu.

12. Ista an n-a fost al meu

Ms. 6, C, 8/17 AIEF

Mihai Ieroftei, lăutar, 50 ani

Horodnicul de Jos, (în Suceava), 16 septembrie 1907

[Allegro moderato]

Foa - ie ver - de și - un du - dă - u,

Is - ta an n - a fost a me - u Că mi - o cîn - tat

cu - cul ră - u, Că mi - o cîn - tat cu - cul rău,

Mi - a cîn - tat pe - o ră - dă - ci - nă, Mi - a cîn - tat pe - o

ră - dă - ci - nă Tot a scîr - bă și - a pri - ci - nă,

Tot a scîr - bă și - a pri - ci - nă

Foaie verde și-un dudău,
Ista an n-a fost al meu
Că mi-a cântat cucul rău,
Mi-a cântat pe-o rădăcină
Tot a scârbă și-a pricină.
Cucule cu pene verzi,
Ce-mi cânți seara prin livezi,
Ce-mi cânți într-un glas subțire
Pentru-a noastră despărțire!
De-ai gândi că ne lăsăm,
Hai la crăsmă să mai bem,
Să bem vin, bere fierbinte,
Să n-avem slabe cuvinte

Bunăoară ca-nainte.
Lelițo de la părau,
Am auzit că ți-e cam rău,
Dar nici mie nu mi-e bine
Că nu pot veni la tine.
Vină, bade, nu-i veni,
Numai nu mă-nșelui,
Că șeluită-s eu bogăt,
Mult mă uit și nu te văd.
Uitându-mă după tine
Mult lucru bade-mi rămâne;
Tot mă uit și nu te văd
Și foarte mult lucru pierd.

13. Măi bărbate, bărbătuț

Ms. 22.224, 246/839 BN

Toader Dornean, cantor bisericesc, 51 ani
Câmpulung, 21 august 1908

[Andante naționale]

!! Măi bār-ba - te, bār-bā - tu - Țu, Măi bār-ba - te,
bār - bā - tu - Țu, La - să - mă să-mi țin dră-gu - Țu,
La - să - mă să-mi țin dră-guȚ. !! Că eu te-oi fa -
ce să n-a - uzi, Să n-a-uzi și să nu vezi, ten.
Ce Ți-oi spu - ne eu să crezi.

Măi bărbate, bărbătuțu,
Lasă-mă să-mi țin drăguțu
Că eu te-oi face să n-auzi,
Să n-auzi și să nu vezi,
Ce Ți-oi spune eu să crezi.
Asară pe la-nsărat
Mi s-a dus bărbatu-n sat
Și-au venit cu capu spart.

Nu mi-i de durerea lui
Cum mi-i de năcazul meu,
Cum mă pune să-l leg eu,
Vai, trăznească-l Dumnezeu,
Tare-i prost și nătărău,
Să nu-l văd pe capul meu
Și să-mi țin pe cine vreau.

II. CÂNTECE PROPRIU-ZISE

14. Bade de la Valea Sacă

Ms. 22.225b, 33/1472 BN	Zamfira a lui George Puiu, țărancă, 37 ani Poieni, 25 decembrie 1909
-------------------------	---

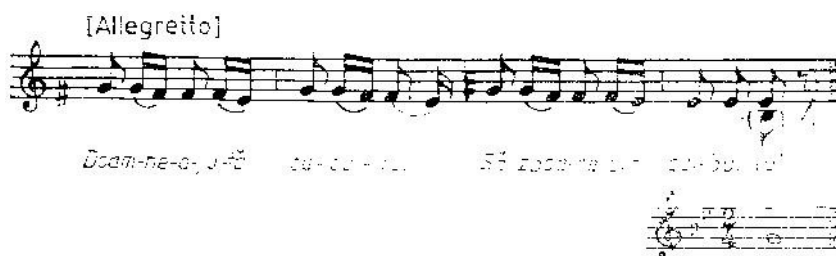

- Bade de la Valea Sacă,
De ce porți cămeșă neagră?
- Las' s-o port c-așa ni-i dragă,
Că ni-i nevasta beteagă,
Și-i beteagă rău de-o mână

Mai bine de-o săptămână,
N-a spălat cămeși de-o lună!
- Lasă, bade, c-oi spala eu
Cu-apă rece din părau
Și spon de la Bacău.

15. Doamne-ajută cucului

Ms. 6, XLII, 7/2057 AIEF	Pavel Bodnariuc, țăran, 25 ani Calafindești, 27 ianuarie 1914
--------------------------	--

Doamne-ajută cucului
Să zboare din cuibul lui
În mijlocul câmpului,
Pe coarnele plugului,
Să zboare din sat în sat
Că Dumnezeu l-a lăsat;

Să zboare din pom în pom
Să-l asculte orice om;
Să zboare din curți-n curți,
Toți copiii să-l asculte.
Cucul de nu ni-or cânta,
N-am ști că-i primăvara.

16. Și-asară și-alaltă sară

Ms. 22.227, 31/1831 BN	Dochița Ursachi, țărancă, 38 ani Vicovul de Sus, 15 iunie 1912
------------------------	---

Și-asară și-alaltă sară
M-o cercat dorul pe-afară.
Eu eram într-o chilie,
Podobiam o pălărie

Cu gaidan și cu hârtie,
Ca l-al meu pui să nu hie;
Cu gaidan și cu șireturi,
Ca l-al meu [pui] să nu vădu.

17. La poartă la cireșel

Ms. 22.227, 158/1816 BN	Eugenia Muntean, țărancă, 16 ani Vicovul de Sus, 14 iunie 1912
-------------------------	---

La poartă la cireșel
Esti-o fată, mamă hăi,
Dă holercă la flăcăi
Cu șipu păi sub suman.

Să trăiești, măi băietan,
Că nu te-am văzut de-un an;
Să trăiești cu voie bună
Că nu te-am văzut de-o lună.

18. Nu credi flăcăului

Ms. 6, XXXVII, 12/1812 AIEF	Aglaia Motescu, 19 ani și Ana Schipor, 16 ani, țărance, Vicovu de Jos, 14 iunie 1912
-----------------------------	---

Frunză verde-a leului,
Nu credi flăcăului,
Că flăcău-i mare câni,
El ti pupă și te țini
Și te scoati la rușini.
El a merge la strânsură,

Tu-i șidie sub pânzătură;
El a mergie și-a giuca,
Tu-i șidie și-i legăna,
Cu mânuțile-i lucra,
Cu picioru-i legăna
Și cu gura-i blăstăma.

19. Pe din gios de Orășie

Ms. 6, XXXVII, 6/1806 AIEF

Maria Șorodoc, elevă, 13 ani
Vicovul de Jos, 14 iunie 1912

Pe din gios de Orășie
Vin doi veri din cătănie.
Și-au spus unul cătră altul:
- Pune-ți, vere, mâna-n șelie

Și trage una de jelie,
Și-mi trage una și mie
Că-am scăpat de cătănie.

20. Îmblă lumia hărățâie

Ms. 6, XXXVI, 51/1797 AIEF

Zenovia Cifan, țărancă, 53 ani
Vicovul de Jos, 14 iunie 1912

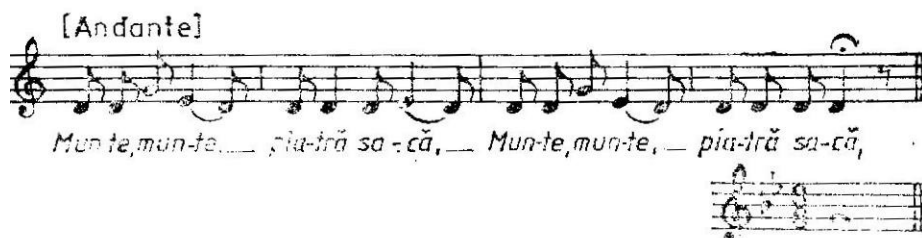

Frunză Verdi di-alămâie,
Îmblă lumia hărățâie,
Gândia că ni-a strica nie.
Da' nie nu ni-a stricau

Că eu știu a mă purtau:
Albuță ca lebădau,
Rumână ca calina.

21. Munte, munte, piatră sacă

Ms. 6, XXXVII, 2/1802 AIEF	Domnica Burciu, țărancă, 16 ani Vicovul de Jos, 14 iunie 1912
----------------------------	--

Munte, munte, piatră sacă,
Lasă voinicii să treacă,
Să scape de cătanie
Și să meargă-n starostie.
Lasă-mă, neamțule,-acasă,
Că iarba-I bună de coasă

Și grâul îi de secerat
Și mândruța-i de maritat.
Cătăni-aș fără frică
De-ar fi mândra mititică,
Dară mândra ni-i cam mare,
După ficii se omoară.

22. Până codrul frunza-și ține

Ms. 6, XVII, 32/2082 AIEF	Pancrati Melneciuc, țăran, 40 ani Șerbăuți, 30 ianuarie 1914
---------------------------	---

Până codrul frunza-și ține
Toți voinicii trăiesc bine;
Dacă codru frunza-și lasă,
Toți voinicii merg pi-acasă.
Măi frățică, măi fătate,
Hai să coborâm la sate

Că din codru frunza cade
Și-om peri fără de dreptate.
Om peri, ni+om prăpădi,
Nime-n lume nu ne-a ști,
Numai codrii cu molizii
Că aceia ni-s părinții.

23. Cucule cu pene multe

Ms. 22.227, 286/776 BN	Zamfira a lui Isac Stipor, servitoare, 13 ani Vicovul de Sus (în gara Karlsberg), 7 august 1908
------------------------	--

[Moderato]

Cu - cu - le cu pe - ne mul - te,

Cu - cu - le cu pe - ne mul - te,

De ce zbori nu - mai la mun-te?

- Cucule cu pene multe,
De ce zbori numai la munte?

Da' ia zboară-ncă la țară

Și cântă pe-o luncă rară

Și-a ieși o mândră-afară

Și cu drag te-a asculta,

Cucule, cum îi cânta.

Mândr-afară c-o ieșit

Și pe cuc l-o fugărit:

- Zboară, uliule, la dracu,

Nu-mi mai sparge mie capu!

- Mândră, mândră, mândră hăi,

Am îmblat lumea-mprejur

Dară nime nu mi-a zâs uli,

Da' n-am venit din capu meu

Că m-a trimes un om al meu

Ca să cânt în pomătu tău.

Și-am venit la casa ta

Și tu mi-ai și pus porecla.

- Măi cucule, cucule hăi,

Să nu mai ajungi să-ți scoți pui

Până nu-i cânta și lui

Pe-o crenguță de arțari,

În poartă la cremenari.

24. Știi, bădiță, cum ziceai

Ms. 6, XXXVII, 18/1818 AIEF	Eugenia Muntean, țărancă, 16 ani Vicovul de Jos, 14 iunie 1912
-----------------------------	---

[Andante]

Știi bă-di-ță, cum zi-cea-iu Cînd la noi sa -

ra vi-nia-iu, Cînd la noi sa - ra vi-nia-iu?

Știi, bădiță, cum ziceai
Cînd la noi sara viniaiu,

Tu pi mini mi-i urău
Cînd soarili s-a sfârșiu.

Soarili nu s-a sfârșitu,
 Tu pi mini m-ai urătu,
 Altă mândră ți-ai cătat
 Și pi mini m-ai lăsat.
 Urască-ti-un neam de-al tău
 Și-ndrăgi-te-ar un ceas rău;

Urască-te-ar neamurili,
 Îndrăgi-te-ar frigurili.
 Și mă-ta să ti urască,
 Bolilie să ti-ndrăgească,
 Șapte boli și o lungoare
 Pe tini să ti doboare!

25. Codrule, frunză subțire

Ms. 22.227, 114/1815 BN	Domnica Burlă și Aglaia Motescu, țărance, 17 ani Vicovul de Jos, 14 iunie 1912
-------------------------	---

Codrule, frunză subțire,
 Lasă-mă să trec prin tine
 Că nimic nu ți-oi strica,
 Numai o creangă ți-oi plicau,

Poate mult oi zabaviu
 Și-n napoi calea n-oi știu.
 Trandafir crească prin tini
 Că de-amu nu trec prin tini.

26. Di te-ar putea mama crești

Ms. 6, C, 128/1945 AIEF	Ana a lui Nistor Timu, țărăncă, 22 ani Gura Sadovei, 17 august 1913
-------------------------	--

[Lento]

Frun-ză ver-di solz di peș - ti, De ti-ar pu-tăa

ma - ma creș - ti, (o...o) Liu, liu, liu, liu

na - ni, na - ni, Liu, liu, liu, liu,

pu-iu ma - mii, Liu, liu, liu, liu, pu-iu ma-mii.

Frunză verdi solz di pești,
 Di te-ar putea mama crești,

Rf: Liuliu, liuliu, nani, nai,
 Liuliu, liuliu, puiau mamii,

Liuliu, liuliu, puîşoru,
Doară-i creşti mai uşoru,
Să ti văd umblând în casă,
Să şedzi cu mama la masă,
Să faci mamei trebuşoară
Care ți-a fi mai uşoară,
S-aduci mamei surceluță,
Apuşoară cu-o cofiță,
Să ti văd umblând la şcoală,
Să-mi fii de-ajutor la boală,

Liuliu, liuliu, puiu mamei,
Să ti vadă mama mari,
Să ti văd în camp lucrând,
Şi cu feti mari giucând,
Sara cu flăcăi umblând,
Logodnica alergând,
Să tie ieie la catanie,
Să mănânci prifont cu carne,
Şi-apoi, mamă, să ti-nsoriu,
Să fii mamei de-ajutoriu.

27. Hai liuluţu, dragu mamei

Ms. 22.225a, 253/790 AIEF

Cristina a lui Gheorghe Juravlia, ţărancă, 26 ani,
Straja, 9 august 1908

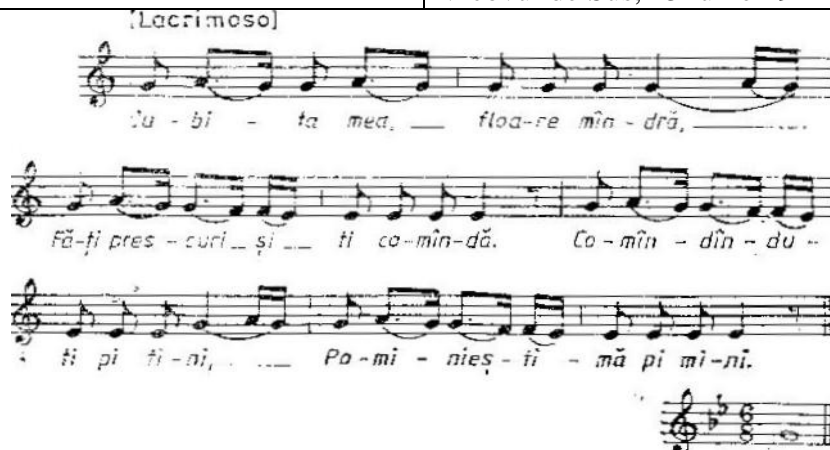
Hai liuluţu, dragu mamei,
Că tătuţa-i în cătani.
Hai liuluţu, liulişor,
Dragu mamei puîşor,
Doară-i creşti mai uşor,
Doară-I creşti mărişor

În locu tatii-ajutor.
Te-aş trimeti la ciurceli,
Mărg a miele pchiciorele;
Te-aş trimete la lemnuță,
Merg a mele pchicioruță.

28. Iubita mea, floare mândră

Ms. 6, XXXVII, 24/1824 AIEF

Dochița Ursachi, ţărancă, 38 ani
Vicovul de Sus, 15 iunie 1912

- Iubita mea, floare mândră,
Fă-ți prescuri și ti comândă,
Comândându-ti pi tini,
Pominiești-mă pi mini;
Comândându-ți sufletu,
Pominiești și draguțu.
- Iubitu meu suflet, badi,
Din dragosti nu mai râdi
Că tot cerasul plâng cu jeli
Că n-am pi lumi greșelie.

- Iubita me, floare dragă,
Lacrima ta, of, să mă bată
În tăt ceasul câti-odată
De-i și di mini uitată!
Că eu atunci te-oi lăsa
Când ceriul s-a răsturnari
Și pi ceri or și nuieli,
Pe pământ nouri cu stelie
Și-atunci ti-oi lăsa cu jeli
Că tu-ai fost iubita meli.

29. Pe cel deal, pe cel deluț

Ms. 22.224, 36/860 BN	Gheorghe Burciu, învățător, 37 ani Vicovul de Sus (în Botoșana), 19 septembrie 1908
-----------------------	--

Pe cel deal, pe cel deluțu,
Crește-un mândru brădanuțu.
Bati vântu și-l clatină
Din vârful pân' la rădăcină.
Da' nu-i de jină crenguța
Cum îi de jină maicuța.
Lasă, maică, să mă iubăsc

Eu cu cini mă potrijesc;
Lasă, maică, să ne iubim
Că bine ne mai lojim.
Nu lega, maică, lumea
Cu cini nu mi-i cu voia;
Leagă-ni lumea, maică, -ni leagă
Cu cini ni e mai dragă.

30. Măi bădiț-al meu iubit

Ms. 22.218-22.221, III, 43/1243 BN	Glicheria a lui Ioan Scherciuc, țărancă, 37 ani Voitineli, 11 august 1909
------------------------------------	--

[Andante]

Măi bă-di-t-al meu lu-bit, — Pu-s-am gînd să mă mă-rit;
Mă-ri-tă-te, min-dra mă, — Mi-e rău nu mi-o dă-ră,
Nu-ma-o-lea-că-mi chi-că greu — C-ai ști-ut cu - vîn-tul meu,
Nu-ma-o-lea-că-mi chi-că je-le C-ai ști-ut vor-be-le mele.

- Măi bădiț-al meu iubit,
Pus-am gând să mă mărit.
- Mărită-te, draga me,
Mie rău nu mi-a păre.
Numa-oleacă-mi chică greu
C-ai știut cuvântul meu;
Numa-oleacă-mi chică jele
C-ai știut vorbele mele.

Am iubit un om frumos
Și-am luat un ticălos;
Am iubit o chiatră scumpă,
Am luat o hădă slută,
Nici nu be, nici nu mănâncă,
Numai șede și se uită,
Să usucă pe chicioare
Ca pânza la gilitoare.

31. Seleaca inima mea

Ms. 22.227, 329/2189 BN	Paraschiva Ciobotar, țărancă, 30 ani Solca, (în Cernăuți), 4 august 1914
-------------------------	---

[Moderato]

Sele-ca i - ni-ma mea — Mult e ar-să — frip-tă, ea.

Seleaca inima mea,
Mult e arșă, friptă ea,

Pe trii părți cu lemne verzi,
Pe de-o parte cu uscate

Că n-avui în lume parte
Nici în față, nici în spate.
N-avui parte, nici noroc,
Parcă nu-s de-aici de loc.

Nu știu singur, locu-i rău
Ori oate noroc n-am eu.
Da' locu s-a primentit
Și-am rămas de prăpădit.

32. Cuculețu din paduri

Ms. 22.222, 89/531 BN

Catinca a lui Sava Urātu, țărancă, 70 ani
Pătrăuți pe Suceava, 27 mai 1908

Cuculețu din paduri,
Du-ti la maica și-i spuni
Că undi m-au dat nu mi-i bini,
Că mi-i patu di ciulini
Și-așternut di-amărăciuni.
Pelin beu, pelin mănânc,
Sara pe pelin mă culc.
Dimineața când mă scolu
Cu pelin pi ochi mă spălu.

Negru-i, Doamne, urātu
Să țăi casa cu dânsu.
De urât mă duc în lumi
Și urātu-i după mini.
Mult m-am rugat, Doamne, țăie
Să nu-mi dai urātu mie;
Doamne, mult m-am mai rugatu
Și tot mie mi l-ai datu,
Om frumos mi-ai depărtatu.

33. Eu pi cap nu am pchicat

Ms. 6, XLII, 16/2066 AIEF

Ileana Tiron, țărancă, 15 ani
Mănăstirea Humorului, 11 august 1913

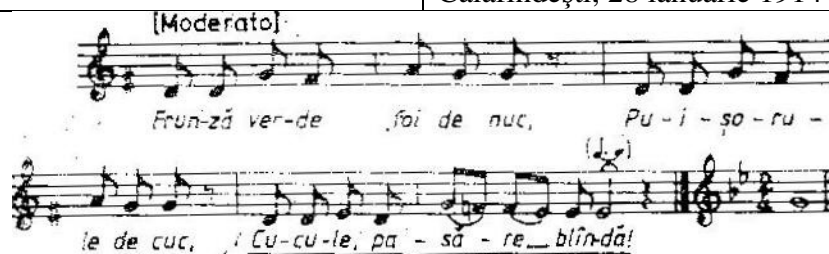

Eu pi cap nu am pchicat
 Să mărg de la noi din sat
 La badea cel blăstămat.
 Bate-i, Doamne, și-i trăznește
 Câți se-nsoară pentru zestre
 Și fac din babe neveste.
 M-am lăcomit la averi,
 Vai di mama mamei meli,
 Am să rămân fără di pcheli.
 Bine-o zis frunza de jiie
 Că dragostea nu-i moșie

Ci harță și dușmănie.
 Cât eram eu încă fată
 Li eram la flăcăi dragă,
 Mă iubeau ca și pe-o fragă.
 Da' de când m-am măritat
 La mini nimi s-o uitat,
 Parc-aș fi de lepădat.
 Drăguțu meu m-o lăsat
 Pentru că l-am învățat
 Să îmblî sara prin sat.

34. Puișorule de cuc

Ms. 6, XLII, 16/2066 AIEF	Toader a lui Vasile Lavric, țăran, 13 ani Calafindești, 28 ianuarie 1914
---------------------------	---

Frunză verde foi de nuc,
 Puișorule de cuc,
 Vara vii, vara te duci,
 Mă mir iarna ce mănânci!
 - Ia, mănânc mugur de fag
 Și cant codrului cu drag;

Și beu apă din izvor
 Și cant codrului cu dor;
 Și mănânc faguri de miere
 Și cant codrului cu jele.
 Zbor din codru în zăvoi
 Și-apoi cant și pentru voi.

35. Tot mă-ntreabă frunza crudă

Ms. 22.223, 201/87 BN	Catrina Bodron (?) Păltinoasa, 8 octombrie 1907
-----------------------	--

Tot mă-ntreabă frunza crudă
De ce-s tânără trecută.
Dar cum, boala, nu m-oi trece,
Trece-o scârbă și vin zece;
Dar cum nu voi fi trecută,
Trece-o scârbă, vin o sută.
Tot mă-ntreabă oarecine
Unde-i carnea de pe mine.

Carne-a fost dar s-a uscat
Că hojmă tot am lucratu,
N-am avut zile senine
Și n-am trăit o zi bine.
Colo-n deal, colo în vale,
Răsădise-mi câte-o floare.
Dar nici una nu s-au prinsu,
De năcazul meu s-au stânsu.

36. Nu crede flăcăului

Ms. 22.225 a, 140/1128 BN

Maria Furcaș, țărancă, 20 ani
Margine, 26 iulie 1909

Foaie verde-a leuluiu,
Nu mai crede flăcăului,
Că flăcău-i mare cane,
Peste multe dealuri vine
Și te pune pi genunchi
Și-ți înșiră mii și suti,

Până te scoati din minti
Și-apoi se duce și râde.
El a merge și-a giuca,
Da' tu-i sta și-i legăna.
Cu stânga li-i legăna,
Cu dreapta țâță îi da.

37. Constantine Volociene

Ms. 22.227, 212/1787 BN

Dimitrie a lui Maftai Popescul, țăran, 26 ani
Horodnicul de jos, 13 iunie 1912

Constantine Volociene,
Vin la mama de mă cerie,
De m-a da, de nu m-a da,

Pi fereastă m-ei fura
Și m-ei pune-n buzunari
Sub o frunză de marari.

38. Mamă, decât mă făceai

Ms. 6, XXXVI, 54/1809 AIEF

Domnica Burciu, elevă, 16 ani
Vicovul de Jos, 14 iunie 1912

Mamă, decât mă făceaiu
Mai bine-o boală zăceaiu.
Din boală te întreziaiui,
Pi mini nu mă făceaiu.
Decât m-ai și făcut fată,
Mai bine-o stâncă de ciatră,

M-ai și pus la o fântână
Și făciem o apă bună.
Câți voinici pe drum or trecie,
Toți la minie să se plecie
Și să beie apă recie,
Să le pară nerie dulcie.

39. Vai nanașă, nanașucă

Ms. 6, XLV, 33/2233 AIEF

Pancratie Prelipceanu, țăran, 30 ani
Satul Mare (în Cernăuți), 18 august 1914

- Vai nanașă, nanașucă,
Ia zi-i toantei să se ducă
Că de zile mă mănâncă
Și capul mi se usucă.
- Măi băiete, tu iești prost,
Ochii, mintea uni ți-o fost

Când la cununie-ai stat
Și pe sluta ai luat?
- Că noi când ne-am cununat
Era pâclă și-nourat
Și-olecuță eram bat,
Hădă, toantă mi-am luat!

40. Am avut o sorioară

Ms. 6, XLV, 50/2250 AIEF

Eugenia Slimac, țărancă, 33 ani
Poeni-Solca (în Cernăuți), 20 august 1914

Frunză verde lăcrămioară,
Am avut o sorioară
Iubitoare, cântătoare,
Născută la foc de soare.
Vai de mine, soarte proastă,
Din copilăria noastră
Ochi cu dânsa n-am mai datu,
Timpul greu ne-a apăsatu.
Și de-ar fi orice să fie
Noi tot vom fi sorioare,
Că-n noi dorul nu mai tace,

Sânge apa nu se face.
Două inimi sorioare
Sânt ca raze arzătoare
Care soare le trimete
Chiar prin negurile dese,
Ce-n văzduh se rătăcescu
Și-apoi iarăși se-ntâlnescu.
Glas de soră, glas de frate,
Trec hotare depărtate
Și s-adună, se-mpreună
Ca două raze de lună.

41. De-ar ști, Doamne, cineva

Ms. 22.218-22.221, VI, 20/162 BN

Ana Gemeniuc, țărancă, 28 ani
Stroiești, 25 octombrie 1907

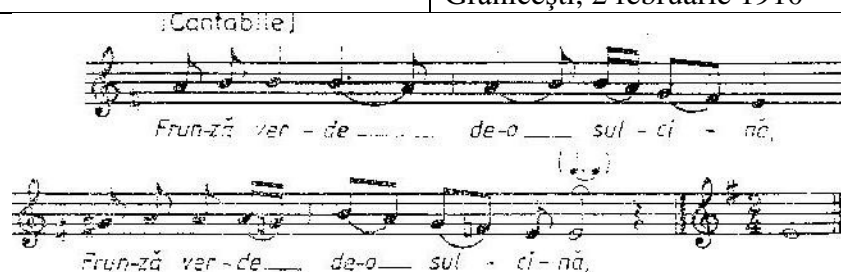
De-ar ști, Doamne, cineva
Cum mi-i mie inima mea,
Ar sta pi loc și s-ar mira
Cum mai pot eu trăi așa.
Câte rele și nu-s bune,
Toate m-o mâncat pi lume;

Câte rele sânt pe pământ,
Toate m-o mâncat pi rându.
Că-s mâncată de străini
Ca iarba de boi bătrâni:
Și-s mâncată de dușmani
Ca iarba de boi balani.

42. Oi plânge o săptămână

Ms. 22.225 a, 15/1548 BN

Eleonora Gutău, țărancă, 13 ani
Grănicești, 2 februarie 1910

Frunză verde de sulcină,
Oi plânge o săptămână
Supt o tufă de gheorghină
Până s-a face fântână
Și-oi strâga sara pe lună:
"Puică, vin la apă bună!"
De te-i mărita, tu dragă,

Să-mi trimiți răvaș în țară
Pe trii șire de sacară,
Pe trii șire de alun
Ca să vin să te cunun,
Că ni-ai fost dragă drăguță
Și să-mi șii dragă șinuță.

43. De la Straja mai la vale

Ms. 22.225 c, 5/1240 BN

Glicheria a lui Ioan Scherciuc, țărancă, 37 ani
Voitineli, 11 august 1909

De la Straja mai la vale
Curge-o apă curgătoare,
Apa curge, flori mi-aduce
Și Marița mi le strange
Și le ține-n gurișoară
Și le pune-n țâțișoară.
Țâța n-are flori de datu
Că-astă vară n-a plouatu

Și-o plătit de le-o udatu
Cu bani di pi sărutatu;
Și-o plătit de li-o plijitu
Cu banii di pi iubitu.
Dar iubitu are-un doru;
Întâi dulci, -n urmă-amar,
N-am iubitu mai de-un anu
Și trăiesc tot cu aleanu.

44. Măi bădiță, măi Tănasă

Ms. 22.227, 276/1840 BN	Irina Bălici, țărancă, 19 ani Vicovul de Sus, 15 iunie 1912
-------------------------	--

Măi bădiță, măi Tănasă,
Nu ține oglinda-n casă
Că nevasta ți-i frumoasă.

S-a găti, s-a-mpopoța,
În oglindă s-a uita
Și pi tini te-a lăsa.

45. Dragostea din ce-i făcută

Ms. 6, XLIII, 15/2115 AIEF	Nicanor Moldovan, orășan, 36 ani Suceava, 7 iunie 1914
----------------------------	---

Dragostea din ce-i făcută?
Din omul cu vorbă multă:
Zice una, zice alta,
Și dragostea, iacă, -i gata.

Urâtul din ce-i făcutu?
Din omul care-i tăcutu:
Ce i-ai zice el tot tace,
Vezi urâtul cum se face.

46. Rage Balan după deal

Ms. 22.224, 234/1067 BN	Vasile a lui Simion Lucescu, țăran, 38 ani Bădeuți, 12 iulie 1909
-------------------------	--

Foaie verde foi de fagu,
 Rage Balan după dealu.
 - Ce ragi tu, măi, Balanele?
 - Cum n-oi rage, bădițele!
 Când ieram cu părințu
 Mâncam fânu din stogu

Și beam apă din izvor
 Și purtam jugu ușor;
 Da de când nu-a cu părinții
 Mânânc fânu cu pala
 Și beu apă cu vadra
 Și jugu nu pot purta.

47. Pe ulița armenească

Ms. 6, XLIII, 10/2110 AIEF

Fevronia Gălățuș, orășancă, 23 ani
 Suceava, 7 iunie 1914

Pe ulița armenească
 Este-o șatră țigănească.
 Da' la șatră cine este?
 Badea calu-și potcovește
 Și lelița mi-l privește

Cu gura de-abia vorbește:
 "Bată-te pustia, cioară,
 De-ai greși o potcovoară
 Ca murgu să poticnească,
 Și badea să nu pornească".

48. Cât ie omul tinerel

Ms. 22.225 c, 11/374 BN

Nicanor Verenca, cantor bisericesc, 58 ani
 Rus-Mănăstioara, 21 februarie 1903

Frunzuleană stejărel,
 Cât ie omul tinerel
 Se leagă dorul de iel.

Dacă omu-mbătrânește,
 Dorul se călătorește,
 Pune paie și-l pârlește,

Nimăruî nu-i trebuiește.
 Frunzuleană de molidu,
 N-am gândit, n-am socotit
 Că doru are sfârșitu
 Și dragostile urât.
 Dragostea mi-au scos musteață
 Da' urātu mi-au scos barba.
 Frunzuleană trei zmicele,

Dragile maicii copile,
 Amu-i timp să vă măritați.
 De v-ați duce la bărbați,
 Bărbații v-or ține bine,
 Fericire și de mine;
 V-or ține bărbații rău,
 Amărel sufletul meu.

49. Despăgubește-mă, lelie

Ms. 22.222, 84/1978 BN

Ilie Moroșan, țaran, 47 ani
 Ciocănești, 18 august 1913

Foaie verde trii zmicele,
 Despăgubește-mă, lelie
 De paralutele mele,
 C-am lucrat un an pi ieli.
 Am cosât și-am secerat,
 Ți li-am dat pi sărutat;
 Am secerat și-am cosât
 Și ți-am dat pentru iubit.

Câti straî sânt pi tini
 Îs cumpărate di mini,
 Și cerceii și mărgelie,
 Tot cu paralelie melie.
 După ce m-ai scos din minți
 Și paralie cheltuitle,
 Alt drăguț tu ți-ai găsit,
 Pi mini m-ai fugărit.

50. Mare-i lumia și nu-ncap

Ms. 6, XXXVII, 21/1821 AIEF

Zenovia Cifan, 53 ani; Maria Șorodoc, 13 ani, țărance
 Vicovul de Jos, 15 iunie 1912

Frunză vrede liliacu,
 Mare-i lumia și nu-ncapu
 Și nimica nu li facu.
 Nici păharu nu li beu,

Nici drăguțu nu li ieu.
 Eu îmi beu păharu meu
 Și iubesc pi cini vreu.

51. Cât am îmblat pe lumuță

Ms. 22.225 c, 56/1225 BN

Ileana Istrati, țărancă, 17 ani
 Frățăuțul Vechi, 9 august 1909

Cât am îmblat pe lumuță
 N-am aflat iarbă și frunză
 Ca la mândra-n grădiniță.
 Busuioc cu trii crenguță,

De ce ninge și-l îngheață,
 De-aceea frunza-i mai creață;
 De ce ninge și-l mai plouă,
 De-aceea frunza-i mai rouă.

52. Ce te mai căinești, bogate

Ms. 22.227, 330/2181 BN

Tanasi a lui Toader Gherman, țăran, 23 ani
 Crasna (în Cernăuți), 4 august 1914

Ce te mai căinești, bogate,
 Că tu ai bani și bucate,
 Cirezi mari și turme multe.
 Dar ca mâni îți rămân toate,

Căci ca mine moartea vine
 Și averea îți rămâne
 Și la groapă mi te-or duce
 Și-napoi nu te-or aduce.

53. Frunzuliță foi de fag

Ms. 22.224, 34/1083 BN	Iulia, soția lui Zazonti Șotropa, săteancă, 54 ani Mușenița, 13 iulie 1909
------------------------	---

Frunzuliță foi de fag,
Mult te-am privit eu cu drag,
Tată vara prin zăvoi
Doar om da ochii-amândoi.

Însă vara au trecut
Și noi nu ne-am mai văzut.
Verdze vin, vredze se duc,
Eu de doru-ți mă usuc.

54. Dragă mi-a fost lumia mie

Ms. 22.227, 313/2093 BN	Domnica Găină, orășeancă, 62 ani Suceava, 15 februarie 1914
-------------------------	--

Frunză verde alămâie,
Dragă mi-a fost lumia mie.
Nici acu nu mi-e urâtă,
Da-s cu multe-nvăluită.
Val cu val mă-nvăluiește,
Scârba nu mă-ngăduiește

Și nu trece niciun ceasu
Să n-am scârbă și nacazu;
Și nu trece nicio oră
Inima să nu mă doară;
Și nu trece nicio noapte
Să nu am nacaz de moarte.

55. Lasă vântul să mă bată

Ms. 22.224, 74/949 BN

Ileana a lui Sârghi Turcu, țărancă, 57 ani
Pârteștii de Sus, 11 octombrie 1903

Frunză verde stuh de baltă,
Lasă vântul să mă bată
Și soarele să mă ardă
Că cunosc că-s vinovată
Că m-ama cerut măritată,
De soacră să fiu muștrată
Și de bărbat ne-ntrebată.
Frunzuliță trii zmicele,
Cine nu-I mâncat de rele
Nu știe-a cânta de jele
Cum cânt eu doinile mele.
Te rele-au fost pe lume
Tăte le-am tras eu anume;

Câte rele-s pe pământu
Toate le-am tras eu pe rându.
Saraca lumia de paie
Arde-ai în palalaie,
Eu n-oi sări a te stânge,
Dar mai tare te-oi aprinde.
Stejărel frunză subțire,
Scârbă de mine se ține;
Frunza ta nu se lățește,
Scârba tare mă gătește.
Frunză verde grâu mărunțu,
De m-a ține scarab multu
Ca mane-oi hi în pământu.

56. Poruncit-au puica mea

22.218-22.221, III, 34/1071BN

Catrina a lui Gheorghi Cazac, 29 ani
Bădeuți, 12 iulie 1909

Poruncit-au puica mea
Pe-un puiuț de rândunea
Ca să mărg până la ea.

I-am răspuns pe-un pui de cuc
Că n-am vreme să mă duc.

57. Sărmanul sufletul meu

Ms. 22.222, 80/330 BN

Ioan Popovici, lăutar sătesc, 21 ani
Sfântu Ilie, 5 ianuarie 1908

[Tempo giusto ad libitum]

Foa - ie ver - de de-un du - dă - u.

Foa - ie ver - de de-un du - dă - u, Săr - ma - nul su -

fie - tul me - u, Cum î - noa - tă - n sîn - ge gre - u,

Cum î - noa - tă - n sîn - ge gre - u.

Foaie verde de-un dudău,
Sărmanul sufletul meu
Cum înoată-n sânge greu.
Las' să-noate cât de tare,
La dușmani bine le pare
Și au bucurie mare.
Stați dușmani și nu râdeți
Că și voi copii aveți

Și nu știți ce mai creșteți.
Copiii vor crește mari,
Vor fi curve și tâlhari
Și-or peri prin crămănari
Și-i vormânca zidurile,
Li-or putrezi ciolanele.
Cum mă usucă gândurile.

58. Cucule cu peni rari

Ms. 22.225, b, 82/1064 BN

Nastasia Lupu, țărancă, 48 ani
Pojorâta, 17 august 1913

[Sostenuto]

Frun - ză - șoa - ră de ma - ra - ri u,

Frun - ză - șoa - ră de ma - rari,

Frunzăsoară de mărariu,
Cuculi cu peni rariu
Nu-mi cxânta sara-n livezi
Că de-amu nu mă mai vezi.
Căci mi-a venit vesti-asară
Să mă dipărtez din țară
Pân' la gura Nistrului,

Pân' la țara Niamțului,
Să-i port caii di zăbreli,
Să duc doru mândrii meli.
Di m-a ținie Neamțul bini
Va avè folos di mini;
Di m-a ținie Neamțul rău,
Frunza și codru-i al meu.

59. Cucule cu pene scumpe

Ms. 6, XLIV, 35/2186 AIEF

Nicolai Ciobotar, țăran, 24 ani
Solea (în Cernăuți), 4 august 1914

Cucule cu pene scumpe
Nu cânta numai la munte,
Cântă mai și prin luncuță

S-audă și-a mea drăguță;
Cântă vrun ceas și mai bine
S-o ajungă dor de mine.

60. Pe drumu ist ce merg eu

Ms. 22.224, 128/852 BN

Casandra Ciocan, țărancă, 36 ani
Cacica, 18 septembrie 11908

Frunză verde și-un dudău,
Pe drumul ist ce merge u,

Nu-i fântână, nici părau,
Să mă plec să beu și eu,

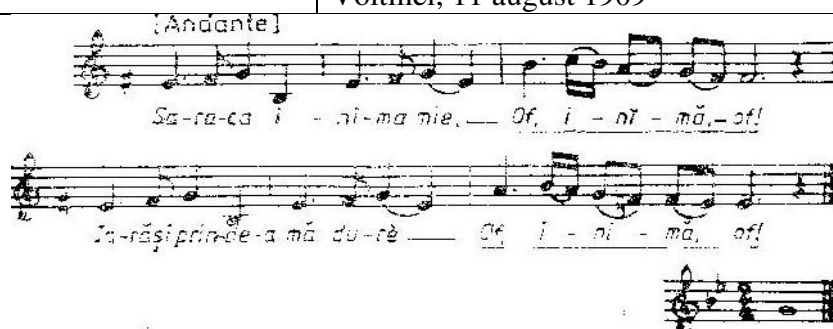
Setea să mi-o potolesc,
Sufletu să-mi răcoresc.
Sufletu l-oi stâmpăra
Numai să mă pot pleca.
Apă rece, izvorâtă,
Inima-mi și răcorită;
Apă rece am gustat,
Sufletu mi-am așezat,

Suflet mândru și voios
Lăsat de Domnu Hristos.
Noaptea mândru m-am sculat
Și-am stat gata de cântat.
Of, of, Doamne! – mă gândesc
Cum în lume să trăiesc
Și din greu să nu muncesc,
Parale să dobândesc.

61. Saraca inima me

22.225a, 171/1241 BN

Glicheria a lui Ioan Scherciuc, țărancă, 37 ani
Voitinel, 11 august 1909

Saraca inima mē,
Iarăși prinde-a mă durē.
Nu mă doare cum se doare
Dar mă ie de la picioare;
Nu mă doare de durere,
Mă doare de mare jele;
Nu mă doare de durut,
Da' mă doare de urât.

Inimă de putregai,
Dă-mi un cuțit să te tai
Să văd ce durere ai.
Di-i avē durerea mea
De-odată te-aș junghiē;
De te doare de vrun dor
Atunci trebuie să mor.

62. Cat la lună, luna-i sus

Ms. 22.225 a, 36/1143 BN

Raveca Ivolet, copilă, 15 ani
Horodnicul de Sus, 12 iulie 1909

Cat la lună, luna-i sus,
 Cat la ocol, boii nu-s.
 Eu dau fuga de pe boi,
 Mândra mă strângă-napoi.

Câte flori pe deal în sus,
 Tăte cu mândra le-am pus;
 Câte flori pe iaz în gios,
 La tăte cu mândr-am fost.

63. Cântă cucu în pădure

Ms. 22.227, 73/778 BN

Marina Bob, servitoare, 13 ani
 Vicovul de Sus (în gara Karlsberg), 7 august 1908

Cântă cucu în pădure,
 Nu-l aude nime-n lume,
 Numai doamna de la curte:
 - In cântă-mi și ie-o țără
 Că te-oi hrăni tot cu pane
 Și jin strecurat prin sătă.
 - Eu cu jin m-oi îmbăta,
 Cu pane m-oi îneca,
 Da-oi mânca mugur de fag
 Și-oi cânta celui ce-s drag;
 Și-oi mânca mugur de-arin
 Și-oi cânta celui străin;

Mănânc mugur de răchită
 Și-oi cânta și lui Nichită;
 Și-oi mânca mugur de salce
 Și-oi cânta celui ce zace.
 Cel ce zace mult așteaptă,
 De pe vatră până jos,
 Să se vadă sănătos
 Și să iasă pân-afară,
 S-audă paseri din țară,
 Paserile țărâind
 Și bereznici buciumând.

64. Cum nu-i mintea fetei proastă?

Ms. 22.223, 171/660 BN	Ioana a lui Grigori Gemanar, țărancă, 65 ani Dorotea-Plotonița, 14 iulie 1908
------------------------	--

[Moderato]

Flo - ri - că de pe coas - tă,
Flo - ri - că de pe coas - tă, Cum nu - i min - tea
fe - ței proas - tă? Cum nu - i min - tea fe - ței proas - tă?

Florică de pe coastă,
Cum nu-i mintea fetei proastă?
Când vine unu și-o cere
Ea-ndată zice că mere.
Nu se uită, sări-i-ar ochii,
Că n-are cu ce trăi.
Iacă, moara-i sub părete

Și farina n-o mai vede.
La ce foc se lăcomește
La averea ce-i lipsește!
Că la casă făr' de ferești,
La bureți de pe păreți,
Ori la o gură de cuptor
Și la dânsu că-i băutor!

65. Astă vară ce-am vărat

Ms. 22.222, 211/1902 BN	Saveta Poștovici, țărancă, 16 ani Mănăstirea Humorului, 11 august 1913
-------------------------	---

[Andante moderato]

As - tă - va - ră ce - am - vă - rat. Cu co - li - ba
sub un brad, Cu voi - ni - cu ne - n - su - rat.

- Astă vară ce-am vărat
Cu coliba sub un brad,
Cu voinicu ne-nsurat,

Voinic tânăr, frumușel
Și naltuț și sprintenel,
Dă-mă, maică, după el.

Vara mi-o fost de plăcere,
 Traiul dulce ca și miere,
 Mă cere să-i fiu muiere.
 - Draga mamei, nu ti duci
 Că el îi voinic di cruci,
 El ti-o lăsa și s-o duci.

Ti sarută cu dulceață,
 Ti lasă cu pruncu-n brață
 Și di tini nici nu-i pasă.
 Leagănă, maică și taci,
 Că voinicii ți-au fost dragi
 Când mergeai vara la fragi.

66. Când ieram în vremea mia

Ms. 22.2225 a, 41/1916 BN	Ana Ciofu, țărancă, 20 ani Bucșoaia, 12 august 1913
---------------------------	--

Foaie verde și-o laria,
 Când ieram în vremea mia
 Fiecini nu-mi plăcia,
 Om frumos îmi trebuia.
 Dar acu-i amar di mini
 Și de hâd îmi pare bini.

Dar în lumi cât trăiești
 Om frumos să nu iubești
 Că se-ntâmplă și ti lasă,
 Rămâi cu inima arsă;
 Dar hâdu di ti-ar lăsa
 Inima nu ti-a duria.

67. Păsărică din ogor

Ms. 22.225 a, 172/1113 BN	Axenia a lui Andrii Moțoc, țărancă, 30 ani Burla, 25 iulie 1909
---------------------------	--

Păsărică din ogor
 Nu mă blăstăma să mor
 Că n-am pe nime cu dor;
 Păsărică din harag

Nu mă blăstăma să zac
 Că n-am pe nime cu drag
 Să-mi puie mâna la cap,
 Să mă-ntrebe de ce zac.

68. La fântâna cea de piatră

Ms. 22.227, 24/1549 BN

Elisaveta Grămadă, țărancă, 18 ani
Grănicești, 2 februarie 1910

[Moderato]

La fîn-fî - na . ceade pia-tră, La fîn-fî - na
cea de pia-tră S-au strîns cop-chi - le - le toa - te,
rit. Of, și la - răși, of!

La fântâna cea de piatră
S-au strâns copchilele toate
Și grăiesc fată cu fată
Că flăcăii-s în armată.
Haide-am puică, la ciocoi

Și-om da drumul la flăcăi,
La flăcăi făr' de mustețe
Ce se-nvață-a strange-n brațe.
.....

69. Nu stă lumea într-o fată

Ms. 22.223, 17/323 BN

Garofița Muntean, orășeancă, 50 ani
Suceava, 27 decembrie 1907

[Moderato]

Foa - ie ver-de de pe bal-tă, Foa - ie ver-de
de pe bal-tă, Nu stă lu - mea în - tr-o fa-tă,
Nu stă lu - mea în - tr-o fa - tă.

Foaie verde de pe baltă,
Nu stă lumea într-o fată,
Căci fetița-i ca și-o floare
Crescută pe strat, la soare,
Iar bădița-i grădinariu,

Vinde morcovi și marariu.
El când intră în grădină
Toate florile se-nchină,
El privește și tot tace
Și-apoi rupe care-i place.

70. Vai de omul cel străin "Sluga"

Ms. 22.227, 162/1857 BN

Irina Bălici, țărancă, 19 ani
Vicovul de Sus, 16 iunie 1912

Frunzuliță de-un pelin,
Vai de omul cel străin
Ce slujește la stăpân
Și-l slujește cu dreptate,
Rupe hacu-n jumătate
Și bătaie cât încape
Și n-are de el nici milă,
Fie băiet sau copilă.
Ziua trebi să lucreze,

Noaptea trebi să vegheze;
Vrei să dormi, te pumnăiești,
Vrei să șezi, te ologești,
Nici mâncare, nici hodină,
Nici vorbă, nici voie bună.
Vornicele de pe sate,
Ce nu vrei să-mi faci dreptate
Că stăpănu mă tot bati!

71. Nu crede flăcăului

Ms. 22.225 b, 83/1913 BN

Paraschiva Săhlean, țărancă, 25 ani
Bucșoaia, 12 august 1913

Foilița mărlui
Nu crede flăcăului,
Că flăcău-i mare câni,
El te-nșală azi și mâni
Cu feli de feli de cuvinti
Pân' ce te scoate din minti.
El a-mbla și-a șuiera,

Da' tu-i sta și-i legăna;
El a fi flăcău în lumi,
Tu-i rămâni cu rău numi.
- In dă-mi drumu, puică, -n casă
C-afară plouă di varsă
Și mă udă pân' la piele
Și-mi strică straiele mele.

- Drumu-n casă nu ți-oi da
Că n-am undi ti culca
Și mă tem că mi-nșela
Că la minte îs cam slabă.

Măi bădiță, măi Tândală,
Ce-ai cătat la noi asară?
Că ți-o spus mamuța bini
Că nu m-a da după tini.

72. Hai puicuță-n paș mai tare

Ms. 22.224, 7/902 BN	Petrea Crețu, lăutar sătesc (voce și vioară), 35 ani Câmpulung, 4 octombrie 1908
----------------------	---

[Andante]

Foaie ver-de iar-bă ma-re, Hai pu-i-cu - ță-n
paș mai ta-re Că vi - ne Du - nă - rea ma - re,
Of, și ia - răși, of!

[Andante]

Fruite-zi - soa - ră tai mas - li - ne,
Măi bă - di - ță, măi! N-au ră - mas
ni - mă-n mi-ne Măi bă - di - ță, măi!

Foaie verde iarbă mare,
Hai puicuță-n paș mai tare
Că vine Dunărea mare.
Las' să vie, să mă măie
Că n-am tată să mă țăie,
Nici mamă să mă mângâie.

Foaie verde de pe baltă,
Să mă duc în munți cu piatră,
Să-mi găsesc mamă și tată;
Să mă duc în munți cu flori,
Să-mi găsesc frați și surori.

73. N-au rămas inimă-n mine

Ms. 22.223, 118/383 BN	Ileana Șerban, țărancă, 32 ani Rus-Plavar, 22 februarie 1908
------------------------	---

[Andante]

Fruite-zi - soa - ră tai mas - li - ne,
Măi bă - di - ță, măi! N-au ră - mas
ni - mă-n mi-ne Măi bă - di - ță, măi!

Frunzișoară trii masline,
N-au rămas inimă-n mine,
Și-o țără cât o rămas
Și-aceia de scârbă-au ars.
Câte scârbe-am mai avut,
Eu pi toate le-am pitrecut,

Dară asta care-o am
S-o pitrec putere n-am.
Puică, din dragostea noastră
O crescut un pom pi coastă.
Dar și tu când oi ofta
Nici nie nu ni-a păsa.

74. Tot mă muștră cugetu

Ms. 22.224, 160/1780 BN

Dumitru a lui Maței Popescu, țăran, 26 ani
Horodniculde Jos, 13 iunie 1912

Tot mă muștră cugetu
Cu cini-am făcut pruncu:
Cu doi băieței săraci,
În pădure păscând vaci.

Erau, bieții, de vadană
Și-au gândit că-mi fac pomană.
Dar pomană ce-am făcut
Toată lumia ni-a știut!

75. Cel ce-i fript la inimioară

Ms. 22.224, 257/881 BN

Rozalia Chioruț, țărancă, 40 ani
Câmpulung (Sihlă), 1 octombrie 1908

Frunzășoară salcioară
 Cel ce-i fript la inimioară
 Nu trebui să-l dai la școală
 Că el sânțur ași citește
 Câte-n lume pătimește.
 Pățimesc, nu pățimesc,
 Ard în foc și nu sâmțasc,
 N-am cui să mă jăluiesc.
 Jăluim-aș codrului,

Dar codru-are frunza lui
 Și nu crede nimărui;
 Codru are peliniță
 Și la dânsu n-am credință.
 M-am băgat tânăr copil
 Și-am ieșit moșneag bătrân;
 M-am băgat făr' de musteață
 Și-am ieșit cu barbă creață.

76. Pe dealu la răsărit

Ms. 22.227, 241/1553 BN

Glicheria Bourean a lui Gavril, țărancă, 13
 Grănicești, 3 februarie 1910

Pe dealu la răsărit
 Ce-am samanat n-au ieșit:
 Samanat-am busuioc,
 Ieșit-au pară de foc,
 Văd singur că n-am noroc;
 Pe dealu la asfințit
 Ce-am samanat n-au ieșit:
 Samanat-am trandafir,
 Ieșit-au floare de spin,
 Văd sânțur că sânt străin.

Vai, sarac norocu meu
 Cum plânge el la părau!
 Un cal bun de aș avè,
 Eu pe loc l-aș ajungè,
 Și îndată l-aș aprinde,
 L-aș aprinde, i-aș da foc,
 Părdalnicul de noroc,
 Pe trii părți cu lemne verzi
 Și pe-o parte cu uscate
 Ca să n-aibă-n lume parte.

77. Păsărică din dumbravă

Ms. 6, XXXVII, 37/1937 AIEF

Irina Bălci, 19 ani
Vicovul de Sus, 15 iunie 1912

Păsărică din dumbravă,
Vină și mă leagănără
Că ieu așa-s învățată
Să nu dorm nelegănată.
Și mă leagănă frumos
Să nu pic din leagăn jos.

Saracele gătașoare,
Că de-amu n-or purta floare,
Numai două boldișoare
Cu căpșoare roșioare,
Și-o pânzătură din țară
Și-un tulpă dintr-o dugheană.

78. Trandafir din ceia parte

Ms. 22.225 a, 213/1238 BN

Glicheria Scherciuc a lui Ioan, țărancă, 37 ani
Voitineli, 11 august 1909

Trandafir din ceia parte,
Te-aș iubi și-mi ești departe.
M-aș duci și te-aș sapa
Și mă tem că ti-i usca

Și mi-i strica inima.
Eu tot ti-oi aduci-n gradină
Și te-oi iubi pe odihnă
Că eu știu că-s gospodină.

79. Când ieram la mama fată

Ms. 22.223, 57/47 BN

Victor Romașcan, (?)
Costâna, 27 septembrie 1907

Frunză lată de pe baltă,
Când ieram la mama fată
Lucram numai câte-odată.
De lucram, de nu lucram,
Și tot dragă maicei eram.
Dar de când m-am măritatu
Toți flăcăii m-au uitatu
Nu-a nici pasăre, nici pui,

Nici drăguța nimăruiu.
Când eram la maica mē
Eram pui și rîndunē
Și drăguța cui aș vrē.
Dar de cînd îs la maica lui
Nu-s nici pasăre, nici pui,
Nici drăguța nimăru.

80. Pasere cu casa-n colț

Ms. 22.224, 215/753 BN

Casandra a lui Costan Popovici, țărancă, 56 ani
Fundu Moldovei, 30 iulie 1903

Pasere cu casa-n colț,
Iubește-mă dacă poți,
Iubește-mă dacă-ți plac,
Dacă nu, silă nu-ți fac.
Păsăruică mută-ți casa

Că vine badea cu coasa
Să cosească fân cu ceață,
Frângă-i-se coasa-n brață.
Păsăruică mută-ți cuibul
Că vine badea cu plugul.

81. Di-acasă când am plecat

Ms. 22.225 a, 3/1124 BN	Gavril a lui Toader hriș, 19 ani Volovăț, 25 iulie 1909
-------------------------	--

[Andante]

Di-a-ca-să cînd am ple-cat, Ta-t-au ră-mas
la a-rat Și mîn-dra la se-ce-rat,
Și mîn-dra la se-ce-rat.

Di-acasă când am plecat,
Tat-au rămas la arat
Și mândra la secerat.
Și-am șezut un an și-o vară
Și-am venit acasă iar.
Cânipile-au fost culese,
Mândrile din sat alese;
Cânipile-au fost topiti
Și mândrile-mbătrâniti;

Cânipile-au fost în baltă
Și-a me mândră măritată.
Și de s-ar ci măritat
De la noi al triilea sat
Tot aș fi fost mai uitat.
Dar așa, s-o măritat
De la noi a treia casă,
Inima mi-i friptă, arsă.

82. Măi bădiță, măi vecine "Mi-oi găsi și eu păreche"

Ms. 6, XLIII, 11/2111 AIEF	Fevronia Gălăuș, orășancă, 23 ani Suceava, 7iunie 1914
----------------------------	---

[Andante]

Frun-ză ver-de trei mas-li-ne,
Măi bă-di-ță, măi ve-ci-ne,

- Frunză verde trei masline,
Măi bădiță, măi vecine,
Nu mai îmbla după mine,
Mă mărit, te las pe tine.
- Mărită-te sănătoasă,
Mi-oi găsi și eu aleasă,

Alta-n lume mai frumoasă,
Nu ca tine-o păduchioasă.
Căci mai sânt și alte-n lume,
Mai din soi și mai cu nume;
Căci mai sânt în lume fete,
Mi-oi găsi și eu păreche.

83. Multă scârbă-mi face mie

Ms. 22.227, 217/1801 BN

Domnica Burciu, țărancă, 16 ani
Vicovul de Jos, 14 iunie 1912

Frunzuliță strug de vie,
Multă scârbă-mi face mie
Viața ast' de burlăcie.
De n-avem de ea plăcere
N-aș pitrețe-atâta jelie.

Dar acum m-am săturatu,
Di părinți m-am depărtatu
Și di frați m-am străinatu,
De surori m-am lepădatu,
Vine vremea di-nsuratu.

84. Frunză verzi am tot cântat

Ms. 22.224, 153/873 BN

Iftimia Lojinschi, țărancă, 44 ani
Câmpulung, 30 septembrie 1908

Frunză verzi am tot cântatu
Dar acelia s-o uscatu.
Fete tinere-am iubit,
Și acele-o-mbătrânit.
N-am frunză să cânt mai mult,

Nici fete să mai sărut.
Dar las pân' la primăvară
C-atunci cresc frunzele iară.
Cresc și fete, știu eu bine,
Dar nu mai cresc pentru mine.

Care mie mi-o crescutu,
De mult toate s-o trecut.
Iar acum care cresc
Pe mine nu mă iubesc.
Doamne, cum să nu suspin
Că pre iute sânt bătrân.
Am fost tânăr, nu știu când,
Și-acu văd că-am bătrânit.
Mult mă mier și eu acu,
Vremea mea, di ce trecu.
Parcă tinireața mea

O zburat ca-o păsărea,
O zburat și nu mai vine,
Cât îi lumea, iar la mine.
Dar viața mea amară
Tot în lacrimi petrec iar,
Tot în lacrimi și suspine
Și-n dureri, ca vai de mine.
C-așa mi-o fost norocu
Să vărs lacrimi pe tot locu
Și toți anii mei de rându
În dureri să-i trec plângându.

85. Fă-mă Doamne, ce m-ei face "Copiii fără mamă"

Ms. 22.225 a, 225/1899 BN

Saveta Poștovici, țărancă, 16 ani
Mănăstirea Humorului, 11 august 1913

Fă-mă Doamne, ce m-ei face,
Fă-mă pasere de-argint
Ca să zbor pe sub pământ
La măicuța la mormânt.
Măicuței mă jăluiescu
Cât di rău amau trăiescu,
Că tătuța s-o-nsuratu,
Mamă-a doua ni-o luat

Și pe noi ne-a alungatu.
Și împlăm din târg în târg
Ca cioara din zid în zid;
Și împlăm din prag în pragu
Ca cioara din gard în gardu;
Și împlăm din casă-n casă
Ca cioara din plasă-n plasă.

86. Cui mă lași, bade sărace?

Ms. 22.218-22.221, III, 44/1117 BN

Odochia Torac, țărancă, 41 ani
Burla, 25 iulie 1909

Frunză verde plop și salce
Cui mă lași, bade sărace?
Eu cu dorul tău ce-oi face?
Tu puică-i face bine

Că rămâi în sat la tine,
Da eu puică-oi face rău
Că mă duc din satul meu.

87. Cine dor pe vale n-are

Ms. 22.227, 214/2112 BN	Dumitru Gălăuș, orășean, 30 ani Suceava, 7 iunie 1914
-------------------------	--

Cine dor pe vale n-are
Nu ști luna când răsare
Nici noaptea cât e de mare;

Nu ști luna când se culcă
Nici noaptea cât e de lungă.

88. Om frumos la frumos trage

Ms. 22.227 BN	Pamfil Popescu, țăran, 24 ani Satu Mare (în Cernăuți), 18 august 1914
---------------	--

Om frumos la frumos trage,
Da noi, iești hâdzi, ce ne-om face?
Vai de mini, dacă-s hâd
Nu mă pot băga-n pământ.

Ce folos de om frumos
Și-i cu narav urăcios!
Dar mai bine, dragă, hâd
Dacă-i numai iscusit.

89. Măi bădiță, măi Florică

Ms. 22.225 b, 1/570 BN

Paraschiva Câmpan, țărancă, 68 ani
Ilișești, 28 iunie 1908

[Andante con espressione]

Vi - si - ni - că, Vi si - ni - ră,
Vi - si - ni - că, Vi - si - ni - că, Te-aș poț-ti o
i - bav-ni - că, Te-aș poț-ti o i - bav-ni - că.

Măi bădiță, măi Florică,
Care dor mereu te strică?
Ce oftezi, sau că ți-i teamă
Că nu mai vii la noi sara?
Ah, cum n-oi suspina dragă,
Dacă lași vremea să-mi treacă.
Și la voi cum n-aș veni
Dacă-aș ști că m-ei iubi.

Măi bădiță, măi muntene,
Vină sara mai devreme
La neveste tinerele.
Leagă-ți calu la propele,
Intră-n casă, nu te teme,
Că de cine te-ai temut
S-au dus și n-au mai venit.
S-o pus să șadă-n pământ.

90. Vișinică, Vișinică

Ms. 6, C, 120/1667 AIEF

Anghel Ienciu, lăutar sătesc, 36 ani
Gura Solcei (în Iacobeni), 24 august 1911

[Andante con espressione]

Vi - si - ni - că, Vi si - ni - ră,
Vi - si - ni - că, Vi - si - ni - că, Te-aș poț-ti o
i - bav-ni - că, Te-aș poț-ti o i - bav-ni - că.

Vișinică, Vișinică,
Te-aș pofti o ibovnică.
Nu pot, nu pot vișinele
Că-mi vîi sara prea devreme
Și-mi taie dușmanii lemne,
Dușmancele strâng surcele.
Dar să-mi vîi la miez de noapte
Când dorm dușmanii de moarte.
Că dușmanul, spânzura-l-aș,
Nici în casă să nu-l lași,

Pune mîna pe-un tăciune,
Umple satul de minciuni.
Și mă zbat de zi, de noapte,
Ca să-mi prind dușmanul frate
Și dușmanca surioară,
S-o lipesc la inimioară.
Dușmanu-oi prindi-atunci frate
Când a da din chiatră lapte,
Și dușmanca sorioară
Când a-mpușca pușca goală.

91. Puica badii cea frumoasă

Ms. 6, C, 108/1138 AIEF

Vasile Rotar, țaran, 37 ani
Marginea, 28 iulie 1909

[Andante cantabile]

Pui - ca ba - dii cea fru - ma - să,
Nu mai plî - gie, fi - vo - ioa - să
Că de-o fi v-o pa - ce-n ta - ră,
Voi vi - ni la pri - mî - va - ră

Puica badii cea frumoasă,
Nu mai plînge, fii voioasă,
Că de-a fi vreo pace-n țară
Voi vini la primăvară,
Da' de-o fi vreo greutate
Noi ne-om duce mai departe.
Eu mă duc, puică, -n catane,
Tu rămâi și-mi spală haine.
Să le speli iute și bine
Și să le trimiți la mine,

Spală-le în lăcrămioare
Și le pune-n gard la soare
Și le leagă-n basma neagră
Și le dă joia pe apă.
De-i vidè că merg ca valu
Să mai tragi nădejde-un anu;
De-i vidè că voi pluti
Să știi bine că voi vini;
De-i vidè că se cufundă,
Cată-ți altu și fă nuntă.

92. Prins-au scârba rădăcină

Ms. 22.227, 247/527 BN

Marta Turturean, țărancă, 52 ani
Pătrăuți pe Suceavă, 27 mai 1908

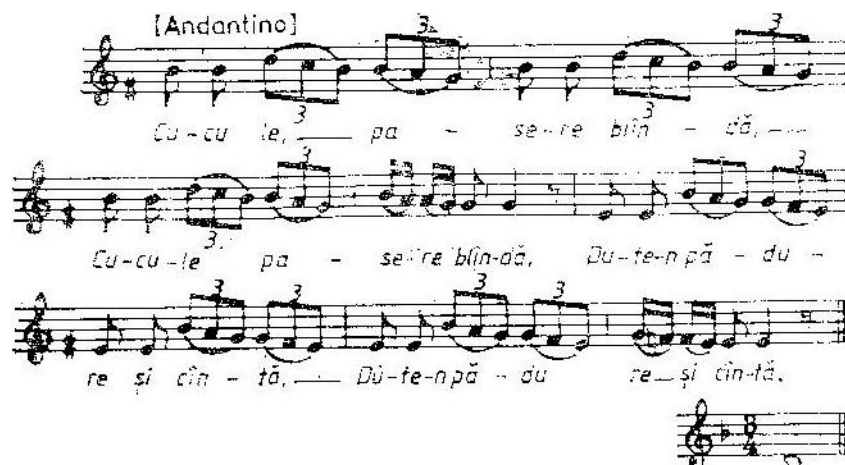
Frunză verde de sulfină,
Prins-au scârba rădăcină
Și paralele rugină.
N-am o zi și n-am un ceas
Să n-am scârbă nici năcaz.

Frunzuliță trii maslini,
Du-ti, scârbă, di la mini,
N-am făcut contract cu tîni
Ca să ti țâi tot di mini.

93. Cucule pasere blândă

Ms. 22.227, 291/1069 BN

Saveta a lui Gheorghe Cazac, țărancă, 16 ani
Bădeuți, 12 iulie 1909

Cucule pasere blândă,
Du-te-n padure și cântă!
Pe cine-i ave mînie
Blastamă-l străin să fie.

Nu-ți trebuie (altă) funie
Ca străinătatea-n lume;
Și nu-ți trebi altă șfară
Ca străinătatea-n țară.

94. Pe cel deal, pe cea costiță

Ms. 22.225 c, 48/773 BN

Ioan a lui Vasile Pisdeli, țăran, 30 ani
Gura-Sadovei, 2 august 1908

Pe cel deal, pe cea costiță
Mere-o biată copiliță.
Copiliță, meri mai tare,
C-a veni Dunărea mare
Și-a veni și te-a mânare.
Las' să vie, să mă măie
Că n-am tată să mă țaie,
N-am frați ca să-mi creadă mie,
Nici surori să mă mângâie.

Când eram la mama mē,
Ieram pui de rândunē,
Și drăguța cui oi vrē.
De lucram, de nu lucram,
Draga mamei tot ieram.
De când sânt la mama lui
Nu-s nici rândunē, nici pui,
Nici nu-s dragă nimănui.

95. Nacajât ca mine nu-i

Ms. 22.224, 166/821 BN

Ana Panțîri, țărancă, 38 ani
Berchișești, 19 august 1908

Nacajât ca mine nu-i,
Numai puii cucului,
Când îl lasă mama lui

În mijlocul codrului.
Și-ar zbura și n-are pene
Că l-au lăsat fără vreme;

Și-ar cânta și n-are glas
Că l-au lăsat pui golaș.
Și-a venit o turturè
Și-o luat puiul cu iè,
L-au purtat pisti ogoare,
n-au lăsat puiul să moară.

Turturica-i cam beteagă,
Vine cucu și mi-o-ntreabă:
- Ce ți-i ție, maică dragă?
Spune-mi să-ți ajut digrabă.
- Ia, -s beteagă și-am să mor
Pe brațele cui mi-i dor.

96. Mamă, nu mă da cu sâla

Ms. 22.222, 146/783 BN

Anița a lui Toader Popescu, țărancă, 48 ani
Straja, 9 august 1908

Mamă, nu mă da cu sâla
Că ți-o și mai mare mnila.
Mă-i da și nu mi-o și bini
Și-oi veni, mamă, la tini,
Și-oi veni și m-ei vedè
Și-i plânge de mnila mè.
Mama mă-ntreabă de viață,
Nu vede cum îs pe față,
Că de scârbă și de-urât
Giumătate m-am topchit;

De scârbă și de năcaz,
Mi-o venit casa s-o las,
Nici vântu să nu mă bată,
Nici soarele să mă ardă,
Numai badea să mă vadă.
Mămuță, mămuță hăi!
Nu mă da după urât,
Să-mi șie și-n pământ strâmt;
Dă-mă după cin' mi-i drag,
Să-mi șie și-n pământ larg.

97. Fă-mă, Doamne, ce m-ei face

Ms. 6, XLIII, 8/2108 AIEF

Ileana Mitrofan, orășancă, 26 ani
Suceava, 7 iunie 1914

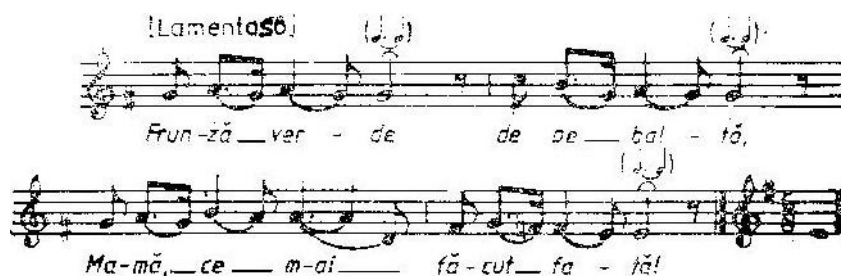
Fă-mă, Doamne, ce m-ei face,
 Inima să mi se-mpace.
 Fă-mă, Doamne, -o păsărică
 Să zbor pân' la Ionică,
 Să văd cu cine cinează

Și cu cine însărează;
 Să văd sara ce mănâncă
 Și-n ce așternut se culcă,
 Dimineața când se scoală,
 Pe obraz cu ce se spală.

98. Mamă, ce m-ai făcut fată

Ms. 22.225 a, 47/1235 BN

Vasile Cuciurean, cantor bisericesc auxiliar, 24 ani
 Gălănești, 10 august 1909

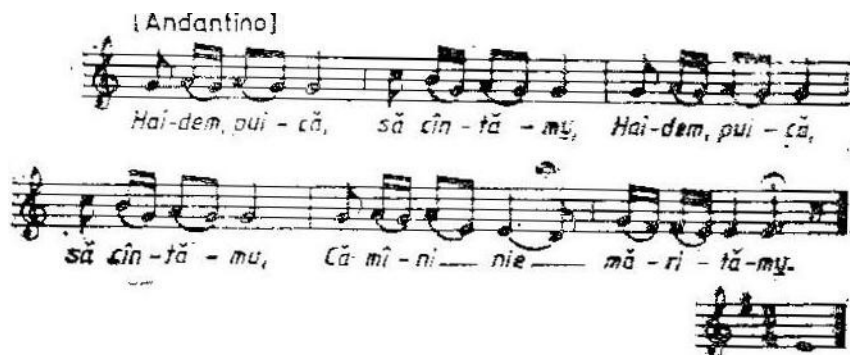
Frunză verde de pe baltă,
 Mamă, ce m-ai făcut fată!
 Decât m-ai fi făcut fată,
 Mai bini cruce de piatră
 Și o puneai la fântână
 Ca să fie apă bună.

Și drumeții cât treceau,
 Toți acolo poposeau,
 Cu apa se răcoreau,
 Bogdaproste îți spuneau.
 Dar așa, m-ai făcut fată,
 N-ai pomană niciodată.

99. Haidem, puică, să cântăm

Ms. 22.222, 154/533 BN

Catinca a lui Sava Urātu, țărancă, 70 ani
 Pătrăuți pe Suceavă, 27 mai 1908

Haidem, puică, să cântăm
 Că mâni nie mărităm.
 După cie ni-om maritau

N-om mai îndrăzni-a cânta
 În casă di soacră-tau,
 În tindă di socru-tău

Soțul tău ti întribau:
 - Ci mai cânți, puică, atâta,
 Ori ți-i dor di maică-tau
 Di ce n-ai rămas la dânsa?
 Da' ficioru-i nici ca mini,
 Pi obraz plin di chistrui
 Și niști ochi ca di broscui,

Are mustețe ca di rac
 Di li-nnoadă după capu.
 Num-o palmă di ți-oi dau
 Sângili că ti-a umpleau,
 Sângili că-i închegatu
 Cu măsele-amestecatu.

100. Cuculi di pi harag

Ms. 22.227, 296/1963 BN

Nastasia Lupu, țărancă, 48 ani
 Pojorâta, 17 august 1913

Cuculi di pi harag,
 Nu mă blăstăma să zac
 Că n-am pi nimi cu drag
 Să-mi puie mâna la cap;
 Cuculi di pi ogor,
 Nu mă blăstăma să mor

Că n-am pi nimi cu dor
 Să mă-ntrebe di ce mor.
 Eu bolesc di dorul tău,
 Vai, puică, di capul meu!
 Eu nu mor di nicio boală,
 Dorul mândrii mă omoară.

101. Jijioară, apă lină

Ms. 22.225a, 28/1476 BN

Gheorghe Portică, lăutar sătesc (vioară), 49 ani;
 Zamfira a lui Gheorghe Puiu, țărancă, 37 ani
 Poieni, 25 decembrie 1909

Jijioară , apă lină,
 Am trecut țară străină
 Și-am cercat pâinea de-i bună.

Pânea-i bună, tare-mi place,
 Dar dușmanii nu-mi dau pace.

102. Tu de duci, bade sărace

Ms. 6, XLII, 17/2067 AIEF

Elisabeta Alexei, țărancă, 11 ani
Calafindești, 28 ianuarie 1914

Frunză verde plop și salce,
Tu de duci, bade sărace,
Eu cu dorul tau ce-oi face
Că mă arde și mă coace!
Ia, l-ei sămăna-n liveziu

Și-or răsări poame verziu;
Și l-ei pune-n sân la tine
Să-ți treaca dorul de mine;
Și l-ei pune-n sân la piele
Și ti-a mai trece de jele.

103. Sună valea, toată valea

Ms. 22.222, 169/635 BN

Ioana a lui Grigore Brînză, țărancă, 60 ani
Negruleasa, 11 iulie 1908

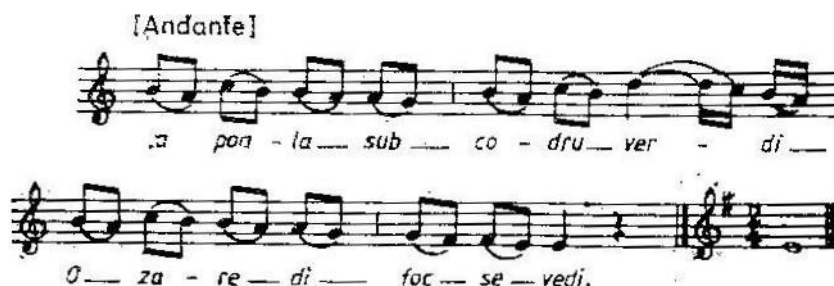

Sună valea, toată valea,
Și mîndruța-mi ține calea.
Iaca valea cum răsună,
Eu cu mîndra n-o duc bună.
Ici-i dealu, ici-i lunca.
Unde mă trînteam cu puica.

Cîte fuște a purtat,
Tăte eu ți le-am luat.
Numai tulpanul pe cap
Îi luat de-al tău bărbat.
Cînd îi lua sama bine
Și acela-i luat de mine.

104. La poala sub codru verdi

Ms. 22.227, 206/1903 BN	Saveta Poștovici, țărancă, 16 ani Mănăstirea Humorului, 11 august 1913
-------------------------	---

La poala sub codru verdi
O zare di foc se vedi.
Da' la zari cini ședi?
Iftina cu fetili.
La dînsele tot viniau
Pețitori și li ceriau.

- Dă-ne , mamă cînd ne-ntreabă
Să ne mărităm degrabă,
C-așa-i rîndul fetelor
Ca și vara-a merilor.
După ce se mai măresc
Nimănui nu-i trebuiesc.

105. Zis-a luna de cu sară

Mss. 6, XLII, 11/2061 AIEF	Domnica Caciur, țărancă, 14 ani Calafindești, 27 ianuarie 1914
----------------------------	---

Zis-a luna de cu sară
C-a ieșit Gheorghiț-afară.
El a zis că n-a ieși
Și la mine n-a veni,
Că e tare bolnăvior,
Că i-i jeli și i-i dor.

De-i bolnav de dorul meu
Să-l rădicesc Dumnezeu;
De-i bolnav de altceva,
Deie-i Domnul boală grea
Să-l întorc cu scîndura,
Să-l hrănesc cu lingura.

106. Mîndră ești, leliță fată

Ms. 22.218-22.221, III, 58/1933 BN

Ana a lui Nistor Timu, țărancă, 22 ani
Gura Sadovei, 16 august 1913

Trandafir cu frunză lată,
Mîndră ești, leliță fată:
Părul tău cel mătăsos
Negru-i, Doamne și frumos.
Lelie și gurița ta
Șapte țări aș da pi ea.

Lelio, ochișorii tăi
Parcă-s pietre scumpe-n iei.
Minunată ești la stat
Și drăguță la îmblat,
Una iești tu între toate,
Asemenea-ți nu se poate.

107. Mă duc, mîndră, la catane

Ms. 22.225 b, 41/1132 BN

Vasile a lui Simion Zalemba, 50 ani
Sucevița, 27 iulie 1909

Mă duc, mîndră, la catane,
Tu rămîi și-mi spală haine,
Și li spală-n lacrimile
Și li uscă-n sân la piele
Și ti uită-n sus la stele

Cum tragem noi la cortele.
Și îmblăm din sat în satu
Cu prifontu nesăratu;
Și îmblăm din sară-n sară
Cu prifontu subsuară.

108. Bate murgul din picior

Ms. 6, XLV, 31/2231 AIEF	Spiridon Croitor, țăran, 26 ani Capu Câmpului (în Cernăuți), 15 august 1914
--------------------------	--

Frunză verde cimbrîșor ,
Bate murgul din picior
Să-i pun șaua binișor,
Să mă duc unde mi-i dor,
La puicuța mea frumoasă

Ce m-așteaptă tot cu masă.
Sara tot cu sorbitură,
Dimineața cu friptură;
Sara cu plosca de vin,
Dimineața cu-al ei sân.

109. Undi zbori, măi, cuc hain?

Ms. 22.225 a, 218/1474 BN	Zamfira a lui George Puiu, țărană, 37 ani Poieni, 25 decembrie 1909
---------------------------	--

Frunză verde de pelin,
Undi zbori, măi, cuc hain?
Cînți o vară jumătate
Și-apoi zbori în altă parte.
Cîntă-mi și mie odată

C-a mè minte-i tulburată.
Cât mă duc din sat în sate
Cu pușca mi-i greu în spate,
De saghie șoldure
Ochii negri m-or durè.

110. Vin doi nou-rași din sus

Ms. 22.218+22.221, I, 6/1851 BN

Dochița Ursachi, țărancă, 38 ani
Vicovul de Sus, 16 iunie 1912

[Andante]

Frun - ză ver - de de har - bu - zu,
Frun - ză ver - de de har - bu - zu,
Vin doi no - u rași din su - su,
Vin doi no - u rași din su - su

Frunză verde de harbuzu,
Vin doi nou-rași din susu
Cu veste și cu răspuns
Că pe bădița l-o tuns,
Nu-mi pare rău că l-au tuns,
Da-mi pare rău că s-o dus.
De când bădița s-o dus
Trii garoafe-n poart-am pus,

Trii garoafe și gheorghine
Și bădița tot nu vine.
Mi-o trimis badea scrisoare
Să-i trimit și lui o floare.
Eu i-aș trimite-o cu stele,
Dar i-ar duce-o cu jele.
Dară luna răcoroasă
I-a duce floarea frumoasă.

111. Mărg la apă c-o cofiță

Ms. 22.225 b, 5/1130 BN

Gheorghe Pîrghie, țaran, 25 ani
Vicovul de jos (în Sucevița), 27 iulie
1909

[Sostenuto]

Foa - ie ver - de trii fră - gu - țe,
Mărg la a - pă c-o co - fi - ță,
Mărg la a - pă c-o co - fi - ță,
Mă-n - ți - nesc cu-a mă - pui - cu - ță.

Foaie verde trii frăguțe,
Mărg la apă c-o cofiță,
Mă-ntîlnesc cu-a me puicuță:
- Te cunosc, bădiță, bine
C -ai be apă de la mine,
Din cofiță nu ți-oi da
Că mă-ta-i femeie rea,
Toată lumea au îmblat
După leac di fermecat,
Să ti famece pi tini
Ca să nu mă iei pi mini.

Spune mîni-ta așa:
Să-ngrădească ulița
Tot cu lin și cu pelin,
Cu pari negri di arin.
Nu se teamă că-i mai vin;
Să samene mac in prag,
Nu se teamă, nu i-l calc.
Macu-a crește și-a-nflori,
Tu cu mî-ta mi-i dori:
Macu-a crește și s-a coace,
Iară tu bureți ii face.

112. S-o dus cucu la oraș

Ms. 22.224, 229/676 BN

Pachița a lui Nicolai Scripcari, țărancă, 61 ani
Frumosu, 17 iulie 1908

Frunzuleană mărărașu,
S-o dus cucu la orașu
Și-o lăsat puii golași.
Și-o trecut o păjурè,
S-o prins că i-a crește ea.
Și-o zburat din deal în vale
Și-o adus la pui mîncare.

Și-o venit cucu-ntr-o vreme
Și puii nu i-o zâs "nene"
Ci-o zis "mamă" păjуреlei.
Cucu-o plîns și-o blăstămat
Și tare i-au mai fost banat
Că s-o dus și i-o lăsat.

113. Vine-un nou-raş din sus

Ms. 22.227, 234/1552 BN

Agripina Moroşanu, ţărană, 21 ani
Grăniceşti, 2 februarie 1910

Frunză verde de-un harbuz,
Vine-un nou-raş din sus
Cu veste şi cu răspuns
De la puiu ce s-o dus.
Când aş şti c-ar mai veni
Cărauşa i-aş pliji
De nalbă, de floare albă,
Doar ar veni mai degrabă.
Cărauşa i-am plijit
Şi puiuţu n-au venit,
Cărauşa luminoasă
Nimeri la altă casă
Uni-i nevasta frumoasă
Şi bărbatu-i dus de-acasă.

- Dă-mi drumu, nevastă, -n casă.
C-afară plouă de varsă
Şi mereu mă tot îndeasă .
Şi am straie de mătăasă.
Şi unde m-a chicura
Beşică s-a rădica.
- Drumu-n casă eu ți-aş da
Dar n-am unde ti culca.
- Nu hi proastă, tu, nevastă,
Şi nu te-ngriji de asta.
În casă de m-oi vidè
M-oi culca unde-oi putè:
Pe marginea patului,
În locul barbatului.

114. Zic duşmanii că-s gunoi

Ms. 22.223, 153/164 BN

Rahila delnea, ţărană, 22 ani
Stroieşti, 26 octombrie 1907

Frunză verde de trifoi,
Zăc dușmanii că-s gunoi.
Da' de-ar fi gunoi ca mine
Nu l-ar mai mătura nime,

Dar l-ar strînge în hârtie,
L-ar duce-n cîntălație
Unde stau domnii și scrie.

115. Boii mei când aud doină

Ms. 22.222, 23/312 BN	Ioan Lupuleac, țăran, 22 ani Iacobești, 25 decembrie 1907
-----------------------	--

Boii mei când aud doină
Ară țelină și moină ,
Căci românul cât trăiește
Tot cu doina se mândrește.

Arză-te focu, năcazu,
De copil tânăr te-am tras;
De te-oi trage cât te-am trasu;
Tu-mi pui pânza pe obrazu.

116. Om scârbit ca mine nu-i

Ms. 6, XLI, 16/2016 AIEF	Casandra Lupu, țărancă, 10 ani Pojorâta, 20 august 1913
--------------------------	--

Om scârbit ca mine nu-i,
Numai puiul cucului

Când îl lasă maica lui
În mijlocul codrului.

Mă-sa zboară și se duci,
Puiul cadî jos și plîngi.
Ar rămînie, n-arie hrană
Co-o rămas fără di mamă;
Ar zbura și n-arie penie

C-a rămas fără di vîmie.
Mai așteaptă-mă, mămuță,
Să-mi tocmes o aripuță,
Aripuța di sacară
Ca să zbor în jos, la țară.

117. Bucuros cătan-aș și

Ms. 22.225 c, 55/822 BN	Rahila a lui Nichita Ianuș, țărancă, 42 ani Berchișești, 19 august 1908
-------------------------	--

Bucuros cătan-aș și,
La compania leliții,
Numai pușca de n-ar și,
Pușca și oțelele
Că mi-o mîncat șelele.
De-ar și pușca di răchită
Și bruțacu plin de pită.
Plînge-mă, maică, cu dor,
Ți-am fost fată și ficior,
Ți-am scos caii din ocol,
Pe Bălan și pe Bujor
Ți l-am dus pîn' la ogor,
Ca o brazdă ne-am brăzdat
Și-napoi ne-am înturnat,
La catani m-au luat.
Inga, maică, păru meu
Să-l iei, maică, să-l strîngi bini,

'Ntr-o naframă să mi-l pui
Și pe apă să mi-l dai.
De-i vidă că plutește
Nu mai trage nădejde,
Că nădejdea di la mini
Ca și ghiața cea subțire
Car'te sui și nu te ține
Și te lasă de rușine.
Pi cararea mea cea dragă
Mi-a crescut troscut și iarב.
Pe troscut vîntu mi-l bată,
Pe puica focu mi-o ardă.
Și să nu ardă mai greu
Numai cum oi zice eu;
Să mi-o ardă cu uscati
Că m-au scos din sănătate.

118. Of, a mea fetiță

Ms. 22.223, 132/52 BN	Olga Reuț, (?) Sfântu Ilie, 28 septembrie 1907
-----------------------	---

The musical score for 'Of, a mea fetiță' is written on three staves. The first staff begins with the tempo marking '[Allegretto]' and the second with '[Andantino]'. The lyrics are written below the notes: 'Frun-ză ver-de tă-mî - i - fă, Frun-ză ver-de, ver-de, tă-mî - i - fă, i - fă, Of, a mea fe-ti-fă!'. The score includes various musical notations such as treble clefs, key signatures, and dynamic markings.

Frunza verde, tămâiță,
Of, a mea fetiță
Iese sara la portiță
Și-nvață a da guriță.
Și-o bătut-o bărbătelul

Ca să-i spuie amorelul.
De m-ar pune pi-un cărbune
Amorelul nu l-oi spune;
De m-ar pune pi-o frigare
Amorelul vină n-are.

119. Colo-n vale la portiță

Ms. 22.227, 279/1051 BN	Saveta a lui Drăjineț, țărancă, 28 ani Vatra Dornei, 4 iulie 1909
-------------------------	--

The musical score for 'Colo-n vale la portiță' is written on two staves. The first staff is marked '[Andante]' and the second '[Allegro]'. The lyrics are: 'Frun-zu-li - fă, tă-mă-i-fă, i - fă, Frun-zu-li - fă, tă-mă-i-fă, i - fă, Of, a mea fe-ti-fă!'. The score includes musical notations such as treble clefs, key signatures, and dynamic markings.

Frunzuliță tămâiță,
Colo-n vale la portiță,
Jăluia o nevăstuță
C-a bătut-o bărbătelul

Ca să-i spuie mărizelul.
- De m-ei pune pe-un cărbune,
Mărizelu nu ți-oi spune !

120. Cucule cu pană sură

Ms. 22.223, 297/381 BN

Dochița Bujorean, țărancă, 49 ani
Rus-Plavar, 22 februarie 1908

Cucule cu pană sură
Ce-am grăit gură la gură,
Să-mi cânți mie [-n] răritură
Tot a chef și voie bună.
Mi-ai cântat pe-o rădăcină
Tot a scârbă și-a pricină.
Cucule cu pene verzi,
Ce-mi cânți sara pin livezi
Și pe mine nu mă vezi!
Mi-ai cântat cu glas subțire
Pentru-a noastră despărțire.
Și-așa sînt eu plin de jele
Ca și ceriul plin de stele;

Și-așa sînt de supărat
Ca și ceriul nourat.
Foaie verde, foaie fragă,
Departe ești, mândră dragă.
Tu departe, eu departe,
Două dealuri ne desparte,
Două dealuri și-o pădure
Cu zmieură și cu mure.
Și-o da Dumnăzău ce-a da,
Și pădurea s-a usca,
Dealurile s-or măcina,
Eu cu puica m-oi lua.

121. Eu mă duc, puica rămâne

Ms. 22.227, 16/1546 BN

Eleonora Gutău, țărancă, 13 ani
Grănicești, 3 februarie 1910

Promoroacă pe pădure,
Eu mă duc, puica rămâne,
Ce să fac s-o ieu cu mine
Măcar pe două-trii zâle,
Măcar calea-n jumătate
Să nu-mi pară drum departe!

Mergând, puică, de la tine
'Ntălnii cârduri de copile,
Ce să fac să li-ieu cu mine
Măcar pe două-trii zâle,
Măcar calea-n jumătate
Să nu-mi pară drum departe!

122. Măi Marină din livezi

Ms. 22.224, 32/1993 BN

Calinic Capră, cântăreț sătesc, 21 ani
Dorna candrenilor, 19 august 1913

[Andante cantabile]

Foa - ie ver - die di o - rez, of,

Măi, Ma - ri - nă din li - yezi, Vin' cu lun - tria

b

di mă treci. Tăt în - cef să nu mă-n-neci,

*

Foaie verdie di orez,
Măi Marină din livezi
Vin' cu luntria di mă treci
Tăt încet să nu mă-nneci
Că n-ai bani să mă plătești,
Șapte ani să hărgătești.
Și dacă mă prăpădești,
Tu ca mine nu găsești.

Marină, crăpa-ți-ar calu,
Diegrabă mai trecui dialu;
Marină, crăpa-ți-ar iapa,
Degrabă mai trecui balta.
Foaie verdie, foaie lată,
Cum m-ai lăsat tu, măi fată,
Cu cămeșa nespălată,
Cu gura nesărutată.

123. Mă suiam în deal pe stâncă

Ms. 6, C, 56/375 AIEF	Nicanor Verenca, cantor bisericesc, 58 ani Rușii-Mănăstioara, 21 februarie 1908
-----------------------	--

[Andante]

Frun-zu - lea nă de-a - lu - ni - că,
Frun-zu - lea-nă — de-a-lu - ni-că, Mă su-iam în
deal pe sfîn - că, Mă ui - tam în — gios la lun-că.

Frunzuleană de-alunică,
Mă suiam în deal pe stâncă,
Mă uitam în gios la luncă,
Văzui lunca înfrunzită
Și mândruța-mpodobită.
Mă scobor în gios, de vale,

Și-o prindem de cingătoare
Și-o giurai la sfântu soare
Că pi altu nu-l mai are.
Stăi, bădiță, nu mă giura,
Zău, că te-am pi dumiata.

124. Busuioace, busuioace

Ms. 6, C, 134/2195 AIEF	Ana Iftinca, țărancă, 20 ani Horodnicul de Jos (în Cernăuți), 10 august 1921
-------------------------	---

[Moderato]

Bu-su-iaa - ce, bu-su-iaa - ce, Ian si-leș - te —
de te coa - ce Și te du — la — iar-ma-roa - ce
Și vezi bă - di — fa - te fa - ce.

Busuioace, busuioace,
Ian silește de te coace
Și te du la iarmaroace
Și vezi bădița ce face.

De l-ei găsi adormitu,
Spune-i că m-am logoditu ;
De l-ei găsi deșteptatu,
Spune-i că m-am cununatu.

125. Puiuț c-a meu nu mai vezi

Ms. 22.218-22.221, VI, 19/597 BN

Roxana a lui Alexandru Oniga, țărancă, 25 ani
Stupca, 30 iunie 1908

[Andante]

Mă - tră - gu - nă-n trii ji - rie - zu,
Mă - tră - gu - nă-n trii ji - rie - zu, Pu-iuț c-a meu
nu mai ve - zu, of, of, of, Pu-iuț c-a meu
nu mai ve - zu, of, of, of!

Mătrăgună-n trii jiriezu
Puiuț c-a meu nu mai vezu.
Pi dânsu-i cămeșa albă,
La grumaz năframă neagră,
Numai gura lui mi-i dragă.
Mai în sus di gurișoară,
Cunună di musticioară,
Ochii lui, muruță neagră,
Mură di pi struguri verdgie ,
Rău mă teiem ca mi l-oi pierdgie,
Că mi l-am pierdut odată
Și l-am găsit la o fată.
Fata vrea ca să-l sărute,
Dumnezeu să nu-i ajute;
Fata vrea ca să mi-l ieie,
Dumnezeu să nu i-l deie.
Și l-am mai pierdut o dată,

Toată lumia l-am cătat,
Tare greu că l-am aflat:
În mijlocul codrului,
La curțile dorului,
Undi șad porțile-nchise,
Mândrile pi tablie scrise.
Cînd dau să deschid poarta,
Iacă , dorul mă și-ntreabă
Poatie cat pi ciniva?
Cat pi ciel cu pană lată ,
Sus îi Dumnezeu să-l bată,
Că m-a-nvățat sărutată
Și m-o lăsat supărată;
Cat pi ciel cu pana vierdgie,
Sus îi Dumnezeu, nu-l rebdgie,
Căci m-o-nvățat a iubi
Și m-o lăsat a dori.

126. Vine dorul prin grădină

Ms. 6, C, 4/9 AIEF

Domnica Iftodi, țărancă, 23 ani
Tișăuți, 22 iulie 1907

[Andante]

Foa - ie ver - de de sul-ci - nă,
Foa - ie ver - de de sul-ci - nă, Vi - ne do - rūi
prin gră - di - nă, of, of, of, C-un fî - nar și
C-o lu - mi - nă, of, of, of

Foaie verde de sulcină,
Vine dorul prin grădină
Cu-un fânar și cu-o lumină.
- Undi te duci tu, dorule ?
- Ia, mă duc la mîndra mea
C-a să văd ce face ea.
De-oi vedea-o prin ogradă,

Înapoi mă-ntorc pe poartă;
De-oi găsi-o-n pat culcată ,
Am să o sărut odată,
S-o sărut o dat' și bine
Să -mi fie pi-un an de zile;
Și-apoi să o strâng în brață
Ca să-mi fie dulce viață.

127. Tot ți-am zâs, maică, ți-am zâs

Ms. 22.218-22.221, I, 31/114 a BN

Aglaia Prelipcean, învățătoare, 21 ani
Șcheia, 18 octombrie 1907

[Lento cantabile]

Tot ți-am zîs, mai - că, ți-am zî - su,
Tot ți-am zîs, mai - că, ți-am zî - su Să-mi pui măr dul-
ce-n gră-di-nă, Să mă dai să-ți fiu - ve - ci - nă.

Tot ți-am zâs, maică, ți-am zâsu
 Să-mi pui măr dulce-n grădină,
 Să mă dai să-ți fiu vecină.
 Frunză verde de orez,
 Tu mi-ai pus un pădureț
 Și m-ai dat să nu mă vezi.
 Tot ți-am zis, măicuță, țaie
 Să ți-i zile pentru mine,
 Să mă dai în sat cu tine.

Și-ai ținut zăle vârstate
 Și m-ai dat în sat departe
 Ca să n-am de tine parte.
 Te-ai temut, maică, temut
 Că ți-oi veni la-mprumut
 Și eu nici gând n-am avut.
 Eu în sat să fi lucrat,
 Împrumutu-ți l-aș fi dat
 Să nu [mă] fi depărtat!

128. Ciel cie arie noroc, arie

Ms. 22.227, 242/1990 BN

Calinic Capră, cântăreț sătesc, 21 ani
 Dorna Candrenilor, 19 august 1913

Ciel cie arie noroc, arie,
 Pune-n piatră și răsarie.
 Am sămănat grâu di vară
 Și-au ieșit neagră săcară;
 Am sămănat busuioc
 Și n-au răsărit dieloc.
 Undie mărg, undie mă-ntorc,
 Vai die minie, n-am noroc.
 Mult mă mier cie s-o făcut
 Că în târg nu l-am vândut,
 În crâșmă nu l-am băut,
 Ori nici nu l-am mai avut.

Se vedie, când m-ai scăldat
 Norocul ni l-ai vârsat.
 Să-mi spui mam-adevărat,
 În cie apă m-ai scăldat ?
 - În apă di Miercurea
 Ca să-ți fie lumia grea.
 Scăldătoarea o-am vârsat
 Pie pamântul niarat
 Și-n pamânt cum o întrat
 Norocu-ți s-o strecurat,
 Și să îmbli toată lumia
 Și să n-ai hodină-n ia!

129. Măi, bărbați, fii cuminti

Ms. 22.224, 20/823 BN	Rahila a lui Nichita ianuș, țărancă, 42 ani Berchișești, 19 august 1908
-----------------------	--

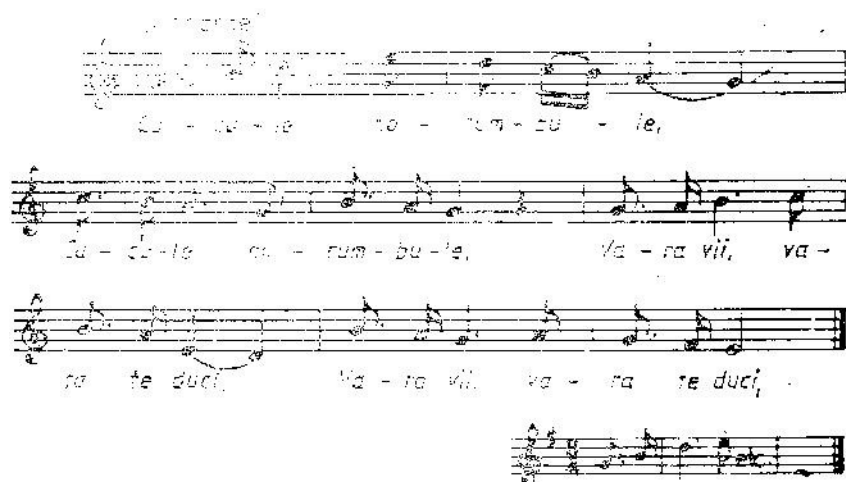

Frunzuliță bob și linte,
Măi, bărbați, fii cuminti !
Ie coasa și fă-nainte
Și-mi cosește cânepa
Și ni-o cosește ca pi sus
Să nu rămâie de-un fus.
Ni-o cosește și ni-o bate
Și mi-o vinde fără preț.
Măi, bărbate, tu știi bine
Că eu lumea nu lucrez,
Marți di zi di sărbători,
Miercurea-i di fată mari,
Joia-i pentru dobitoace,
Vinerea nime nu toarce,
Sâmbăta di la amiazi
Mi-am pus oala să mă lau,

Să mă lau cu siminoc,
Duminica-i iarmaroc.
Au pus furca pi deșghe,
S-o dat la crâșmă să be.
Trei șire pe fus o pusă ,
Trei litre pe gât s-o dus,
Da' tâlhărașu de fusă
Fuga la bărbat s-o dus:
- Măi bărbate, măi bărbate,
Ian du-te la cârșmă, du-te!
Bărbate, femeia ta
Au pus furca pe deșghè
Și s-o pus la cârșmă și be.
- Nu-i treaba ta, fusule,
Da' las' să beie, saleaca,
Că i-au fost dragă lumea.

130. Cucule, porumbule

Ms. 22.224, 225/756 BN	Casandra a lui Costan Popovici, țărancă, 56 ani Fundu Moldovei, 30 iulie 1908
------------------------	--

Cucule, porumbule,
Vara vii, vara te duci,
Nici o veste nu-mi aduci,
Numa un sac plin de nuci,
Tu le-aduci, tu le mănânci.
Cucule, balanule,
Ce-mi tot cânti de voie re?

N-am pușca la mâna me
Să scot untura din tine,
Să tocmesc inima-n mine
Măcar pe două, trei zile.
Ți-am plătit să-mi cânti un an,
Nu mi-ai cântat nici de-un ban.

131. Cucule, drăguțule

Ms. 6, C, 44/215 AIEF	Veronica Lupu, țărancă, 18 ani Gura Humorului, 1 noiembrie 1907
-----------------------	--

Cucule, drăguțule,
Mândrule, suruțule,

Vara vii, vara te duci,
Spune-mi, iarna ce mănânci !

- Mănânc putrigai de fag
Și vin de vă cânt cu drag.
- Cucule, peniță sură,

Mânca-ți-aș limba din gură
Ca să pot și eu cânta,
Să fiu drag la puica mea!

132. Cuculeț cu pană sură

Ms. 22.223, 374/14 a BN

Rahila Belec, țărancă, 17 ani
Gura Humorului, 9 octombrie 1907

Cuculeț cu pană sură,
Ce tot cânți la noi pe șură,
Ori ți-i foame, ori ți-i sete.
Ori ți-i dor de codru verde?
Nu mi-i foame, nu mi-i sete,
Nici mi-i dor de codru verde,
Dar mi-i dor de satul meu
C-am lăsat trii mândre-n el:

Una-n deal, ca un cristal,
Una-n vale, ca o floare,
Cea din vatra satului
Îi floarea bărbatului.
Cea din deal s-a măritat,
Cea din vale m-a lasatu.
Cea din vatra satului
Of ! m-a-nșălat, a dracului !

133. Nu știu, pui ce nu vine

Ms. 22.224, 198/331 BN

Ioan Popovici, lăutar sătesc, 21 ani
Sfântu Ilie, 5 ianuarie 1908

Foaie verde trii masline,
Nu știu, puii ce nu vine
Di ce m-au lăsat pe mine
Și nu știu unde petrece.
Nu știu, Doamne, ce-aș mai face
Să-mi vie puiuțu-ncoace !
Poate-i bolnav, sau nu-i bine,
Sau nu dorește de mine,
Sau și-a găsit alta-n lume
Mai frumoasă decât mine.
De-au găsit-o mai frumoasă,

Dumnezeu li deie casă;
De-au găsit una mai slută,
Viața să-i fie scurtă;
De-au găsit o grozăvioră
Să dea Dumnezeu să moară,
Să mărg și eu la pomană
Ca la o prietină bună
Și să-i gust din colivioară,
Să-i fie țârna ușoară
Ca pietricica de moară.

134. Cine iubește și lasă

Ms. 22.224, 117/377 BN	Iulța a lui Nicolai Croitor, țărancă, 19 ani Rușii Mănăstioara, 21 februarie 1908
------------------------	--

Frunză verde de mătăasă,
Cine iubește și lasă
Să nu-și poată face casă,
Aibă casa cucului
Și hodina vântului.
Frunză verde de-alior,
Ce vii, Ghiță, târzior,

Ori de mine nu ți-i dor?
Ba ni-i dor, puicuță, dor.
Am a trece-un deal și-o vale
Și pe dealu-s paltinei
Și-ntre noi doi oameni răi;
Iar pe vale-s floricele
Și-ntre noi două cățele.

135. Am avut o scârbă mare

Ms. 22.218-22.221, I, 15/314 BN

Ilie Andricu, băiet de ȝigan, 12 ani
Gura Solcei, 25 decembrie 1907

[Andante cantabile]

Foa - ie ver - de trii ma - da - le,
Am a - vut o scâr-bă ma - re,
La duș-mani bi - ne le pa - re,
La duș-mani și - nă - le du - re.

Foaie verde trii madale,
Am avut o scârbă mare,
La dușmani bine le pare.
Foaie verde și-un dudău,
Plânge puica, plâng și eu
Și dușmanii rîd mereu.

Stați, dușmani, și nu râdeți
Că și voi copchii aveți,
Aveți fete și băieți.
Copchii vor crește mari,
Vor hi curve și tâlhari
Și-oi pieri prin cremenar !

136. Cie ti-abați din drum mereu?

Ms. 6, XLI, 20/2020 AIEF

Nastasia Lupu, ȝărăncă, 48 ani
Pojorâta, 20 august 1913

[Andante cantabile]

Foa - ie ver - de trii ma - da - le,
Am a - vut o scâr-bă ma - re,
La duș-mani bi - ne le pa - re,
La duș-mani și - nă - le du - re.

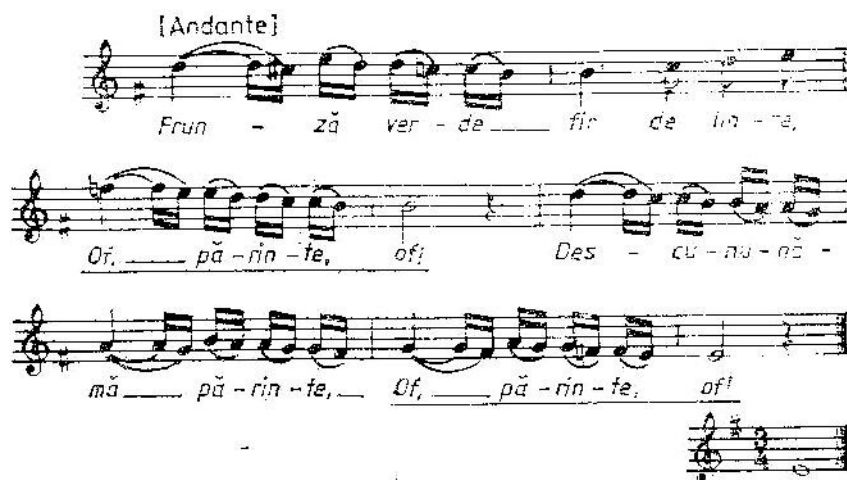
Foaie verdi și-un dudău,
 Cie ti-abaiți :/ din drum mereu
Murgule, căluțul meu?
 Ți-a venit poati-un gând rău,
 Ori ți-e greu :/ trupșorul meu ?
 - Nu mi-e greu trupșorul tău,
 Nici mi-a venit :/ vrun gând rău,
Flăcăuș, străpânul mieu.
 Pi la câtie cârșmie trieci,

Tu de garduri :/ tot mă legi
 Și-mi dai fân, nuiielele
 Și graunță :/ stelielie.
 Tu ti culci cu mândra-n pat
 Și di mini :/ ai uitat.
 Cum ți-i drag cu cu mândrilie,
 Și mie :/ grăunțelie;
 Cum ți-i drag cu mâna-n sân,
 Și mie :/ cu gura-n fân.

137. Descunună-mă, părinte

Ms. 6, XLV, 19/2219 AIEF

Ana Chirilă a lui Andrei, țărancă, 28 ani
 Cajvana (în Cernăuți), 14 august 1914

Frunză verde, fir de linte,
 Descunună-mă, părinte.
 Ascult-a mea rugămintă,
 Ie-mi urâtul dinainte!
 Că de me-i descununa,
 O sută de lei ți-oi da,
 Într-o vară ți-oi lucra
 Și un an te-oi asculta.
 De mi-i da, oricât mi-i da,
 Eu nu te-oi descununa.
 Cununia-a fost la mini,
 Ochii tăi în cap la tini.

Ce n-ai luat sama bini,
 Cine era lângă tini.
 Du-te chiar și la Vladica,
 Că nu ți-ajuta nemica!
 A fost noapte, n-am văzut,
 Bine nu l-am cunoscut.
 Veni ziua la trezie,
 Urât mi-a mai căzut mie.
 Bată-te-ar crucea nănaș,
 Cu cine mă cununași:
 Cu urâtul satului,
 Cu propteaua gardului.

138. Pe cel deal, pe cea cărare

Ms. 6, C, 62/414 AIEF

Emanuil Verenca, elev, 21 ani
Rușii Mănăstioara, 25 februarie 1908

Pe cel deal, pe cea cărare,
Merge-un căpitan călare
Cu trii sute de catane,
Căpitanu şuierîndu
Iar catanele plângîndu
Și din gură blăstămîndu.
- Măi feciorilor, ce plângeți
Și inimă grea vă faceți
Că destulă scârbă trageți !
Voi ați știut tare bine
Când ați dat mîna cu mine
Că veți merge-n țări străine

Și-ți muri fără lumină,
Fără lumină di ceară,
Fără om din a ta țară;
Fără lumină di său,
Fără om din satul tău.
În pămînt străin și greu.
Trandafir de pe cetate,
Spune mîndrei sănătate
Și am să-i trimit o carte
Că di mini n-are parte.
N-are parte că-s diparte,
Cătunia ni disparte.

139. Măriuță, Mărioară

Ms. 6, C, 5/11 AIEF

Veronica Scoboliuc, țărancă, 24 ani
Tișăuți (în Suceava), 22 iulie 1907

Frunză verde lozioară,
 Măriuță, Mărioară,
 Ce ai tu în gurișoară ?
 Busuioc și tămâioară.
 Dă-mi-l mie, Mărioară!
 Busuiocul nu-i de dat,
 Astă-vară n-a plouatu
 Și-am plătit de l-am udatu,
 Și-am plătit de l-am plivitu
 Cu banii de pe iubitu.

Astă-vară n-a fostă vară,
 Da' a fost un foc și-o pară.
 Frunză verde lozioară,
 Măriuță, Mărioară,
 Eu la târg și tu la țară,
 Amîndoi zăcem de-o boală,
 Eu pe-un pat și tu pe-un alt,
 Pe două scânduri de brad ,
 Ne-am iubit și ne-am lăsat.

140. Plângi mireasă și suspină

Ms. 22.224, 49/1034 BN

Anița Chilău, țărancă, 28 ani
 Rus-Poieni, 27 iunie 1909

Plângi mireasă și suspină
 Că mergi în casă străină
 Și te-or bate fără de milă,
 Te-or muștra fără de pricină.
 Pisti-o lună s-o pornit,
 La măicuța c-o venit.
 Măicuța când o văzut-o

La masă-ndată au pus-o
 Și pe urmă o-ntrebat-o:
 - Bine-i, fată, măritată ?
 - Bine-i, măicuțiță, bine,
 Că ni-o scos venin din mine,
 Venin negru și-nchegat
 M-am hrănit de mă itat.

141. Nici aceia nu-i femeie

Ms. 22.227, 246/658 BN	Maria a lui Dumitru Roșu, țărancă, 23 ani Dorotea-Plotonița, 14 iulie 1908
------------------------	---

[Andante]

Fo - i - li - tă trii sur - ce - le,
Fo - i - li - tă trii sur - ce - le, Nici a - ce - ia
nu - i fe - me - ie Ce nu a - re ic brîu cheie

Foiliță trii surcele,
Nici aceia nu-i femeie
Ce nu are la brâu cheie,
Să mănânce și să beie,
Pe bărbat dracu să-l ieie .
Vai de-acel ce nu ști-a cânta
Că greu își petrece lumea

Eu măcar că cânt mereu
Și-o petrec în lume greu.
Că-omu daca n-ar cânta
Trupu-i s-ar învenina;
Dacă cântă și oftează,
Trupu i se ușurează.

142. Răsai lună mai digrabă

Ms. 6, XXXVI, 53/1799 AIEF	Domnica Burciu, țărancă, 16 ani Vicovul de Jos, 14 iunie 1912
----------------------------	--

[Moderato]

Ră-sai lu-nă nai di-gra-bă, Ba - die dra - gă!
Să se va-dă pi li - va-dă, Ba - die dra - gă!

Răsai lună mai digrabă
Să se vadă pi livadă,
Să pot cosi fân și iarbă

Și s-aleg pelin și nalbă,
Să dau mândrii să disfacă,
Di la inimă să-mi treacă.

- Destă, puică, ce-ai tăcut
Că ți-oi da un leu bătut.
- Da' să-mi dai măcar și zece
Și eu tot nu ți-oi disface.
Nu ți-am făcut să-ți disfac,

Ți-am făcut că mi-ai fost drag;
Nu ți-am făcut ca să mori,
Ți-am făcut ca să te-nsori;
Nu ți-am făcut ca să chei,
Da' ți-am făcut să mă iei.

143. Cini scârba mi-a lua

Ms. 6, XXXVI, 38/1784 AIEF

Dimitrie a lui Maftai Popescul, țăran, 26 ani
Horodnicul de Jos, 13 iunie 1912

Cini scârba mi-ar lua
Eu și cămeșă i-aș da.
Eu cămeșă mi-oi mai face,
Dară scârbă n-aș mai trage.
Mai scârbit om decât mini
Nu mai este nime-n lumi,

Numai puiul cucului
Când îl lasă mama lui
În mijlocul codrului.
Și-ar zbura și n-are pene .
Și-ar cânta, n-are putere
Că l-au lăsat făr'de vreme.

144. Sara bună mi-aș lua

Ms. 6, XXXVI, 45/1791 AIEF

Onofrei Tiron, gospodar și factor poștal, 30 ani
Horodnicul de Jos, 13 iunie 1912

Sara bună mi-aş luari,
Nu mă-ndur de dumiatori
Că ți-i dulce gurițari ;
Sara bună, nu di tă,

Că am de gând să te mai văd ;
Sara bună , eu mă duc ,
Nu vă las nici un bucluc.

145. În vremea vieții mele

Ms. 22.225 a, 163/1935 BN	Anghelina a lui Nistor Timu, țărancă, 20 ani Gura Sadovei, 16 august 1913
---------------------------	--

[Andante]

Foa - ie ver - de trii zmi-ce - lie

În vre-mea, în vre-mea vi - e - ții me-le, în vre-mea

în vre-mea vi - e - ții me-le

Foaie verde, trii zmicele,
În vremea vieții mele
S-a pus cucu pi nuielie
Și-o prins a-mi cânta di jelie,
S-o pus cucu pi-e răchită,
Mi-o cântat să fiu zbârlită;

Și d-acolo s-o mai pus
Pe-un nucuț, coala din sus,
Și cântând s-o cam mai dus.
Și s-o dus pi sus cântând
Și eu am rămas plângând.

146. Măicuță, când m-ai născut

Ms. 22.227, 136/1853 BN	Dochița Ursachi, țărancă, 38 ani Vicovul de Sus, 16 iunie 1912
-------------------------	---

[Andante cantabile]

Măi - cu - ță - când m-ai nă-s-cu - tu

Măi - cu - ță - când m-ai nă-s-cu - tu

Mai bi-ni ai fi fă - cu - tu, of, of, of

Mai bi-ni ai fi fă - cu - tu, of, of, of!

Măicuță, când m-ai născut,
 Mai bine ai fi făcut
 Două fântânele reci
 Între două dealuri seci.
 Dintr-a meli cicioreli
 Să fi făcut scăunele;

Și dintr-a mei ochișori
 Să fi făcut pomișori;
 Și din mâna mea cea dreaptă,
 Păhărel de băut apă;
 Trupul să-l fi pus în dungă,
 Să fi făcut masă lungă.

147. Mândră, eu ți-am spus asară

Ms. 6, XLII, 20/2070 AIEF

Vasile Turturean, paroh gr. Ort., 62 ani
 Calafindești, 29 ianuarie 1914

Mândră, eu ți-am spus asară,
 Să-mi scoți șaua din camară,
 Să mi-o bată vânt de vară ,
 C-am să plec în jos, la țară.
 La țara cea ungurească
 Să-mi cumpăr pană domnească,
 Să mi-o pun în pălărie,
 Să mă-nvăț și eu a scrie.

Vreau să scriu o cărticeu,
 S-o trimit la maica meu:
 De mai are vreun fecioru
 Să mi-l puie sub picioru,
 Să n-aibă grijă, nici zoru,
 Nici să-i duc atâta doru;
 Că destul îmi duce mie
 De când îmblu-n străinie.

148. Ici la noi, între hotară

Ms. 22.223, 188/159 BN	Gheorghe Ciudin, psalt la Sf. Ioan, 50 ani Suceava, 21 octombrie 1907
------------------------	--

[Lento cantabile]

Frun - ză ver - de de na - ga - ră
Frun - ză ver - de de na - ga - ră, Ici, la noi, în -
tre ho - ta - ră, Ici, la noi, în - tre ho - ta - ră.

Frunză verde de năgară,
Ici la noi, între hotară,
Sânt doi nuci cu frunză rară
Și fac nuci dulci și amară.
S-au strâns cucii toți din țară
Și cântă de se omoară,
Cântă toți cu glas subțire

Pentru-a noastră despărțire;
Cântă, cântă, n-au rușine,
C-am trăit odată bine.
Frunză verde măr mustosu,
Cântă cucii cu glas grosu
Pentru traiul nostru frumos
Ce îi azi putregăios.

149. Sara pi când însăra

Ms. 6, C, 80/630 AIEF	Paraschiva a lui Gavril al lui Mihai Șincar, țărancă, 36 ani Negruleasa, 11 iulie 1908
-----------------------	---

[Moderato]

Frun - ză ver - de și u - na - u, Sa - ra pi cînd
în - să - ra - u Toți de ro - uă se lă - sa - u.

Frunză verde și unau,
Sara pi când însărau
Toți de rouă se lăsau.

Când era la miez de noapte
Puica blăstăma de moarte.
- Taci, puică, nu blăstămau,

Tu blestemi mintea *tau*.
 Când ți-o fost mintea brudie
 Ce te-ai potrivit tu mie?
 Că de-amu, puică-n coleu
 Getea-n coadă nu-i purtau,
 Flori în câmp nu-i așezau.
 Eu mă duc de mâne-n lume,
 Tu rămâi cu pruncu-n poale,
 Iești de răs și de ocară
 Și la munte și la țară.

Eu m-oi duce și-oi giucau,
 Iar tu-i sta și-i legănau,
 Cu picioru-i legănau
 Și din gură-i blăstămau:
 “Creșteți flori și nu-nfloriți
 Că mie nu-mi trebuți;
 Și-astupați zaplazurele,
 Să vă bată vânturile
 Ca pi mine gândurile”.

150. Puică, de dragostea noastră

Ms. 6, C, 80/630 AIEF

Paraschiva a lui Gavril al lui Mihai Șincar, țărancă, 36 ani
 Negrileasa, 11 iulie 1908

[Moderato]

Pui - că de dra - gos-tea noas - tră

Pui - că de dra - gos-tea noas - tră (Au) ră - să-rit doi

nuci în coas-tă (Au) ră - să-rit doi nuci în coas - tă

Puică, de dragostea noastră
 Au răsărit doi nuci în coastă,
 Răsăria și nu-odrăsliau,
 Cunosce că nu ești a meu;
 Și-nflorea și nu legau,
 Văd, puică că ni-om lasa.
 Și-apoi să ne punem nume:

Eu ți-oi pune, puică, bine,
 Struțușor de văzdugiele.
 Să ne despărțim cu jele;
 Eu ți-oi pune, puiut, bine,
 Struțușor de busuiocu,
 Busuioc brașovenesc,
 Pui ca tine nu gălesc.

151. N-am a trăi cât lumia

Ms. 22.224, 258/1052 BN

Sofia, soția cantorului bisericesc
Constantin Ionescu, 26 ani
Vatra Dornei, 4 iulie 1909

Frunză verde și unau,
N-am a trăi cât lumiau,
Oi trăi o zi, ori două,
Și voi lăsa lumia vouă.
Astă lume mi-i urâtă

Că-i cu multe-nvăluită,
Și ie plină de dușmani
Ca iarba de boi bălani;
Și ie plină tot de rele
Ca iarba de buruiene.

152. Om strein ca mine nui

Ms. 22.222, 19/590 BN

Ilie Sabin, învățător, 28 ani
Stupca, 30 iunie 1908

Foaie verde a bobului,
Om strein ca mine nui
Numai puiu cucului
În mijlocul codrului.

Fă-mă, Doamne, cât m-ei facie,
Fă-mă pasere de-argint
Ca să zbor pi sub pământ
Pân'la tata la mormânt.

Tat-a prins a hâșâi.
 Stai, tată, nu hâșâi,
 Să-ți încep a povesti

Cum trăiesc cu străinii,
 Că străinu-i ca și spinu,
 Mai amar decât pelinu.

153. Grăia luna către soare

Ms. 22.218-22.221, V, 1/944 BN

Maranda Gherman, țărancă, 88 ani
 Pârteștii de Sus, 11 octombrie 1908

[Andante con espressione]

Frun-ză ver - de de - ci - coa - re,
 Gră - ia lu - na că - tră soa - re;
 Hai puț - cu - ță-n pași mai ta - re
 Că vi - ne Du - nă - rea ma - re.

Frunză verde de cicoare,
 Grăia luna către soare:
 - Hai puicuță-n pași mai tare
 Că vine Dunărea mare.
 - Las' să vie, să mă mâie,
 Că n-am tată să mă țâie,
 Nici mamă să mă mângâie,
 Frați, surori ca să mă știe.

Am un frate și-i departe,
 Peste deal și peste sate.
 Dealule, mândru, frumos,
 Scoborî-te-ai mai în jos
 Să mă sui pe vârful tău ,
 Să văd tot neamuțul meu,
 Că de când nu l-am văzut
 Carnea pe mine-a scăzut.

154. Două fete ni-s dragi nie

Ms. 22.227, 89/1893 BN

Casandra Cozma, țărancă, 17 ani
Mănăstirea Humorului, 11 august 1913

[Andante cantabile]

Frun-ză ver-di di-a-lă-mî-ie, Of, do-ru-le,

of! Do-uă fe-te ni-s dragi ni-ie:

Of, do-ru-le, of! U-na stur-tă,

ne-grî-cioa-ră, Of, do-ru-le, of! Al-ta nal-tă,

bă-lă-oa-ră, Of, do-ru-le, of!

Frunză verdi di-alămâie,
Două fete ni-s dragi niie:
Una scurtă, negricioară,
Alta naltă, bălăoară.
Aș iubi pe bălăoara,
Ni-o împușcă negricioara;
De-oi iubi pe negricioara,
S-a supăra bălăoara.

Decât m-aș fi făcut fată,
Mai bini-o cruci di chiatră.
Și mai bini-nc-un ficior,
Împăratului de-ajutor.
Scaldă-mă, măicuță, -n nieri
Că de azi nu-ți șier averi;
Scaldă-mă măicuță-n apă
Că de azi mă duc la groapă.

155. Trecui valea și-un părau

Ms. 6, C, 22/55 AIEF

Filaret Doboș, prof. liceu în Suceava, 26 ani
Ilișești (în Bosanci), 29 septembrie 1907

Frunză verde și-un dudău,
Trecui valea și-un părau
Cu-o puicuță din Brașău.
Puicuța mă cheamă-n casă
Și mă pune după masă,
Iar pe masă-i carne arsă

Și-ntre carne-s două cane:
Într-una-i jin ciparatu.
Nu pot bea de supăratu;
Într-una-i jin îndulcitu.
Nu pot bea de este nitu
Cât alerg după iubitu.

156. Neculai, peniță neagră

Ms. 22.223, 123/92 BN

Catrina Bradu, țărancă, 30 ani
Păltinoasa, 8 octombrie 1907

Neculai, peniță neagră,
Care copilă ți-i dragă?
- Ni-i dragă asta-n coștruțu
Că n-are nici un drăguțu.
Cine trece pe prundariu?

Niculai cu calu breazu,
Calu-i breaz și șeaua-i verde,
Vai, Doamne, nu mi-l mai pierde !
Că l-am mai pierdut odată
Și l-am găsit pe-un tăpșanu

Priponit de-un leușteanu.
 - Leuștean, cine te-au pusu?
 - Niculai, când s-au dusu.
 - Leuștean, cine te-au udatu?
 - Niculai, când au plecatu
 - Leuștean cine te-au plijitu ?

- Niculai, când au venitu,
 Au plătit de m-au plijitu
 Cu banii de pe iubitu;
 Au plătit de m-au udatu
 Cu bani de pe sărutatu.

157. Tu, Ileană dintre brazi

Ms. 6, C, 93/789 AIEF

Anița a lui Toader Popescu, țărancă, 48 ani
 Straja, 9 august 1908

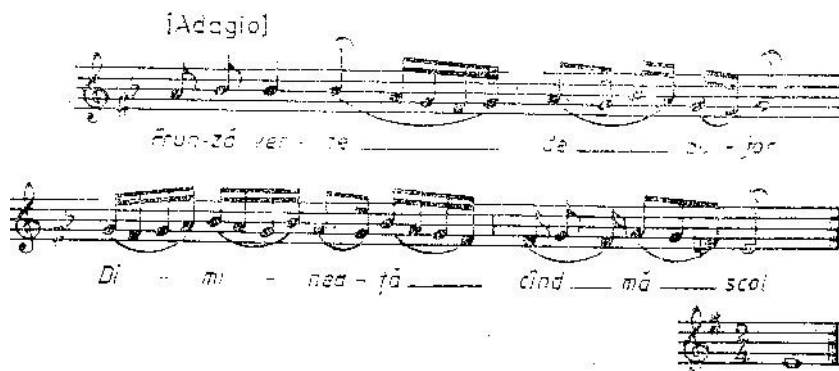
Tu, Ileană dintre brazi,
 Hai cu badea la Galați
 Să-ți fac fustă din cinci lați,
 Să giurăm că suntem frați;
 Și bârnețe din doi lați,

Să trăim necununați,
 Să te strâng la cheptul meu
 Și să uit de chinul greu.
 Vom trăi și ne-om iubi,
 Nime-n lume nu ne-a ști.

158. Dimineața când mă scol

Ms. 22.224, 19/1019 BN

Leonora Moldovan, țărancă, 21 ani
 Chilișeni, 26 iunie 1909

Frunză verde de bujor,
 Dimineața când mă scol
 Și mă uit în sat cu dor.
 Lacrimile mă omor,
 Cum merg frați pe la surori
 Și părinți pe la feciori.
 Numai cu, de-a mele fapte,
 Trebuie să stau departe,
 Peste munți și peste ape

În neagra străinătate.
 Numai luna și o stè
 Știe de patima mè.
 Dară și eu când voi plânge
 Cu trii lacrimi de sânge
 Și a veni a mè dragă
 Ca să vadă și s-audă,
 Ca s-asculte paserea
 Cum îmi cântă patima.

159. Tu străin și eu străin

Ms. 22.225 b, 6/493 BN

Anton Turcu, lăutar, 48 ani
 Suceava, 13 mai 1908

Tu străin și eu străin
 Și cui să ne jelim?
 Jelui-m-aș și n-am cui,
 Jelui-m-aș codrului.
 Codrul are frunză verde
 Și pe mine nu mă crede.
 Foaie verde trii castale,
 Scârba-i mare, scârba-i tare,
 Omu de scârbă nu moare

Da' nici multe zile n-are.
 Arde-o focu, viața mea,
 Cum n-avui parte de ea!
 Nu-i păcat de Dumnăzău,
 De-unbăiat ce-am fost și eu
 De trăiesc pe lume greu ?
 Trăiesc bine, trăiesc rău,
 Știe numai Dumnezeu.

160. Când ieram, ieram, ieram

Ms. 6, C, 78/607 AIEF

Alexandru Oniga, țăran, 58 ani
Stupca, 30 iunie

[Molto moderato]

Frun-ză ver-dgie dgie stea - ra - ru.
Când ie - ram, ie - ram, ie - ram,
Când ie-ram dgi-o lu-nă, do - uă,
Fu-ram cloș-ca dgie - pie o - uă.

Frunză verdgie dgie stejaru,
Când ieram, ieram, ieram,
Când ieram dgie-o lună-două
Furam cloșca dgie pie ouă,
Ramănea puii saracii
Și li dam, li dam, li dam,
Și li dam brânză dgie vaciu,
Tot se cemă că-s saraciu.
Când ieram dgie-un an, dgie doiu,
Când ieram, ieram, ieram,
Mă-nvățam a fura boiu,
Mă-nvățam, mă învățam.
Când ieram dgie șepcie aniu,
Mă-nvățam, mă învățam,

Mă-nvățam a fura caiu.
Dgie căpăstru că-i scotciamu,
Mă suie tata calarie,
Mă suie, suie, suie,
Pi doi tiligari furațiu
Și mă duceam la Galați,
La Galați, la iarmarocu,
Ceream prețu-ntr-un noroc,
Iară când biam aldamașu
Iată-l-ai și păgubașu!
Și-mi lua ce-am câștigatu,
Și-mi lua, lua, lua,
Teiemnița am înfundatu
Și-am gătitu dgie furatu!

161. Sara bună mi-aş lua

Ms. 22.225 a, 287/1131 BN

Vasile a lui Simion Zarembo, 50 ani
Sucevița, 27 iulie 1909

Sara bună mi-aş lua,
Nu mă-ndur de dumiatau;
Sara bună, eu m-aş duce,
Nu mă-ndur de gura dulce.
Când aud de sara bună
Mi se leagă limba-n gură,
Mi se leagă, leagă, leagă,

C-un fir de matasă neagră.
- Dragu mamei, nu te duce
Că te-oi scălda-n lapte dulce.
- Măcar te-oi scălda cu miere,
Inima mi-i cu durere;
Să mă scalzi și cu zăhar,
Inima mi-i cu amar.

162. Scârbă azi, scârbă și mâine

Ms. 22.227, 35/1527 BN

Gheorghe a lui Ioan Coyubaș, 27 ani
Părâuți, 30 ianuarie 1910

Frunză verde trii masline,
Scârbă azi, scârbă și mâine,

Cu scârba-n pământ m-or pune,
De m-ar ține scârba-ncă mult,

Tânără m-or pune-n pământ;
De mă mai ține vro lună
M-or găsi pe câmp nebună;
Și de m-a ține mai vrun an
M-or găsi pusă și-n divan;
Și de m-a ține-ncă mai mult
A hi-ncă mai rău și mai slut
Și m-or găsi pusă-n pământ
Și mi-or vini la-al meu mormânt
Și mi-or da țârna-ntr-o parte
Și pânza pi jumătati,
Dragostea-or vede ce poate,
Ce poate-un flăcău și-o fată,
Să se mire lumea toată
Că-a fost dragoste-nfocată

Numai de dușmani stricată.
Cel ce-au despărțit o fată
Cununia-n cap nu vadă,
Să n-aibă cuie la cruce,
Nici la groapă cine-l duce,
N-aibă popă la prohodit,
Da' nici femeie la bocit,
Să n-aibă nici cruce, nici sălaș,
Da' nici scripcă, nici fluieraș,
Câni și lupi să-l prohodească,
Pământul să nu-l primească,
Să n-aibă țarnă la mormânt,
Nici pânză de-acoperit,
Că au fost doi dragi iubiți
Ca doi pomi mândri-nfloriți!

163. Să nu crezi ficiorului

Mss. 22.225 b, 8/1917 BN

Ioana Ciofu, țărancă, 20 ani
Bucșoaia, 12 august 1913

Foilița mărului,
Să nu crezi ficiorului,
Că ti puni pi-un ginunchie
Și-ți înșiră mii și sute
Până ti scoate din minti.

El își pune-n cușmă floare.
Eu cu mâna [-n] scâldătoare;
El a merge și-a giuca,
Eu oi sta și-oi legăna.

164. Somn ni-i, măicuță, ni-i somn

Ms. 22.224, 170/2003 BN

Carp Mezdrea, țăran, 28 ani
Dorna Candrenilor, 19 august 1913

- Somn ni-i, măicuță, ni-i somn.
 - Eu n-am brațe să te-adorm.
 Du-te, fiică, și te culcă
 În patul tătâne-tău.
 - Patu-i așternut cu fân
 Și miroasă-a om bătrân.
 - Du-te, fiică și te culcă
 În patul frățâne-tău.
 - Patu-i așternut cu flori
 Și miroasă-a frățior.
 Somn ni-i, măicuță, ni-i somn.

- Eu n-am brațe să te-adorm.
 Du-te, fiică și te culcă
 În patul mătușie-ta.
 - Mirozna pănușielor,
 Dragostea mătușielor.
 - În fundul grăjdii-țului,
 În patul drăguțului,
 Fie-ți trupul odihnit,
 De păcate ispășit.
 - Bine, maică, -ai nimerit
 M-ai mânat unde [-am] gândit.

165. Dinapoia casei mele

Ms. 22.227, 230/1625 BN	Anița Bogdaniuc, țărancă, 46 ani Pătrăuți pe Suceavă, 29 august 1910
-------------------------	---

Dinapoia casei mele
 Este-un nuc cu huciureli,
 Cântă tăti păsăreli
 Mai di drag și mai di jeli.
 Cântă ca și puica mieu

Care anțărt mă iubeu.
 Las să cânte cât or vrèu,
 Glasul iei nu l-or avèu:
 Las să cânte cât li place,
 Glasul iei nu l-or mai face.

166. Pușor de mierlă neagră

Ms. 22.223, 190/153 BN	Natalia Poleac, țărancă, 42 ani Stroiești, 24 octombrie 1907
------------------------	---

Puișor dge nierză neagră
Cântă-n codru să se-aleagă,
Să se-aleagă la voinici
Care-or mai vâra pe-aici.
Cari la Moldova vor merge,

Înapoi nu s-or întoarce.
La Moldova-i de trăit,
Cine-o mers n-o mai vinit;
La Moldova-i tare bgine,
Cine merge nu mai vine.

167. Pentru tine, mândrulucă

Ms. 6, XLII, 12/2062 AIEF	Victoria Lazurca, țărancă, 15 ani Calafindești, 27 ianuarie 1914
---------------------------	---

Pentru tine, mândrulucă,
Nu-s nici gazdă, nu-s nici slugă;
Pentru tine, mândruleană,
Am pierdut vara și iarna,
Mi-a pierit iarba-n poiană,
Păpușoiu-n buruiiană;
Pentru tine, mândră hăi,
Mi-a pierit iarba pe văi
Și mioarele cu miei
Și grâu de-o sută de lei.

De ploi grâu-mi s-a stricat.
Păcat ca l-am sămănat,
Iar pe cel nescuturat
Paserili l-au mâncat.
Vai și-amar de-aceia casă
Unde-i nevasta frumoasă,
Că bărbatul o iubește,
Iarba-n câmp îi putrezește,
Coasa-n pod îi ruginește,
Păru-n cap îi cărunțește.

168. Îmblă badea-n hortășie

Ms. 6, C, 25/67 AIEF	Victoria Lazurca, țărancă, 15 ani Calafindești, 27 ianuarie 1914
----------------------	---

Frunză verde de-alămâie,
Struguraș de poamă vie,
Îmblă badea-n hortășie

Socotind că-mi strică mie,
Dar mie nu mi-a strica
Că eu știu a mă purta,

Albuță ca lebăda,
 Rumână ca calina,
 Și ți-oi rupe inima
 Și ție, și mâni-ta.
 De-aș ajunge gioia sara,
 Rujă albă-n calea taua,
 Să văd ți-s dragă ori ba.
 De ți-s dragă, bade, dragă,

Dacă nu, lumea ți-i largă,
 Încalică și aleargă
 Și-ți găsește una dragă.
 Gura mē nu te-a grăi,
 Ochii mei nu ti-or privi,
 Măinile mele nu ti-or trage.
 Du-te, bade, unde-ți place
 Și dă-mi, bade, bună pace!

169. Zise luna cătră soare

Ms. 22.218-22.221, IV, 17/163 BN

Ana Gemeniuc, țărancă, 28 ani
 Stroiești, 26 octombrie 1907

Frunză verde trii migdale,
 Zise luna cătră soare:
 - Hai, puicuță-n pași mai tare
 Că vine Dunărea mare.
 - Las să vie, să mă mâie,
 Că n-am părinți să mă ție.
 Am un frate și-i departe,
 Peste-un deal și-o vale seacă.
 Dealule mândru și frumos,

De te-ai coborî tu în jos
 Ca să mă sui pe vârful tău
 Să-mi văd nemurelul meu.
 Că de când nu l-am văzut
 Carnea pe mine-o scăzut.
 Dacă-i sta a cântări
 Nici o litră nu-i găsi,
 Nici o litră, nici un dram,
 Ni-o trecut dorul de neam.

170. Tot mai lin, dorule, lin

Ms. 22.227, 108/2059 BN

Vasile Lazurca, țăran, 23 ani
 Calafindești, 27 ianuarie 1914

Tot mai lin, dorule, lin
Căci pe-aice nu-i străin;
Și mai rar, dorule, rar
Căci pe-aici nu-i amar.
Saraca străinătate,
Știu că nu-i soră și frate.

Frunză verde trei masline,
Maică, mult aş da pe lume,
Aş da doi boi și mai bine
Să găsesc un om ca mine.
Boii nu mă zăhăiesc,
Om ca mine nu găsesc.

171. Catincuță, un' te duci?

Ms. 22.224, 142/1099 BN

Vasile a lui Ion Sireteanu, orășean, 75 ani
Siret, 14 iulie 1909

Catincuță, un' te duci?
La grădina cu doi nuci
Să dau apă la doi junci
Și gură la doi voinici.

Catincuță, undi mergi azi?
La grădina cu doi brazi
Să dau apă la doi mânzați
Și guriță la doi frați.

172. Fă-mi, Doamne, o cărărușă

Ms. 22.222, 37/492 BN

Anton Turcu, lăutar, 48 ani
Suceava, 13 mai 1908

Foaie verde de-alunușă,
Fă-mi, Doamne, o cărărușă
Pân' la drăguța la ușă,
S-o găsesc în pat culcată

Ca să ni-o ieu la sărutat.
Di s-ar vinde dragostea
Mi-aș da boii și vaca
Și mi-aș cumpăra dragostea.

173. Colo-n vale, vălicică

Ms. 22.227, 200/222 BN	Teodor Nistranschi, elev, 13 ani Comănești, 18 noiembrie 1907
------------------------	--

Colo-n vale, vălicică,
Sunt doi pui de rândunică.
Unu zboară și se duce,
Unu rămâne și plânge:
- Așteaptă-mă frățioare,
Ca să-mi crească aripioare,

Aripioare de argint,
Tot să zbor pe sub pământ
La-a mea maică la mormânt,
S-o descopăr, s-o sărut
Și-apoi să mă jăluiescu
Cât de greu și rău trăiescu.

174. Maică să șii blastamată

Ms. 22.218-22.221, IV, 3/1030 BN	Nastasia Lăcătuș, 45 ani; Zamfira Muntean, 27 ani; Minodora Lăcătuș, 14 ani, țărance Rus-Poeni, 27 iunie 1909
----------------------------------	---

Și-altă foaie, stuh de baltă,
Maică să șii blastamată
Dgi ci nu m-ai facut fată
Ca să nu mai fac armată.
Cine-o stârnit armata,
Doamne sfinte, dă-i răsplata;
Cine-o stârnit tras la sorțu
Putrezi-și-ar carnea-n grosu
Și ciolanile pi giosu

Și peielea la dubălari,
Dgi papuci la militari,
Și pciață în cremenari.
Vindgi, maică, boii toți
Și pe urmă fă ci poți
Și mă scoati di la sorți.
- Maica nu tei poatei scoatci
Dgi la sorți și dgi la moartci,
Măcar să fac ori ce-i face.

175. Rujiță di pi răzor

Ms. 22.223, 80/1932 BN

Ana a lui Nistor Timu, țărancă, 22 ani
Gura sadovei, 16 august 1913

Rujiță di pi razoru,
Nu mă blăstama să moru,
Că n-am pi nimi cu doru
Să mă-ntrebe di ce moru;
Rujiță di pi haragu,
Nu mă blăstama să zacu
Ca n-am pi nimi cu dragu
Să mă-ntrebi di ci zacu.
Când s-o-mpărțit dragostea
Fost-am în câmp cu coasa,
Dar nu știu cum s-o-mpărțit,
Puțână mi s-o venit;

Când s-o-mpărțit urātu
Eram în câmp cu plugu,
Nu știu cum di s-o-mpărțit,
Tari mult mi s-o vinit.
Decât cu urātu-n casă,
Mai bine cu boala-n oase.
Di boală popa citește,
Di urât nu pominești;
Din boală popa mă scoati,
Di la urât nu mă poati.
Nănașuli, ai păcat,
Cu cine m-ai cununat!

176. Tot mă muștră și cucuțu

Ms. 22.218-22.221, I, 12/795 BN

Marghioala Mihalovici, țărancă, 32 ani
Baiușești, 16 august 1908

Frunză verde foi de nucu,
 Tot mă muștră și cucuțu
 Di ce n-am glas ca dânsu.
 Da'cum oi avè glas de cuc
 Când mă uit unde mă duc

Și sare unde mă culc!
 Și cum oi avè glas de om
 Că și noaptea plâng prin somn
 Dacă mă uit unde dorm!

177. Vai, săraca mea mândrucă

Ms. 22.218-22.221, V, 18/198 BN

Roxanda Petroaie, țărancă, 15 ani
 Drăgoiești, 29 octombrie 1907

Frunzuță verde de nucă,
 Vai, săraca mea mândrucă,
 Placă-te și mă sărută,
 Nu-ți fie inima friptă,
 Că destul mi-i friptă mie
 Că mă duc în cătanie.
 Frunză verde măr mustos,
 Rămâi, tu sat, sănătos,
 Eu din tine am ieșit,

La cătane am pornit.
 Frunză verde lemn uscat,
 Eu tare m-am supărat.
 Frunză verde de măslina,
 Eu mă duc în țări străine
 Unde nu cunosc pe nime,
 Nici că mă cunosc pe mine
 Numai cât frunza și iarba
 Care-i plină toată lumea.

178. Cucule, pasăre blândă

Ms. 22.227, 285/771 BN

Iftimia Burduhos, țărancă, 60 ani
 Fundu Moldovei, 31 iulie 1908

Cucule, pasăre blândă,
 Suie la munte și cântă.
 Pe cine-i avè mânia
 Cânta-i cum mi-ai cântat mie,
 Străin în lume să șie.
 Nu-i mai trebe altă boală

Decât străinătatea-n țară;
 Nu-i mai trebi altă funie,
 Numai străinătate-n lume.
 Săleaca țara străină
 Mi-a făcut fața bătrână.

179. Am un galbăn și nu-i bun

Ms. 22.222, 9/626 BN

Ion Cernăuțan, țaran, 67 ani
 Stulpicani, 10 iulie 1908

Frunză verde de alun,
 Am un galbăn și nu-i bun,
 Și l-am dat pe-un pas de drum
 Să pot merge-n ceal cordun
 Să cerc vinu ori de-i bun,
 Că îmblu parcă-s nebun.

Vinu-i bun și chipărat,
 Nu-l pot bè de supărat;
 Vinu-i bun și acrișor,
 Nu-l pot bè de-al mândrei dor;
 Vinu-i bun și îndulcit,
 Nu-l pot bè că sunt scârghit.

180. Fecior de mândră ce ești

Ms. 22.223, 197/302 BN

Floarea Gherasim, țarancă, 16 ani; Mihalachi
 Moroșan, lăutar sătesc (vioară), 32 ani
 Grănicești, 24 decembrie 1907

Frunză verde și-un cireșu,
 Fecior de mândră ce eștiu,
 De n-ai fi ficior de mândră
 N-ai purta chica rotundă,
 De-ai purta-o retezată,
 Mai jos de cușmă lăsată.
 Taci, tu puică, nu fi proastă,
 Că doar nu-i pricina asta.
 Când ieram în vremea mea
 Nu-mi păsa de nimene,
 Aveam cal de-ncălicat
 Și trii ibovnice-n sat:
 Una-n deal și una-n vale,
 Una-n coastă, cea mai mare.

Puiculița cea din coastă
 Ieșea sara-n calea noastră
 Cu-o turtă de miere-n sân
 Și c-un șip de vin în mâni.
 - Poftim bade de cinstește,
 De la mine ie-ți nădejde,
 Că nădejdea de la mine
 Ca și gheața cea subțire
 Ce te sui și nu te ține
 Și te lasă de rușine.
 - Lasă, lasă, puică-aleasă,
 Eu suspin, ție nu-și pasă.
 Dar și tu vei suspina
 Și ti-i rupe inima.

181. Cântă păsăruica-n salcii

Ms. 6, C, 117/1503 AIEF

Iacob Popovici, gospodar, 74 ani
 Oprișeni, 27 decembrie 1909

Cântă păsăruica-n salcii,
 Puiculița badii zaci;
 Cântă păsăruica-n soari,
 Puiculița badii moari;
 Cântă păsăruica-n poartă,
 Puiculița badii-i moartă;

Cântă păsăruica-n nuc,
 Puiculița badii-o duc
 Și ni-o duc pe năsălie,
 S-o așeze-ntr-o chilie
 Că-napoi n-are să vie.

182. Ce te clatini, bradule?

Ms. 22.224, 177/1037 BN	Casandra a lui Alexie Baerău, cântăreață satească (oarbă), 60 ani Udești, 28 iunie 1909
-------------------------	--

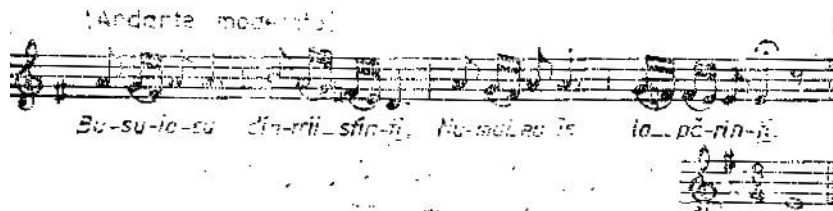

Ce te clatini, bradule?
Eu cum nu m-oi clătina
C-or veni și m-or tăia
Și m-or face drancioare,

M-or încrăca-n nouă cară
Și m-or duce-ntre hotară
Și mi-or zidi-o temnicioară.

183. Numai eu îs la părinți

Ms. 22.225 a, 269/858 BN	Catrina Boca, elevă, 10 ani Botușana, 19 septembrie 1908
--------------------------	---

Busuiocu dintre sfinți,
Numai eu îs la părinți
Și părinții plini de-avere
Mă țâne de mângâiere.
Și-o vinit unu din sat,
Tare frumos și bogat,
M-o cerut și nu m-o datu.
Nici un an n-am împlinit
Și-acasă napoi-am vinit.
Tătuța pep rag ședeu,

Mamuța două vaci mulge.
Tatuța m-o și-ntrebat:
- Cum îi, fiică, la bărbat?
- Lasă, tată, m-am hrănit
De bărbat și de copii.
Ardă-l focu măritatu,
Degrabă m-am săturatu.
Doamne, fă-mă-napoi față
Și să mai trăiesc odată!

184. Frunzușoară de-alunică

Ms. 22.223, 15/67 a BN	Ana a lui Gheorghe cojocar, țărancă, 40 ani Rușii Mănăstioara, 21 februarie 1908
------------------------	---

Frunzușoară de-alunică,
Ni-ai cântat, bade de ducă
Și nie de jele lungă;
Ni-ai cântat, badi, di cali
Și nie de jele mare.
Iară tu, lună mărătoare,
Ia să hii și vorbitoare,
Eu lună te-aș întreba:

Ai trecut prin Canada?
N-ai văzut pe bădița?
Dar eu poate l-am văzut
Dacă nu l-am cunoscut!
Canada-i țară de fală
Ard-o-ar focu și para!
Acela-i loc tare străin,
Mulți se duc și nu mai vin.

185. Pe casa lui Ionică

Ms. 22.223, 207/23 BN	Silvia Mleşniță, soție de învățător, 40 ani Tișăuți, 23 septembrie 1907
-----------------------	--

Frunză verde de-alunică,
Pe casa lui Ionică
Sânt doi pui de rândunică.

Unu zboară și se duce,
Unu chică gios și plînge:
- Așteaptă-mă, frățioare,

Pân' ni-or crește aripioare,
Aripioare de argintu
Să zburăm pe sub pământu
La măicuța la mormânt.
Pe mormânt om tropăi,
Pe măicuța om trezi
Și maica ne-a hâșâi.

- Maică, nu ne hâșâiu,
N-am venit să ne hâșăiești,
D-am venit să-ți povestesc
Că tata s-o însuratu,
Altă mamă ni-o luat
Și pi noi ni-o alungat.

186. Meri, puiule, de iubește

Ms. 22.224, 200/162 BN

Rahila Delnea, țărancă, 22 ani
Stroiești, 26 octombrie 1907

[Moderato]

Frun-ză ver-de — solz de — peș — te,

Frun-ză ver-de — solz de — peș-te, Meri-pu — iu — le, —

de iu — beș — te Un-de mă-ta — te vo-ieș-te.

Frunză verde, solz de pește,
Meri, puiule, de iubește
Unde mă-ta te voiește;
Meri, puiule, și-ți cată
Una cu cosiță albă
Ca să-ți fie ție dragă
Și mâni-ta ca să-i placă

Și să-i fie noră dragă.
Pe mine cât m-ai iubit
Numai tot m-au suduit.
Mai mult, surioara ta
S-o temut că mi-i lua
Și ea nu s-a mărita.

187. Tânără m-am măritat

Ms. 22.225 a, 159/831 BN

Saveta Nedele, țărăncă, 21 ani
Capu Codrului, 20 august 1908

[Andante]

Fo - iu - li - ță - lem - us - ca - tu,
Fo - iu - li - ță - lem - us - ca, Ti - nă - ră - m - am
mă - ri - ta - tu, Ti - nă - ră - m - am
nă - ri - ta - tu Și ti - ni - rel - m - o - lu - at.

Foiuliță lemu uscatu,
Tânără m-am măritat
Și tinirel m-o luat.
Dar de tinirel ci-era
Că peste cincizeci avea.
Îl sărut, n-are dulceață,
Of și-amar de a mea viață,
Strâng în brațe sloi de gheață
Numai ni-i mare greață.
Tinerețe ce-am avut
Cu bătrân le-am pitrecut.
Decât bătrân și bogatu
Mai bine tânăr și săracu.
Că bătrânul cum se scoală
Aghia pi obraz se spală.
El ziua merge la fân,

Vine sara tot gemându.
Eu îl înghii cu demâncat
El zice să-l leg la capu.
Decât la cap l-aș fi legat
Mai bine-n părau l-aș fi dat.
De bătrân m-am săturatu
Și tânăr ni-aș fi luat.
Că cel tânăr și saleacu
Dimineața cum se scoală
Iuti pi obraz se spală
Și la fân merge râzând
Vini sara şuierându.
Eu îl înghii cu demâncat,
El mă ia mă pune-n pat,
Brava, c-aista-i barbat!

188. Dealule, mândru, frumos

Ms. 22.225 b, 3/796 BN

Marghioala Mihalovici, țărancă, 32 ani
Baiașești, 16 august 1908

[Andante cantabile]

Dea - lu - le mîn - dru, fru - mo - su.

M-aș su - i pe vîr - vu tă -

Să-mi vād și să - tu - tu mieu.

Dealule, mândru, frumosu,
M-aș sui pe vârvu tău
Să-mi vād și sătuțu mieu,
Că de când nu l-am văzut
Carnea pe mine-a scăzut

Și dge[-i] vra să-o cântărești
Nici o litră nu găseștiu.
Nici o litră, nici un dram,
Numai măduva-n ciolan.

189. Bat-o Dumnezeu, s-o bată

Ms. 22.218, 6/1242 BN

Nicolai Vartolomei, țăran, 70 ani
Voitineli, 11 august 1909

[Andante]

Ba-t-o Dum-ne - zeu, s-o ba - tă Pe le - li - ta

sprîn-ce-na - tă C-a fă-cut cîrș - ma la poar - tă

Și-a să - ră - cit lu - mea toa - tă.

Bat-o Dumnezeu, s-o bată,
Pe lelița sprîncenată
C-a făcut crâșma la poartă
Și-a sărăcit lumea toată.
Când din crâșmă am ieșit
Pe-o cărare-am nemerit,
Pe-o cărare luminoasă,

Nimeream la altă casă
Unde-i nevasta frumoasă
Și bărbatul nu-i acasă.
Eu în casă am intrat,
Bună sara că am intrat ,
Bună sara că am dat.
Bini vorba n-am sfârșit

Și bărbatul a venit:

- Ce cați, bade, pe-acolè?
- Să-mi pun cărbuni în lulè.
- Pune-ți cărbuni în lulè,

Și ie-ți drumul de-acolè.

Săraca luleaua mè,
Cum m-a scos ea din belè!

190. Pe mine ce m-au mâncat ?

Ms. 22.222, 148/651 BN

Mihai Bilous, învățător, 31 ani
Stulpicani, 13 iulie 1908

Foaie verdie lemn uscatu,
Pe mine ce m-au mâncatu ?
Șapte fete dintr-un satu
Și-o muiere cu bărbatu,
Muierea a dracului,
Mă spuse bărbatului.
Și-apoi prostu de barbat,
M-a făcut de râs în sat,
Iar fetelie m-au lăsat
Și toatie s-au măritat.
De când iele m-au lăsat,
Inimioara mi-au săcat.
Una-i Ana, alta-i Mafta,
Iar a treia-o-am pe Safta,
A patra îi Veronica,

Iar a cincia e Catrina,
A șesa îi Marghiolița
Și a șeptea îi Mândița.
Toate-au fost mândrelie mele,
Și cât m-am iubit cu ielie
Le dam salbe și inele,
Cercei galbeni și măgele.
Numai haita de nevastă
Da cu spuze pe fereastră
Să mă frigă, să mă ardă,
Cu alta să nu mă vadă.
Ce-a fost verde s-a uscat,
Ce-a-nflorit s-a scuturat,
Tinerețili-o zburat,
Dar ce-am iubit, n-am uitat.

191. Sara bună, eu mă duc

Ms. 22.218-22.221, III, 54/136 BN

Alexandru a lui Toader Muscă, țăran, (?)
Măzănaiești (în Suceava), 17 octombrie 1907

Frunză verde de pe nuc,
Sara bună, eu mă duc,
Nu vă las nici un bucluc.
Sară bună, nu de tăt,
Că mâne iară vă vād.
Sara bună, puică bună,
Eu mă duc noaptea pe lună.

Frunză verde de pe mură,
Li se leaga limba-n gură
Când aud de sara bună.
Frunză verde de masline,
Hai, frate, să trăim bine
Că azi, mâine moartea vine
Ori la mine, ori la tine.

192. Pe malul unui părau

Ms. 22.222, 87/410 BN

Nicanor Verenca, cantor bisericesc, 58 ani
Rușii Mănăstioara, 24 februarie 1908

Frunzuleană și-un dudău,
Pie malul unui părau.

Scoteam fluierul din brâu,
Ziceam doină și doiniță.

Iacă, vine-o copchiliță
 Cu părul lăsat pie țâță,
 Dar mai mult lăsat pie spatie
 Că m-a scos din sănătate,

N-am avut die dânsa partie.
 Tot cu doina mai trăiesc
 Și cu doină mă plătesc,
 Ca di-o zî die boieresc.

193. Pe sub lună, pe sub stele

Ms. 6, C, 33/117 AIEF

Elena Smercinski, soție de învățător, 23 ani
 Mănăstirea Humorului, 10 octombrie 1907

[Moderato]

Pe sub lu - nă, — pe sub ste - le — Zboar-un cârd de
 rîn - du - ne-le. U - na zboa-ră și se du - ce,
 U - na pi - că gios și plîn-ge

Pe sub lună, pe sub stele,
 Zboară-un cârd de rândunele.
 Una zboară și se duce,
 Una pică gios și plânge
 Și tot zice: Ian mai stați
 Și pe mini mă așteptați
 Pân' mi-or crește aripioare
 Ca să pot zbura cu voi.

Și ni-om duce, tot ni-om duce,
 Pân' ce-om da de apă dulce,
 Și ne-om pune gios și-om plânge
 Și cu lacrimi plini de sânge
 Toți vom plânge dintr-un glas
 Pe-a cui mânuiri am rămasu,
 Pe mâna străinilor,
 Pe sama dușmanilor .

194. Pe dgin gios dge Oltul mare

Mss. 22.223, 20/117 a BN

Ileana Pop, țărancă, 22 ani
 Șcheia, 18 octombrie 1907

[Andantino]

Pe dgin gios dge Ol - tu ma - re Vin doi frați dge
 ia că - ta-ne., Zi - se u - nu că - tră al - tu,
 Zi - se u - nu că - tră al - tu:

Pe dgin gios dge Oltul mare
 Vin doi frați dge la cătane.
 Zâșe unu cătră altu:
 - Pune, frate, mâna-n șele
 Și-mi trage una dgi jele,
 Că noi cât am cătunitu

Părinții noștrii-o muritu.
 Boii-n grajdi-o ciumpăvitu
 Plugu-n șură-o ruginitu,
 Ghiciu-n cui o mușizătu,
 Fetce mari s-o măritatu
 Și vādane-o vāduvitu.

195. Constantine Bălucele

Ms. 6, XLII, 26/2076 AIEF

Varvara Prochipeiuc, țărancă, 40 ani
 Șerbăuți, 30 ianuarie 1914

Constantine Bălucele,
 Leagă calul de zebrele
 Și-i dă fân cu floricele
 Și-l adapă-n covățele
 Și le-n mâna două mere,
 Vin' la mama de mă cere.
 De m-a da, de nu m-a da,
 Tu să știi că sunt a ta,
 Pe fereastră m-oi fura
 Și-oi veni la dumiata.
 Și-om fugi-n Moldova mică,
 Mamuța n-a ști nemică.
 Și-om fugi-n Moldova mare,
 Mamuța nu ne-a cătare.
 După ce ni-om depărta,
 La lună ni-on cununa.

Este-un popă-ntre molizi
 Ce cunună pe fugiți;
 Este-un popă între fagi
 Ce cunună pe cei dragi;
 Popa-i bun și om viori,
 Ne-a cununa și pe noi.
 După ce ni-om cununa,
 Eu straiiele mi-oi lua,
 Mi-oi lua straiiele mele
 Și le-om pune-n trăsurele
 Și le-oi duce-ntre hotară
 Și'apoi le-oi da foc și pară,
 Și le-oi dare foc să ardă,
 Toate mamele să vadă,
 Să vadă și mama mea
 Că eu m-am dus di la ea.

196. Merg pe drum și prind a plânge

Ms. 22.223, 181/292 BNR

Ana a lui Gheorghe Tofan, țărancă, 29 ani
Românești, 23 decembrie 1907

[Andante moderato]

Frun - zu - li - tă măr și-un sân - ge
Frun-zu-li - tă măr și-un sân - ge, Merg pe drum și
prind a plîn - ge, Merg pe drum și prind a plîn - ge,

Frunzuliță măr și-un sânge,
Merg pe drum și prind a plânge.
Plânge maica, plâng și eu,
Plâng și chetrile-n părau
De jalea traiului meu.
Că amu-i mai mult de-un anu
De când mă bat din mal în malu
Să fac din pelin zaharu
Și pelinu-i tot amaru.
Pelin beu, pelin mănânc,
Cu pelin sara mă culc;

Dimineața când mă scolu,
Cu pelin pe-obraz mă spălu.
Cine zice că ni-i ghine,
Mute-și casa lângă mine;
Cine zice că ni-i rău,
Mute-și casa la părau
Și-a vedè de traiul meu.
Câte boale sunt pe lume,
Tâte-s petrecute de mine,
Numai una-ni chică grè
Și-aceia îi moartea mē.

197. Tăte plugurile îmblă

Ms. 22.225 c, 43/1136 BN

Vasile Rotar, țăran, 37 ani
Marginea, 28 iulie 1909

[Moderato]

Tă - re plu - gu - ri - le îm - blă,
Tă te plu - gu - ri - le îm - blă, Nu-m-al mieu se -
de la um-bră, Nu-m-al mieu se - de la umbră,

Tăte plugurile împlă,
 Num-al meu şede la umbră,
 Şierăle la făgădău
 Şi potângu la bghirău.
 Boii pasc la iarbă verde
 Şi de hrişcă nu se vede.
 Las' să pască, să se-ntreme,
 Că de hrişcă-i prea devreme.

- Hai, maică, la iarmarocu
 Şi ni-i cumpăra norocu.
 - Dragu mării, şiii cuminte
 Că norocu nu se vinde.
 De-ar şi norocu pi bani
 L-ar cumpăra boieri mari,
 Ofiţeri şi căpitani,
 N-ar ajunge la ţărani.

198. Cuculie die pie cetatie

Ms. 22.227, 238/889 BN

Victoria Bedrule, ţărăncă, 18 ani
 Pojorâta, 3 octombrie 1908

Cuculie die pie cetatie,
 Spune mândrei sănătate.
 Ni-o vinit din lumi-o carte
 Că-ni tragie mândra die moarte,
 Şi decât mi-ar muri mândra
 Mai binie să-mi ardă curtia.
 În pădurie-s lemnie multie

Ni-oi mai face altă curtie.
 - Da'nu chi prost, măi băiete,
 Satu-i mare, fetie-s multe
 Şi mai mari şi mai mărunte.
 - Fetie-s multe câtie stelie
 Dacă nu-s pe-a mē plăcere!

199. Când ne-am luat amândoi

Ms. 22.224, 134/1938 BN

Mihai Rusu, țăran, 24 ani
Gura Sadovei, 16 august 1913

Foaie verde baraboi,
Când ne-am luat amândoi
Aveam car cu patru boi
Și-am rămas cu doi viței;
Aveam grajduri cu patru vaci

Și-am rămas la două junci.
Nu-mi da, Doamne, boi și vacă,
Numai un om ca să-mi placă;
Nu-mi da, Doamne, nici averie,
Numai om pi-a mē plăcerie.

200. Când ne-am luat amândoi

Ms. 22.222, 65/521 BN

Grigori Agapi, student, 21 ani
Sfântu Onufri (în Suceava), 26 ani 1908

Frunză verde baraboi,
Când ne-am luat amândoi
Aveam plug și patru boi

Și coșeri cu păpușoi.
Da'm-ai dat niște nevoi
Și-am rămas la doi viței.

Dar vițeei amândoi
Noi i-om crește și-or fi boi,

Și ni-om face gospodari,
Și-om trăi ca și cei mari.

201. Am avut o mândră mică

Ms. 6, XLIV, 40/2191 AIEF

Nicolai Burdă, țăran, 26 ani
Solea (în Cernăuți), 4 august 1914

Frunză verde de-alunică,
Am avut o mândră mică
Și-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să dobândească.
Dar ea, cum o am lăsat,
A crescut, s-a măritat,
Vai di mini, ce pacatu!
Nu m-aș ține cu banat
Dacă s-ar fi măritatu
De-aici, al treilea satu.
Dar ea s-a făcut mireasă
De la noi, a treia casă.
Ies afară, o zărescu
Și de zile mă sfârșescu;
Intru-n casă, i-aud glasul
Și pe drumuri îi văd pasul.
Când o văd, când o audu,
Mă apucă dorul crudu.

Vai, mamucă iubitoare,
Inimioara rău mă doare
Și tu-n loc de vindecare
Îmi tot zici ca lumea-i mare,
Și ca-n lume-s fete multe
Care-ar vre să mă asculte
Și mi-ar face tot ce-aș vreu
Să-mi aline dorul meu.
Of, mamucă, draga mea,
Tu nu mă pricepi ce-aș vrea,
Ești bătrână și nu crezi,
Lumea-i largă și nu vezi
Că din sută, și din mie
Numai una-mi place mie.
Ceru-i mare, stele-s multe,
Și mai mari, și mai mărunte,
Dar cât sunt de luminoase,
Nu-s ca dânsa de frumoase.

202. Tinerețe, haine bune

Ms. 22.224, 165/871 BN

Iftimia Lojinschi, țărancă, 44 ani
Câmpulung, 30 septembrie 1908

Tinerețe, haine bune,
Văd bine că voi răpune,
Așa tăta lumea spune.
Frunză verde trii surcele,
Bătrânețe, heine grele,
Văd bine, sunteți a mele,

Că ieu fug, iele mă-ajungu,
Eu alerg, ele mă-ntrecu.
Nici n-am ladă să le pui,
Nici lăcată să le-ncui,
Așa-mi cade să le port
Pân'm-o vede lumea mort.

203. Eu îs om cu supărare

Ms. 22.222, 167/784 BN

Anița a lui Toader Popescu, țărancă, 48 ani
Straja, 9 august 1908

Rozmalin cu creanga-n vale,
Eu îs om cu supărare,
Am sămănat busuioc
Și-o stănut o vară-n loc;

Și-am sămănat zmeurică
Și n-au răsărit nemică;
Și-am sămănat leuștean
Și n-au răsărit un an.

204. Măi băiete, măi creștine

Ms. 6, XLI, 10/2010 AIEF

Teodosia Lupu, țărancă, 24 ani
Pojorâta, 20 august 1913

Măi băiete, măi creștine,
Dacă vezi că trăiești bine
Nu te-nsura ori cu cine,
Ci deschideți ochii bine
Și te uită chiar anume
Cu cine te legi pi lumi.
Apără-te de măestre,
Nu te lăcomi de zestre,

Nu îmbla după avere
Că nu-i mai avè plăcere.
Da-ți ie una care-ți place
Să trăiești cu ea în pace;
Și-ti ie una ca să-ți placă,
Nu cata c-a fi săracă,
Care pe voie să-ți facă,
Când îi vorbi, ea să tacă.

205. Meri, murguli,-n pas mai tarie

Ms. 22.225 a, 273/605 BN

Alexandru Oniga, țăran, 58 ani
Stupca, 30 iunie 1908

Meri, murguli,-n pas mai tarie
S-agiungem la sat cu soare
Și-om trage la tată-meu.

Tată meu îi om bătrân,
Nu mai facie vara fân;
Și-om trage la frati-mio.

Frateie-mio îi om bogat,
 Tcia lega noaptea la gard
 Nibăut și nemâncat.
 Murguli, dacă ți-i setcie
 Ian mai schimbă dgintre spetcie

Și-așa ți-a treci dgi setcie;
 Murguli, dacă ți-i foame
 Ian mai schimbă dgin picioare
 Și-apoi și-a trece dgi foame.

206. Mi-i băbatu băutori

Ms. 22.223, 133/146 BN

Rahila Pop, țărancă, 15 ani
 Șcheia, 18 octombrie 1907

[Allegro moderato]

Frun - ză - ver - dge trii bu - jori,
 Ni-i bār - ba - tu bă - u - to - riu,
 Măi, măi, măi, I - lea - nă - măi!

Frunză verdge trii bujori,
 Ni-i băbatu băutori,
 Mi-o băut cinzeși de oi
 Și-o sută cinzeși de miei,
 Încă-a mai rămas dator
 La boier și negustor.
 Vine de la crâșmă bat
 Și mă-ntreabă se-am lucrat.

Eu i-am spus c-am dgepănat
 Două geme și-un caleap.
 Îi dau friptură dge pui,
 El mi-arată sgiciu-n cui;
 Îi dau friptură dge pește,
 El cu sgiciu mă croiește;
 Îi fac patu să se culșe,
 El mă suduie dge crușe.

207. Am un galbân și nu-i bun

22.223, 206/72 BN

Dumitru Rusu, țăran, 20 ani
 Ludihumora, 6 octombrie 1907

[Andante]

A - lu-naș cu crean - ga-n drum, A - lu-naș cu
 crean-ga-n drum, Te-aș tă-iē și nu știu cum,
 Te-aș tă-iē și nu știu cum.

Alunaș cu creanga-n drum,
Te-aș tăie și nu știu cum.
Am un galbân și nu-i bun
Și l-aș da pe-un pas de drum
Ca să trec în cel codrun,
Ca să cerc vinu de-i bun.
Vinu-i bun și ocovit,
Nu pot be că sunt scârbit;
Vinu-i bun și oca-i mare,

Cârșmărița-i hâdă tare,
Fug bețivii la hotară;
Vinu-i rău și oca-i mică,
Cârșmărița-i frumușică,
Beu voinicii de se strică.
Vinie voinicu călare,
Pleacă cu șaua-n spinare
Și-n pungă făr' de parale.

208. Mă trudesc, puică, de-un an

Ms. 6, C, 139/2302 AIEF

Mihalachi Panțir, țăran, 30 ani
Burla (în Cernăuți), 26 octombrie 1915

Frunză verde odoleanu,
Mă trudesc, puică, de-un anu
Să fac din pelin zăharu
Și pelinu-i tot amar u.
Și dușmanu-i face frate,

Când a da din chiatră lapte;
Și dușmanca surioară
Să mi-o pui la inimioară,
Când a face plop perez
Și proțapu porumbele.

209. Pe drumuțu-ndelungat

Ms. 22.222, 49/74 a BN

Dumitru Rusu, țăran, 20 ani
Ludihumora, 6 octombrie 1907

Pe drumuțu-ndelungat
Marge domnul Mălaicald
Și cu doamna Mămăligă
Amândoi într-o telincă.
Vin drăguță, vină-ncoace.
Să te scald în lapte dulce

Și să te ung cu smântână
Și să te pun la inimă,
Că de dorul laptelui
Sai în capul Turcului;
Și de dorul smântânii
Sai în fundul fântânii.

210. Mă uitam spre Slobozia

Ms. 22.218, 13/294 BN

Ion Gafenco ("Frunză"), țăran, 39 ani
Românești, 23 decembrie 1907

[Andante cantabile espressivo]

Frun-zu - li - ță - de-a-lă - mi - ie,
Frun-zu-li - ță - de-a-lă-mi-ie, Mă ui - tam spre
Slo-bo - zi - ie, Mă ui - tam spre Slo-bo - zi - ie,

Frunzuliță de-alămâie,
Mă uitam spre Slobozia,
Văzând casele pustiie.
Șede-un omușor și scrie,
Scrie, scrie-ntr-o mânia:
- Mă duc, mamă,-n stărostie!
- Stăi, puiule, nu te duce,

Că te-oi scălda-n lapte dulce.
- Ba, maică, să-mi dau și zahar,
Nu pot, c-am pus șaua pe cal
Și picioarele în scări
Că mă duc în cele țări,
Să mă uit și să privescu,
Inima să-mi răcorescu.

211. Hai, Mariță, să bem vin

Ms. 22.222, 149/608 BN

Alexandru Oniga, țaran, 58 ani
Stupca, 30 iunie 1908

[Andante moderato]

Frun - ză ver - dgie roz - ma - li - nu,
Hai, Ma - ri - ță, să bem vi - nu Că - s ba - nii la
mi - ne - n si - nu, Că - s ba - nii la mi - ne - n si - nu.

Frunză verdgie rozmalinu
Hai, Mariță, să bem vinu
Că-s banii la mine-n sânul.
Ce mă mustri tu pi mini,
Pi-o fată dgi crai ca mini?
Ieu nu-s fată, nici nevastă,
Nici zână dgin ceri peicăță.
Eu sunt fata dgi român

Am zgărđiță și gerdan
Și eu sunt o garofiță
Răsădgită-n grădgiță.
Pi-așternut dgi galafir
Su'umbra dgi trandașir
Vedgi văzduhul împlând
Dgi miros dgi [pi] pământ.

212. Mărg, maică, -n țară străină

Ms. 22.218-22.221, I, 21/336 BN

Mădălina a lui Nistor Sauciu, țarancă, 50 ani
Lucăcești (în Bunești), 15 ianuarie 1908

[Andante cantabile]

Foa - ie ver - de de - tul - pi - nă,
Foa - ie ver - de de - tul - pi - nă,
Mărg, mai - că - n - ță - ră - stră - i - nă,
Ca să mor - făr - de - tu - mi - nă,

Foaie verde de tulpină,
 Mărg, maică, -n țară străină
 Ca să mor far' de lumină,
 Făr' de lumină de ceară,
 Făr' de om dintr-a mē țară;
 Făr' de lumina de său,
 Făr' de om din satul meu.
 Maică, de când m-ai făcutu

Eu zî bună n-am avutu,
 Multe lacrimi am vârsat
 De-am făcut fântână-n sat,
 Fântână cu cinci izvoare,
 Cine-o bè, pe loc să moară,
 Să moară dușmanii mici
 Și prietenii cei răi.

213. Copchilă din doi părinți

Ms. 22.224, 148/135 BN

Catinca Maximiuc, țărăncă, 19 ani
 Liteni, 28 octombrie 1907

Copchilă din doi părinți,
 La ce focu te măriți?
 Când ai ști ce-i măritatu
 Ai ședea la mama fată
 Și-așa ți-ai păzi fetia
 Ca un popă litorghia.
 Măritatul nu-i noroc,
 Bărbatul e sbici de foc;
 Măritatul nu-i ticneală,
 Bărbatul e sbici de pară.

Când începe a te bate
 Nimic nu te poate scoate
 Numai sicreata de moarte.
 Când începe-a te croi,
 Sângele a se porni
 Și de frică ca să-l bei.
 Da cum, focu, nu l-oi bea
 Sângele din carnea mea;
 Da cum, focu, să nu-l beu
 Sângele din trupul meu.

214. La porțița lui Ion

Ms. 22.227, 280/1960 BN

Nastasia lupu, țărăncă, 48 ani
Pojorâta, 17 august 1913

[Andante sostenuto]

Foa- ie ver - de, di-a-li - or, La por - ti - ța ---
lui I - on Toa - ti pă - să - ri - li dorm, ---
Toa - ti pă - să --- ri - li dorm.

Foaie verdi di-alior,
La porțița lui Ion
Toate păsările dorm,
Numai una n-are somn
Și zboară din pom în pom
Și strigă : „Ion, Ion,
Ieși afară să ti-adorm,
Să ti-adorm, să te mângâi,

Să-ți pun dreapta căpătâi,
Cu stânga ti-oi acoperi,
Valio, bini-i mai dormi!
Să ti duc într-un bordei,
Să-ți aștern frunza de tei,
Cu dreapta te-oi acoperi,
Valio, bini-i mai dormi!”

215. Când erai la mă-ta fată

Ms. 22.213-22.221, III, 41/1954 BN

Simion Latiș, țăran, 27 ani
Gura sadovei, 17 august 1913

[Andante con espressione]

Frun-ză ver - de, stuh di bal-tă, Cînd e-rai la ---
mă-ta fa-tă E-rai min - dră, lă-u-da - ță,
Nu e - ra ca ti-ni al - fa.

Frunză verdi stuh di baltă,
Când erai la mă-ta fată
Erai mândră lăudată,

Nu era ca tini alta.
Da' de când te-ai măritat
Și te-ai dus la-l tău bărbat

Numai chin și tot oftat,
 Ca la tini nu-i în sat.
 Nevăstuică, draga mea,
 Lasă scarab cui o vrea,
 Lasă scârba dracului
 S-o deie bărbatului,
 Că bărbatul tot ti bate
 Pisti cap și pisti spati.
 Lasă scârba, nu mai plângi,
 Vin' la mini, eu te-oi strângi,
 Ti-oi ținie la mine-n brață

Și ti-oi săruta pi față;
 Și ti-oi ținie ca pi palmă,
 Nu-i auzi nici o sudalmă.
 - Să mă scalzi și-n lapte dulci,
 Eu la tini nu m-oi duci,
 Că ar fi marie rușinie
 Să mă strâng eu pe la tinie.
 Decât să-ți fiu țiitoare
 Și-n lume să n-am onoare,
 Mai bini să mă strângă moartea
 Dacă așa mi-au fost soartea.

216. Cine n-are scârbă-n lume

Ms. 22.218-22.221, I, 17/185 a BN

Ileana a lui Vasile Bolohan, țărancă, 22 ani
 Rus-Plavar, 22 februarie 1908

Frunzușoară trii masline,
 Cine n-are scârbă-n lume
 Vie să-i dau de la mine,
 Să-i tot dau și mai rămâne.
 Cine scârba mi-ar lua-o
 Și cămeșă eu i-aș da-o.
 Dar cămeșă mi-oi mai face,
 Dară scârbă n-oi mai trage.
 Așa-mi vine uneori
 Să beu otravă să mor,
 Iară stau și mă gândesc,
 Dar cum să mă otrăvesc
 Că am zile să trăiesc!
 Frunză verde, iarbă lată,
 Am pe inimioară-o chiatră
 Și pe chiatră o lăcată.
 De s-ar găsi cineva
 Să-mi descuie lăcata

Ca să-mi văd inimioara.
 Frunză verde, mă răpălit,
 Știi puicuță, ce-am gândit?
 Să ni lăsăm di iubit.
 Tu n-ai tată, eu n-am tată,
 Amândoi suntem de-odată;
 Tu n-ai mamă, eu n-am mamă,
 Și-amândoi suntem de-o samă.
 - Dar tu, bade, cum îi zâce? :
 „Holughită albă-n pene,
 Buze moi și subțirele,
 Bine samănă cu-a mele.”
 Dar eu, bade,-așa ți-oi zâce:
 „Păunaș, mândru rotat,
 M-ai iubit și m-ai lăsat,
 Mai iubit ca pe-o copilă,
 M-ai lăsat ca pe-o străină.”

217. Canadă, țară secreată

Ms. 22.225 c, 22/433 BN

Reveca Tomoiagă, țărancă, 21 ani
Zaharești, 13 martie 1908

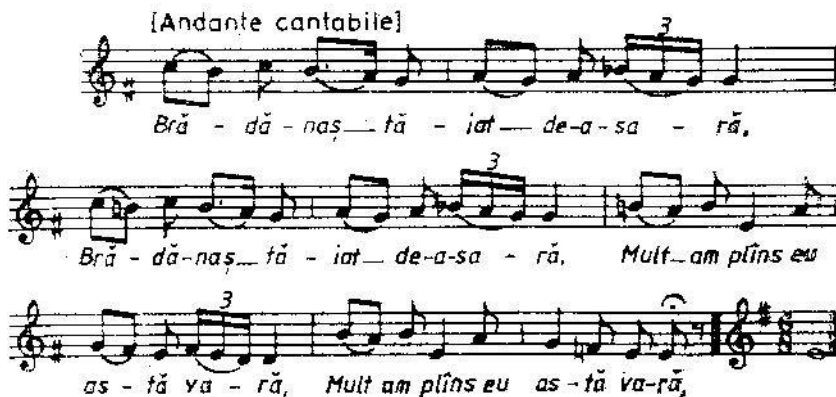
Frunză verdie iarbă lată,
Canadă, țară secreată,
Foc și pară sa tie ardă
Că lieși copchii fără tată,
Neveste făr' die bărbați
Și surori fără de frați.
Și iei pi cei neînsurați
Și lieși părinți supărați.
Că tot zici că-n tinie-i binie
Și pi noi nie lași strainie,
Taci, puicuță, nu mai plângie

Că-n piept inima-mi se frânge,
Puicuță, nu suspina
Că ti duci în țara ta.
Tu cu gloata ti-i lua,
Eu în straini m-oi-nstraina,
Arsă mi-a fi inima.
Mi-a fi arsă tot di casă,
Di copchii și di nevestă;
Nevasta mi-i tot iubită,
De copchii inima friptă.

218. Mult am plâns eu astă vară

Ms. 22.225 a, 96/1111 BN

Axenia a lui Andrii Moțoc, țărancă, 30 ani
Burla, 25 iunie 1909

Brădănaș tăiat de-asăară,
 Mult am plâns eu astă vară
 Mult am plâns și-am tras napaste
 Pentr-un om cu ochi albaștri;
 Mult am plâns și-am tras dovezi
 Pentr-un om cu ochii verzi.

Dar să trag pe cât am tras
 De ochi negri nu mă las.
 Și-am îmblat pădurele
 După ochi ca murele;
 Și-am îmblat vreo șapte sate
 După sprâncene-ncordate.

219. Azi îi un an de când zac

Ms. 22.223, 175/296 BN

Saveta Gherasim, țărancă, 21 ani
 Grănicești, 24 decembrie 1907

Frunză verde liliacu,
 Azi îi un an de când zacu,
 Mi-o crescut iarbă la capu,
 Și la cap, și la picioare.
 Și n-am frați să ni-o cosască,
 Nici surori să ni-o plivească,
 Nici mamă să ni-o adune,
 Nici tată să ni-o clădească.

Și am plătit de cosătu
 Să nu mor înădușitu;
 Și am plătit de plivit
 Să nu mor, să mor scârbit;
 Și-am plătit de adunat
 Să nu mor așa supărat;
 Și am plătit de clădit
 Să nu mor cumva dorit.

220. Dragă, scumpă sorioară

Ms. 22.225 a, 291/530 BN

Ioan de Barbier, diriginte școlar, 38 ani
Pătrăuți pe Suceavă, 27 mai 1908

[Moderato]

Frun - ză ver - de săl - ci - oa - ră,
Frun - ză ver - de săl - ci - oa - ră,
Dra - gă, scum - pă so - ri - oa - ră,
Dra - gă, scum - pă so - ri - oa - ră,

Frunză verde sălcioară,
Dragă, scumpă sorioară,
Tu mi-ai fost mai bunișoară
Și te-ai dus în țar-amară,
Și te-ai dus în țări străine

Unde nu te știe nime.
Ți-ai lăsat surori și frați
Ți te-ai dus pe alti sati.
Plânge inimioara-n mini,
Surioară, după tine.

221. Mai la vale de potică

Ms. 22.225 a, 219/1475 BN

Zanfira a lui George Puiu, țărancă, 37 ani
Poieni, 25 decembrie 1909

[Andante]

Foa - ie ver - de de - a - lu - ni - că,
meno mosso
Foa - ie ver - de de - a - lu - ni - că, Măi Ni - că, măi Nică!

Foaie verde de-alunică,
Mai la vale de potică
Stau doi pui de rândunică.
Unu zboară și se duce.

- Așteaptă-mă, frățioare,
Pân' mi-or crește aripioare,
mArchioare de argint,
Ca să zbor pe sub pământ

La maicuța la mormânt,
Ca să-i spun măicuței tăt,
Noi, puiuții, ce-am pătit.
Că tătuța s-o-nsurat,

Lui femeie și-o luat
Și pe noi ne-a alungat
Ca să-îmblăm din sat în sat,
Ca cioara din gard în gard.

222. Cine-n lumi nu iubeștie

Ms. 22.222, 21/599 BN

Tanasi Sarmanu, țăran, 18 ani
Stupca, 20 iunie 1908

Foiliță solzi dgi peștie,
Cine-n lumi nu iubeștie
Nici nu moarie, nici trăieștie;
Să batcie cu gândurile
Ca apa cu valurile.
Tot mă-ntreabă codru verdgie
De ce fața mi se pierdgie.
Taci, codrule, nu-ntrieba
C-acuș s-a pierdgie și-a ta,
Numai să-ți vie vremea.
In socoți și teie gândeștie,
De ce codru-ngâlbinnieștie.
Eu ți-oi zâcie, bagie, -așa:
Codru dge zăpadă grea,
Voinicu dge voaie rea.
Foaie verdgie trii canacie
Dragostcie dgin cie se facie?
Nici dgin mere, nici dgin pere,
Nici din ochi, nici din sprâncene,
Ci din buze subțirele.
Rabdă, rabdă inimioară
Acest foc și astă pară.
Eu am două doruri grele:
Dorul meu și-a mândrii melie.
Dge-ar ști oare cineva

Cum îmi ardgie inima
După bietul bădița,
Ar sta-n loc și s-ar mira
Cum pi pământ pot călca.
Dgie când puiul mi s-a dus
Trei garioafe-n poartă-am pus;
Garioafie a-nfloritu
Și puiu tot n-au venitu.
Dgi su'muntie iesă-un nor,
Dgi la badgia vini-un dor
Cântă păsărica-n laț,
Mândra moare die năcaz.
Di năcaz și dgi urât
C-a rămas făr' dgie iubit,
Și-a rămas singură-n sat
Ca cucu pi ciot uscat.
Cât îi fi și oi trăi,
Fecior tânăr n-oi iubi;
Când îi dragostea ma dulcie
Iel tcie lasă și se ducie.
Undi ți-a și calea mai grea
Pălească-tcie jelea mea;
Undi ți-a și drumul mai greu
Pălească-tcie dorul meu!

223. S-o dus cucu-n Rusalim

Ms. 22.227, 266/434 BN

Reveca Tomoioagă, țărancă, 21 ani
Zaharești, 13 martie 1908

Foaie verdie vin pelinu,
S-o dus cucu-n Rusalimu
Și-o lăsat trii pui die chinu.
Și s-o prins o turturie
Că puii că i-a ținie.
Și-o venit cucu-ntr-o vreme
Și-o găsit puii cu penie.
Da puii când l-o văzut
Binie nu l-o cunoscut

Și cie vrie l-o întribat.
Dar cucu li-o răspuns lor:
- Hai, copchii, în paș mai tarie
Că vinie Dunărea marie.
- Las' să viie să ne mâie
Că n-avem tată să ne ție,
Nici mamă să ne mângâie,
N-avem frați să ne iubiască,
Nici surori sa nie-ngrijască.

224. Colo-n vale-ntre hotară

Ms. 22.222, 29/553 BN

Casandra Rodinciuc, elevă, 11 ani
Costâna, 12 iunie 1908

Colo-n vale-ntre hotară
Este-un nuc cu frunză rară,

Se strâng cucii de prin țară
Și cântă de se omoară

Și-mi cântă cu glas subțire
 Pentru-a noastră despărțire.
 Frunză verde iarbă lată,
 Vini dorul și mă-ntreabă,
 Di ce-s tânără și slabă?
 Stai, dorule și ți-oi spune
 Câte eu am tras pe lume

Și mai rele și mai bune.
 Frunză verde de orez,
 Vină, maică și mă vezi,
 Vină maică pân' la poartă,
 Vezi străinii cum mă poartă:
 Mă poartă din mână-n mână
 Ca cârligu la fântână.

225. Părăuaș pe lângă moară

Ms. 22.227, 134/1544 BN

Victoria Ghervan, țărancă, 18 ani
 Părhăuți, 30 ianuarie 1910

Părăuaș pe lângă moară
 Curge limpede cerneală
 Ca să pot cerni portuțu
 Of, că m-au lăsat drăguțu.
 Da'cum, focu, să-l cernescu
 Că eu mai tare mi-l alghescu!
 Da'eu când m-oi mânîia
 Alt portuțu mi-oi lua
 Și-oi da fața la nasprele
 Și-obrazul la ruminele,
 Și-oi pași di pas răruțu
 Și mi-oi găsi alt drăguțu,
 Mai frumos și sprâncenatu,

Nu ca tini-un blastamatu;
 Mai frumos și mai din fire,
 Nu ca tin-mai scos de minte;
 Mai de soi și mai de viță,
 Nu catini-o rămășiță,
 Că tu ești gunoi de tină
 Și eu floare de grădină.
 Pe urmă-oi ieși-n uliță
 Gata ca o păuniță,
 Un deget mi-oi încârliga,
 Cinci și șesă mi-oi afla;
 Și-un deget de-oi întinde,
 Cinci și șesă m-or cuprinde.

226. Cel ce m-o făcut pi minie

Ms. 6, C, 81/631 AIEF

Paraschiva a lui Gavriil a lui Șincar, țărăncă, 36 ani
Negrileasa, 11 iunie 1908

[Moderato]

Frun - zu - lea - nă trii mas - li - nie,
più mosso
Cel ce m-o fă - cut pe mî - nie
Îi plă - cea ho - ler - ca bi-nie,

Frunzuleană trii maslinie,
Cel ce m-o făcut pi minie
Îi plăcea holerca binie.
Și-a fost tata băutoriū
Și-o rămas cu mult datoriū.
Tot sălesc să mă plătescu,
Mai tare mă-ndatorescu.
Și tot trag ca bou-n jugu,
Câte-mi trebi nu-mi ajungu;
Ca și calu trag la hamu,
Câte-mi trebi și nu amu!

Lasă, tată, că-i videu,
C-ai mai bè și nu-i aveu,
Și-ai mânca și nu ți-or dau
Și ficiorii ti-or muștrau:
Ce-ai făcut cu moșia!
Ți-i aduci-odat-amintie
Ce-ai făcut mai înaintie,
Căci cu câți te-ai întâlnitu,
I-ai luat și i-ai cinstitu
Până cie ti-ai sărăcitu.

227. Bărbatu mi-i mânios

Ms. 22.225 a, 82/695 BN

Eugenia Cionca, țărăncă, 30 ani
Vatra Moldoviței, 19 iulie 1908

[Andante cantabile]

Frun - zu - lu - fă — măr mus - to - su
Frun - zu - lu - fă — măr mus - to - su
Băr - ba - tu mi-i mî - ni - os, Băr - ba - tu mi-i
mî - ni - o - su.

Frunzuluță măr mustosu,
 Bărbatu mi-i mâniosu.
 Las' să hie mâniosu,
 De-ar hi numai sănătosu,
 Că ni-i drag și mâniosu.
 Să vă spun scârba d-asară:
 Eu ședeam pe vetrișoară,
 Iel mă ie de cârpușoară

Și mă da pe ușă-afară.
 De-atâta nu mi-i nemică,
 Numai cârpa mi se strică.
 Cârpa mi-oi tocmio iară,
 De nu m-ar mai da afară!
 Nu mai bănuiesc nici eu
 De nu m-ar bate mai rău!

228. Dragă ni-i crâșma-n păduri

Ms. 22.227, 155/1925 BN

Alexandra Buga, țărancă, 21 ani
 Dragoș, 14 august 1913

Frunză verde trii aluni,
 Dragă ni-i crâșma-n păduri,
 Beau rachiu și mănânc muri;
 Dragă ni-i crâșma-ntre fagi,
 Beau rachiu și mănânc fragi.
 De se-ntâmplă să mă-mbăt,

Numai cioatele mă vād.
 Crâșma din sat mi-ar fi dragă,
 Numai nime să nu vadă
 Cine-ntr-însa s-o-mbătat
 Și prin șanțuri a pchicat.

229. Măi, puiuli di diparti

Ms. 6, C, 2/4 AIEF

Ana Deac, țărancă (servitoare), 15 ani
 Drăgoiești (în Suceava), 12 iulie 1907

Măi, puiuli di diparti,
Să-mi trimiți puțină carti.
Să nu mi-o scrii tari greu
Ca s-o pot citit și ieu,
S-o citesc sara la lună,
Să știu că-i de voie bună;
S-o citesc sara la stele,
Că-or fi vorbi frumușeli.
Nu mi-o scrie cu cărbuni
Că iesti mai mult în lumi;

Nu mi-o scrie cu cerneală
Că iesti mai mult în țară;
Dar mi-o scrie cu argintu
Să știu că-i de la iubitu.
Auzit-am din bătrâni,
Vorbind bini di minuni,
Că nu-i bun gardu di spini
Și drăguțul din vecini;
Da-i mai bun di scânduri late
Și drăguțul di diparti.

230. Eu ce sămăn nu răsare

Ms. 22.224, 77/932 BN	Vamvil Plaiu, lăutar sătesc (vioară), 38 ani; Ștefania Plaiu, țărancă, 30 ani Valea Seacă (în Mirou), 10 octombrie 1908
-----------------------	---

Trandafir cu creanga-n vale,
Eu ce sămăn nu răsare.
Am sămănat trandafiru,
N-au răsărit nici un fir;
Și-am sămănat busuiocu,
N-au răsărit nici un smoc;
Și-am sămănat tămâiță,
N-au răsărit nici o viță.

Frunză verde stuh de baltă,
Lasă vântul să mă bată
Și soarele să mă ardă
Că mă cunosc vinovată
Că m-am cerut măritată,
De soacră să fiu muștrată
Și de bărbat ne-ntrebată.

231. Sara bună, mândrulucă

Ms. 22.218-22.221, III, 20/917 BN

Ieremia Bîrlean, cantor bisericesc, 32 ani
Iacoveni, 6 octombrie 1908

- Sara bună, mândrulucă,
- Bucuros, bade Gurucă,
Bucuros cu gurițau,
Mi se rupe inima
Badi, după dumeata.
- Sara bună, mândra mē,
Nu știu când ne-om mai vedē,
N-a fi mâne, nici alaltă,
N-a fi, poate, niciodată.
Și când oi veni v-odată
Știu că nu te-oi găsi față,
Că te-oi găsi măritată,
Măritată cu bărbatu,

Pi mini mă-i fi uitatu;
Cu bărbat și cu copii,
De mini nu-i vra să știi.
- Bade, bădișoru meu,
Șapte ani de nu-i veniu
Tot pe tini te-oi dori.
Vină negru ca și tina,
Mi-i fi drag ca și inima;
Vină galbăn ca și lutu,
Mi-i fi drag ca sufletu.
Pe mini să fie stelie,
Pe nor să crească nuielie
Și-atunci te-oi dori cu jeliē.

232. Dragă mi-i fata săracă

Ms.6, XLI, 4/2004 AIEF

Savin Mezdrea, 25 ani
Dorna Candrenilor, 19 august 1913

Dragă mi-i fata săracă,
Că cu mâna iei se-mbracă.
Dar fata bogatuluiu,
Dă-o-n sama draculuiu!
Pentru firu tors din lână
Dă o oală cu smântână;
Cămeșa din brâu în sus
Trei mierțe de cucuruz;
Poalele din brâu în jos,
Trei mierțe di grâu frumos;

Dar fuiorul cum l-o tors?
Coborând pi scară-n jos
O bucată die slănină
Și-un cauș plin di faină;
Bilind pânza pi toloacă,
Au dat cinstie zecie ocă;
Și când pânză o țasut
Patru vedrie s-o băut:
Când o trebuit s-o-mbraci,
Vei vindie cai, boi și vaci!

233. Ce-am zis, maică, cătră tine?

Ms. 22.218-22.221, III, 42/1 a BN

Ana Deac, țărancă, 15 ani

Drăgoiești (în Suceava), 14 iulie 1907

Foaie verde trii masline,
Ce-am zis, maică, cătră tine?
Să ții zile pentru mine,
Să mă dai în sat cu tine;
Ș-ai ținut zile vârstate
Și m-ai dat în sat departe.

Căci tu, maică, ti-ai timut
C-oi veni după-mprumut;
Dar tare ti-ai mai timut
Că nu ți l-oi da mai mult.
Că eu aș fi lucrat și-n sat
Și-napoi ți l-aș fi dat.

234. De la noi a triia casă

Ms. 22.224, 12/896 BN

Paraschiva Erhan Cnejec, cântăreață sătească, 37 ani
Gura Sadovei, 4 octombrie 1908

De la noi a triia casă
Ieste-o fată și-o nevastă.
Cu nevasta fac tot șagă,
Dar copila mi-i mai dragă;
Cu nevasta șăguescu,
Cu copila mă iubescu.
Of, mândruța me mă chiamă
Să mănânc cu dânsa zamă.
Să mănânc cu ea friptură
Și-apoi știu că mi-o da gură.
O trimăt dupa surcele
Și ia-mi aduce buruiene

Și le fierbe-n trii ulcele
Și le pune-n drum la stele
Să mă farmece cu iele.
- Eu ți-oi da un leu bătut
Să-mi disfaci ce mi-ai făcut.
- Dar să-mi dai și doisprezece
Că eu tot nu ți-oi disface.
Nu ți-am făcut să-ți disfacu,
Ți-am făcut că mi-ai fost dragu;
Și nu ți-am făcut să piei,
Dar ți-am făcut să mă iei.

235. Când eram mai bolnăvior

Ms. 22.223, 21/1 BN	Maria Trifoiu, țărancă, 29 ani Mitocul Dragomirnei (în Suceava), 11 iulie 1907
---------------------	---

Foaie verde merișoru,
Când eram mai bolnăvioru,
În spital de la Suceavă
M-au ținut culcat în pleavă.
Am stătut și am zăcut
Și nime nu m-au văzut.
Când e soarele de sară,
M-a scos din spital afară.
Răzâmat în bețișoru,
M-am uitat la sat cu doru
Cum merg pe la surori frații
Și pi la feciori părinții.

Numai eu cu-a mele fapte
M-au dus, maică, de o parte,
Peste munți și peste ape,
În neagră străinătate.
Numai luna și cu-o stea
Știu tot de patima mea.
Dară și eu când voi plânge
Cu trii lăcrimiori de sânge,
Ca să vie draga mea
Și s-asculte paserea
Cum îmi cântă patima.

236. Draga mamii frumoșică

Ms. 6, XLII, 2/2652 AIEF

Zahara a lui Ștefan Lazor, țărancă, 42 ani
Calafindești, 27 ianuarie 1914

[Moderato]

Dr-a-ga ma-mii — fru-mu-și-că, Spu-su-ți-am, do-a -
ră, de mi-că, De bă-trîn să nu te-a pu - ciu,
Du - pă ți - năr să te du - ciu.

Draga mamii frumoșică,
Spusu-ți-am, doară, de mică,
De bătrân să nu te-apuciu,
După tânăr să te duciu.
Că bătrânul când se scoală,
Pe obraz de-abia se spală
Și prin casă mocoșește
Și pricini îți tot găsește.
Și de merge la lucratu,
Vine sara supăratu
Și zâce că n-a mâncau
Pân' la cap nu l-ei legau.

Iar cel tânăr când se scoală,
Într-o clipă ni se spală,
Te cuprinde-n calde brațe,
Te sărută cu dulceață,
Și numai de-abea te lasă
Și se duce-n câmp la coasă
Și lucrează până-n sară
Și se-ntoarce-acasă iară.
Și de-i pui ceva pe masă,
Nu se uită, nu te lasă,
Și zice că n-a mâncau
Până nu te-a sărutau.

237. Maica mè când m-o făcut

Ms. 22.225 a, 156/1921 BN

Alexandra Buga, țărancă, 21 ani
Dragoșu, 14 august 1913

[Andante]

Frun- ză ver - di — di-un a - gud, —
Frun-ză ver - di — di-un a - gud, Mai-ca mè cînd
m-o fă - cu - tu Vai, bi - ni i-o mai pă - ru - tu.

Frunză verdi di-un agud,
Maica mè când m-o făcut
Vai, bini i-o mai părut.
C-un picior m-a legănat,
C-o mână țată mi-a dat,
Cu gura m-a blăstămat:
De-oi muri să mor în foc,

De-oi trăi să n-am noroc;
De-oi muri să mor în pară,
De-oi trăi să n-am ticneală.
Și m-au blăstămat cu plâns,
De mini toate s-au prins;
Și m-au blăstămat cu jale
Că n-am noroc nici ticneală.

238. Eu pitrec numa-ntr-un chin

Ms. 22.218-22.221, III, 27/1931 BN

Ana a lui Nistor Timu, țărancă, 22 ani
Gura Sadovei, 16 august 1913

Foaie verde rozmalin,
Eu pitrec numa-ntr-un chin.
Ziua-i nor, noaptea-i senin,
Eu pitrec lumea gândind;

De-i senin ziua, noaptea-i nor,
Eu pitrec lumea cu dor;
Ziua-i soari, noaptea-s stelie,
Eu pitrec lumea cu jeliu.

239. Când am fost maicei mai drag

Ms. 22.225c, 39/1152 BN

Parel Luța, țăran, 55 ani
Horodniceni de Sus, 28 iulie 1909

Când am fost maicei mai drag,
M-au giurat Neamțu la steag,
Sub steag roșu de mătăasă,
Trei ani să nu fiu acasă.

Trei ani sunt o vreme lungă,
Poate focu să m-ajungă;
Trei ani sunt o vreme gră,
Pot să nu vin de-acolă.

240. Pân' ce ieram copiliță

Ms. 22.218-22.221, V, 34/678 BN

Pachița a lui Nicolai Scripcari, țărancă, 61 ani
Frumosu, 17 iulie 1908

Lento

Frun - zu - lea - nă pe - li - ni - ță,
Frun - zu - lea - nă pe - li - ni - ță,
Pîn' ce ie - ram co - pi - li - ță, Pîn' ce ie - ram
co - pi - li - ță, Pur - tam flori și pe - li - ni - ță
Si pe - tea - lă în co - si - ță,

Frunzuleană peliniță,
Pân' ce ieram copiliță
Purtam flori și peliniță
Și peteală în cosiță,
Nu știam de-atâtea rele.
Dar' de când m-am măritat,
Tot mă bate vântu-n cârpă,
Nu mai pot de-atâta scârbă.
Funzuleana nucului,

Om străin ca mine nu-i,
Numai puii cucului
Când îl lasă maica lui
În mijlocul codrului.
Ar cânta și n-are glas
Că l-au lăsat de năcaz;
Și-ar zbura și n-are pene
Că l-au lăsat fără vreme.

241. La vlea lui Ionică

Ms. 22.224, 227/529 BN

Marta Turturean, țărancă, 52 ani
Pătrăuți pe Suceavă, 27 mai 1908

[Andantino]

Frun-zu-lia - nă di-a - lu - ni - că, La va-lea lui

I-o - ni - că Sînt doi pui de rîn-du-ni - că.

Frunzuliană de-alunică,
La vlea lui Ionică
Sunt doi pui de rândunică.
Una zboară și se duci,
Una rămâni și plângi:
- Așteaptă-mă frățioare,
Pân' ce-oi facie arichioare,
Arichioare di argintu
Ca să zbor pe su' pământu
La măicuța la mormântu,
Să dau țârna într-o partie,

Di la chept și di la spatie,
Să văd oasele-nșirate.
S-o lăsat cu jurământu
Să-mi facă secriu di nucu
Și capacu di argintu,
Să mă-ngroapi mai adâncu,
Să mă scoată la cinci aniu,
Să fac voia la dușmanii.
Și dușmanii taie lemni,
Dușmancili strâng surceli
Să deie foc casei meli.

242. Cucule de peste vie

Ms. 22.227, 298/1567 BN

Ana Deac, țărancă, 17 ani
Drăgoiești (în Suceava), 8 februarie 1910

[Andante cantabile].

Cu - cu - le de pes - te Ji - ie,

Cu - cu - le de pes - te Ji - ie, Ce-mi tot cînti a -

i - ce mi - e, Ce-mi tot cînti a - i - ce mie?

Cucule de peste jiiie,
 Ce-mi tot cânti aice miie!
 Ian mai zboară la Cernăuți
 Și cată-l pe-al meu drăguț.
 Și de l-ei găsi-n portiță,
 Spune-i drept că-s fată-n găță;
 Și dacă l-ei găsi în pat,
 Spune-i drept că m-am măritat;
 Dar de l-ei găsi-n fireastă,

Spune-i drept c-amu-s nevastă,
 Să-i treacă nădejdea trasă
 Di la puica lui aleasă.
 Că nădejdea de la mine
 Ca și gheața cea subțire,
 Când o calci cu un chicioru
 Ea se rupe ghinișoru;
 Când o calci cu amândouă
 Ea se rupe drept în două.

243. Când eram cu părinții

Ms. 22.218-22.221, III, 18/186 a BN

Ilie Păcurari, țăran, 22 ani; Gheorghe
 Rostoș, lăutar (vioară), 28 ani
 Șcheia, 4 decembrie 1907

[Andante comodo]

Cînd e-ram cu - pă - rin - ții - măi, - măi,
 Cînd e-ram cu pă - rin - ții, - măi, - măi,
 Fos-t-am frun - tea - ci - re - zii, - măi, - măi,
 Fos-t-am frun - tea - ci - re - zii, - măi, - măi,

Când eram cu părinții
 Fost-am fruntea cirezii,
 Mâncam fânu cu stogu,
 Lingeam seara cu drobu,
 Zaharea cu banița
 Și din izvor beam apa.

De când nu-s părinții
 Eu îs coada cirezii.
 Mănânc fânu cu pala
 Și sarea cu lingura,
 Zahareaua cu oca
 Și apa cu măsura.

244. Hai, mândră, să ne him dragi

Ms. 22.222, 166/546 BN

Nicolai Haldău, țaran, 22 ani
Costâna, 12 iunie 1908

[Moderato]

Frun-ză ver - die di trii fra-gi,
Frun-ză ver - die di trii fra-gi,
Hai mîn - dră, să ne him dra - gi,
Hai mîn - dră să ne him dra-gi.

Frunză verdie di trii fragi,
Hai, mândră, să ne him dragi.
Batie vântu printri fagi.
Printri faci, printri copaci,
Dispărțește oameni dragi.
Cin' pi noi ni-o dispărțit,
Fi-i-ar moartea di cuțit
N-ar avie loc în pământu,

Nici țărână pi mormântu.
Hai, mândră, să ni him dragi,
C-amândoi suntem saraci.
Și-om trăi cu buze dragi
Ca și cei cu patru vaci;
Și-om trăi cu buze moi
Ca și-acei cu patru boi.

245. Măi bădiță Ioniță

Ms. 22.227, 208/1063 BN

Petrea a lui Toma Cazac, țaran, 23 ani
Bădeuți, 12 iulie 1909

[Adagio]

Măi, bă - di - ță I - o - ni - ță,
Măi bă - di - ță I - o - niță, Lea-gă ca-lu
la por - ti - ță, Lea-gă ca - lu la por - tiță
etc.

Măi bădiță Ioniță,
 Leagă calu la portiță
 Și-i dă fân cu floricele
 Și apă cu pietrecele,
 Vin' la mama și mă cere.
 Ori m-a da, ori nu m-a da,
 Pe fereastă m-oi lua,

Scrie-n carte că-s a ta.
 - Șezi copilă fată mare,
 Nu grăbi la măritare,
 Că bărbatu nu ți-i frate,
 Nu gândi că nu te-a bate;
 Că soacră-ta nu ți-i mamă
 Să-ți ieie cuvântu-n samă.

246. Vai di cela ce iubești

Ms. 6, C, 126/1936 AIEF

Anghelina Timu a lui Nistor, țărancă, 20 ani
 Gura Sadovei, 16 august 1913

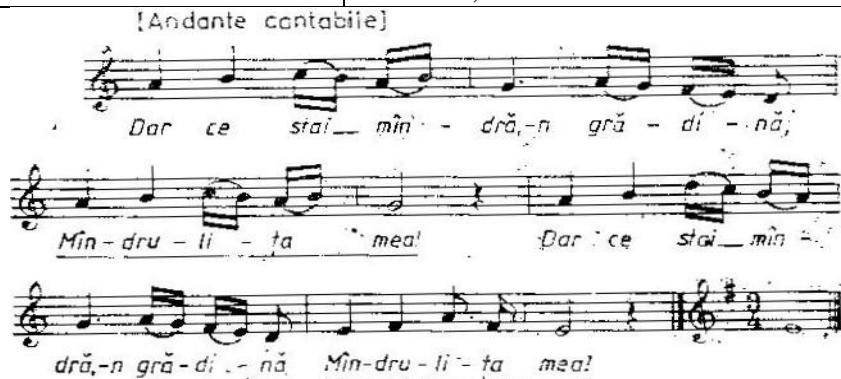
Foaie verdi solz di pești,
 Vai di cela ce iubești,
 Nici nu moare, nici trăiești,
 Numai cîț se chinuiești.
 C-am iubit cîț am traitu
 Și-am fost tot nefericitu.

Cini ce i-i drag iubești,
 Inima i se topești;
 Cini vra să-i fie bini,
 Să nu iubiască pi nimi.
 Apa-n vali nu cotlești,
 Omu prost nu mai iubești.

247. Dar ce stai, mândră-n grădină

Ms. 22.218, 26/677 BN

Pachița a lui Nicolai Scripcari, țărancă, 61 ani
 Frumosu, 17 iulie 1908

Dar ce stai, mândră-n grădină
 Mândrulița mea?
 Soarele că răsărea
 Și pădurea se-nnegrea,
 Mândra-n fereastră ședea
 Și de plâns nu mai putea,
 De lacrimi abia zărea
 Și cu blândețe grăia:
 Măi bădiță, pentru tine

Măi, bădiță, măi,
 M-a urât mama pe mine.
 Nici nu-mi dă furca să torc,
 Nici nu-mi face loc la foc
 Numai ce-mi deschide ușa
 Și-mi arată ulița:
 Să te duci după badea,
 Ce mai stai tot pe-aicea!

248. Cucoșel cu pană neagră

Ms. 22.225b, 25/1538 BN

Ileana Rumedia, țărancă, 17 ani
 Părhăuți, 30 ianuarie 1910

Cucoșel cu pană neagră
 Cântă codrul să se-aleagă,
 Să se-aleagă din voinici
 Cari-or mai vară pe-aici.
 Or vara cari-or vară,
 Da eu nu voi supara.
 M-or lua la primăvară
 Și m-or duce-n altă țară

Și mi-or tundi chicuța
 Și m-a plânge mamuța;
 Și mi-or tundi pletele
 Și m-or plange fetili,
 Fetili, nevestili.
 Tăti drăguțeli meli
 M-or plânge și m-or pitrece,
 S-or întoarce și le-a trece.

249. De-a vrè puica, de n-a vrè

Ms. 22.225 c, 25/745 BN

Paraschiva Erhan Cnejec, cântăreață sătească, 37 ani
Gura Sadovei, 29 iulie 1908

[Andante]

De-a vrè pui³ - ca, de n-a vrè³,
of, of, of, De - sa - ră mă duc - la ea,
Os - te - nit și plin de a - pă, of, of, of,
M - oi du - ce cum oi gu - tea.

De-a vrè puica, de n-a vrè,
Deseară mă duc la ea.
Ostenit și plin de apă,
M-oi duce cum oi putea,
Mă duc la ea că mi-i dragă
Și-i dulce ca și o fragă;
Ostenit și plin de brumă,
Mărg la dânsa că mi-i bună.

Foaie verdi trii alune,
Și vom avè vorbe bune.
Cărărușă pin pădure
Care trece printre mure,
Cu alune mărunțele.
Dzur, dzur, dzur, puicuței mele,
Celei nalte, subțirele.
Să-mi trăiești, bade, cu iele!

250. Mierliță, mierliță

Ms. 22.225 a, 274/622 BN

Dochița Flocea, țărancă, 60 ani
Stulpicani, 10 iulie 1908

[Allegro moderato]

Mier-li-ță, mier-li-ță, Pa-se-rie pes-tri-ță,
Mier-li-ță, mier-li-ță, Pa-se-rie pes-tri-ță,
Pes-tri-ță și su-ră, Po-ci-tă-la gu-ră,
Pes-tri-ță și su-ră, Po-ci-tă-la gu-ră,

Mierliță, mierliță,
Paserie pestriță,
Pestriță și sură,
Pocită la gură,
Nu ți-am zis ieu țăie
Ca să-mi fii soție;
Nu ți-am zis eu binie
Să trăiești cu minie,
Să nu-ți faci, aiurie,
Cuibul prin pădurie,
Ca să-l faci mai binie
Aproape de minie.

Să nu ți-l ie cucu,
Ți-a fi geaba lucru,
Și-i îmbla pi urmă
După cuib nebună.
Dară tu, prostuță,
Dai tot din codiță
Și cascai tot ciocu
Die răsună locu.
N-ai vrut, vai die tinie,
Să ascuți die minie,
Mierliță, mierliță,
Paserie pestriță.

251. Pisti-un deal și o vâlcea

Ms. 22.227, 119/1680 BN	Anghel Ienciu, lăutar sătesc (voce), 36 ani Gura Solcei (în curtea boierului G. Kapri, în Iacobești), 25 august 1911
-------------------------	--

[Andante espressivo]

Frun-ză ver-de și-o zmin - cea, — Frun-ză ver-de
și-o zmin - cea, — Pis-ti-un deal și-o vâ - li - cea;
a tempo
A-co-lo-i pui - cu - ța mea Și mi-i drag să merg la ea,
A-co-lo-i pui - cu - ța mea Și mi-i drag să merg la ea.

Frunză verde și-o zmică,
Pisti-un deal și o vâlcea,
Acolo-i puicuța mea
Și mi-i drag să mărg la ea.
Puicuța când mă zărea
Înaintea mea sărea.
Oliolio, mândruța mea
Tare bine mă ținea,

Că-mi da feliuri de bucati
Ca să prind la sănătăți;
Și-mi da vin de băutură
Ca să prind la voie bună.
Dară ie că m-au lasat
Și eu alta mi-am luat,
Pisti alt pacat am dat,
Mai mare și mai ciudat,

Că-mi da borșu nesărat
 Și mintea mi-o tulburat,
 Vitele mi-o spariet,
 Mățele o strechiet.

În păduri o-am spânzurat
 Și când lupii mi-o mâncat
 Eu de pacat am scapat!

252. Puiuțul meu cel dintăi

Ms. 6, XLI, 15/2015 AIEF

Casandra Lupu, țărancă, 10 ani
 Pojorâta, 20 august 1913

[Andantino]

Frun-ză-șoa-ră — măr gu-tă - iu, Pu- iu-țu-l meu
 cel din - fi-țu Nici la moar-te — să nu-mi vi-e,
 Lu - mi - na — să — nu mi-c fi - ie.

Frunzușoară măr gutăi,
 Puiuțul meu cel dintăi
 Nici la moarte să nu-mi vie,
 Lumina să nu mi-o țăie,
 Icoana să nu-mi săruti,
 În groapă să nu se uiti,
 C-acolo de l-oi simți
 Nu m-oi putie hodini,
 Că m-onvățat a iubi,
 Făr' di iel nu pot trăi.
 Mă pun sara la mâncarie,
 La dânsul gândesc mai tarie;

Mă pun sara-n așternut,
 La dânsul gândesc mai ult.
 Pernuța mi-ontorc pi față,
 Mă visez la dânsu-n brață.
 Du-tie, badie, ducă-tie,
 Dor di minie-ajungă-tie
 Zâua îmbrăcându-tie,
 Sara descălțându-tie.
 Să ti-ajungă dor cumplit,
 Să-ți lași ingura pe blid,
 Să vezi pe mă-ta murind,
 Să vii la mini râzând.

253. Văzui soarele ieșind

Ms. 22.225 a, 46/1103 BN

Vasile a lui Ioan Sireteanu, orășean, 75 ani
 Siret, 14 iulie 1909

[Moderato]

Vă - zui soa - re - ie — ie - șind
 Și-o — pă - să - rui - că — vi - nind

Văzui soarele ieșind
 Și-o păsăruică vinind,
 Și zbură-n priajma mea
 Și de mila mea plângea.
 - Păsăruică, rândunea,
 Doară iești din țara mea,
 Am să-ți dau o cărticea

Ca s-o duci la maica mea.
 Ea să vadă și să creadă
 Cât mi-i inima de neagră,
 Ca calea de primăvară
 Călcată de multe cară,
 De cară gospodărești
 De catane-mpărătești.

254. Prutule, apă vioară

Ms. 22.225 a, 68/1447 BN

Iftimia Lojinschi, țărancă, 45 ani
 Câmpulung, 19 noiembrie 1909

Prutule, apă vioară
 Face-te-ai neagră cerneală,
 Rochița să mi-o cernescu,
 Pe mauța s-o jelescu
 Că ia bini m-o-nvațatu,
 Dară eu n-am ascultatu.
 - Poartă, fată, ce-i purtau
 Numai nu te măritau;
 Poartă fir de semenicu,

Mai așteaptă mândr-un picu;
 Poartă fir de maioranu,
 Mai așteaptă mândr-un anu.
 Foaie verde de pe baltă,
 Lasă vântul să mă bată
 Sânt, sânt vinovată
 Că m-am cerut măritată,
 Să fiu de soacră muștrată,
 De barbat neîntrebată.

255. La fântâna cea de piatră

Ms. 22.218-22.221, VI, 5/797 BN

Ileana Frijan, țărancă, 35 ani
 Baiașești, 16 august 1908

La fântâna cea de piatră
 Şede-un flăcău şi o fată.
 Nu ştiu cât o zăbăgit,
 Multă iarbă-o tăvălit.
 S-o sulat fata plângând
 Şi flăcău mângâind:
 - Taci, tu, fată, nu mai plânge,
 Am o vacă şi-o giţe,

Vindge-oi vaca, ghiţaua,
 Şi ți-oi plătci fetcia.
 - Vaca, corbhii ți-o mânânce
 Şi ghiţaua, scorpcia,
 Şi tăta averea ta
 Nu-mi plăteşte fetcia
 Numai cu cununia.

256. Cie mi-i drag pi lumea asta

Ms. 22.222, 122/532 BN	Ion Bidirel, lăutar sătesc (voce-vioară), 48 ani Stupca, 29 iunie 1908
------------------------	---

[A. Marie]

Frun-ză ver-de di-a - vră - meas-că,
 Frun-ză ver-di di-a - vră - mească
 Cie mi-i drag pi lu - mi as - ta, - Cie mi-i drag pi
 lu - mi asta? Nu - mai ca - tu şi ne - vas-ta,
 Nu - mai ca - lu şi ne - vasia.

Frunză verde di-avramească,
 Cie mi-i drag pi lumea asta?
 Numai calul şi nevasta.
 Calul bun mă călăreştie,
 Nevasta că mă iubeştie,
 Mă spală, mă primineştie
 Şi la pat că mă poftେştie,
 Cu oghialu mă-nvăleştie,
 Cu aghialu de aclaz,

Mor duşmanii di năcaz.
 Că duşmanu ardi-l-aş,
 Nici în casă să nu-l laşi.
 Să ardă ca un cărbuni
 Că-mple satul de minciuni.
 Că mâncat îs di duşmani
 Ca iarba di boi bălani;
 Şi mâncat îs di străini
 Ca iarba di mărăcini.

257. Dumnezeule cel sfânt

Ms. 22.222, 137/844 BN	Paraschiva Erhan-Cnejec, cântăreață sătească, 37 ani; Nicolai Pazari, lăutar sătesc (vioară), 28 ani Gura Sadovei, 22 august 1908
------------------------	---

[Andante cantabile]

Dum-ne-ze - u - le - cel - sfin - tu,
Cum ții scâr-bă pe - pă-mîn-țu, Că ieu o țin
de - când sin-țu, Că ieu o țin de - când sin-țu,
Că - fe - me-ia rău - mă - te-me, M-ar pă-zi și
1. n-a - re - vre-me, 2. n-a - re - vre-me.

Dumnezeule cel sfântu,
Cum ții scârba pe pământu
Că ieu o țin de când sântu.
Că femeia rău mă teme,
M-ar păzi și n-are vreme:
Zâua are mult de lucru,
Cătră sară-i plânge pruncu,
Pruncu-i plânge-n scaldătoare,
Ea bocește-n gura mare
Că bărbatu o urăște
Și cu-o fată se iubește;
Că-i bărbatu-n șezătoare

În brațe cu-o fată mare,
'I dă guriță-n sărbătoare
Și popas în lucrătoare.
Iar în cele lucrătoare,
Cinci ibovnice mai are.
Vecina o amâgește,
Ea, proasta se potrivește,
Ziua, noaptea, tot bocește
Și degeaba se scârbește.
Și mie nu vrea să-mi creadă
Și să-și caute de treabă.

258. Când la oaste m-au luat

Ms. 22.225 c, 26/1533 BN

Casandra Pribeagu, țărancă, 17 ani
Părhăuți, 30 ianuarie 1919

[Andante moderato]

Foa-ie ver-de lemn us-că - tu, Foa-ie ver-de
lemn-us - cat, Cînd la oas-te m-au-lu - at,
Cînd la oas-te m-au-lu - at

Foaie verde lemn uscat,
Când la oaste m-au luat
Prin străini m-au străinat,
Nime nu m-a mângâiat.
De puica m-am depărtat,
Altă puică mi-am luat
Și-am luat-o-ntr-o părere
Ca s-o am de mângâiere
Pân' puicuța mi-o adduce,
Mândra, scumpa mea și dulce.

Pădurea cu frunză deasă,
Inimuța mea îi arsă;
Pădurea cu frunză rară,
Inimioara mi-i amară.
Ardă-te-ar un foc, pădure,
Cu zmeură și cu mure,
Drum prin tine să se facă
Ca să trec la a mea puică,
Două vorbe să-i vorbesc,
Inima să-mi răcoresc.

259. M-au făcut maica frumoasă

Ms. 22.222, 44/418 BN

Emanuil Verenca, student, 21 ani
Rușii Mănăstioara, 25 februarie 1908

[Andante]

Frun-ză ver-die ru' - gi-noa-să, Frun-ză ver-die
ru - gi - noa-să, M-au fă - cut mai -
ca fru-moa-să, M-au fă-cut mai - ca fru-moa-să.

Frunză verde ruginoasă,
M-au făcut maica frumoasă.
Die frumoasă cie ieram
Nici bună cale nu dam.
Zâc și zău și pe-a mie legie
Că de-amu n-oi mai alegie,
Pe cie căraruș-oi mergie.
Cărarea voinicului,
Voinic marie și tâlhariu,
Un cal negru și fugariu.
M-ai adus și m-ai adus
Și la gre calie m-ai pus.
Nu-s în rând cu nevestelie,
Nici în rând cu fetelie,
Nici în rând cu iezilie.

Iepile-s la iarmarocu,
Ieu îs cea fără norocu.
Tu tie duci ficior în lumie,
Ieu rămân fată cu numie;
Tu tie duci și îi giuca,
Ieu oi sta și-oi legăna
Și din gură-oi blăstăma,
Blăstăm mare și di focu
Sî n-ai pi lumi norocu,
Să ai casa cucului
Și hodina vântului,
Că nici cucul n-are casă,
Nici vântul țară aleasă,
Și să îmbli cât îi anu
Din țară-n țară ca banu.

260. Când eram la maica fată

Ms. 22.225 b, 59/1934 BN

Ana a lui Nistor Timu, țărancă, 22 ani
Gura Sadovei, 16 august 1913

Când ieram la maica fată,
Ieram mândră lăudată.
Di lucrăm, di nu lucrăm,
Draga maicii tot ieram.
Da' di când m-am măritat
Tăti, tăti s-o schimbat.
Și-o venit mama odată
Cum trăiesc ca să mă vadă.
Cum o-ntrat m-o întreat:
- Bine-i, fată, la bărbat?
- Ardă-l focu, măritat,
Că tari rău m-o mâncat.
Vini bărbatu din camp

Și mă găsește plângând.
El cu ghiciu mă croiește,
Iac-așa mă dragostește.
Nu mă-ntreabă de-am mâncat,
Da' mă-ntreabă ce-am lucrat.
Dar și soacra ni-i prea bună,
Mă huiește totdeauna,
Cătră vecini mă hulește,
Bărbatului mă pâraște
Și tot una-mi pune vină
Di cie nu sânt gospodină.
Decât m-aș fi măritat
Of, mai bini spânzurat.

261. Când eram, puic, -amândoi

Ms. 22.223, 350/232 BN

Filemon Milici, țăran, 36 ani
Soloneț, 19 noiembrie 1907

Foaie verde de trifoi,
Când eram, puic, -amândoi,
Aveam pat în grajd la boi,
De dormeam noi amândoi,
Și sta cașu între noi
Și turmuțele de oi
Și girezile de boi,
Hirghiliile de cai
Și prin pomăt aveai roi,
Unde ne iubeam noi doi.
Casa-ți era zugrăvită,
La pârlaz aveai oglindă.
Dar eu cum te-am învățat
Tu că nu m-ai ascultat

Și pomățul l-ai lăsat,
Boișorii ți-au furat,
Girezile au fugit
Și turmele au pierit,
Dar cașul l-ai păgubit
Și patul s-au pustiit,
Noi, mândră, ne-am despărțit.
Trifoiu s-au vestejit,
Casa ți s-au răsipit,
Oglinda ai prăpădit,
Grajdiul s-au putregăit,
Averea s-au isprăvit,
La cuvântu-mi ai venit.

262. Mândra mè din ceri căzută

Ms. 22.225 b, 35/438 BN

Grigori Moldovan, orășean, 33 ani
Suceava, 15 martie 1908

[Andante]

Foa - ie ver - de de cu - că - fă,

Of, pui - cu - tă, mor! Mîn - dra mè din

ceri că - zu - tă, În lu - me ne - mai vă - zu - tă,

Of, mîn - dra dra - gă, dul - ce fra - gă,

Of, pui - cu - tă, mor!

Foaie verde de cucută,
Mândra mè din ceri căzută,
În lume nemaivăzută.
Tu să fii a mnea mireasă,
Tu care ești mai frumoasă
Și din nouă țări aleasă
Și din nouă târgurele,
Ochii tăi lucesc ca stele
Și mi-au făcut mare jele.
Când te ieu pe subsuori
Îmi vine-un dor de plânsori

Să mă duc numai prin flori,
Cum te duci între feciori
Numai vii în ochii lor,
Eu am jale și plânsori.
Când mă uit în fața ta
Ca-n oglindă m-aș uita,
De tini nu m-aș depărta.
Tu ce iești a mea dulceață,
Nu te-aș mai lăsa din brață
Cât oi mai avea viață.

263. De-ar fi mândra-n deal la cruce

Ms. 6, C, 41/178 AIEF

Veronica Marțineac, țărancă, 18 ani
Liteni, 27 octombrie 1907

[Andante]

De-ar fi mîn - dra-n deal la cru - ce,
De-ar fi mîn - dra-n deal la cru - ce
De trii ori pe zi m-aș du - ce,
De trii ori pe zi m-aș du - ce.

De-ar fi mândra-n deal la cruce
De trii ori pe zi m-aș duce;
De-ar fi mândra-ntre hotare,
Aș merge ziua și sara;
De-ar fi mândra lângă crâșmă,
Aș merge și fără cușmă;
De-ar fi mândra mai aproape,
I-aș cânta ziua și noaptea;
De-ar fi mândra colo-n vale,
Aș ieși să-i stau în cale;
De-ar fi mândra jos la cruce,
Aș scălda-o-n lapte dulce;
De-ar fi mândra la fântână,
I-aș da brânză și smântână;

De-ar fi mândra lângă vamă,
Aș merge ca să-i dau sama;
De-ar fi mândra la portiță,
Aș ține-o numa-n brață;
De-ar fi mândra la vecine,
Aș ține-o-n sân la mine;
De-ar fi mândra l-a mea mamă,
Aș ține-o ca pe palmă;
De-ar fi mândra-n deal la vie,
Știu c-ar fi a mea soție;
De-ar fi mândra în grădină,
Ar fi a mea gospodină;
De-ar fi mândra-a mea muiere,
I-aș aduce must și miere.

264. Undi mergi, leli Catrină?

Ms. 22.225 a, 13/1178 BN

Ilie a lui Toader Nicoară, țăran, 67 ani
Frătăuțul Nou, 6 august 1909

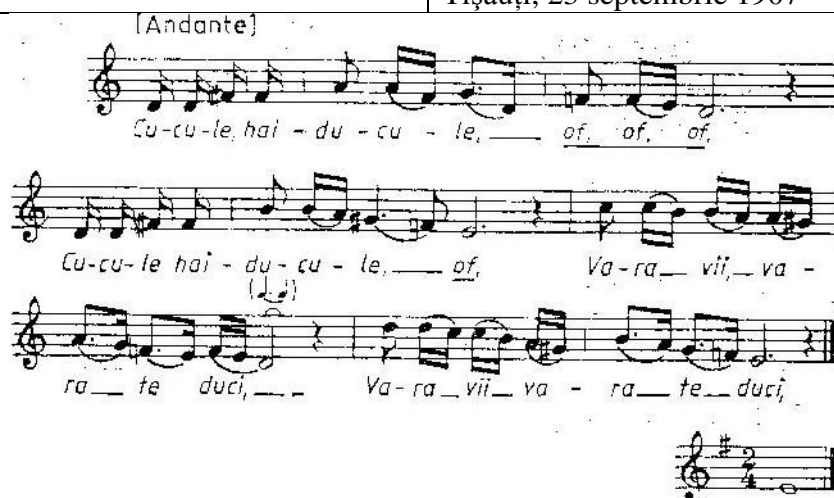
Frunză Verdi de sulcină,
Undi mergi, leli Catrină?
- Pe carare în grădină
Ca să sap o rădăcină,
Rădăcina florilor,
Otrava flăcăilor,
Să beie să-nebunească,
Pe mine să mă iubească.

- Ce vii, bade, târzior,
Or di mini nu ți-i dor?
- Cum nu mi-i dor, mândruliță,
Da' nu pot trece ulița.
Ulița-i [cu] bolohani,
Nu pot trece de dușmani;
Ulița-i cu pietricele,
Nu pot trece de cățele.

265. Cucule, haiducule

Ms. 6, C, 13/28 AIEF

Domnica Iftodi, țărancă, 28 ani
Tișăuți, 23 septembrie 1907

Cucule, haiducule
Vara vii, vara te duci,

Mă nier iarna ce mănânci.
- Mănânc mugurei de fag

Și cânt la lume cu drag.
 - Cucule, vină la mini,
 Mă jur că te-oi ține bini,
 Cu pane de grâu curat,
 Cu vin dulce, strecurat.
 - Eu mai bine m-oi ținè

Cu hrana ce mi-o plăcè
 Și-oi zbura pi undi-oi vrè.
 Voi bie apă din izvor
 Și-oi cânta lumii cu dor;
 Voi mânca muguri de-arini
 Și-oi cânta la cei străini.

266. Cu urâtu și cu prostu

Ms. 22.225 b, 56/798 BN

Garafina, fiica lui Nicolai Cameluc, țărăncă, 16 ani
 Baiașești, 17 august 1908

Cu urâtu și cu prostu
 Și la potropop am fostu.
 Potreopopu-așa mi-a zis,
 Să mă duc la popa-n sat
 Că-acela m-au cununat.
 - Părintce, popă sățcesc,
 Cu prostu cum să trăiesc?
 - Tu muiere, tu nebună,
 Când au fost la cununat

De trii ori te-am întrebat.
 Cununia-au fost la mini,
 Ochii-au fost în cap la tcini
 Cu cini-ai vinit la mini.
 Cununia-i giug di șier,
 Trag într-însu pân' ce pier;
 Cununia-i giug di-aramă,
 Trag într-însu făr' gi samă.

267. Pe cea mândră poieniță

Ms. 22.225 a, 217/1439 BN

Petrea Merilă, cântăreț sătesc, 13 ani
Câmpulung, 19 noiembrie 1909

[Andante moderato]

Fo - i - li - ță, ro - mă - ni - ță,
Pe cea mîn-dră po - ie ni - ță
Se prim-blă o co - pi - li - ță Cu păr-ul lă -
sat pe fi - ță, Blăs-tă-mîn-du-si - no - ro - cu
Că n-a-vut par - fe - de - din-su.

Foiliță romăniță,
Pe cea mândră poieniță
Se primblă o copchiliță
Cu părul lăsat pe țată,
Blăstămându-și norocu
Că n-a-avut parte de dându.
Pasăre galbănă-n pene,
Mult mi-ai cântat fără vreme,
Fără timp, fără plăcere,

Fără gust inimii mele.
Când ți-ar chica ciocu jos
Să nu-mi cânti așa duios;
Când ți-ar chica ciocul tău,
Tu mi-ai făcut traiul rău.
Când te-aș prinde-n mâna mē
Cu cuțitu te-aș tăia,
Sângele corghii ți-ar bea,
Carnia câinii ți-ar mânca.

268. Părăuaș cu apă rece

Ms. 22.224, 8/262 BN

Domnica Bădăluță și Ileana Urzac, țărance (?)
Teodorești, 22 noiembrie 1907

[Andante]

Pă-ră - uaș - cu a - pă - re - ce,
Pă-ră - uaș - cu a - pă - rece Pe la poar - ta -
mai - cei tre - ce, Pe la poar - ta - mai - cei trece.

Părăuaș cu apă rece
Pe lapoarta maicei trece.
Maica iese să se spele,
Dă di lacrămile mele.
Maica prinde-a se spăla
Și de chetre-a întreba:
Nu m-a văzut undeva?

M-o văzut în lumi împlând
Cu lacrimi pe-obraz curgând,
Lacrămile mari ca bobu
Că acelea mi-au ars trupu;
Și mai mici ca mazărea,
Că-acelea mi-au ars fața.

269. Scârghitu-i omul cu gloată

Ms. 22.227, 282/883 BN

Rozalia Chiruț, țărancă, 40 ani
Câmpulung (Sihlă), 1 octombrie 1908

Frunzășoară iarbă lată,
Scârghitu-i omul cu gloată
Și de una și de alta.
Pân' ce-i gloata mititie,
Scârghitu-i, da și nu prè.
După ce gloata mai crește
Scârba nu se mai gătește:
De-i fecior, îl cătunește
Și de-i fată văduvește,

Scârba nu se mai gătește.
Frunzuliță stejărelu,
Până iera tinerel
Pășteam oi pe Blănăriel,
Uni mă culcam dormiam
Și di scârbă nu știam.
Și die când am crescut mare
Trupul mieu hodină n-are.

270. Cine m-a făcut pe mine

Ms. 22.222, 97/715 BN

Alexa a lui Toader Cherar, cântăreț țăranesc, 35 ani
Câmpulung, 26 iulie 1908

Frunză verde trii masline,
Cine m-a făcut pe mine
Îi plăcea raciu bine;
Cine m-a mai botizat
Bea raciu nemăsurat.
Dau-ar Dumnezeu să deie
Frunza-n plop să nu mai steie,
Crâșmariu pin somn să pcheie,
Să rămâie crâșmărița
Să mă răfuiesc cu dânsa.
Ce-am fost dator m-au iertat
Și de băut mi-au maid at.
Fost-am om și eu pi lumi,
Cine m-o văzut, m-o spuni,
Puicuță cu haini buni.

Saleaca inima mea,
Cum a prins a mă durè
Și nu știe nime d ice!
Când ar știu cineva,
Mult ar sta și s-ar mira
Cum mi-I mie inima.
Și-apoi, puica așa-mi zâci,
Să-mi ieu cal și armi bune
Și să merg cu dânsa-n lume.
Dară stau și mă gândesc,
Cum în lumi să trăiesc?
Toată lumea-mi zăce mie
Că nu-s om de omenie,
Dar așa nu vreau să hiu
Cât oi hi pi lumi jiu.

271. Auzi cum răsună vaea

Ms. 22.225 b, 63/1041 BN	Casandra a lui Alexa Bacrău, cântăreață sătesc (oarbă) Uidești, 28 iunie 1909
--------------------------	--

[Moderato]

A - uzi cum ră - su - nă... va - lea

Și mîn - dru - ța-mi ți - ne ca - lea,

Și mîn - dru - ța-mi N - ne ca-lea.

Auzi cum răsună vaea
Și mândruța-mi ține calea;
Auzi cum răsună dealu
Și mândruța-mi ține calu.
Colo-n vale la izvoară
Mândrulița mă doboară;

Colo-n vale la fântână
Mândrulița mea suspină,
Plânge c-a rămas străină.
- Vin' la mine, dragă, vină,
Eu nu te-oi lăsa, draguță,
Și te-oi mângâie, mândruță!

272. Cine, dragă, ți-a șoptit

Ms. 22.225 c, 27/1048 BN	Mihai Branu, cobzar și lăutar sătesc, 55 ani Uidești, 28 iunie 1909
--------------------------	--

[Allegro moderato]

Foa - ie ver - de clo - co - ti - cu,

Foa - ie ver - de clo - co - ti - cu, Ci - ne dra - gă,

Ci - ne dra - gă ți - a șop - ți - tu, Ro - chie nea - gră,

ro - chie nea - gră ți - ai cro - ți

Foaie verde clocoticu,
Cine, dragă, :/ ți-a șoptitu

Rochie neagră :/ ți-ai croit,
Rochie neagră de mătasă?

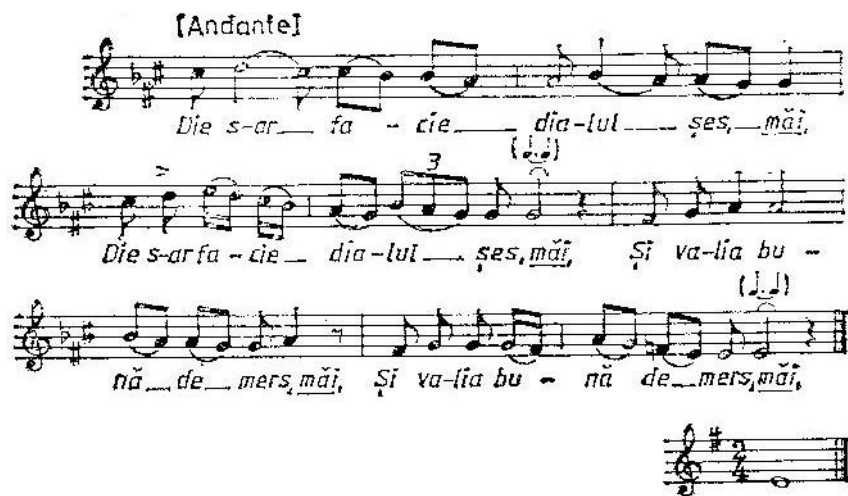
Zor' de ziuă :/ se revarsă,
 Du-te dragă :/ dar acasă.
 Eu acasă nu m-oi duce
 Batâr ziua :/ să m-apuce

Că gurița :/ ți-o fost dulce,
 Și eu m-am întârziatu,
 Zor' de ziuă :/ m-apucatu
 Și eu dragă :/ am oftatu.

273. De s-ar face dealu șes

Ms. 6, XLI, 5/2005 AIEF

Savin Mezdrea, țăran, 25 ani
 Dorna Candrenilor, 19 august 1913

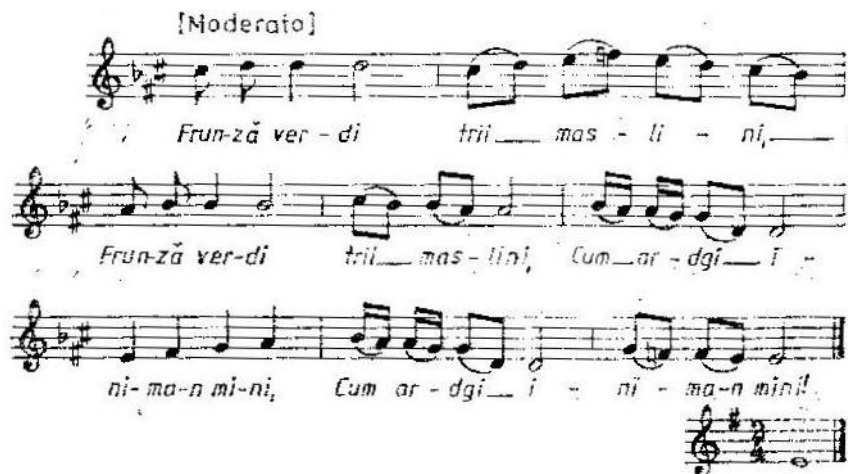

Die s-ar facie dealu șes
 Și valia bună di mers,
 Cu lelia să mă-ntâlnesc,
 Două vorbe să vorbesc,
 Inima să-mi răcoresc,
 Două vorbe tănuite
 Să lie țâie mândra mintie.
 - Haidem, puică, să fugim!
 - Dar undie să pribegim?

- La răchita cu frunza.
 - Dar cinie ni-a cununa?
 - Iesti-un popă între fagi
 Și cunună pie ciei dragi.
 Punie luna nună marie
 Cum samă în lumie n-arie,
 Luceferii vorniceii,
 Iar stelielie vor fi druștie.

274. Cum arde inima-n mine

Ms. 22.224, 137/1044 BN	Casandra a lui Alexa Bacrău, cântăreață sătească (oarbă), 60 ani Uidești, 28 iunie 1909
-------------------------	---

Frunză verde trii maslini,
Cum arde inima-n mini!
Puțintică ce-au rămas
Și-aceia de dor mi-a ars.
Dgi la deal de casa ta
Mi se primblă iubita,
Se primblă și se rotește,

De mine nici nu gândește.
Frunză verde de-un chiperi,
Câte stele sunt pe cerii,
Numai luna și o stè
Știe de patima mè
Casa ta cea lăudată
Tătă la crâșmă-i cărată.

275. Ce mergi, murgule, -așa greu?

Ms. 22.224, 209/810 BN

Cassian Monor, țăran, 45 ani
Brăiești, 18 august 1908

[Andante. cantabile]

Frun-ze - u - tă - și-un du - dă - u.

Ce mergi - mur - gu - le-a - șa - gre - u.

Ori ți-i greu de tru - pu - me - u. Ori ți-i foa-me,

mur - gu - ți meu? Nu mi-i greu de

tru-pu - tă - u, Da-ră ți-i nă - ra - vu - rău.

Frunzuliță și-un dudău,
Ce mergi, murgule, -așa greu,
Ori ți-i greu de trupu meu,
Ori ți-i foame, murguțul meu?
- Nu mi-i greu de trupu tău,
Dară ți-i năravul rău:
Tu la toate crâșmele
Te iubești cu mândrele
Și eu razim poprelele
Și ovăz ni [-s] stelele.

Și fână nuielele
Și grajdii ni-s gardurile.
Stau la crâșmă sub părete,
Pchier di foame și di setie.
Tu ții mâna la mândra-n sân,
Aș sta și eu cu botu-n fân;
Cum ți-i drag cu puica-n vie,
Așa mi-i setie și mnîe;
Cum ți-i drag cu puica ție,
Așa mi-i foame și mnîe.

Interpretul cântă primele două versuri ale textului pe rîndurile 3-4 ale strofei melodice.

[p. 304]

INDICE DE LOCALITĂȚI ȘI INFORMATORI

INDICE DE LOCALITĂȚI ȘI INFORMATORI

Localitatea de origine	Localitatea în care s-a făcut culegerea	Anul culegerii	Informatorul (unde nu precizăm ocupația sau origine socială, Voevidca menționează „tăran/tărăncă”)	Nr. crt. în volum Nr. crt. în manuscrisul original (în paranteză)
1.	2.	3.	4.	5.
Arbore		1908	Trifon Casandra, 40 ani	2(866)
Baiășești		1908	Camciuc Garafina, 16 ani	266(798)
			Frijan Ileana, 35 ani	255(797)
			Mihalovici Marghioala, 32 ani	176(795), 188(796)
Bădeuți		1909	Cazac Catrina, 20 ani	56(1071)
			Cazac Petrea, 23 ani	245(1063)
			Cazac Saveta, 16 ani	93(1069)
			Lucescu Vasile, 38 ani	46(1067)
Berchișești		1908	Ianuș Rahila, 42 ani	117(822), 129(823)
Botușana		1908	Panțiri Ana, 38 ani	95(821)
Brăiești			Boca Catrina, elevă, 10 ani	183(858)
Bucșoaia		1908	Monor Cassian, 45 ani	275(810)
		1913	Ciofu Ana (Ioana), 20 ani	66(1916), 163(1917)
			Săhlean Paraschiva, 25 ani	1(1909), 71(1913)
Burla		1909	Moțoc Axenia, 30 ani	67(1113), 218(1111)
			Torac Odochia, 41 ani	86(1117)
	Cernăuți	1915	Panțir Mihalachi, 30 ani	208(2302)
Cacica		1908	Ciocan Casandra, 36 ani	60(852)
Calafindești		1914	Alexei Elisabeta, 11 ani	102(2067)
			Bodnariuc Pavel, 25 ani	15(2057)
			Caciur Domnica, 14 ani	105(2061)
			Lavric Toader, 13 ani	34(2066)
			Lazor Zahara, 42 ani	236(2052)
			Lazurca Vasile, 23 ani	170(2059)
			Lazurca Victoria, 15 ani	167(2062)
			Turturean Vasile, paroh gr.-ort., 62 ani	147(2070)
Capu Cîmpului	Cernăuți	1914	Croitor Spiridon, 26 ani	108(2231)
Capu Codrului		1908	Nedele Saveta, 21 ani	187(831)
Cajvana	Cernăuți	1914	Chirilă Ana, 28 ani	137(2219)
Chilișeni		1909	Moldovan Leonora, 21 ani	49(1978)
Ciocănești		1913	Moroșan Ilie, 47 ani	49(1978)

1.	2.	3.	4.	5.
Cîmpulung		1908	Cherar Alexa, cîntăreț țărănesc, 35 ani Chioruț Rozalia, 40 ani Crețu Petrea, lăutar sătesc (voce, vioară) 35 ani Dornean Toader, cantor bisericesc, 51 ani	270(715) 75(881), 269(883) 72(902) 13(839)
		1908, 1909	Lejinschi Iftimia, 45 ani	84(873), 202(871) 254(1447)
Comănești		1909	Merilă Petrea, cîntăreț sătesc, 13 ani	149(1444), 267(1439)
		1907	Nistranschi Teodor, elev, 13 ani	173(222)
Costina		1907, 1908	Haidău Nicolai, 22 ani Bodineuc Casandra, 11 ani Romașcan Victor (?)	244(546) 224(553) 79(47)
Crasna	Cernăuți	1914	Gherman Tanasi, 28 ani	52(2181)
Dorotea-Plotonița		1908	Gemanar Ioana, 65 ani Roșu Maria, 23 ani	64(660) 141(658)
Dorna-Candrenilor		1913	Capră Calinic, cîntăreț sătesc, 21 ani Mezdrea Carp, 28 ani Mezdrea Savin, 25 ani	122(1993), 128(1990) 164(2003) 232(2004), 273(2005)
Dragoșea		1913	Buga Alexandra, 21 ani	228(1925), 237(1921)
Drăgoiești	Suceava	1907	Petroaic Roxanda, 15 ani Deac Ana, 15 ani	177(198) 229(4), 233(1a), 242(1567)
Frumosu		1908	Scripcari Pachița, 61 ani	112(676), 240(678), 247(677)
			Scripcă Chirilă, 31 ani	9(682)
Frătăușul Nou		1909	Nicoară Ilie, 67 ani	264(1178)
Frătăușul Vechi		1909	Istrati Beana, 17 ani	51(1225)
Fundu-Moldovei		1908	Burdusos Iftimia, 60 ani Ciunșeu Axinia, 74 ani Popovici Casandra, 56 ani	178(771) 3(760) 80(758), 130(756)
Gălănești		1909	Cuciurean Vasile, cantor bis. aux., 24 ani	98(1235)
Grănicești		1907	Gherasim Saveta, 21 ani Gherasim Floarea, 16 ani, Moroșan Mihalachi, lăutar, 32 ani	219(296) 130(302)
		1910	Boureau Glicheria, 13 ani Grămadă Elisaveta, 18 ani	76(1553) 68(1549)

1.	2.	3.	4.	5.
			Gutău Eleonora, 13 ani	42(1548), 121(1546)
			Moroșan Agripina, 21 ani	113(1552)
Gura Humorului		1907	Beleca Rahila, 17 ani	132(14a)
			Lupu Veronica, 18 ani	131(215)
Gura-Sadovei		1908	Erhan-Cnejec Paraschiva, cîntăreață sătească 37 ani	234(896), 240(745),
			Id. și Pazarî Nicolai, lăutar sătesc (vioară), 38 ani	257(844)
			Pîsdeli Ioan, 30 ani	94(773)
		1913	Latiș Simion, 27 ani	215(1954)
			Rusu Mihai, 18 ani	199(1938)
			Timu Ana, 22 ani	26(1945), 106(1933), 175(1932), 238(1931), 260(1934)
			Timu Anghelina, 20 ani	145(1935), 246(1936)
Gura Solcel		1907	Andrian Ilie, 12 ani	135(314)
	Iacobești	1911	Ienciu Anghel, lăutar sătesc, 36 ani	90(1667), 251(1680)
Horodnicul de Jos		1912	Popescul Dimitrie, 26 ani	37(1787), 74(1780), 143(1784)
			Tiron Onofrei, gospodar și factor poștal, 30 ani	144(1791)
	Suceava			
	Cernăuți			
		1907	Ieroftei Mihai, lăutar, 50 ani	12(17)
		1921	Itfinca Ana, 20 ani	124(2195)
Horodnicul de Sus		1909	Ivolet Reveca, 15 ani	62(1143)
Iacoheni		1908	Birlean Ieremia, cantor bisericesc, 32 ani	231(917)
Iacobești		1907	Lupuleac Ioan, 22 ani	115(312)
Ilîșești		1908	Cîmpan Paraschiva, 68 ani	89(570)
			Roșca Marina, 41 ani	10(565)
	Bosanci	1907	Doboș Filaret, prof. liceu în Suceava, 26 ani	155(55)
Liteni		1907	Marțineac Gheorghe, 26 ani	7(182)
			Maximiuc Catrina, 19 ani	213(185)
			Marțineac Veronica, 18 ani	263(178)
Ludibunova		1907	Rusu Dumitru, 20 ani	207(72), 209(74a)
Lucăcești	Bunești	1908	Sauciuc Mădălina, 50 ani	212(336)
Marginea		1909	Furcaș Maria, 20 ani	36(1128)
			Rotar Vasile, 37 ani	91(1138), 197(1136)

1.	2.	3.	4.	5.
Mănăstirea Humorului		1907 1913	Smetschinski Elena, soție învățător, 23 ani Cozma Casandra, 17 ani Poștovici Saveta, 16 ani	193(117) 154(1893) 65(1902), 85(1899) 104(1903)
Măzărăiești Mîtocul Dragomirnei Mușenița Negriileasa	Suceava	1907 1907	Tiron Ileana, 15 ani Muscă Alexandru (?) Trifoiu Maria, 29 ani	33(1907) 191(136) 235(1)
Oprîșeni Păltinoasa		1909 1907	Șotropa Julia, soție răzeș, 54 ani Brinză Ioana, 60 ani Sincar Paraschiva, 36 ani Popovici Iacob, 74 ani Bodron Catrina (?)	53(1083) 103(635) 150(630), 226(631) 181(1503) 35(87)
Părhăuți		1907 1910	Bradu Catrina, 30 ani Teleagă Domnica, 19 ani Cozubaș Gheorghe, 27 ani Ghervan Victoria, 18 ani Pribeagu Casandra, 14 ani Rumedia Ileana, 17 ani Rumedia Saveta, 36 ani	156(92) 168(67) 162(1527) 225(1544) 258(1533) 248(1538) 11(1541)
Părteștii de Sus		1908	Gherman Maranda, 88 ani Turcu Ileana, 57 ani	153(944) 55(949)
Pătrăuți pe Suceavă		1908	Barbier Ioan (de), diriginte școlar, 38 ani Turturean Marta, 52 ani Urliu Catina, 70 ani	220(530) 92(527), 241(529) 32(531), 99(533)
Poieni		1910 1909	Bogdaniuc Anița, 46 ani Puiu Zulfira, 37 ani	165(1629) 14(1472), 109(1474), 221(1475)
Poieni-Solca Pojorîta	Cernăuți	1914 1908	Id. și Portică Gheorghe, făurar sătesc (vîioară) 49 ani Slîmac Eugenia, 33 ani Bedrule Victoria, 18 ani Lupu Casandra, 10 ani Lupu Nastasia, 48 ani	101(1476) 40(2250) 198(889) 116(2016), 252(2015) 58(1964), 100(1963), 136(2020), 214(1960) 204(2010)
Românești		1907	Lupu Teodosia, 24 ani Gafenco Ion „Frunză”, 80 ani Tofan Ana, 29 ani	210(294) 196(292)

1.	2.	3.	4.	5.
Rus-Plavalar		1908	Bolohan Ileana, 22 ani Buforean Dochita, 49 ani	216(185a) 120(381)
Rus-Poieni		1909	Șerban Ileana, 32 ani Chilău Anița, 28 ani	73(383) 140(1034)
Ruși Mănăstioara		1908	Lăcătuș Nastasia, 45 ani, Lăcătuș Minodora, 14 ani, Muntean Zamfira, 27 ani Cojocar Ana, 40 ani Croitor Iulța, 19 ani Verenca Emanuel, elev școală normală, 21 ani Verenca Nicanor, cantor bisericesc, 58 ani	174(1030) 184(67a) 134(377) 138(414), 259(418) 48(374), 123(375), 192(410) 88(2234)
Satul Mare	Cernăuți	1914	Popescu Pambil, 24 ani Prelipcean Paneratie, învățător superior, 54 ani	39(2233) 57(3307), 133(331) 118(52)
Sf. Ilie		1908	Popovici Ioan, lăutar, 21 ani Reuț Olga (?)	200(521) 171(1099), 253(1103)
Sf. Onufri	Suceava	1908	Agapi Grigori, student gimnazial, 21 ani	
Siret		1909	Siretean Vasile, orășan, 75 ani	
Solea	Cernăuți	1914	Burdă Ioan, 26 ani Ciobotar Nicolai, 34 ani Ciobotar Paraschiva, 30 ani	201(2191) 59(2185) 31(2189)
Soloneț		1907	Milici Filemon, 36 ani Pral Eduard, învățător superior, 45 ani	261(232) 8(228)
	Suceava	1908	Tipa Mihai, student gimnazial, 17 ani	6(518)
Straja		1908	Juravlia Cristina, 26 ani Popescu Anița, 48 ani	27(790) 96(783), 157(789), 203(784)
Stroiești		1907	Delnea Rahila, 22 ani Gemeniuc Ana, 28 ani Poleac Natalia, 42 ani	114(164), 186(162) 41(162a), 169,(163) 166(133)
Stulpicani		1908	Bilous Mihai, învățător, 31 ani Cernăuțean Ion, 67 ani Flocea Dochita, 60 ani	190(651) 179(626) 250(622)
Stupca		1908	Bidirel Ion, lăutar, 48 ani Oniga Alexandru, 58 ani	256(582) 160(607), 205(605), 211(608)

1.	2.	3.	4.	5.
			Oniga Roxanda, 25 ani	125(597)
			Sabin Ilie, învățător, 28 ani	152(590)
			Sarmanu Tanasi, 18 ani	222(399)
Suceava		1907	Cludin Gheorghe, psalt la Măn. Sf. Ioan, 51 ani	148(150)
			Muntean Garofița, orășancă, 50 ani	69(323)
		1908	Moldovan Grigori, orășan, 33 ani	262(438)
			Turcu Anton, lăutar sătesc, 55 ani	159(493), 172(492)
		1914	Găină Domnica, orășancă, 55 ani	54(2093)
			Gălățuș Dumitru, orășan, 30 ani	87(2112)
			Gălățuș Fevronia, orășancă, 23 ani	47(2110), 82(2111)
			Mitrofan Ileana, orășancă, 26 ani	97(2108)
Sucevița			Moldovan Nicanor, orășan, 36 ani	45(2115)
Șcheia		1909	Zaremba Vasile, 50 ani	107(1132), 161(1131)
		1907	Păcurari Ilie, 22 ani, Rostoș Gh., lăutar, 28 ani	243(186a)
			Pop Ileana, 22 ani	194(117a)
			Pop Rahila, 15 ani	206(146)
			Prelipcean Aglaia, învățătoare, 21 ani	127(114a)
Șerbănți		1914	Melniciuc Pancrati, 40 ani	22(2082)
			Prochipcuc Varvara, 40 ani	195(2076)
Teodorești		1907	Bădăluță Domnica (?), Urzac Ileana (?)	268(262)
Țișăuți		1907	Iftodi Domnica, 28 ani	126(9), 265(28)
			Mleşniță Silvia (Zenovia), soție învățător superior, 40 ani	185(28)
			Scoboluc Veronica, 24 ani	139(11)
Uidești		1909	Bacrău Casandra, cîntăreață sătească (oarbă), 60 ani	182(1037), 271(1041), 274(1044)
			Branu Mihai, cîntăreț și cobzar sătesc, 55 ani	272(1048)
Valea Scacă	Miron	1908	Plaiu Vamvil, lăutar sătesc (vicoară), 38 ani și Plaiu Ștefania, 30 ani	230(932)
Vatra Dornei		1909	Drăjineț Saveta, 28 ani	119(1051)
			Ionescu Sofia, soție cantor, 26 ani	151(1052)
Vatra Moldoviței		1908	Clocan Eugenia, 30 ani	227(695)
Vicovul de Jos		1912	Burchi Domnica, 16 ani	21(1802), 38(1800), 83(1801), 142(1799)

INDICE DE TITLURI

INDICE DE TITLURI

A

Am avut o mîndră mică, nr. 201
Am avut o sorioară, nr. 40
Am avut o seirbă mare, nr. 135
Am la inimioară-un schin, nr. 2
Am un gălbăn și nu-i bun, nr. 179, 207
Arde-ai lumi într-un cîas, nr. 1
Astă vară ce-am vîrat, nr. 65
Auzi cum căsună valea, nr. 271
Azi îi anu de cînd zac, nr. 219

B

Bade de la Valea Secă, nr. 14
Bate murgul din picior, nr. 108
Bat-o Dumnezeu, s-o bată, nr. 189
Bărbatu mi-i mîbios, nr. 227
Boii mei cînd auî doină, nr. 115
Bucuros călau-aș fi, nr. 117
Busuioace, busuioace, nr. 124

C

Canadă, țară secreteală, nr. 217
Cat la lună, luna-i sus, nr. 62
Catineuță, un' te duci? nr. 171
Ce-am zis, maică, cătră tine? nr. 233
Ce mergi murgule-asa greu? nr. 275
Ce mi-i drag pî lumea asta, nr. 256
Ce te-abați din drum mereu? nr. 136
Ce te clafini, bradule? nr. 182
Ce te mai căinești, bogate? nr. 52
Cel ce are noroc, are, nr. 128
Cel ce-i fript la inimioară, nr. 75
Cel ce ne-o făcut pe mine, nr. 226
Cine dor pe vale n-are, nr. 87
Cine, dragă, ți-a șoptit? nr. 272
Cine iubește și lasă, nr. 134
Cine ne-a făcut pe mine, nr. 270
Cine n-are seirbă-n lume, nr. 216
Cine-n lume nu iubește, nr. 222
Cini seirba mi-ar lua, nr. 143
Cînd am fost maicei mai drag, nr. 239
Cînd erai la mî-ta fată, nr. 215

Cînd eram, eram, eram, nr. 160
Cînd eram cu părinții, nr. 243
Cînd eram în vremea nîia, nr. 66
Cînd eram la maica fată, nr. 79, 260
Cînd eram mai bolnăvior, nr. 235
Cînd eram, peie, amîndoi, nr. 261
Cînd la oaste m-au luat, nr. 258
Cînd ne-am luat amîndoi, nr. 199, 200
Cîntă cucu în pădure, nr. 63
Cîntă păsăruica-n salcii, nr. 181
Cît am imblat pe lumolă, nr. 51
Cît am pătimit și-am tras, nr. 7
Cît e omul linerel, nr. 48
Codrule, frunză subțire, nr. 25
Colo-n deal, de după deal, nr. 11
Colo-n vale la porțilă, nr. 119
Colo-n vale-ntre hotare, nr. 224
Colo-n vale, vîlciică, nr. 173
Constantine Bălucele, nr. 195
Constantine Volociene, nr. 37
Copilă din doi părinți, nr. 213
Cu urilu și cu prostu, nr. 266
Cucosel cu pana neagră, nr. 248
Cucule cu pană sură, nr. 120
Cucule cu pene multe, nr. 23
Cucule cu peni rari, nr. 58
Cucule cu pene scumpe, nr. 59
Cucule de pe cetate, nr. 198
Cucule de pe harag, nr. 100
Cucule de peste vie, nr. 242
Cucule drăguțule, nr. 131
Cucule haiducule, nr. 265
Cucule pasăre blîndă, nr. 93, 178
Cucule porumbule, nr. 130
Cuculeț cu pană sură, nr. 132
Cuculețu din paduri, nr. 33
Cui mă lași, bade sărace? nr. 86
Cum arde inima-n mine, nr. 274
Cum nu-i mîntea fetei pronestă? nr. 64

D

Dar ce stai, mîndră, -n grădină? nr. 24
De-acasă cînd am plecat, nr. 81
Dealule mîndru, frumos, nr. 188
De-ar fi mîndra-n deal la eruce, nr. 263

De-ar ști, Doamne, cineva, nr. 41
 De-a vrê puica, de n-a vrê, nr. 249
 De la noi a triia casă, nr. 234
 De la Straja mai la vale, nr. 43
 De s-ar face dealu șes, nr. 273
 Descunună-mă, părinte, nr. 137
 Despăgubește-mă, lele, nr. 49
 De le-ar putea mama crește, nr. 26
 Dimineața cînd mă seol, nr. 158
 Dinapoia casei mele, nr. 165
 Doamne, ajută cucului, nr. 15
 Doamne, parca mierească, nr. 10
 Două lele mi-s dragi mie, nr. 154
 Draga mamei frumusețe, nr. 236
 Dragă mi-a fost lumea mie, nr. 54
 Dragă mi-i cîșna-n paduri, nr. 228
 Dragă mi-i fata săracă, nr. 232
 Dragă, scumpă sorioară, nr. 220
 Dragostea din ce-i făcută?, nr. 45
 Dumezele cel sfînt, nr. 257

E.

Eu ce samăn, nu răsare, nr. 230
 Eu is om cu supărare, nr. 203
 Eu pi cap nu am pchicat, nr. 33
 Eu peirec numa-ntr-un chin, nr. 238
 Eu mă duc, puica rămîne, nr. 121

F.

Fă-mă, Doamne, ce m-ai face, nr. 4, 85, 97
 Fă-mi, Doamne, o cărarușă, nr. 172
 Făr' să vreu mă depărtez, nr. 6
 Fecior de mîndră ce ești, nr. 180
 Frunză verzi am tot cîntat, nr. 84

G.

Grăia luna către soare, nr. 153

H.

Hai, bădiță-n jos, în lume, nr. 8
 Hai liuliușu, dragu mamei, nr. 27
 Hai, Marită, să bem vin, nr. 211
 Hai, mîndră, să ne him dragi, nr. 244
 Hai, puicuță, -n paș mai tare, nr. 72
 Haidem, puică, să cîntăm, nr. 99

I.

Iei la noi, între hotară, nr. 148
 Ista an n-a fost al meu, nr. 12

Iubila nica floare mîndră, nr. 28
 Îmbliă badea-n horlășie, nr. 168
 Îmbliă lumea hărășie, nr. 20
 În vremea vieții mele, nr. 145

J.

Jijioară, apă lină, nr. 101

L.

La flutina cea de piatră, nr. 68, 255
 La poala sub codru verde, nr. 104
 La poartă la cîreșel, nr. 17
 La portila lui Ion, nr. 214
 La valca lui Ionică, nr. 241
 Lasă vîntul să mă bată, nr. 55

M.

Mai la vale de potică, nr. 221
 Maica me cînd m-o făcut, nr. 237
 Maică, să ții blestemată, nr. 174
 Mamă, ce m-ai făcut fată, nr. 98
 Mamă, decît mă făceai, nr. 38
 Mamă, nu mă da cu sila, nr. 96
 Mare-i lumea și nu-ncap, nr. 50
 M-au făcut maica frumoasă, nr. 259
 Mă duc, mîndră, la calane, nr. 107
 Mă suiam în deal, pe stîncă, nr. 123
 Mă trudește, puică, de-un an, nr. 208
 Mă uitam spre Slobozie, nr. 210
 Măi, bădiță, al meu iubit, nr. 50
 Măi bădiță, măi Florică, nr. 89
 Măi bădiță, Ionică, nr. 245
 Măi bădiță, măi Tănăsă, nr. 44
 Măi bădiță, măi vecine, nr. 82
 Măi băiete, măi creștine, nr. 204
 Măi bărbate, bărbătuș, nr. 13
 Măi bărbate, fii cu minte, nr. 129
 Măi Marină din livezi, nr. 122
 Măi puile de departe, nr. 229
 Măicuță cînd m-ai născut, nr. 146
 Mărință, Mărioară, nr. 139
 Merg la apă cu-o cofiță, nr. 111
 Merg, maică, -n țară străină, nr. 212
 Merg pe drum și prind a plînge, nr. 196
 Meri murgule-n pas mai tare, nr. 205
 Meri, puile, de iubește, nr. 186
 Mi-a trecut vara de coasă, nr. 9
 Mi-ai cîntat, bade, de ducă, nr. 184
 Mierliță, mierliță, nr. 250
 Mîndra me din ceri căzută, nr. 262
 Mîndră ești, leliță fată, nr. 106
 Mîndră, eu ți-am spus asară, nr. 147
 Mult am plîns cu astă vară, nr. 218

M.

Mulț te-am privit eu cu drag, nr. 53
Multă scîrbă-mi face mie, nr. 83
Munte, munte, piatră sacă, nr. 21

N.

N-am a trăi cît lumea, nr. 151
N-au rămas inimă-n mine, nr. 73
Nacajit ca mine nu-i, nr. 95
Neculai, peniță neagră, nr. 156
Nici accia nu-i femeie, nr. 141
Ni-i bărbatu băutor, nr. 206
Nu crede flăcăului, nr. 18, 36, 71
Nu mai este om pe lume, nr. 3
Nu stă lumea într-o fală, nr. 69
Nu știu, puia ce nu vine, nr. 133
Nu știu unde-i al meu bine, nr. 5
Numai eu is la părinți, nr. 183

O.

Of, a mea fetiță, nr. 118
Oî plînge o săptămînă, nr. 42
Om frumos la frumos frage, nr. 88
Om scîrbît ca mine nu-i, nr. 116
Om străin ca mine nu-i, nr. 152

P.

Pasere cu casa-n colț, nr. 89
Părăuș cu apă rece, nr. 268
Părăuș pe lingă moară, nr. 225
Păsărică din dumbravă, nr. 77
Păsărică din ogor, nr. 67
Pe casa lui Ionică, nr. 185
Pe cea mîndră poienilă, nr. 267
Pe cel deal, pe cea cărare, nr. 138
Pe cel deal pe cea costiță, nr. 94
Pe cel deal, pe cel deluț, nr. 29
Pe dealu la răsărit, nr. 76
Pe din jos de Oltul mare, nr. 194
Pe din gios de Orășie, nr. 19
Pe drumul ist ce merg eu, nr. 60
Pe drumuțu-ndelungat, nr. 209
Pe malul unui pârâu, nr. 192
Pe mine ce m-au mîncat, nr. 190
Pe sub lună, pe sub stele, nr. 193
Pe ulița armenească, nr. 47
Pentru tine mîndruluță, nr. 167
Pisti-un deal și-o vâlcea, nr. 251
Pin' ce eram copilă, nr. 240
Pină codru frunză-și ține, nr. 22

Plîngi mîreasă și suspină, nr. 140
Poruncit-au puica mea, nr. 56
Prins-au seirba rădăcină, nr. 92
Prutule, apă vioară, nr. 254
Puica badii cea frumoasă, nr. 91
Puică, de dragostea noastră, nr. 150
Pușor de miclă neagră, nr. 186
Pușorule de cuc, nr. 34
Puiuț e-a meu nu mai vezi, nr. 125
Puiuțu meu cel dintii, nr. 252

R.

Rage Balan după deal, nr. 45
Răsai lună mai dîgrabă, nr. 142
Rujiță de pe răzor, nr. 175

S.

Sara bună, eu mă duc, nr. 191
Sara bună mi-aș lua, nr. 144, 161
Sara bună, mîndruluță, nr. 231
Sara pe cind însăra, nr. 149
Saraca inima mî, nr. 61
Să nu crezi feciorului, nr. 163
Sărmanul sufletul meu, nr. 57
Seleaca inima mea, nr. 31
Scîrbă azi, scîrbă și mine, nr. 162
Scîrbitu-i omu cu glonță, nr. 269
S-o dus cucu la oraș, nr. 112
S-o dus cucu-n Rusadin, nr. 223
Somu ni-i, măicuță, ni-i somn, nr. 164
Sună valea, loată valea, nr. 103
Și-asară și-alaltă sară, nr. 16
Știi budiță, cum ziceai, nr. 24

T.

Tăte plugurile înmîlă, nr. 197
Tinerețe, haine bane, nr. 202
Tinără m-am măritat, nr. 187
Trandafir din cea parte, nr. 78
Trecu valea și-un pârâu, nr. 155
Tot mai lin, dorule, lin nr. 170
Tot mă muștră cugetu, nr. 74
Tot mă muștră și cucuțu, nr. 176
Tot mă-ntreabă frunza crudă, nr. 35
Tot ți-am zis, mame, ți-am zis, nr. 127
Tu ileană dintre brazi, nr. 157
Tu străin și cu străin, nr. 150
Tu te duci, bade sărace, nr. 102

U.

Unde mergi, lele Catrină? nr. 264
Unde zbori, măi, cuc hain? nr. 109

V.

Vai de omul cel străin, nr. 70
Vai di cela ce iubește, nr. 246
Vai nanașă, nanașucă, nr. 39

Vai, săraca mica mândrucă, nr. 177
Văzui soarele ieșind, nr. 253
Vin doi nourași dn sus, nr. 110
Vine dorul prin grădină, nr. 126
Vine-un nouraș din sus, nr. 113
Vișinică, Vișinică, nr. 90

Z.

Zic dușmanii că-s gunoi, nr. 114
Zis-a luna de cu sară, nr. 105
Zise luna cătră soare, nr. 169

GLOSAR

GLOSAR

acelar, s.n. -- probabil atiaz
agud, s.m. -- dud
alior, s.m. -- plantă erbacee cu flori galbene, laptele cucului
anțăr, adv. -- acum doi ani
amrămească, s.f. -- plantă erbacee cu flori albe sau trandafirii, folosită în medicină, veninarișă

banaf, s.n. -- bănaț, părere de rău, supărare
baraboi, s.m. -- plantă erbacee cu rădăcină comestibilă
barnețe, s.f. pl. -- birnețe, bete, briu îngust purtat în jurul taliei
batir, adv. -- măcar
bereziie, s.m. -- bereziie, pădurar
bghurân, s.m. -- birâu, primar (la sate): în context mai degrabă *birar*, percepător
bili, vb. -- (cu privire la o pluză) a albi prin muiere în apă și întindere repetată la soare
bugăt, adv. -- bugăt, deslul
bold, s.n. -- ac cu gămălie
breat, adj. -- (despre animale) cu o pată albă în frunte sau cu o dungă albă pe bot

brudie, a.lj. f. -- tină, necoaptă la minte
bruțac, s. -- probabil raniță pentru pine (germ. Brotsack)

caleap, s.n. -- căleap, scul
calină, s.f. -- călină, fructul călinului (arbust) de culoare roșie, zemos, necomestibil
caus, s.n. -- căuș, vas de lemn sau de metal în formă de cupă sau de lingură mare folosit pentru a lua cu el apă, făină, grăunțe
cercă, vb. -- a proba, a încerca
chiti, vb. -- a arunca o privire, a înțelege din ochi
ci, vb. -- a fi
ciporat, adj. -- pipărat
ciumpăvi, vb. -- (despre animale) a se îmbolnăvi de picioare, a nu mai putea umbla
cișmă, s.f. -- cișmă, creșmă
clădi, vb. -- aici cu sensul de a ridica o clădire
clăotic, s.m. -- probabil clopoțel, plantă erbacee cu flori mari albastre
camindă, vb. -- a face pomenire pentru morți
corău, s.n. -- aici cu sens de graniță, frontieră
colți, vb. -- (despre un riu) a cotili, a face colituri multe
cremenar, *cremanar*, s.n. -- lichisoare, pușcărie

divan, s.n. -- aici probabil sicriu
drâncioară, s.f. -- dim. de la draniță, un fel de șindrilă
dubălar, s.m. -- tăbăcar
dudău, s.m. -- plantă erbacee otrăvitoare, cucută

făgădău, s.n. -- creșmă, lian
finar, s.n. -- felinar

gaidan, s.n. -- găitan, șiret împletit sau răsucit din fire de lână, mătase, metal, folosit ca ornament pentru piese de îmbrăcăminte
galafir, s.m. -- probabil calomfir, plantă erbacee aromatică cu flori galbene

găti, vb. — a găta, a termina
gerdan, s.n. — gherdan, șirag de mărgele, salbă
gelea, s.f. — beteală
gilă vb. — vezi a bili
gilitoare, s.f. — bilitoare, loc unde se întinde plinza la soare pentru a se albi
gireadă, s.f. — grămadă, claie
giță, gițioară, s.f. — cosiță, coadă
gloată, s.f. — mulțime, copii mulți într-o familie
gros, s.n. — închisoare

hae, s.n. — simbrie, plată
haită, s.f. — cățea, aici cu sensul de femeie rea, desfrinată
harag, s.m. — arac
hauptwahe (germ. Hauptwahe) — garda principală, localul gărzii principale
hărăție, adj. — de la verbul *a hărăți* — a ațîța, a întări
hi, vb. — a fi
hîd, adj. — urît
hiști vb. — a alunga o pasăre cu strigătul „hiș”
hojmă, adv. — mereu, neîncetat
holercă, s.f. — rachiu
hraniță, s.f. — graniță
hrăni, vb. refl. — a-i fi de ajuns, a se sătura de ceva
huciurele, s.n. pl. — diminutiv de la huci, huceag, hățîș, tufîș
hul, vb. — aici cu sensul de a apostrofa, a certa, a huli

in, inga, interj. — ia, iacă, iată
împopoșa, vb. — a (se) împopoșona, a (se) găti

jîn, s.n. — vin
jină, s.f. — vină
jireadă, s.f. — vezi gireadă

laria, s.f. — lălea
loji, vb. refl. — a se lovi, a se potrivi, a se asemana
lungoare, s.f. — lingoare, febră tifoidă

maioran, s.m. — plantă erbacee plăcut mirositoare cu flori roșiatice sau albe, maghiran
măestre, s.f. pl. — aici cu sensul de femei iscusite, abile
mărizel, s.m. — probabil diminutiv de la amarez, iubit
mierșă, s.f. — măsură de capacitate pentru cereale (aprox. 20–25 litri)
mocos, vb. — a lucra încet, fără spor
moină, s.f. — cîmp necultivat unul sau mai mulți ani pentru a fi lăsat să se odihnească;
 cîmp muiat de ploaie

nieder, interj. germ. — culcați !

oălean, s.m. — plantă erbacee cu flori trandafirii sau albe, valeriană
oghial, s.n. — plapumă

pănuși, s.f. pl. — folie care înfășoară știuletele de porumb.
peniță, s.f. — diminutiv de la pană
pinzătură, s.f. — ștergar din lumbă folosit de femeile căsătorite pentru îmbrobodit
pirdalnic, adj. — afurisit, blstemat
pliji, vb. — a plivi
podobgi, vb. — a podobi, a împodobi
pomăt, s.n. — livadă
porumb, adj. — de culoare cenușiu-albăstrie

porumbele, s.f. pl. — diminutiv de la *porumbe*, fructele de culoare neagră-vineție ale arbustului numit *porumbar*
poling, s.n. — legătură (lanț sau curea) care prinde plugul de grindei
pricină, s.f. — ceartă, vrajbă
prifont, s.n. — pline cazonă
primeni, vb. — a schimba, a improspăta
proșap, s.n. — prăjină de lemn despicată la un capăt
prundar, s.n. — prundiș, malul unei ape acoperit cu prundiș

răritură, s.f. — rariște, pădure rară
rozmarin, s.m. — mic arbust cu miros plăcut, având frunzele totdeauna verzi și florile albastre, roșii sau albe, rozmarin.

scîrbă, s.f. — supărare, neceaz, mîhnire
scîrbîl, *scîrbîlit*, adj. — supărat, amărit
secreată, *sicreată*, adj. f. — blestemată, afurisită
seleac, *săleac*, adj. — sărac, biet
semenie, s.n. — plantă erbacee cu flori mici și galbene, siminoc
sorți, s.m.pl. — alegere, desemnare prin aruncarea unor zaruri, prin tragera unor bilete etc., lăsînd să decidă împlinirea : prin extensie *recrutare* ; expresia *a trage la sorți* — a recruta prin sistemul sorților
spuză, s.f. — cenușă fierbinte amestecată cu jăratie
stărosti, vb. — a merge în peșit
stărostie, s.f. — peșire
stîrni, vb. — aici cu sensul de a scorni, a inventa
străin, adj. — singur, stîngher
străinătate, s.f. — aici și cu sensul de mediu străin în care se află cineva, departe de familie, de prieteni
strînsură, s.f. — adunătură, grup de oameni strînși într-un loc
strug, s.m. — rug, vrej
struț, *struțușor*, s.n. — mănauchi de flori

șagă, s.f. — glumă
șăgui, vb. — a glumi
șelui, vb. — a celui, a înșela, a amăgi
și, vb. — a fi
șierăle, s.n.pl.art. — de la șier — fier, brăzdar de plug
șip, s.n. — sticlă pentru păstrat lichide

telincă, s.f. — aici teleagă, căruță mică cu două roți
tieneală, s.f. — tihnă, odihnă, liniște
tieni vb. — a tihni, a prii
tolocă, s.f. — teren liber neîngrădit, între case sau la marginea satului, maidan ; ogor lăsat necultivat pe care, de obicei, pasc vitele
țelină, s.f. — pămînt nearat sau lăsat mulți ani nelucrat, pîrloagă

vadră, s.f. — unitate de măsură a capacității (10 ocale) folosită pentru lichide
văzdogiele, s.f.pl. — diminutiv de la *văzdoagă*, plantă erbacee decorativă cu flori galbene
vioară, adj.f. — (despre ape curgătoare) limpede, cristalină
vorniceș, s.m. — diminutiv de la *vornic* (primar) ; ajutor de primar la sate

zăbăgi, vb. — a zăbovi
zăluți, vb. — a sici, a hărțui
zărlit, adj. — (despre oameni) supărat, înfuriat
zgărdiță, s.f. — diminutiv de la *zgărdă*, colier lucrat din diferite materiale și în tehnici variate, făcînd parte din costumele populare românești

CUPRINSUL ORIGINAL

CUPRINS

Studiu introductiv	5
Notă asupra ediției	47
Corpus de melodii și texte	49
<i>I. Doine</i>	49
1. Arde-ai lumi într-un cîas	50
2. Am la inimioară-un schiu	52
3. Nu mai este om pe lume	53
4. Fă-mă, doamne, ce mă-i face	54
5. Nu știu unde-i al meu bine	55
6. Făr' să vreau mă depărtez	56
7. Cît am pălinit și-am tras	57
8. Hai, bădiță-n jos, în lume	58
9. Mi-a trecut vara de coasă	59
10. Doamne, partea mulierască	60
11. Colo-n deal, de după deal	61
12. Ista an n-a fost al meu	62
13. Măi bărbate, bărbătuț	63
<i>II. Cîntece propriu-zise</i>	65
14. Bade de Valea Sacă	66
15. Doamne, -ajută cucului	67
16. Și-asăară și-afaltă sară	67
17. La poartă la cîreșel	68
18. Nu credi flăcăului	68
19. Pe din gîos de Orășie	69
20. Îmblă lumea hărălie	69
21. Munte, munte, piatră sacă	70
22. Pînă codru frunza-și ține	70
23. Cucule cu pene multe	71
24. Știi, bădiță, cum ziceai?	72
25. Codrule, frunză subțire	72
26. De te-ar palea mama crește	73
27. Hai liuliuțu, dragu mamei	74
28. Iubita mea floare mîndră	75
29. Pe cel deal, pe cel deluț	76
30. Măi bădiț, -al meu iubit	77
31. Seleaca inima me	78
32. Cuculețu din paduri	79
33. Eu pi cap nu am pehicat	80
34. Puișorule de cuc	81

35. Tot mă-ntreabă frunza crudă	82
36. Nu crede flăcăului	83
37. Constantine Volociene	83
38. Mamă, dect mă făceai	84
39. Vai nanașă, nanașucă	84
40. Am avut o sorioară	85
41. De-ar ști, Doamne, cineva	86
42. Oi plinge o săptămână	86
43. De la Straja mai la vale	87
44. Măi bădiță, măi Tănasă	88
45. Dragostea din ce-i făculă?	88
46. Rage Balan după deal	89
47. Pe ulița armenească	90
48. Cît e omul tinerel	91
49. Despăgubește-mă, lele	92
50. Mare-i lumia și nu-ncap	93
51. Cît am îmblat pe lumuță	93
52. Ce te mai căinești, bogate?	94
53. Mult te-am privit eu cu drag	94
54. Dragă mi-a fost lumia mie	95
55. Lasă vîntul să mă bată	96
56. Poruncit-au puica mea	97
57. Sărmanul sufletul meu	98
58. Cucule cu peni rari	99
59. Cucule cu pene scumpe	100
60. Pe drumu ist ce merg eu	101
61. Saraca inima mē	102
62. Cat la lună, luna-i sus	103
63. Cîntă cucu în pădure	104
64. Cum nu-i mintea fetei proastă?	105
65. Astă vară ce-am vîrat	105
66. Cînd eram în vremea mia	106
67. Păsărică din ogor	106
68. La fîntîna cea de piatră	107
69. Nu stă lumea într-o fată	108
70. Vai de omul cel străin	109
71. Nu crede flăcăului	110
72. Hai, puicuță, -n paș mai tare	111
73. N-au rămas inimă-n mine	112
74. Tot mă muștră cugetu	113
75. Cel ce-i fript la inimioară	114
76. Pe dealu la răsărit	115
77. Păsărică din dîmbravă	116
78. Trandafir din cea parte	117
79. Cînd eram la maica fată	118
80. Pasăre cu casa-n colț	119
81. De-acasă cînd am plecat	120
82. Măi bădiță, măi vecine	121
83. Multă seîrbă-mi face mie	121

84. Frunză verzi am tot cîntat	122
85. Fă-mă, Doamne, ce m-ei face	123
86. Cui mă lași, bade sărace?	124
87. Cine dor pe vale n-are	124
88. Om frumos la frumos trage	125
89. Măi bădiță, măi Florică	126
90. Vișinică, Vișinică	127
91. Puica badii cea frumoasă	128
92. Prins-au scriba rădăcină	129
93. Cucule pasere blindă	130
94. Pe cel deal, pe cea costiță	131
95. Nacajit ca mine nu-i	132
96. Mamă, nu mă da cu sîla	133
97. Fă-mă, Doamne, ce m-ei face	134
98. Mamă, ce m-ai făcut fată?	135
99. Haidem, puică, să cîntăm	136
100. Cucule de pe harag	137
101. Jijioară, apă lină	138
102. Tu te duci, bade sărace	138
103. Sună valea, toată valea	139
104. La poala sub codru verdi	139
105. Zis-a luna de cu sară	140
106. Mîndră ești, leliță fată	141
107. Mă duc, mîndră, la catane	142
108. Bate murgul din picior	143
109. Unde zbori, măi cuc hain?	144
110. Vin doi nou-rași din sus	145
111. Merg la apă cu-o costiță	146
112. S-o dus cucu la oras	147
113. Vine un nou-raș din sus	148
114. Zie dușmanii că-s gunoi	149
115. Boii mei cînd aud doină	150
116. Om scribit ca mine nu-i	151
117. Bucuros cătan-aș fi	152
118. Of, a mea fetiță!	153
119. Colo-n vale la porțiță	154
120. Cucule cu pană sură	155
121. Eu mă duc, puica răzînd	156
122. Măi Marină din livezi	157
123. Mă suiam în deal, pe stîncă	158
124. Busuioace, busuioace	159
125. Puțuț e-a mea nu mai vezi	160
126. Vine dorul prin grădină	161
127. Tot ți-am zis, maică, ți-am zis	162
128. Cel ce are noroc, are	163
129. Măi bărbate, fii cu minte	164
130. Cucule porumbule	165
131. Cucule drăguțule	166
132. Cuculeț cu pană sură	167

133. Nu știu, puțin ce nu vine	168
134. Cine iubește și lasă	169
135. Am avut o scirbă mare	170
136. Ce te-abați din drum mereu?	171
137. Descumună-mă, părinte	172
138. Pe cel deal, pe cea cărare	173
139. Măriuță, Mărioară	174
140. Plângi mireasă și suspină	175
141. Nici aceia nu-i femeie	176
142. Răsai lună mai digrabă	177
143. Cui scirba mi-ar lua	178
144. Sara bună mi-aș lua	179
145. În vremea vicții mele	180
146. Măicuță când m-ai născut	181
147. Mândră, eu ți-am spus asară	182
148. Ici la noi, între hotară	183
149. Sara pe când însăra	184
150. Puică, de dragostea noastră	185
151. N-am a trăi cît lumea	186
152. Om străin ca mine nu-i	187
153. Grăia luna către soare	188
154. Două fete mi-s dragi mie	189
155. Trecui valea și-un părau	190
156. Neculai, peniță neagră	191
157. Tu leună dintre brazi	192
158. Dîmneața când mă scol	193
159. Tu străin și eu străin	194
160. Cînd eram, eram, eram	195
161. Sara bună mi-aș lua	196
162. Scirbă azi, scirbă și mine	197
163. Să nu crezi feciorului	198
164. Somn ni-i, măicuță, ni-i somn	198
165. Dinapoia casei mele	199
166. Pușor de mierlă neagră	199
167. Pentru tine mîndruluță	200
168. Îmbilă badea-n hortășie	201
169. Zise luna către soare	202
170. Tot mai lin, dorule, lin	202
171. Cîntînceuță, un' te duci?	203
172. Fă-mi, Doamne, o cărărușă	203
173. Colo-n vale, vâlicică	204
174. Maică, să șii blestemată	204
175. Rujiță de pe răzor	205
176. Tot mă muștră și cîuțu	206
177. Vai, sârăca mea mîndrucă	207
178. Cîuțele pasăre blindă	208
179. Am un galbăn și nu-i bun	209
180. Fecior de mîndră ce ești	210
181. Cîntă păsărîca-n saicii	211

182. Ce te clătini, bradule	212
183. Numai eu is la părinți	212
184. Mi-ai cîntat, bade, de ducă	213
185. Pe casa lui Ionică.	214
186. Meri, puile, de iubește	215
187. Tinără m-am măritat	216
188. Dealule mindru, frumos	217
189. Bat-o Dumnezeu, s-o bată	218
190. Pe mine ce m-au mîncat?	219
191. Sara bună, eu mă duc	220
192. Pe malul unui părau	221
193. Pe sub lună, pe sub stele	222
194. Pe din jos de Oltul mare	223
195. Constantine Bălucele	224
196. Merg pe drum și prind a plînge	225
197. Tăte plugurile îmblă	226
198. Cucule de pe cetate	227
199. Cînd ne-am luat amîndoi	228
200. Cînd ne-am luat amîndoi	229
201. Am avut o mindră mică	230
202. Tinerețe, haine bune	231
203. Eu is om cu supărare	232
204. Măi băiete, măi creștine	233
205. Meri murgule-n pas mai tare	234
206. Mi-i bărbatu băutor	235
207. Am un galbăn și nu-i bun	236
208. Mă trudec, puică, de-un an	237
209. Pe drumuțu-ndelungat	238
210. Mă uitam spre Slobozile	239
211. Hai, Marită, să bem vin	240
212. Merg, maică, -n țară străină	241
213. Copilă din doi părinți	242
214. La portita lui Ion	243
215. Cînd erai la mă-ta fată	244
216. Cîne n-are scîrbă-n lume	245
217. Canadă, țară secreată	246
218. Mult am plîns eu astă-vară	247
219. Azi fi anu de cînd zac	248
220. Dragă, scumpă sorioară	249
221. Mai la vale de polică	250
222. Cine-n lume nu iubește	251
223. S-o dus cucu-n Rusalim	252
224. Colo-n vale-ntr-o holare	253
225. Părăuas pe lingă moară	254
226. Cel ce m-o făcut pe mine	255
227. Bărbatu mi-i minios	256
228. Dragă mi-i cîrma-n păduri	257
229. Măi, puile de deparle	258
230. Eu ce samăn, nu răsare	259
231. Sara bună mindruluică	260